

NURMIJÄRVEN KUNNAN TILINPÄÄTÖS 2024

Nurmijärvi

Sisältö

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
Kunnanjohtajan katsaus	3
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Nurmijärven kunnan hallinto	4
1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.1.3 Nurmijärven kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys	9
1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	17
1.1.5 Nurmijärven kunnan henkilöstö	18
1.1.6 Ympäristöasiat	20
1.1.7 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	21
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	25
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	26
1.3.2 Toiminnan rahoitus	27
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	28
1.5 Kokonaistulot ja -menot	30
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	31
1.6.1 Konserniohjaus	32
1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	32
1.6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	32
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
1.6.5 Konsernitiilinpäätös ja sen tunnusluvut	34
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely	38
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	39
2.1 Käyttötalouden toteutuminen	41
2.1.1 Konsernipalvelut	41
2.1.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	55
2.1.3 Ympäristötoimiala	77
2.1.4 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	95
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	98
2.3 Investointiosan toteutuminen	101
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	102
2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	103
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	105
3.1 Nurmijärven kunnan tuloslaskelma	107
3.2 Nurmijärven kunnan rahoituslaskelma	108

Nurmijärvi

3.3 Nurmijärven kunnan tase	109
3.4 Nurmijärven kunnan konsernituloslaskelma	111
3.5 Nurmijärven kunnan konsernirahoituslaskelma	112
3.6 Nurmijärven kunnan konsernitase	113
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	115
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
4.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	118
4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	119
4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	120
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	123
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	123
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	127
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	129
4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot	132
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	135
5.1 Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös	139
5.1.1 Toimintakertomus	139
5.1.2 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut	152
5.1.3 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	156
5.1.4 Taseen liitetiedot	157
5.1.5 Allekirjoitukset	161
5.2 Aleksia-liikelaitoksen tilinpäätös	165
5.2.1 Toimintakertomus	165
5.2.2 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut	170
5.2.3 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	173
5.2.4 Taseen liitetiedot	173
5.2.5 Eriytetty tuloslaskelma	176
5.2.6 Allekirjoitukset	177
5.3 Liikelaitosten vaikutus kunnan talouteen	179
6. TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAKERTOMUS- JA TILINPÄÄTÖSTIEDOT	181
6.1 Kiinteistö Oy Aitohelmi	183
6.2 Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14	185
6.3 Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo	187
6.4 Nurmijärven Sähkö - Konserni	189
6.5 Nurmijärven Kodit Oy	193
6.6 Rajamäen Uimahalli Oy	195
7. LUETTELOT JA SELVITYKSET	197

Nurmijärvi

7.1 Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä	199
7.2 Luettelo tositelajeista	200
7.3 Tunnuslukujen lasken takaavat	201
7.4 Kirjanpidontilit	203
7.5 Yhteenveto avustuksista	212
8. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	215

TOIMINTAKERTOMUS

TOIMINTAKERTOMUS

Kunnanjohtajan katsaus

Pelättyä parempi vuosi

Vuodesta 2024 odotettiin monin tavoin pysähtyneisyyden ja jopa taantuman vuotta. Nurmijärvi on kuitenkin selvinnyt sekä rakentamisen pysähtymisestä, että työttömyyteen liittyvistä uhkakuvista pelättyä paremmin. Kunnan kasvu on jatkunut lähes normaalina ja pääsimme loppuvuodesta 45 000 asukkaan rajan yli.

Vaikuttaa siltä, että Nurmijärvellä on onnistuttu tekemään oikeita asioita oikeaan aikaan. Tilikauden tulosenusteet näyttivät välillä hyvin heikoilta, mutta lopputulokseen voimme olla tyytyväisiä.

Merkittävimmät seikat taloudellisen tilanteen parantumisen takana liittyvät Nurmijärven kestävä kasvun ohjelma NUUKAan ja verotulojen suotuisaan kehitykseen. Valtuuston NUUKAssa linjaamat säästötoimenpiteet ovat hillinneet menojen kasvua ja NUUKAn osana toteutettu veronkorotus on vahvistanut investointien omarahoitusosuutta.

NUUKA:n henkilöstölinjausten myötä työssäolopäiviä on saatu lisättyä. Henkilöstön sairauspoissaolot ovat myös tippuneet ja korvaavan työn käyttöä on saatu lisättyä. Tämä on vaatinut systemaattista työtä, mistä suuret kiitokset kaikille työntekijöillemme ja esihenkilöillemme.

Vuoden 2024 aikana ovat keskiössä olleet monin tavoin lapset ja nuoret. Päiväkotien pihoja, leikkipuistoja, päiväkoteja ja kouluja on remontoitu ja uusittu. Kunnan historian isoin koulupäätös, eli Klaukkalan palveluverkkopäätös saatiin hienosti maaliin ja Rajamäen kampuksen rakentaminen on edennyt jopa 7kk etuajassa.

Kehittämistyötä on kohdistettu päiväkotien ja koulujen arkeen, sekä harrastustoimintaan. Sähköistä asiointia on uudistettu ja henkilöstörekrytointeihin panostettu entistä monipuolisemmin. Nurmijärveläiset päiväkodit ovat olleet mukana myös pihojen villiinnyttämistutkimuksessa ja Haikalan päiväkoti sai vihreä lippu -sertifikaatin.

Matkailun eteen tehty toimenpiteet ovat tuoneet kuntaan aiempaa monipuolisemmin tarjontaa. Erityisesti kesällä palvelutarjonta monipuolistui ja matkailijat löysivät Nurmijärven kohteisiin.

Elinkeinoelämän näkökulmasta merkittävin askel otettiin, kun Fortum ja kunta solmivat suunnitteluvaraussopimuksen Sudentulliin datakeskushankkeesta. Vuoden aikana Sudentullin kaava on edennyt aikataulussa ja se asetettiin loppuvuodesta nähtäville.

Vuoden aikana on toteutettu lukuisia eri kokoisia rakennushankkeita, mutta näkyvintä rakentamista ovat toteuttaneet valokuitutoimijat. Kunnan alueella käynnistyi ennätysmäärä valokuituhankkeita. Kaivuutöiden hallintaa on parannettu, valvontaa ja katselmuksia on lisätty ja toimintatapoja on selkeytetty.

Kunnan strategian väliarviointi osoitti, että strategian tavoitteiden osalta on edetty mallikkaasti. Myös henkilöstökyselyssä tulokset ovat parantuneet edellisvuodesta ja esimerkiksi esihenkilötyön arviot ovat nousseet systemaattisen johtamisen kehitystyön ansiosta monissa toiminnoissa erittäin hyvälle tasolle.

TE-uudistus tapahtui vuoden vaihteessa ja siihen valmistauduttiin eri tavoin pitkin vuotta. Talousarviossa päätettiin kuntaan uusi voimalaitosverosta. Hallinnossa tehtiin useita vaativia järjestelmä uudistuksia mm. hr- ja taloushallinnon järjestelmät on uusittu.

Viestinnässä toteutettiin menestyksekkäästi monia näkyviä uudistuksia ja ideoita. Kunnan päätösviestinnässä toteutettu listapalaveri-podcast nousi kuntaviestinnän SM-kisoissa mitaleille ja kunnan päätösviestintä palkittiin loppuvuodesta tärkeissä töissä gaalassa.

Lämmin kiitos kaikille tästä vuodesta ja hyvästä yhteishengestä! Nurmijärvi on kasvava ja kehittyvä kunta, jossa on paljon positiivista ja monenlaisia mahdollisuuksia. Ja vaikka välillä olisi vaikeampiakin asioita ratkaistavana, olemme osoittaneet, että avoimesti keskustelemalla, ennakoimalla ja yhteistyöhön panostamalla löydetään keinot ja kyky mennä eteenpäin.

Outi Mäkelä, kunnanjohtaja

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Nurmijärven kunnan hallinto

Valtuusto

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja ohjaa päätöksillään koko kunnan kehittämistä. Tärkeimpinä tehtävinä ovat kunnan hallinnon järjestäminen, kunnan taloudellinen vallankäyttö, kunnallisten sääntöjen antaminen, kunnan kannan ottaminen tärkeissä kuntaa koskevissa asioissa sekä kunnan toimielinten ja johtotason virkojen täyttäminen.

Valtuusto kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa ja pöytäkirjoihin kertyi 85 päätöstä.

Kokoonpano 2024:

<u>Puolue</u>	<u>Nimi</u>	<u>Ammatti</u>
KESK pj	Toivonen Kallepekka	maanviljelijä
KOK I vpj	Mattila Riina	johtava sosiaalityöntekijä
PS II vpj	Lakee Hannu	metsätalousyrittäjä
KOK	Ahonen Seppo	kenttärovasti
KOK	Aittakallio Minna	asiantuntija, vanhustyö
PS	Alanne Pinja	lukkoseppä
PS	Alanne Tomi	yrittäjä
KOK	Diakite Jaana	it-konsultti
SDP	Fager-Jokisalo Janine	tuotantotalouden insinööri (AMK), KTM opiskelija
KESK	Handolin Kirsti	kauppat.maist.
PS	Heinonen Heikki	yrittäjä
KOK	Hägg Arto	kiinteistökehitysjohtaja
KESK	Kalliokoski Taneli	ekonomi, palvelutuotantopäällikkö
KOK	Karpo Sampo	luova johtaja
VIHR	Kopsala Maritta	nuorisotyönohjaaja, diakoni, sosionomi
KESK	Korhonen Virpi	toimitusjohtaja
KD	Kuula Ina	sosionomi, ratkaisukeskeinen terapeutti
PS	Lappalainen Mira	terveydenhoitaja (YAMK)
SDP	Latva Jerry	koneasentaja
KOK	Lehtimäki Tommi	yrittäjä
SDP	Lepolahti Harri	ylitarkastaja, varanotaari
SDP	Luoma Maria	opiskelija, hallintokoordinaattori
PS	Maijala Jouni	eläkeläinen, rikosylikonstaapeli eläkkeellä
KOK	Malkamäki Jussi	suunnittelija
KESK	Mantila Elli	kirjanpitäjä
SDP	Markkanen Aulikki	pankkitoimihenkilö, eläkeläinen,
KESK	Mustonen Kalle	toimittaja, valokuvaaja
VIHR	Niinimäki Leni	erityisluokanopettaja, KM
VIHR	Pasanen Sanna	musiikin lehtori
PS	Pirkkala Kimmo	kuljetuspäällikkö
KESK	Raekannas Riikka	sairaanhoitaja
KESK	Rantala Sirpa	luokanopettaja, KM
SDP	Rousu Sirkka	hallintotieteiden tohtori (HT)
KOK	Räty Virpi	erityisopettaja
PS	Salo Henry	sijoitusasiantuntija
SDP	Sandberg Jenni	palveluvastaava, tradenomi
KESK	Suhonen Otto	varusmies
KOK	Suomi Joona	KTM, yrittäjä
PS	Syväkangas Teijo	tekninen asiakaspalvelupäällikkö

KOK	Taipale Janne	rehtori
KOK	Takalo-Eskola Tarleena	FM, opettaja
KOK	Tapiolinna Maiju	hankintapäällikkö
KOK	Tarikka Visa	myyntilaskuasiantuntija
KESK	Tofferi Mirja-Liisa	opettaja, DI
VAS	Toikkanen Hannu	asentaja
PS	Tuominen Antti	toiminnanjohtaja
KESK	Vanhanen Matti	kansanedustaja
KOK	Vaulamo Petri	toimitusjohtaja
VIHR	Virolainen Ville	luokanopettaja
VIHR	Virtanen Sami	ohjelmapäällikkö
KOK	Vuorisalo Juhani	rikosylikomisario
KESK	Åfeldt Iida	varhaiskasvatuksen opettaja

KOK 16 (vaaliliitto KOK + RKP), KESK 12, PS 9, SDP 7, VIHR 5, VAS 1, KD 1

Kunnanhallitus

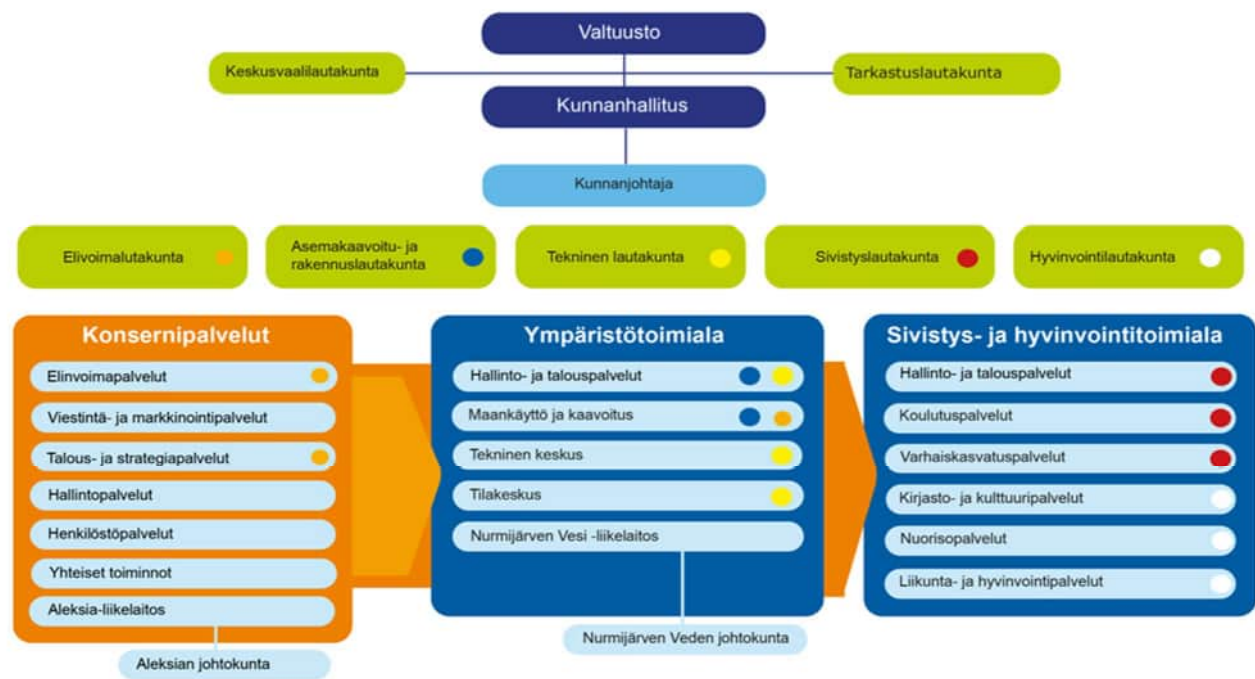
Kunnanhallituksen tehtävänä on valvoa ja panna täytäntöön valtuuston päätökset yhdessä muun luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaation kanssa. Lisäksi kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu mm. johtaa kunnan hallintoa ja valvoa kunnan etua, edustaa kuntaa sekä tehdä sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet.

Kunnanhallitus kokoontui 22 kertaa ja päätöksiä kertyi 201.

Kokoonpano 2024:

KOK pj	Räty Virpi	erityisopettaja
KESK I vpj	Raekannas Riikka	sairaanhoitaja AMK
PS II vpj	Pirkkala Kimmo	kuljetuspäällikkö
KOK	Hägg Arto	rakennusinsinööri
PS	Lappalainen Mira	terveydenhoitaja (YAMK)
PS	Maijala Jouni	eläkeläinen, rikosylikonstaapeli
KESK	Mustonen Kalle	toimittaja, valokuvaaja
VIHR	Niinimäki Leni	erityisopettaja, KM
SDP	Sandberg Jenni	palveluvastaava, tradenomi
KESK	Suhonen Otto	opiskelija
KOK	Vaulamo Petri	toimitusjohtaja

Nurmijärven kunnan organisaatio 2024

Tilivelvolliset

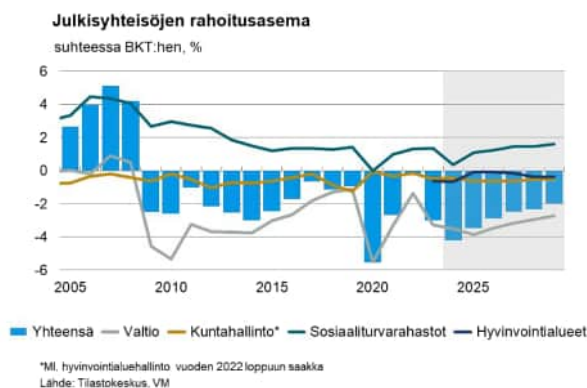
Organisaatio	Viranhaltija	Tilivelvollisuuden peruste
Konsernipalvelujen toimiala	hallintojohtaja	toimialan johtaja, elinvoimalautakunnan esittelijä
Hallintopalvelut	kunnan lakimies	tulosaluepäällikkö
Henkilöstöpalvelut	henkilöstöjohtaja	tulosaluepäällikkö
Talous- ja strategiapalvelut	talousjohtaja	tulosaluepäällikkö
Elinvoimapolvelut	elinvoimajohtaja	tulosaluepäällikkö
Viestintä- ja markkinointi- palvelut	viestintäpäällikkö	tulosaluepäällikkö
Yhteiset toiminnot	kunnanjohtaja	kunnanjohtaja, kunnanhallituksen esittelijä
Sivistys- ja hyvinvointi- toimiala	sivistysjohtaja	toimialan johtaja, sivistyslautakunnan esittelijä, hyvinvointilautakunnan esittelijä
Hallinto- ja talouspalvelut	hallintopäällikkö	tulosaluepäällikkö
Koulutuspalvelut	opetuspäällikkö	tulosaluepäällikkö
Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatuspäällikkö	tulosaluepäällikkö
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	kirjastonjohtaja	tulosaluepäällikkö
Nuorisopalvelut	nuorisopäällikkö	tulosaluepäällikkö
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	hyvinvointipäällikkö	tulosaluepäällikkö
Ympäristötoimiala	tekninen johtaja	toimialan johtaja, teknisen lautakunnan ja asemakaavoitus- ja rakennuslautakunnan sekä elinvoimalautakunnan esittelijä
Maankäyttö ja kaavoitus	yleiskaavapäällikkö	tulosaluepäällikkö
Tekninen keskus	kunnallistekniikan päällikkö	tulosaluepäällikkö
Tilakeskus	tilakeskuksen päällikkö	tulosaluepäällikkö
Hallinto- ja talouspalvelut	hallintopäällikkö	tulosaluepäällikkö
Nurmijärven Vesi	vesilaitoksen johtaja	toimialan johtaja, liikelaitoksen johtokunnan esittelijä
Aleksia	palvelujohtaja	liikelaitoksen johtaja, liikelaitoksen johtokunnan esittelijä

1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

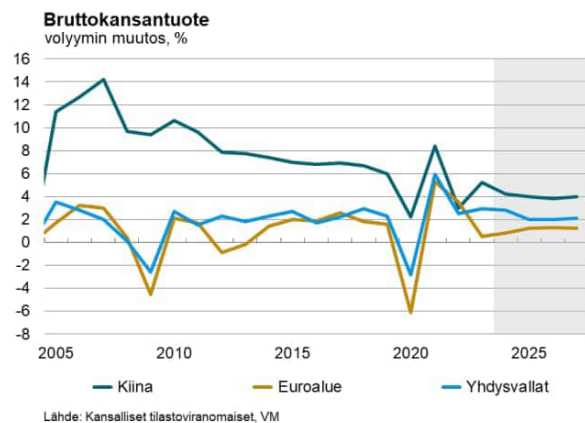
Maailmantalouden näkymät ovat varovaisen positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopolittisistä haasteista. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalityulojen kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä, mutta Saksan teollisuuden vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa luovat epävarmuutta ja ovat heikentäneet kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa vahva työllisyystilanne ylläpitää yksityistä kulutusta, vaikka erittäin nopea kasvu hidastuukin ennustejaksolla. Kiinassa viennin elpymisen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat taloutta, mutta kotimaisen kysynnän heikkous ja deflaation uhka varjostavat näkymiä. Maailmantalouden kasvu on pysytellyt melko vahvana monista epävarmuustekijöistä huolimatta, ja näkymä ennustejaksolla on varovaisen toiveikas. Maailmantalouden odotetaan kasvavan 3,1 prosenttia vuonna 2024 ja hidastuvan 2,9 prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talous elpyy kasvuun inflaation hidastuttua ja reaalityulojen kasvaessa, mutta näkymät ovat hyvin haastavat. Euroalueen kasvu elpyy kuluvan vuoden 0,8 prosentista 1,2 prosenttiin vuonna 2025 ja edelleen 1,3 prosenttiin vuonna 2026. Yhdysvaltojen myönteinen talouskehitys jatkuu ennustejaksolla pitkälti suotuisan työllisyystilanteen mahdollistaman vahvan yksityisen kulutuksen kannattelemana. Vaikka työmarkkinoiden veto on hidastumassa, työttömyys on yhä lähes ennätyksellisen matalalla tasolla. Kiinan kasvu hidastuu ennustejaksolla viennin elpymisestä huolimatta. Maailmantalous kasvaa 3,1 prosenttia kuluvana vuonna, ja kasvu hidastuu 2,9 prosenttiin vuonna 2025 ja edelleen 2,8 prosenttiin vuonna 2026.

Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla tilanne on säilynyt yllättävän vakaana erilaisten jännitteiden kasvusta huolimatta. Osakemarkkinat ovat etenkin Yhdysvalloissa

nousseet vahvasti kuluvana vuonna. Lyhyet markkinakorot ovat laskeneet inflaation hidastuttua ja rahapolitiikan kevennyttyä laajalti. Keskuspankkien odotetaan jatkavan ohjauskorkojen alentamista myös ensi vuonna. Valtionlainojen markkinoilla koroilla ei ole ollut selvää suuntaa tämän vuoden aikana pois lukien Ranskassa, jossa korot ovat nousseet kesästä alkaen. Geopoliittiset jännitteet pysyttelevät kuitenkin edelleen korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-idän konfliktin takia ja niissä tapahtuvat käänteet voivat aiheuttaa odottamattomia markkinahäiriöitä. Riskinä on myös inflaation kiihtyminen uudelleen keskuspankkien tavoite-
tasojen yläpuolelle.

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus vähenee. Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavara viennin kysyntää. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna. BKT ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027.

Julkisen talouden alijäämä heikkenee 4,2 prosenttiin vuonna 2024 heikon suhdanteen, varautumismenojen kasvun sekä aiempien vuosien nopean inflaation vaikutusten takia. Verotulot kasvoivat edelleen, vaikkakin vaihteasti. Rahoitusasemaa heikensi myös työttömyysvaikutusmaksun merkittävä alentaminen. Suuren alijäämän ja mm. puolustushankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousee v. 2024 nopeasti yli 82 prosenttiin.

Vuonna 2025 alijäämä paranee 3,5 prosenttiin. Vaikka menoja kasvattavat suuret puolustushankinnat, vähentävät hallitusohjelmassa ja kevään 2024 kehysriiheessä päätetyt sopeutustoimet menoja ja lisäävät tuloja merkittävästi. Tulevina vuosina rahoitusasema paranee edelleen asteittain ja asettuu 2,0 prosenttiin vuonna 2029.

Väestön ikääntyminen jarruttaa talouden tulonmuodostusta ja työllisyyden sekä tuottavuuden kasvua tukevien toimien lisäksi tavoitteiden saavuttaminen vaatisi lisää säästöjä sekä muita toimia, joilla ylläpidettäisiin koko-

Kuntatalouden kehitys

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2024 ennakkolisiin tilinpäätöstietoihin pohjautuvan Kuntaliiton analyysin mukaan kuntatalous heikkeni edellisvuodesta, mutta pudotus oli odotettua pienempi. Kuntatalous oli toiminnan ja investointien rahavirran perusteella -470 milj. euroa alijäämäinen. Tämän seurauksena kuntien lainakanta kasvoi 720 miljoonaa euroa (+3,6% vuodesta 2023). Toimintakulut kasvoivat maltillisesti edellisvuoteen verrattuna ja toimintakate kasvoi edellisvuodesta vain 1,8 %. Energiayhtiöiden osuuksien myynti ja yhtiöittäminen paransivat tulosta noin 300 miljoonalla eurolla. Kuntien investointimenot pysyivät edellisvuoden tasolla, mutta tulorahoitus ei riittänyt kattamaan kaikkia investointeja, joten lainaa otettiin investointien kattamiseen.

Kunnallisverotulot laskivat 3,3 % ja yhteisöverotulot laskivat 14 % vuodesta 2023. Kunnat saivat valtionosuuksia yhteensä vajaat 3,4 miljardia euroa. Valtionosuudet laskivat 6,6 % (-200 miljoonaa euroa) vuodesta 2023. Kuntien tilikauden tulos oli +1,1 miljardia euroa vuonna 2024. Esimerkiksi Tampereen vesilaitoksen yhtiöittäminen ja energiaosuuksien myynti paransivat tulosta merkittävästi.

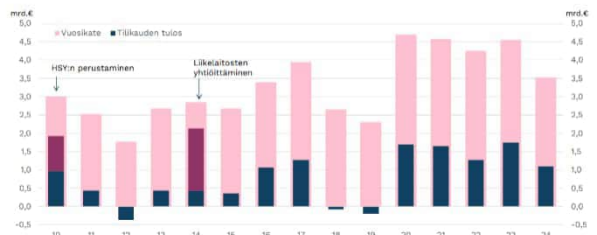
Yli 70 % vuoden 2024 tuloksesta syntyi neljässä kaupungissa: Helsinki, Espoo, Tampere ja Mikkeli. Kuntien asukaskohtaiset tulokset vaihtelivat merkittävästi eri alueille. Heikoimmat tulokset nähtiin Vantaalla, Haminassa

naisverokertymää. Teknologinen murros, energiasiirtymä ja näihin kytkeytyvä talouden uusteollistaminen luovat konkreettisia mahdollisuuksia, joita hyödyntämällä voi syntyä Suomeen uutta tuotantoa ja uusia työpaikkoja, mutta nekaan tuskin riittävät oikaisemaan rakenteellista epätasapainoa julkisen talouden rahoituksessa ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Lähteet: VM: 2024/68, Taloudellinen katsaus talvi 2024

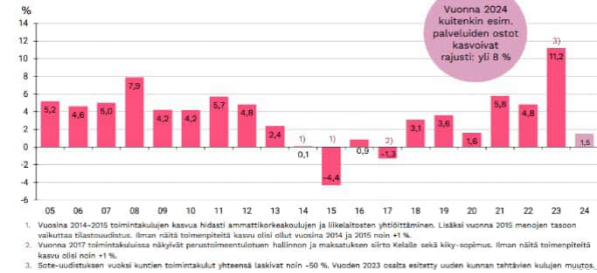
ja Lahdessa. Kuntatalouden tasapaino heikkeni reippaasti niin toiminnan ja investointien rahavirralla, tilikauden tuloksella kuin vuosikatteella mitattuna. Tästä huolimatta toteutumaa vuonna 2024 voi pitää torjuntavoittona, sillä kuntatalouden rahoitusasapaino jäi kauas heikoimpien vuosien miinuksista.

Kuntatalous heikkeni edellisvuodesta

Kuntien omat sopeutustoimet vahvistivat taloutta vuonna 2024. Menokasvu oli odotettua maltillisempaa, ja peräti 130 kunnassa toimintakate pienentyi vuoteen 2023 verrattuna. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Kuntien tuloihin ja menoihin vaikuttivat myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset.

Toimintakulut kasvoivat maltillisesti vuodesta 2023 vuoteen 2024

Lähde: Kuntaliitto: Vuoden 2024 tilinpäätösarviot, Kuntaliiton blogikirjoitus 6.3.2025: Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024 – pudotus odotettua pienempi, Kuntaliiton tiedote 4.2.2025: Kuntatalouden tila heikkeni: Kuntien omat sopeutustoimet vahvistivat taloutta vuonna 2024.

1.1.3 Nurmijärven kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys

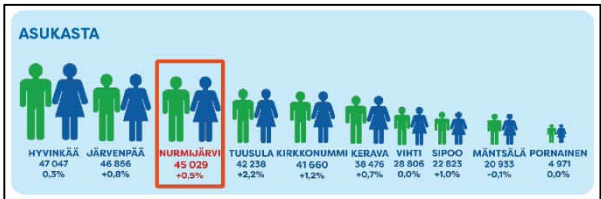
Olennaiset muutokset toimintaympäristössä

Yleinen kehitys Nurmijärvellä											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Väestö	41 577	41 897	42 010	42 159	42 665	42 993	43 663	44 127	44 458	44 785	45 026
väkiluvun muutos	399	320	113	149	506	328	670	464	331	326	249
Väestön kasvu (%)	1,0	0,8	0,3	0,4	1,2	0,8	1,6	1,1	0,8	0,7	0,5
Kuntien välinen nettomuutto	100	86	-226	-13	408	174	473	217	93	58	-32
Nettomaahanmuutto	53	6	167	31	12	46	107	96	107	156	171
Syntyneitä	506	464	419	380	359	390	382	448	401	420	414
Kuolleita	253	245	242	245	274	277	289	301	328	308	304

* Tilastokeskuksen vuoden 2024 ennakkotiedot

Väestön kasvu

Vuonna 2024 kunnan asukasluku kasvoi 249 asukkaan verran, mikä tarkoittaa 0,5 % väestönkasvua. Asukasluvun kasvusta vastasivat syntyneiden enemmitys sekä nettomaahanmuutto. Sen sijaan kuntien välinen nettomuutto painui pakkaselle. Nettomuuton negatiivisuus selittyy vuoden 2024 maltillisella asuntorakentamisella, joka pienensi kuntaan muutttoa. Sen sijaan kunnasta poismuutto pieneni vuoden takaisesta.

Ikäluokittain tarkasteltuna kasvua kertyi erityisesti kolmekymppisten (30-39-vuotiaat: +134 henkilöä) ja kuusikymppisten ikäluokkiin (60-69-vuotiaat: +117 henkilöä) sekä 75 vuotta täyttäneisiin (+228 henkilöä). Nurmijärven valtakunnallisestikin korkea syntyneiden määrä ei kuitenkaan kääntänyt alle 3-vuotiaiden määrää kasvuun (-33 henkilöä). Sen sijaan kasvua kertyi hieman 3–6-vuotiaisiin (+22 henkilöä). Tämä puolestaan johtaa juurensa

korona-ajan syntyvyyden pieneen elpymiseen sekä Nurmijärvelle suuntautuneeseen muuttoon.

Vuonna 2024 Nurmijärvelle syntyi Helsingin seudun kehyskunnista eniten lapsia. Syntyneiden määrä, 414 lasta, on myös siitä merkittävä, että koko Suomen tasolla (309 kuntaa) Nurmijärvi oli sijalla 18. Edellä olivat ainoastaan asukasluvulla mitattuna Nurmijärveä selvästi suuremmat kunnat, joka selittää myös suurempaa syntyneiden määrää. Syntyneiden kokonaismäärä on kuitenkin tullut reilusti alaspäin 2000-luvun alun lukemista, jolloin keskimääräisenä vuotena synti reilusti yli viisisataa lasta. Muutoksesta huolimatta Nurmijärven luonnollinen väestönkasvu on nykytilanteeseen nähden korkealla tasolla ja Helsingin seudun kehyskunnista suurinta. Huomion arvioista on myös se, että Helsingin seudun kymmenestä kehyskunnasta vain puolessa (Nurmijärvi, Kirkkonummi, Järvenpää, Tuusula ja Sipoo) luonnollinen väestönkasvu on positiivista.

Vuoden 2024 väestönkasvusta suurin osa syntyi nettomaahanmuuton vaikutuksesta. Nettomaahanmuuton tilastollinen kasvu selittyy pitkälti ukrainalaispakolaisten siirtymisellä maahanmuuttotilastoon. Tämä on kuitenkin vain tilastollinen luku. Mikäli henkilö on ollut vuoden vastaanottojärjestelmässä, voi hän hakea kotikuntamerkintää. Kotikuntamerkintää hakeneet siirtyvät tämän jälkeen väestötilastoissa maahanmuuttaneiksi, vaikka ovat jo aiemmin asuneet kunnassa. Vaikka ukrainalaiset ovat hakeneet ja saaneet Nurmijärvelle kotikuntamerkinnän,

ei tämä välttämättä kaikkien osalta tarkoita paikoilleen asettumista. Monet liikkuvat työn ja opiskelupaikan perässä sekä arvioivat mahdollisuuttaan palata Ukrainaan.

Vuosi 2024 jatkoi vaikeasti ennakoitavien vuosien sarjaa. Vallitseva maailmantilanne, talousympäristön epävarmuus sekä myös aiempien vuosien runsas asuntotuotanto ovat luoneet väestömuutosten kehityksen ennakointiin lisähaasteen. Vuosi 2024 oli asuntotuotannon osalta poikkeuksellisen hiljainen. Vuoden 2024

Työttömyys

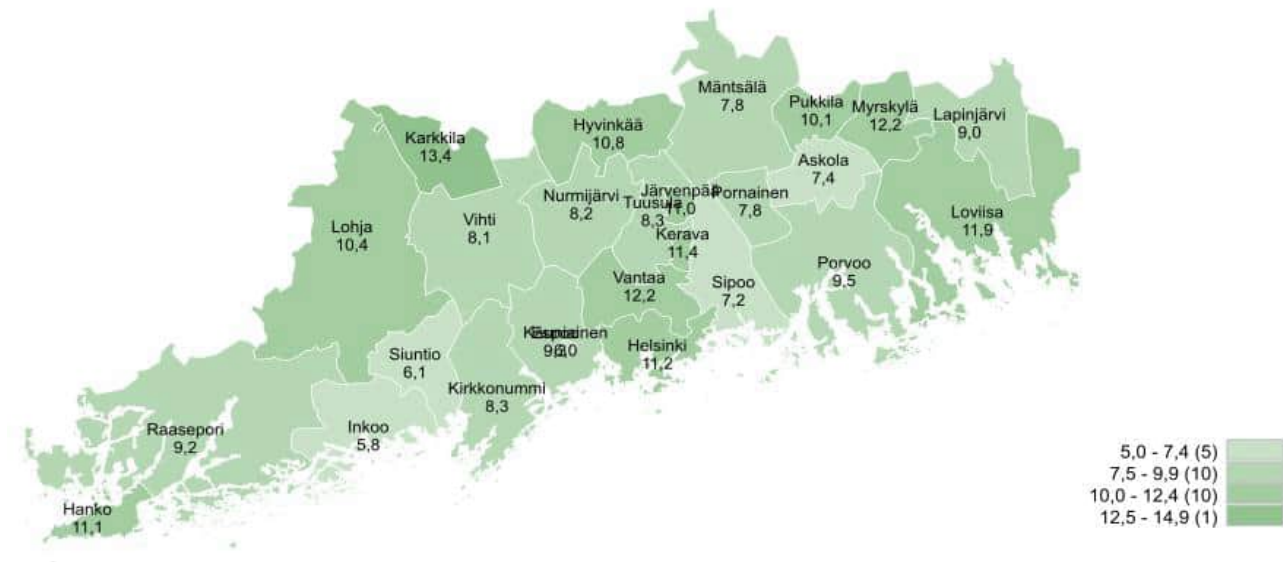
Uudellamaalla oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 96 474 työtöntä työnhakijaa. Lomautettuja heistä oli 9 378 ja kokonaan ilman työsuhdetta 87 096 henkilöä. Kokonaan vailla työsuhdetta olevien osuus nousi maakunnassa vuoden 2022 tilanteeseen verrattuna 9,9 % ja lomautettujen määrä 63,2 %. Työttömien kokonaismäärä nousi vuoden aikana Uudellamaalla 13,5 % koko maan nousun ollessa 14,3 %. Kaikkiaan Uudellamaalla työttömien osuus työvoimasta oli vuoden 2023 lopussa 10,8 % koko maan lukeman ollessa 11,2 %.

aikana Nurmijärvelle valmistui 157 asuntoa, joiden joukossa oli yksi purkavan uudisrakentamisen kerrostalo. Varsinaisia uusia asuntoja Nurmijärvelle valmistui 109, joista 101 omakotitaloihin ja paritaloihin sekä 8 rivitaloihin. Vuoden 2024 uusien asuntojen lukumäärä oli historiallisestikin vähäinen. Sadan asunnon vuosivauhteja on nähty viimeksi 1960-luvulla, jolloin kunnan väkiluku oli noin 15 000 asukasta eli kolmannes nykyisestä.

Sekä alle 25-vuotiaiden työttömyys että pitkäaikaistyöttömyys heikkenivät maakunnassa vuoden aikana. Nuorten työttömien työnhakijoiden määrä nousi 21,3 % ja pitkäaikaistyöttömien määrä 2,8 %. Ulkomaalaisten työttömien määrä Uudellamaalla kasvoi 18,9 % eli 3 650 henkilöllä.

Nurmijärvellä työttömien osuus työvoimasta oli vuoden 2023 lopussa 8,3, % (1 889 henkilöä) eli selvästi alle Uudenmaan ja koko valtakunnan tason. Vuoden aikana työttömien määrä kunnassa kuitenkin kasvoi 16 %.

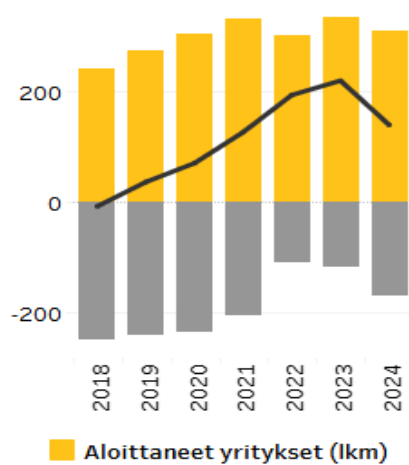
Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

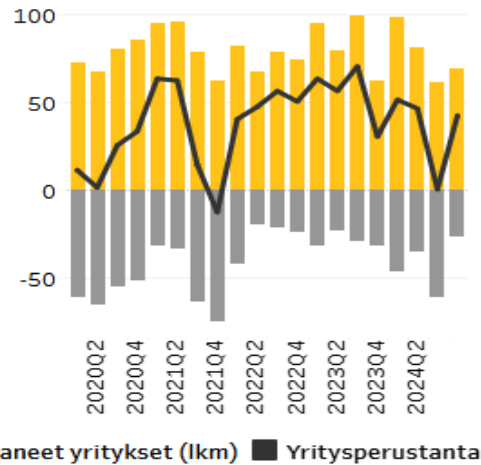
TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto
Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan ELY-keskus

Perustetut ja lopettaneet yritykset

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset vuosittain

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset kvartaaleittain

■ Aloittaneet yritykset (lkm) ■ Lopettaneet yritykset (lkm) ■ Yrityisperustanta

Lähde: Keuke/PRH

Vuoden 2024 aikana Nurmijärvelle perustettiin 309 uutta yritystä. Samaan aikaan 170 yritystä lopetti toimintansa. Yrityisperustanta oli täten + 139 yritystä. Vuonna 2024 yritysverustannan trendi kääntyi laskuun usean vuoden positiivisen kehityksen jälkeen. Lasku johtuu lopettaneiden yritysten määrän kasvusta vuonna 2024. Edellinen negatiivisen perustannan vuosi on ollut 2018.

Viimeisimmän käytettävissä olevan vuoden 2023 tilaston mukaan Nurmijärvellä oli kaikkiaan 4 495 yritysten

toimipaikkaa. Toimipaikkojen määrä kasvoi noin 0,8 % edelliseen vuoteen nähden. Kasvu näkyy myös hienoisesti toimipaikkojen liikevaihdossa, joka oli vuonna 2023 yhteensä 2 311 305 000 euroa ja jossa oli kasvua edelliseen vuoteen noin 1,3 %. Toimialoista selvästi eniten Nurmijärvellä löytyy palveluita, joissa toimii 67,8 % kunnassa sijaitsevista toimipaikoista. Jalostuksen toimipaikkojen osuus on 29,5 %. Luvut eroavat koko maan luvuista, sillä koko maassa palveluiden osuus on 74,8 % ja jalostuksen 20,8 %. (Lähde: Tilastokeskus)

Valmistuneet asunnot

Vuosi 2024 oli asuntotuotannon osalta poikkeuksellisen hiljainen. Vuoden 2024 aikana Nurmijärvelle valmistui 157 asuntoa, joiden joukossa oli yksi purkavan uudisrakentamisen kerrostalo. Varsinaisia uusia asuntoja Nurmijärvelle valmistui 109, joista 101 omakotitaloihin ja paritaloihin sekä 8 rivitaloihin. Vuoden 2024 uusien asuntojen lukumäärä oli historiallisestikin vähäinen. Sadan asunnon vuosivauhteja on nähty viimeksi 1960-

luvulla, jolloin kunnan väkiluku oli noin 15 000 asukasta eli kolmannes nykyisestä.

Valmistuneiden erillispientalojen (omakotitalo ja paritalo) osalta korostuivat Rajamäen Kylänpään asuinalue sekä Vanha-Klaukan uusi asuinalue Klaukkalassa. Asemakaava-alueiden ulkopuolelle valmistui 15 omakotitaloa.

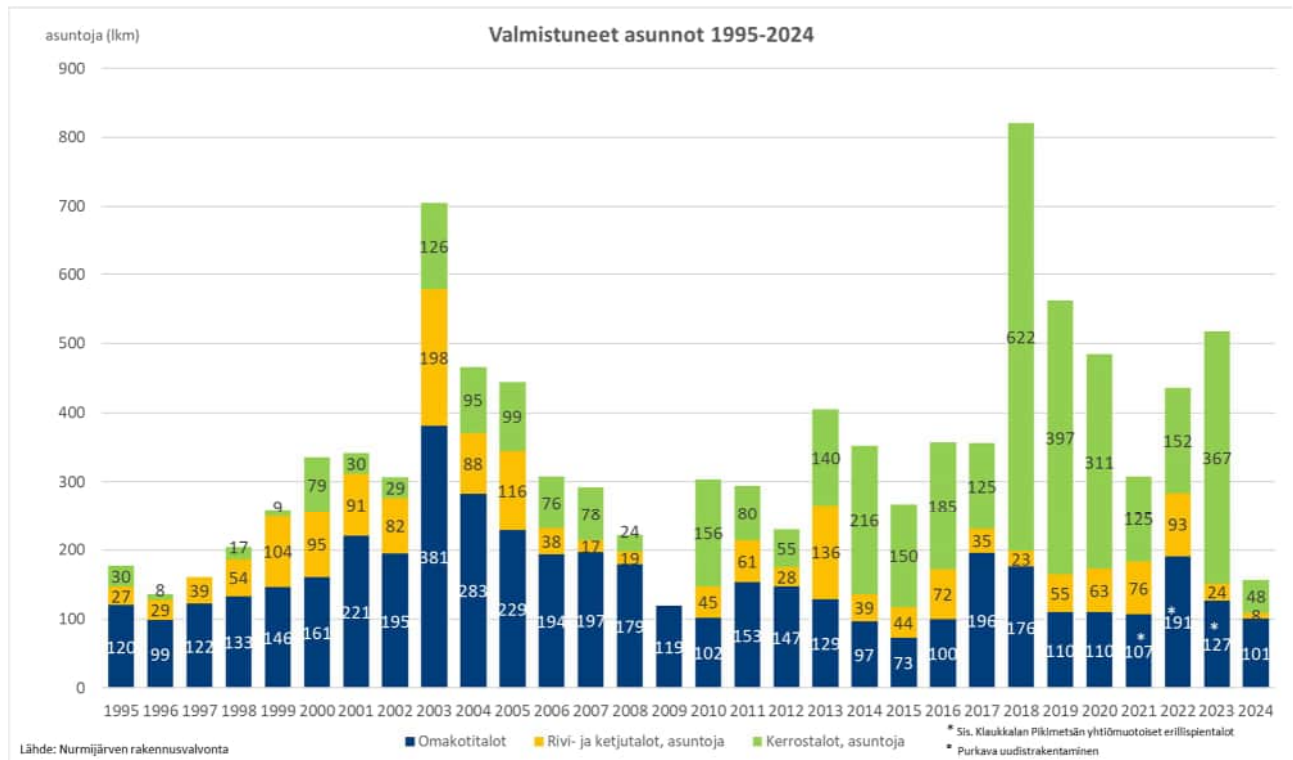
Asuntotuotannon tavoitteet Nurmijärvellä, MAL-sopimus 2024–2035 ja sopimuskausi 2024–2027

Helsingin seudun ja valtion välisen MAL-sopimusta 2024–2035 koskevan neuvottelutuloksen mukaan virallisia kuntakohtaisia asuntotuotantotavoitteita ei MAL-sopimuskaudella 2024–2027 ole. Sopimuskaudella seudulle on arvioitu valmistuvan keskimäärin 10 000 asuntoa vuodessa. Luku on kuitenkin seudulle yhteinen, eikä tätä ole jyvitetty MAL 2023-suunnitelman ja aiempien

MAL-sopimusten tapaan kuntien kesken. Myöskään arasuntojen osuutta ei ole sopimuksessa erikseen linjattu.

Hyväksytyssä MAL 2023 suunnitelmassa Nurmijärven vuotuinen asuntotuotantotavoite on 380 asuntoa/vuosi (2,3 % seudun asuntotuotannosta). Mikäli neuvottelutoksen vuosille 2024–2027 asetettu vuotuinen 10 000 asunnon arvio jyvitetään Nurmijärvelle samassa suhteessa, tarkoittaa tämä vuotuista 230 asunnon tavoitetta. Tämä ei kuitenkaan ole virallinen tavoite.

Vuoden 2024 asuntotuotanto (157 asuntoa, joiden joukossa yksi purkavan uudisrakentamisen kerrostalo) jää epävirallisesta vuotuisesta 230 asunnon tavoitteesta.

Kunnan talous

Nurmijärvi, talous (sis. liikelaitokset), 1000 €	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Toimintakate	-192 091	-192 790	-207 442	-221 060	-225 198	-217 849	-240 542	-97 372	-109 375
Verotulot	181 538	182 608	183 173	189 728	200 631	210 366	222 582	115 208	110 481
Valtionosuudet	30 273	29 937	30 117	32 294	51 698	41 544	45 725	31 507	30 632
Rahoituserät, netto	961	757	900	1 320	1 292	1 841	1 415	-287	433
Vuosikate	20 682	20 512	6 748	2 282	28 424	35 902	29 179	49 056	32 171
Poistot ja arvonalentumiset	-14 575	-15 168	-18 854	-18 033	-20 711	-19 069	-20 779	-25 761	-26 936
Tilikauden yli-/alijäämä	6 119	5 356	-12 094	-15 738	1 726	3 045	3 413	15 083	5 248
Investointien omahankintameno	33 863	37 675	28 997	35 142	34 998	27 539	37 844	35 026	37 153
Nettoinvestoinnit	30 160	32 110	26 417	30 807	33 032	17 883	30 723	11 439	31 688
Investointien tulorahoitus, %	61,1	54,4	23,3	6,5	81,2	130,4	77,1	140,1	86,6
Edell. vuosien kertynyt ylijäämä	54 361	60 480	65 837	53 743	38 004	39 730	43 932	47 389	63 155
Lainakanta	132 362	153 812	169 248	199 528	206 721	217 265	227 920	194 195	198 673
Lainat per asukas, euroa	3 151	3 647	3 966	4 641	4 734	4 923	5 129	4 337	4 412

Tilikausi 2024 päättyi oletettua parempiin näkymiin, kun kunnan tulos asettui 5,2 milj. euron positiiviseen tulokseen. Tuloksesta ei tehty investointivaroja, joten tilikauden ylijäämä asettui myös 5,2 milj. euroon. Vuosi 2023 oli kunnan historian paras vuosi tuloksen näkökulmasta ja vuonna 2024 palattiin takaisin normaalimmalle uralle. Kun tuloksesta putsataan ns. kertaerät (myyntivoitot, muut poikkeukselliset kertaluonteiset erät), olisi kunnan tulos jäänyt -0,4 milj. euroa negatiiviseksi.

Kunnan palvelutuotannon nettomenot asettuivat tilinpäätöksessä 109,4 milj. euroon. Nettomenot toteutuivat alkuperäistä ja muutettua talousarviota 4,6 milj. euroa parempana. Nettomenojen parempaa toteutumista selittää tontinmyynnin piristyminen ennakoidusta ja menojen, erityisesti palvelujen ostojen pienempi toteuma. Kun nettomenoista putsataan poikkeukselliset kertaerät, oli kasvua vuoteen 2023 1,8 milj. euroa ja 1,6 %:a.

Konsernipalveluiden nettomenot olivat 12,8 milj. euroa. Nettomenot laskivat edellisvuodesta 1,0 milj. euroa. Tulopuolella kasvua oli 0,3 milj. euroa erityisesti vaaleista johtuen ja menot pienentyivät 0,7 milj. euroa, joka selittyy palvelujen ostojen ja avustusten pienentymisellä. NUUKA-toimenpiteet ovat osaltaan pienentäneet kustannuksia.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan nettomenot olivat 109,5 milj. euroa. Nettomenot kasvoivat edellisvuodesta 6,0 milj. euroa. Nettomenojen kasvua selittää palvelusetelikustannusten ja sisäisten vuokrien kasvu.

Ympäristötoimialan nettotuotot olivat 6,1 milj. euroa pienentyen edellisvuodesta 8,4 milj. euroa. Nettotuotosten pienentymistä selittää pääasiassa edellisvuoden Kesko Oyj:n tonttikaupan toteutuminen.

Aleksia-liikelaitoksen liikeylijäämä oli 0,0 milj. euroa kunnan talousarviossa tavoiteltiin. Kunnan talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan Aleksia-liikelaitoksen taaseessa saa olla enintään 0,2 milj. euron kumulatiivinen yli-/alijäämä tilivuoden tilinpäätöksessä, jonka vuoksi Aleksia teki palvelumaksujen hyvityksiä sivistys- ja hyvinvointitoimialalle 0,4 milj. euroa tilikauden lopussa.

Nurmijärven Vesi-liikelaitoksen liikeylijäämä oli 3,2 milj. euroa. Liikeylijäämä kasvoi edellisvuoteen nähden noin 0,9 milj. euroa, joka selittyy pääosin NUUKA-ohjelman myötä tehdyllä liittymismaksujen tuloutustavan muutoksella.

Toimialojen toiminnan ja talouden toteutumisesta on raportoitu tarkemmin luvussa Talousarvion toteutuminen. Liikelaitosten taloudesta ja toiminnasta on raportoitu liikelaitosten erillistilinpäätöksissä, jotka ovat tilinpäätöksiäkirjan lopussa.

Verotuloja kertyi yhteensä 110,5 milj. euroa ja valtionosuuksia 30,6 milj. euroa. Verotulot palasivat uudelle normaaliuralleen edellisvuoden verohäntien myötä. Kunta nosti veroprosenttia 0,39 %-yksiköllä, joka toi kunnalle noin 4,6 milj. euroa enemmän verotuloja. Verotulot toteutuivat 2,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempina. Suurin syy positiivisella kehityksellä oli kuntaryhmälle edullinen veronsaajien (valtio ja kunnat) välisen verotilitysten jako-osuuden oikaisu. Lisäksi tämän hetken oletuksena on, että vuoden 2024 ennakonpidätysprosentit olivat aikaisempia vuosia korkeammalla tasolla, ja tämä olisi kasvattanut vuoden 2024 verotuloja. Tämä todennäköisesti heikentää vuoden 2025 verotulokertymää, mikäli veronpalautukset ovat suuria tai jako-osuuteen tehdään negatiivinen oikaisu verotuksen valmistuttua.

Valtionosuuksia kertyi 30,6 milj. euroa ja ne toteutuivat 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota heikompina. Valtionosuuksien ennakoitua pienempi toteuma johtui

lukiokoulutukseen osallistuneiden nuorten määrän laskulla jonka myötä myös rahoitus pienentyi opetushallituksen 18.12.2024 päätöksen myötä.

Rahoitustuottojen ja -kulujen netto oli tilinpäätöksessä 0,4 milj. euroa, joka on 0,7 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Korkomenot pysyivät edellisvuoden tasolla, joka on seurausta laskeneista markkinakoroista. Muut rahoitustuotot puolestaan toteutuivat 0,6 milj. euroa edellisvuotta parempana. Tämä selittyi Nurmijärven Sähkön maksamalla ylimääräisellä 1,0 milj. euron osingolla. Lainakannan kasvuun liittyy korkokulujen nousupainetta, jota ei enää hillitse aiempien vuosien tapaan poikkeuksellisen alhainen korkotaso ja kattava lainasalkun suojausaste.

Poistot asettuivat 26,9 milj. euroon kasvaen edellisvuodesta 1,2 milj. euroa. Poistotaso on kasvanut ennakoitua hitaammin, mutta vuonna 2024 tehtiin useampia kerta-poistoja käyttöomaisuuskirjanpidon inventoinnin yhteydessä, joka on kasvatti poistotasoa aikaisempaan nähden. Arvonalentumisia kirjattiin 1,8 milj. euroa, kun edellisenä vuonna alaskirjauksia tehtiin 3,3 milj. euron edestä. Arvonalentumisiin kirjattiin mm. maa-alueiden kertaluonteinen alaskirjaus inventoinnin perusteella sekä KOY Liikennepalvelukeskuksen osakkeiden ja Märkiön leirikeskuksen osittainen alaskirjaus.

Kunnan investointien omahankintameno asettui 37,2 milj. euroon kasvaen 2,1 milj. euroa edellisvuoteen nähden. Merkittäviä investointeja talonrakennushankkeiden osalta olivat Rajamäen kampus, Mäntysalon koulun korjaukset ja Röykan päiväkodin pihatyöt. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden rakentamisen nettokulut olivat 9,5 milj. euroa. Merkittäviä edistettäviä ja toteutettavia hankkeita olivat mm. Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alue sekä jalankulku- ja pyörätie Klaukkalantien-Kehätien risteyksestä Perttulaan sekä välille Klaukkala-Korpilampi. Lisäksi edistettiin Heinoja ja Kylänpään asemakaava-alueita, Punamullantien uutta siltaa ja Metsä-Tuomelan aluetta.

Kunnan lainakanta asettui 198,7 milj. euroon. Lainakanta kasvoi 4,7 milj. euroa edelliseen vuoteen nähden ja on nyt käytännössä samalla tasolla kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Pitkäaikaisten lainoja nostettiin 25,0 milj. euroa, lyhennettiin 8,9 milj. euroa ja lyhytaikaisten lainojen nettovähennys oli 11,6 milj. euroa.

Tilinpäätöslaskelmien tunnuslukujen perusteella kunnan talouden voidaan todeta kehittyneen heikompaan suuntaan. Kunnan talouden vakavaraisuutta kuvaava omavaraisuusaste parani hieman edellisvuoden 41,1 prosentista 41,4 prosenttiin. Tasapainoisen talouden omavaraisuusaste tulisi olla vähintään 50 prosenttia. Kunnan lainojen ja käytettävissä olevien tulojen välistä suhdetta kuvaava suhteellinen velkaantuneisuus nousi

126,3 prosentista 140,6 prosenttiin. Tunnusluku kertoo, että kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman maksuun. Sote-uudistus kasvatti suhteellista velkaantuneisuutta huomattavasti, kun menoja vastaavat tulot siirtyivät hyvinvointialueelle, mutta vanhat vastuut säilyivät kunnalla velkojen osalta. Kunnan velkaantuessa lisää tunnusluku heikkenee. Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkokuluihin ja pääoman lyhennyksiin kuvaava laskennallinen lainanhoitokate heikkeni huomattavasti edellisvuodesta asetuen tyydyttävälle tasolle 1,3.

Selvitys tilikauden aikana toteutetuista talousarviomuutoksista

Kunnan tilinpäätösennuste vaihteli tilikauden aikana ja alkuperäisen talousarvion positiivinen tulosennuste kääntyi kahden ensimmäisen osavuositarkastuksen aikana negatiiviseksi. Kolmannessa osavuositarkastuksessa tulosennuste kääntyi takaisin positiiviseksi asettuen 1,4 milj. euroon, kun ennusteessa huomioitiin mm. paloaseman myynti ja kustannusten ennakoitiin jäävän oletettua pienemmiksi. Ensimmäisessä osavuositarkastuksessa esitettiin 0,2 milj. euron talousarviomuutosta sivistys- ja hyvinvointitoimialalla Syrjälän ja Urheilupuiston väistötilojen kalusteisiin.

Toisessa osavuositarkastuksessa esitetyillä talousarviomuutoksilla ei ollut nettovaikutusta kuntatasoisesti. Tulorahoitukseen esitettiin yhteensä -4,4 milj. euron talousarviomuutoksia tarkentuneiden ennusteiden perusteella. Rahoituseriin esitettiin +1,1 milj. euron talousarviomuutosta Nurmijärven Sähkön lisäosion ja maltilistuneiden korkoennusteiden vuoksi. Investointeihin esitettiin yhteensä 0,8 milj. euron määrärahalisäyksiä. Talonrakennuksen osalta tehtiin vain täsmennyksiä hankkeiden välillä, mutta kiinteän omaisuuden myyntituloennustetta pudotettiin 0,7 milj. eurolla. Lisäksi henkilöstöhallinnon järjestelmien uudistamiseen esitettiin 0,1 milj. euron määrärahalisäystä. Lainakannan muutosta vähennettiin 3,5 milj. euroa. Vesilaitoksen osalta talousarvioon tehtiin 0,7 milj. euron edestä heikennyksiä tuloarvioihin ja poistoihin.

Kolmannessa osavuositarkastuksessa ympäristötoimialan käyttötalouteen tehtiin 0,9 milj. euron tuloarviolisäys paloaseman myynnistä johtuen. Valtionosuuksien talousarviota täsmennettiin tuoreiden päätösten myötä, jonka vaikutus oli +0,1 milj. euroa. Rahoituserien osalta talousarvio parani 0,3 milj. euroa edelleen parantuneiden korkoennusteiden vuoksi. Investointien osalta talonrakennuksen määrärahoja pienennettiin 0,2 milj. euroa, maa-alueiden hankinnan määrärahoja kasvatettiin 1,1 milj. euroa ja maa-alueiden myynnistä saatavia tuloja kasvatettiin 0,1 milj. euroa. Kunnallistekniikan rakentamishjelman osalta talousarviota pienennettiin

1,2 milj. euroa ja taloushallinnon järjestelmämuutoksen määrärahaa pienennettiin 0,1 milj. euroa.

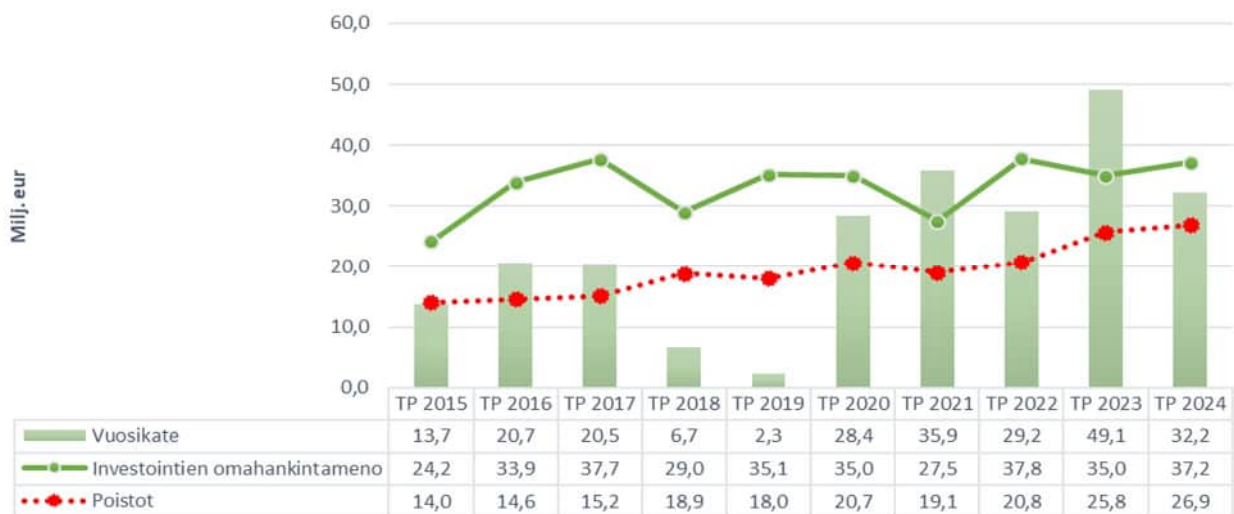
0,1 milj. euron lisämäärärahaa Rajamäen Uimahallin toimintatukeen ja 0,05 milj. euroa Nurmijärven Onnenkimppä ry:n palveluvelvoitesopimukseen.

Osavuositarkastusten ulkopuolisena talousarviomuutoksena kolmannen osavuositarkastuksen jälkeen esitettiin

Verotulot ja valtionosuudet 2015–2024, milj. euroa

Investointien omahankintameno, vuosikate ja poistot 2015-2024, milj. euroa (kunta + liikelaitokset)

Lainakanta 2015-2024, euroa/asukas (kunta + liikelaitokset)

Oleennaiset muutokset kunnan toiminnassa

Merkittävinä uudistuksina on tilinpäätösvuoden aikana toteutettu kaksi kriittistä järjestelmä uudistusta; uusi henkilöstöhallinnon ohjelmisto on otettu käyttöön keväällä 2024 ja taloushallinnon järjestelmä uudistusta on toteutettu vuoden 2024 aikana ja järjestelmien käyttöönotto tapahtui loppuvuodesta 2024 ja alkuvuodesta 2025. HR- ja taloushallinnon järjestelmien vaihto ovat olleet kunnan suurimpia järjestelmähankkeita vuosiin ja vaatineet merkittävästi sekä taloudellista resursointia että henkilöstön työpanosta uudistusten toteuttamiseen. Järjestelmä uudistuksilla on mahdollista tehostaa ja parantaa kyseisten tukipalvelujen prosesseja huomattavasti.

TE-uudistuksen valmistelu on ollut käynnissä koko vuoden ja uuden työllisyysalueen toiminta on käynnistynyt vuoden 2025 alussa. Kuluneen vuoden aikana on osallistuttu työllisyysalueen valmisteluun ja loppuvuonna 2024 on toteutettu kunnan työllisyyspalvelujen tarkastelu ja työllisyyteen liittyvät tehtävät kunnassa on organisoitu uudelleen. Palvelujen vaikuttavuuden kehittäminen jatkuu vuonna 2025 yhteistyössä työllisyysalueen kanssa.

Nurmijärvellä 0–6-vuotiaiden lasten määrä on pysynyt samana, kun verrataan joulukuun 2022 lapsimäärää joulukuun 2024 lapsimäärään. Vuoden 2024 joulukuussa oli Nurmijärvellä 3310 0–6-vuotiaista lasta. Osallistuminen varhaiskasvatukseen oli kasvanut 2 %:lla vuoden 2022 joulukuusta vuoden 2024 joulukuuhun. Osallistumisaste oli joulukuussa 2024 74 %. Perusopetuksen oppilaiden määrä on laskenut 65 oppilaalla verrattuna vuoden 2023 syksyyn. Syksyllä 2024 20.9. oli perusopetuksessa oppilaita 5615. Nurmijärven lukion oppilaiden määrä on pysynyt syksyllä 2024 lähes samana kuin syksyllä 2023. Nurmijärven lukiossa oli opiskelijoita 20.9.2024 321.

Oleennaisia muutoksia kunnan toiminnassa on alustettu vuoden 2024 aikana. Valtuusto hyväksyi Klaukkalan palveluverkkoon liittyvän päätöksen 2.10.2024. Päätöksen mukaan Klaukkalaan rakennetaan uusi koulurakennus Urheilupuiston koululle. Klaukkalan koululle rakennetaan uusi koulurakennus korvaamaan nykyistä pääkoulu ja kivi koulu peruskorjataan. Viirinlaaksoon rakennetaan päiväkotikoulu, johon tulee 10-ryhmäinen päiväkotikoulu, Isoniitun koulun 1–3 luokat, ruotsinkielinen Vendlaskolan sekä tilat kohtaamispaikkatoiminnalle. Urheilupuiston koulun osalta tarkempi suunnittelu kilpailutusta varten käynnistyi loppuvuodesta 2024.

Nurmijärven yhteiskoulun ja Nurmijärven lukion hanke suunnitelmia on päivitetty syksyllä 2024 valtuuston kesäkuun 2024 päätöksen mukaisesti. Valtuusto päätti 12.3.2025 että yhteiskoulu ja lukio rakennetaan elinkaarimallilla Krannilaan.

Eri päiväkodeissa on ilmennyt runsaasti sisäilmahaasteita viimeisten vuosien aikana. Tämä koskee erityisesti 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa valmistuneita kolmi-ryhmäisiä päiväkoteja. Lepsämän päiväkodin osalta päädyttiin vuokratilan hankintaan, johon sijoitetaan myös Lepsämän koulun Lintumetsän toimipisteen toiminnat. Tavoitteena on saada vuokratila syksyllä 2025 käyttöön. Lisäksi syksyllä 2025 valmistuu yksityisen Hehkun päiväkodin laajennus. Laajennuksen myötä päiväkotirakennuksessa on 12 ryhmää ja kaksi kota-ryhmää.

Nurmijärven kunnanvaltuusto hyväksyi Kestävän kasvun NUUKA-ohjelman kesäkuussa 2023 ja loppuosan marraskuussa 2023. Ohjelman täytäntöönpano on edennyt vuonna 2024 ja ohjelman ensimmäiseltä vuodelta on arvioitu syntyneen säästöjä noin 2,7 milj. euron edestä. Merkittävimpiä päätöksiä vuodelle 2024 oli alkuluokkatoiminnasta luopuminen, vesihuollon liittymismaksutulojen kirjaustavan muutos, avustusten leikkaaminen ja säästövapaiden purkaminen.

Vuoden 2024 aikana merkittävimpiä investointeja olivat Rajamäen kampus, Rajamäen kampus, Mäntysalon koulun korjaukset ja Röykän päiväkodin pihatyöt. Kunnallistekniikan merkittävimpiä valmistelu- ja toteutuskohteita vuonna 2024 olivat mm. Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alue sekä jalankulku- ja pyörätie Klaukkalantien-Kehätien risteyksestä Perttulaan sekä välille Klaukkala-Korpi-lampi. Kaavoituksen osalta Heinoja II asemakaava saavutti lainvoiman, Klaukkalan vesitornin asemakaava saatiin valmisteltua ja Sudentullin asemakaavaluonnos oli nähtävillä marraskuussa.

Talousarvion sitovuudesta on säännelty talousarviossa. Oleelliset tilikauden 2024 talousarviopoikkeamat käsitellään hallituksessa 24.3.2025 ja valtuustossa ennen tilinpäätöksen käsittelyä. Merkittäviä poikkeamia muutetusta talousarviosta olivat konsernipalvelujen nettomenojen 0,9 milj. euron alitus, sivistys- ja hyvinvointitoimialan nettomenojen 2,5 milj. euron alitus ja ympäristötoimialan nettomenojen 1,6 milj. euron alitus. Muita merkittäviä poikkeamia oli verotulojen 2,4 milj. euroa talousarviota parempi toteuma. Investoinneissa talonrakentamisen toteuma alitti talousarvion 1,0 milj. eurolla ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden toteuma alitti talousarvion 2,3 milj. eurolla.

Kunnan konsernirakenteessa tapahtui myös muutoksia vuoden 2024 aikana ja 2025 alussa. Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä purkautui vuoden 2024 aikana.

1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan toimintaa tulevaisuudessa haastaa edelleen kunnan talouteen ja erityisesti voimakkaaseen velkaantumiseen liittyvät ongelmat. Kunnan lainakanta on nousut 84,4 miljoonasta eurosta 198,7 milj. euroon aikavälillä 2012-2024. Vuoden 2023 poikkeuserien vuoksi lainakantaa saatiin hetkellisesti pienennettyä, mutta lainakannan trendi on kasvava kunnan kiinteistöjen kunto ja päätetyt uudisrakennuskohteet huomioiden. Kunnan lainakanta tulee kasvamaan huomattavasti 2020-luvulla NUUKA-ohjelman sopeutuksista huolimatta. Kunnalla on tilinpäätöshetkellä taseessaan kertyneitä ylijäämiä aikaisemmilta vuosilta 63,2 milj. euroa, josta vesilaitoksen osuus on 28,2 milj. euroa. Kertyneet ylijäämät tuovat puskuria tuleville vuosille, mutta sen ylläpitäminen vaatii onnistumista NUUKA-ohjelman toimeenpanossa. Taloussuunnitelmassa tulevat tilikaudet näyttäytyvät toistaiseksi ylijäämäisiltä, mutta varsinkin tulorahoituksen tasoon liittyy huomattavaa epävarmuutta nykyisessä taloussuhdanteessa ja valtion toimien vuoksi.

Nykyisillä sopeutustoimilla talouden ennakoidaan pysyvän ylijäämäisenä vuosikymmenen loppuun asti. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että valtuuston päättämät NUUKA-ohjelman toimenpiteet saadaan toimeenpantua ja tavoitellut säästöt realisoituvat. Ylijäämäisestä taloudesta huolimatta kunnan lainakanta jatkaa nopeaa kasvuaan isoista investointitarpeista ja käyttötalouden kasvupaineista johtuen. Nykyisissä talouden mallinnuksissa ei ole täysimääräisesti pystytty huomioimaan kunnan palveluverkkoon tulevana vuosina tehtäviä satsauksia, jotka omalta osaltaan vauhdittavat velkaantumista ja siten kasvattavat korkokustannuksia. Kunnan lainakannan ennakoidaan nousevan vuosikymmenen loppuun mennessä yli 360 milj. euroon ja yli 400 milj. euroon 2030-luvulla. Nykyisellä lainakantaennusteella ja markkinakorkoennusteilla kunnan vuosittaiset korkokustannukset näyttäisivät asettuvan yli 7 milj. euron tasolle. 1 %-yksikön kasvu markkinakoroissa kasvattaisi kunnan vuosittaisia korkomenoja 1-2 milj. eurolla riippuen lainakannan kokonaistasosta. Velkaantumisen mukaan tuoma korkotason kasvu haastaa talouden tasapainottamista. Velkaantumiseen liittyy merkittävä korkoriski pitkällä aikavälillä. Korkoriski ajoittuu erityisesti kuluvaan vuosikymmenen puolivälin jälkeiseen aikaan, kun valtaosa kunnan isoista lainoista ja korkosuojuuksista erääntyy.

Kunnan talouden sopeuttamisen kannalta keskeisessä asemassa on nykyisen palvelutuotannon tehostaminen toimitilaverkkoa ja toimitilojen käyttöä järjeistämällä.

Vuoden 2025 alussa kunta hankki KOY Nurmijärven Liikennepalvelukeskuksen osakekannan.

Nykyisistä huonokuntoisista, pienistä ja palvelutuotannon järjestämisen näkökulmasta heikosti palvelevista tiloista tulisi pyrkiä luopumaan ja korvaamaan näitä taroituksenmukaisemmilla tiloilla. Kunnan palveluverkon kehittämisessä tulee erityisesti huomioida Nurmijärven kunnan väestön demografiset muutokset ja niiden vaikutukset palvelutarpeisiin. Riskinä on, että investoinneilla tuetaan nykyisen palveluverkon ylläpitämistä, vaikka väestölliset olosuhdemuutokset edellyttävät palveluverkolta erilaista tuottamisen rakennetta. Kunnassa tulisi tarkastella myös rohkeasti erilaisia palvelujen tuottamisen tapoja, varsinkin jos markkinoilla on kiinnostusta palvelujen tuottamiseen. Palvelujen laajentamisesta tulisi myös pidättäytyä.

Lisäksi maankäytössä tulee vahvistaa infrahankkeiden priorisointia muun muassa arvottamalla niitä tulovirta-vaikutusten ja pääoman kiertonopeuden perusteella (pääoman kiertonopeus = aikajänne maanpohjan hankinnasta sen jalostamiseen ja luovuttamiseen). Alueiden kehittämisessä on myös tärkeä huomioida kunnan olemassa oleva palvelutuotannon kapasiteetti suhteessa mahdollisesti kasvavaan väestöpohjaan. Mitä paremmin olemassa oleva palveluverkko tukee kasvavia palvelutarpeita uusien asuinalueiden avautuessa, sitä tehokkaampi taloudellinen nettovaikutus alueella on kunnalle. Mikäli uusien asuinalueiden käyttöönotto edellyttää merkittäviä investointeja liikenneinfraan, tulisi näitä pyrkiä jaksottamaan suunnitelmallisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla eri vuosille. Kunta ei voi nojata liikaa velkarahalla tuotettuun kasvuun, mikäli tulovirta ei missään kohtaa käänny positiiviseksi.

Kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta siirtyneet työllisyyspalvelut tuovat kunnille uudet palvelut tuotettavaksi. Työllisyyspalvelujen ja työllisyydenhoito ovat kunnille uusia tehtäviä, joiden myötä kunnat ovat entistä alttiimpia suhdannevaihtelujen mukanaan tuomille talouden notkahduksille. Pahimmillaan kasvavat työllisyydenhoidon kustannukset voivat altistaa kuntaa lisävelanotolle, veronkiristyksille tai talouden tasapainottamiselle sivistyspalvelujen osalta.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä on ollut tarkoitus uudistaa nykyisellä hallituskaudella, mutta uudistusta on toistaiseksi lykätty. Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen vaikutuksia Nurmijärven kunnan osalta on vaikea arvioida, koska kuntakohtaisia laskelmia ei olla julkistettu. Julkisen talouden haasteet, kuten hyvinvointialueiden ja valtiontalouden alijäämät tulevat heijastumaan tulevana vuosina tavalla tai toisella myös

kuntatalouteen, ja pelkona onkin, että nämä voivat johdattaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaamiseen.

Toiminnallisesti kunnan lähtökohdat tulevaan ovat erinomaiset. Kunnan palvelut ovat verrattain laadukkaat ja niitä olisi mahdollista kehittää vielä parempaan suuntaan palveluverkkoa järkevöittämällä. Kunnan sijainti hyvien liikenneyhteyksien varrella Helsinki-Tampere kasvukäytävällä on erinomainen ja vaikuttaa oleellisesti

1.1.5 Nurmijärven kunnan henkilöstö

Strategiset tavoitteet

Henkilöstöohjelma vuosille 2023–2025 toteuttaa kuntastrategiaa ja sen tavoitteena on vahvistaa henkilöstön hyvinvointia ja laadukasta johtamista. Keskeiset teemat ohjelmassa liittyvät yhteisöllisyyden, osaamisen arvostamisen, kohtaamisten ja toiminnan selkeyden vahvistamiseen. Henkilöstöohjelmaa on toteutettu vuonna 2024 selkeyttämällä henkilöstön hyvinvoinnin johtamisen roolit, keinot ja mittarit, uudistamalla kehityskeskustelujen työkalu, käynnistämällä osaamisen kehittämisen prosessien tarkastelu ja ottamalla käyttöön sähköinen perehdyttämisen työkalu ja tarjoamalla koko henkilöstön käyttöön Eduhousen monipuolinen verkkokoulutus-tarjonta.

Henkilöstökysely toteutettiin nyt toisen kerran samansisältöisenä ja tulokset raportoititiin marraskuun lopussa. Vuosittain toteutettava henkilöstökysely on strateginen mittari ja olennainen osa kunnan johtamista ja toiminnan kehittämistä. Henkilöstötyytyväisyysindeksi (3,8) nousi hieman edelliseen kyselyyn verrattuna (v. 2023: 3,7). Myönteisimmät arviot saatiin työn sisällön ja motivaation sekä esihenkilötyön osa-alueista. Kehittämistä kaipaavia osa-alueita tulosten perusteella olivat työ-määrä ja työkuormitus, hyvinvoinnin edistäminen, sisäinen viestintä ja osaamisen kehittäminen. Henkilöstökyselyn tuloksista kerrotaan laajemmin henkilöstökertomuksessa.

Tietojärjestelmien uudistaminen

Alkuvuonna käynnistyi henkilöstötiedon hallinnan järjestelmien uudistus, jossa siirryttiin Populus-järjestelmään yhteistyössä Sarastian ja CGI:n kanssa. Huhti-toukokuussa käyttöön otettu ohjelma modernisoi palkka- ja palvelusuhdeprosesseja.

Pääosin uuden järjestelmän ja prosessien käyttöönotto sujui hyvin. Populus -järjestelmän avulla henkilöstöä

asuin- ja yritystonttien kysyntään ja edelleen rakentamiseen ja väestönkasvuun. Kunnan työttömyysaste on verrattain matala ja väestöllinen huoltosuhde kohtuullinen. Tämä vaikuttaa erityisesti kunnan kunnallisverotulopohjaan, joka on yksi maan vahvimpia.

koskevat tiedot ovat ajantasaisesti ja kattavasti yhdessä järjestelmässä esihenkilöiden käytettävissä, samoin kuin työntekijälle hänen omien tietojensa osalta. Samassa järjestelmässä on nyt kattavasti esihenkilötyön henkilöstöhallintoon liittyviä toimintoja (esim. Suorituksen johtaminen, kehityskeskustelut). Lisäksi uudet raportointitoiminnot mahdollistavat palkka- ja palvelussuhdeasioiden oikeellisuuden tarkistamista aikaisempaa huomattavasti sujuvammin.

Käyttöönotto ja toimintatapojen muutos vaati paljon sekä esihenkilöiden, valmistelijoiden että henkilöstöpalveluiden resursseja. Käyttöönottoon liittyi myös tiedon-siirron haasteita esimerkiksi vuosilomakertymien osalta ja erityisesti tuntipalkkaisen henkilöstön palkanmaksuaineiston siirtyminen aikaisemmasta manuaalisesta työstä täysin sähköiseen käsittelyyn on tuottanut haasteita. Järjestelmien ja prosessien kehitystyö jatkuu edelleen kokonaisuuden kustannustehokkuuden varmistamiseksi.

Henkilöstömäärän kehitys ja rekrytointi

Henkilöstötietojärjestelmän vaihtuminen ja lisäksi kirjanpitorakenteen muuttuminen loppuvuodesta 2024 vaikuttaa merkittävästi kertomusvuoden henkilöstöraportointiin ja tunnuslukuihin.

Kunnan palveluksessa oli 31.12.2024 tilanteessa yhteensä 1698 henkilöä, mikä on 33 vähemmän kuin vuonna 2023. Henkilöstömäärä laski edelliseen vuoteen nähden 1,9 %. Vakinaisessa työ- tai virkasuhteessa oli 73 % henkilöstöstä ja määräaikaissa palvelussuhteessa 27 %. Henkilöstömäärään sisältyy 6 työllistettyä. Asukaslukuun suhteutettuna Nurmijärven kunnan henkilöstömäärä vuonna 2024 oli 37,7 henkilöä 1000 asukasta kohti (v. 2023: 38,7).

Henkilöstötyövuosi kuvaa henkilöstön määrää toteutuneen työpanoksen ja tuottavuuden näkökulmasta.

Kaikki palveluksessaolopäivät huomioiva HTV1 oli yhteensä 1714,5 (v. 2023: 1724). Henkilöstöraportoinnissa käytetään vuodesta 2024 alkaen tunnuslukuna kunta-alan valtakunnallisen suosituksen mukaan HTV2 –lukua. Vuonna 2024 HTV2 oli 1587,6 (2023: 1494,5). Kun huomioidaan lisäksi henkilöstön poissaolot työstä, todellinen toteutunut työpanos eli HTV3 oli 1356,1 (v. 2023: 1226,1).

Työmarkkinoilla kilpailu työvoimasta jatkui, mikä haastoi kunnan rekrytointeja ja henkilöstösuunnittelua. Useissa ammattiryhmissä oli vaikeuksia täyttää avoimia tehtäviä, myös henkilöstön poissaolojen vuoksi palkattavista lyhytaikaisista sijaisista oli pulaa erityisesti varhaiskasvatuksen tehtävissä.

Kunnan vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus oli 9,4 %, eli 117 vakinaista palvelussuhdetta päättyi vuoden aikana, heistä 25 vanhuuseläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Palkkakustannukset

Kunta-alan virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi on 1.5.2022–30.4.2025. Sopimukset sisältävät yleiskorotusten lisäksi paikallisesti neuvoteltavia järjestelyeriä, palkkojen kehittämisohjelman ja kertaerät. Vuonna 2024 kunta-alan virka- ja työehtosopimusten mukaiset, 1.5. ja 1.6.2024 voimaan tulleet palkankorotukset on maksettu pääosin kesäkuusta alkaen (yleiskorotukset

KVTES, TS ja TTES/ 2,27 %, OVTES/0,77 % ja 1,50 %; paikallisesti neuvotellut järjestelyerät 0,40 % ja 0,33 % sekä kehittämisohjelmaerät 0,60–1,0 %). Maksetut palkat vuonna 2024 olivat yhteensä 70,9 Me, jossa edelliseen vuoteen verrattuna kasvua on 2,7 Me eli 3,9 %.

Talouden sopeuttamisen henkilöstövaikutukset

Kestävän kasvun (Nuuka) ohjelman henkilöstöä koskevin toimenpiteinä on toteutettu vuosilomia ja lomapalkkavelkaa koskevat linjaukset ja korvaavan työn hyödyntäminen sairauspoissaolon sijaan. Aikaisemmilta vuosilta kertyneiden säästövapaiden purkamiseen ja vuosilomien pitämiseen annettiin uusi ohjeistus, jonka mukaan vuosilomien pitämistä tarkistettiin. Tavoitteen mukaisesti pidettyjen vuosilomien ja säästövapaiden määrä on kasvanut ja pitämättömien lomien määrä vähentynyt vuoden 2024 aikana. Korvaava työ lisää työssäolopäivien määrää osatyökykyisten työntekijöiden osalta. Korvaavan työn työpäiviä sairauspoissaolon sijaan on kertynyt 321 kalenteripäivää, lisäystä vuoteen 2023 nähden 193 päivää (+150%) eli tavoite on toteutunut. Lisäksi Aleksia -liikelaitoksen osalta käytiin yhteistoimintaneuvottelut mahdollisen palvelujen ulkoistamisen henkilöstövaikutuksista, mutta ulkoistaminen ei toteutunut.

Henkilöstövoimavarojen kehityksestä ja tunnusluvuista raportoidaan tarkemmin henkilöstökertomuksessa.

1.1.6 Ympäristöasiat

Erityisesti ympäristöasiat otetaan huomioon maankäytön suunnittelussa, jäte- ja vesihuollossa, kiinteistöhuollossa sekä vesienhoidossa ja vesiensuojelussa. Yleis- ja asemakaavatasoiseen suunnitteluun sisältyvät tarvittavat maisema-, luonto- ja muut ympäristöselvitykset. Maankäytön suunnittelun yhteydessä hankittu selvitystieto otetaan huomioon kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä sekä kaavan täytäntöönpanoon liittyvässä kunnallisteknisessä rakentamisessa ja muun rakentamisen ohjauksessa.

Nurmijärven kunta tavoittelee 80 % päästöjen vähennystä vuoteen 2035 mennessä. Ilmastotyön toimenpidesuunnitelmaa on nyt toteutettu ensimmäinen kokonainen vuosi. Ympäristö- ja ilmasto-ohjelman luonnos on edennyt poliittiseen päätöksentekoon.

Kunta on vuodesta 2011 lähtien sitoutunut KUUMA-kuntien yhteiseen Keski-Uudenmaan strategiseen ilmasto-ohjelmaan. Tärkeimpänä toimenpiteenä ilmasto-ohjelmassa on kuntien energiatehokkuussopimusten solmiminen. Kunta on solminut työ- ja elinkeinoministeriön kanssa kunta-alan energiatehokkuussopimuksen kaudelle 2017–2025, ja 2019 kunnanhallitus on hyväksynyt toimintasuunnitelman vuoteen 2025 saakka. Toimintasuunnitelmassa on nostettu esiin toimet ja toiminta-alueet, joissa kunta pystyy vaikuttamaan energiatehokkuuden parantamiseen ja joiden avulla pyritään saavuttamaan vuodelle 2025 asetettu 7,5 % energiansäästötavoite. Tähän mennessä saavutettu säästö on 78 % säästötavoitteesta. Keski-Uudenmaan strategisessa ilmasto-ohjelmassa kauden 2017-2025 energiansäästötavoite on 9 %.

Nurmijärven Vesi-liikelaitos huolehtii toiminta-alueensa jätevesien käsittelystä ja osallistuu aktiivisesti kunnan alueen pohjavesien suojeluun. Pohjavesien suojelusuunnitelman päivitys on meneillään.

Kunnan viemäröidyltä alueilta tulevien jätevesien tehokkaalla puhdistuksella vähennetään osaltaan kunnan ympäristön ja osaltaan Suomenlahden ja Itämeren ravinnekuormitusta. Nurmijärven puhdistetut jätevedet virtaavat Klaukkalan osalta Luhtajoen kautta ja Kirkonkylän osalta suoraan Vantaanjokeen ja joki laskee edelleen Suomenlahteen. Nurmijärven jätevedenpuhdistuksessa syntyvä liete toimitettiin Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon osalta palvelusopimuskumppani Envor Oy:n toimesta Kekkilä Oy:n Metsä-Tuomelan tunnelikompositointilaitokseen ja Klaukkalan jätevedenpuhdistamon

osalta Envor Oy:n biokaasulaitokselle jatkokäsittelyä varten.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii yhteistointasopimuksen mukaisesti mm. Nurmijärven kunnan ympäristönsuojelun tehtävistä. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus tavoittelee seudullisesti terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä sekä monipuolista ja ekologisesti kestävää luonnonympäristöä. Päämäärään päästäkseen ympäristökeskus tuottaa laadukkaita viranomaispalveluita sekä toimii ympäristöasioissa aktiivisena yhteistyökumppanina. Nurmijärven kunnan maksumuus ympäristönsuojelun palveluista Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle oli noin 780 000 euroa.

Kunnan vastuulla olevan jätehuollon on järjestänyt vuodesta 2019 Kiertokapula Oy. Vuonna 2024 biojätteiden lajitteluvuoro laajentui 1-4 asunnon kiinteistöihin vähintään 5000 asukkaan taajamissa. Asumisessa syntyvien lietteiden osalta Nurmijärvellä on voimassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, jossa kiinteistön haltija kilpailuttaa ja sopii jätteenkuljetuksesta suoraan valitsemansa jätehuoltoyrityksen kanssa.

Nurmijärven kunnan merkittävimmät ympäristövastuut muodostuvat yhdyskuntajätteen kaatopaikkojen kunnostamisesta ja jälkihoidosta. Metsä-Tuomelan jäteaseman ympäristöluvan mukaiset vastuut jakautuvat kunnan ja Kiertokapula Oy:n välillä niin, että Kiertokapula vastaa päivittäiseen toimintaan liittyvistä vastuista, kunta kaatopaikan viimeistelystä ja jälkihoidosta.

Jätelain mukaisesti kunta on perinyt järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisen aiheutuvat kustannukset. Jätehuollon tuotoista tehtiin vuosittain kirjanpidollinen jälkihoitovaraus, jolla kerrytettiin varoja mm. Metsä-Tuomelan kaatopaikan sulkemiseen ja jälkihoitoon. Vuonna 2024 jatkettiin Metsä-Tuomelan jätetäyttöalueen II muotoilun ja sulkemisen suunnittelua. Jäteaseman laitospuhdistamon kapasiteetin kasvattaminen aloitettiin tasausaltaan laajennuksella. Kaasunkäsittelyjärjestelmän uusimisen suunnitelmat valmistuivat. Suunnittelun ja rakennustöiden kustannukset, 447 811,90 euroa, katettiin jälkihoitovaruudesta.

Mutaanmäen ja Valkjärven 90-luvulla suljettujen kaatopaikkojen jälkitarkkailua jatketaan edelleen. Myös maanläjitysalueiden toimintaa ja tarkkailua jatketaan ympäristölupien mukaisesti.

1.1.7 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa kunta/kuntakonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai koee menetyksiä. Riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voi olla riski. Riskin merkittävyyttä arvioidaan toteutumisen todennäköisyyden sekä mahdollisten seurausten vakavuuden kautta.

Riskienhallinnan tavoitteena on edistää taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan myös se, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon.

Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Nurmijärven kunnan päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelevät lakien ja asetusten lisäksi mm. kuntastrategia, hallintosääntö, konserniohje, hankintaohje, varainhankinnan periaatteet ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määritetty kunnanhallituksen 21.6.2021 hyväksymässä Nurmijärven kunnan sisäisen valvonnan ohjeessa. Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnan turvallisuussuunnitelman joulukuussa 2022, johon on koottu oleellimmat turvallisuuteen liittyvät hankkeet ja ohjelmat. Turvallisuussuunnitelma päivitetään kerran valtuustokaudessa.

Kunta otti käyttöön vuoden 2022 aikana uuden riskienhallintaohjelmiston Qreformin Regon, jonka tavoitteena on tukea kunnan riskienhallintaan liittyvää arviointi-

luokittelu- ja koordinointityötä aiempaa laajemmin. Ohjelmasta saadaan päätöksenteon käyttöön tietoa esimerkiksi tarvittavista kehitystoimenpiteistä. Tavoitteena on ennaltaehkäistä yleiseen etuun kohdistuvia uhkia ja vakavia haittoja, tunnistaa väärinkäytökset aikaisessa vaiheessa sekä parantaa organisaation riskihallinnan ja sisäisen tarkastuksen kyvykkyyttä. Lisäksi tavoitteena on, että kyky kuunnella ja huomioida henkilöstön huolia ja tarpeita parane. Regoon liitettiin myös ilmoittajansuojelulain velvoittama ilmoituskanava väärinkäytösten varalta.

Työturvallisuuden osalta kehitettiin riskien arvioinnin prosesseja Rego –ohjelmiston käyttöönotolla koko organisaatiossa. Työsuojelutiimi toteutti esihenkilöiden koulutukset ja tuki heitä riskien arvioinnin toteutuksessa. Uusi työhyvinvointiohjelma, joka sisältää lakisääteisen työsuojelun toimintaohjelman, valmisteltiin loppuvuoden aikana työsuojeluorganisaatiossa.

Strategiset riskit

Strategiset riskit ovat kunnan pitkän aikavälin tavoitteita ja niiden kannalta olennaisia menestystekijöitä uhkaavia riskejä. Kunnalle keskeisimpiä strategisia riskejä ovat kunnan kiinteistöjen kunto ja sisäilmaongelmat, kunnan omaan toimintaan liittyvät maineriskit, omistajaohjauksen epäonnistuminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin ongelmien lisääntyminen, hyvinvointialueen palvelujen toimimattomuus, yhteistyökumppaneiden palvelujen tai yhteistyön toimimattomuus, toimintaympäristön nopeat ja ennakoimattomat muutokset sekä kuntaan ja sen toimintaan kohdistuvat turvallisuusuhat. Taloudellisia riskejä on käsitelty myöhemmin kohdassa *Taloudelliset riskit*.

Strategisia riskejä ja niiltä suojautumista arvioidaan säännöllisesti. Kunnan kiinteistöjen kunnan osalta on tehty viime vuosina useita merkittäviä toimenpiteitä. Klaukkalan minipalveluverkkoon sekä NYK ja lukiohankkeeseen liittyvät hankesuunnitelmat ovat olleet päätöksenteossa ja odottavat toimeenpanoa. Rajamäen kampus on parhaillaan toteutuksessa ja kunnassa arvioidaan jatkuvasti palveluverkon kuntoa ja tarvittavia toimenpiteitä.

Omistajaohjauksen onnistumisesta pyritään huolehtimaan ajantasaisilla omistajapoliittisilla linjauksilla ja

huolehtimalla riittävästä edustuksesta kunnalle tärkeissä toiminnoissa ja palveluissa. Omistajaohjausta harjoitetaan kunnan tytäryhtiöiden lisäksi kuntayhtymiin, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muihin yhteisöihin, joissa kunta on omistajana. Kunta pyrkii onnistuneella omistajaohjauksella säilyttämään omistusten arvon.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ongelmien lisääntyminen voi johtua monista tekijöistä kuten peruspalvelujen toimimattomuudesta, ennaltaehkäisevän tuen puuttumisesta, tarvittavan tiedon puuttumisesta sekä haasteista hyvinvointialueen, perheiden tai muiden tahojen kanssa. Riskien realisoituminen näkyy loppuviimein kouluissa ja päiväkodeissa ja kuormittavat siten sivistys- ja hyvinvointitoimialaa. Kunta pyrkii ehkäisemään riskejä aktiivisella yhteistyöllä eri toimijoiden kesken ja seuraamalla hyvinvoinnin tilaa kuvaavia mittareita.

Toimintaympäristön nopeita ja ennakoimattomia muutoksia voi aiheutua esimerkiksi väestönkasvun nopeista ja ennakoimattomista muutoksista, vieraskielisten osuuden kasvamisesta, työllisyyden tai lainsäädännön äkillisistä muutoksista. Myös pandemiat, sodat, teollisuuden vahingot tai kansainväliset hätätilat vaikuttavat kunnan toimintaympäristöön. Kunta pyrkii ehkäisemään riskejä varautumisen prosessien kautta ja seuraamalla aktiivisesti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Toiminnalliset riskit

Kunnan palvelutuotanto nojaa suurilta osin erinäisten tietojärjestelmien varaan. Tietojärjestelmien toimimattomuus voi toteutuessaan hidastaa työskentelyä heikentäen tuottavuutta. Pahimmillaan järjestelmähäiriöt voivat johtaa palvelutuotannon väliaikaiseen kaatumiseen tai tietoturvaloukkauksiin. Kunnan ICT-infrastruktuuria arvioidaan säännöllisesti ja riskejä pyritään ehkäisemään huolellisella suunnittelutyöllä. Kunnan tietotekniikkapalvelut kontrolloivat kunnassa muun muassa ohjelmistojen ja ICT-laitteiden hankkimista niin, että jokaisen komponentin turvallisuus ja soveltuvuus kunnan ICT-ympäristöön voidaan varmistaa ennen sen käyttöönottoa tuotannossa. Tietotekniikkapalveluiden tehtävä on vastata myös osaamisen ja työvoiman turvaamisesta poikkeustiloissa muun muassa huolehtimalla alihankintasopimusten ajantasaisuudesta.

Isompiin järjestelmä uudistuksiin tulee valmistautua huolellisesti, kartoittaa riskit, kouluttaa henkilökuntaa ja etenkin varata riittävästi osaavan henkilöstön resurssia. Nykytilanteessa järjestelmien hajautuessa eri järjestelmätoimittajille liittymien ja rajapintojen rakentaminen

lisää haasteita ja riskejä kokonaisuuden onnistumisen kannalta.

Kunnan hallinnon ja palvelutuotannon järjestämisen ja kehittämisen osalta päätöksenteon prosessit ovat keskeisessä roolissa. Valmistelun ja päätöksenteon toimimattomuus voi nopeasti johtaa ongelmiin hallinnon tai palvelutuotannon järjestämisessä. Päätöksenteon prosessit pyritään pitämään selkeinä niin valmistelun, aikataulujen kuin päätöksentekopisteiden osalta. Päätöksentekoon tulevien asioiden materiaaleihin tutustumiseen tulee varata riittävästi aikaa ja niistä on hyvä käydä yhteistä keskustelua ennen päätöksentekoa.

Osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet on merkittävä riski kunnan henkilöstöintensiiviselle palvelutuotannolle. Rakentamisen ja kiinteistöhallinnon osajapula on näkynyt Nurmijärven ympäristötoimialan rekrytoinneissa jo useamman vuoden. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla on ollut haasteita rekrytoinneissa etenkin pätevän henkilöstön saamisessa varhaiskasvatukseen ja koulutuspalveluissa vaativiin erityisopetuksen tehtäviin ja lyhytaikaisiin sijaistuksiin. Viiveet vakanssien täyttämässä vaikuttavat oleellisesti kunnan toimintaprosesseihin, erityisesti pienissä asiantuntijavaltaisissa toimintayksiköissä. Myös henkilöstön työhyvinvointiin liittyvät riskit kasvavat merkittävästi, mikäli henkilöstövajeesta johtuva ylimääräinen kuormitus kääntyy krooniseksi. Kunta on pyrkinyt tehostamaan rekrytoimista erinäisin tavoin muun muassa hakuilmoituksia kehittämällä, aktiivisella rekrytointiviestinnällä ja työnantajamielikuvan parantamisella sekä tehtäväkuvien mukautamisen mahdollisuuksia lisäämällä.

Varhaiskasvatuksen puolella yhtenä riskinä on varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys ja uusien paikkojen järjestäminen kaikille paikkaa tarvitseville.

Aiempien vuosien tavoin keskeiseksi toiminnalliseksi riskiksi on arvioitu kunnan toimitilojen sisäilmaongelmat. Sisäilmaongelmat aiheuttavat palvelutuotannon järjestämiselle poikkeuksetta haasteita ja vakavassa sisäilmaongelmassa merkittäviä kustannuksia, mikäli sisäilma-ongelma korjaus vaatii laajoja, jopa runkorakenteisiin ulottuvia korjaustoimenpiteitä ja palvelutuotanto joudutaan siirtämään väistötiloihin. Sisäilmaongelmien varhainen toteaminen on tärkeää ongelmien laajenemisen ja ihmisten altistumisen ehkäisemiseksi.

Taloudelliset riskit

Kunnan talouden tasapainolla on suora vaikutus kunnan elinvoimatyön edistämiseen. Palvelujen kehittäminen ja investoiminen edellyttävät kunnan velkaantumisen hallintaa, jotta investointikyky säilyisi tulevaisuudessa ja rahoitusriskit eivät kasva liian suuriksi.

Kunnan talouden ongelmat liittyvät tulojen ja menojen väliseen rakenteelliseen epätasapainoon, jonka takia kunnan velkaantuminen on ollut voimakasta useita vuosia ja merkittävät investointipaineet tuleville vuosille tulevat lisäämään lainanottotarvetta entisestään. Varsinaiset talouteen liittyvät riskit keskittyvät korkean velkaantuneisuuden synnyttämiin korkoriskeihin sekä taaseen ylijäämäpuskurin menettämiseen, joka osaltaan voi johtaa kriisikuntatarkasteluun. Valtuusto hyväksyi vuonna 2023 kestäväen kasvun ohjelman (NUUKA), joka pyrkii velkaantumisen hillitsemiseen sekä alijäämäkierteen katkaisemiseen. Kunnan talouden saattaminen tasapainoon lähivuosien aikana on erittäin tärkeää, sillä talouden ongelmat johtavat pitkittyessään lopulta palvelutuotannon laatutason laskuun, investointikyvyn heikentymiseen, korjausvelan kasvuun sekä verotuksen merkittävään kiristämiseen.

Velkaantumisen hillitseminen on tehokkain keino korkoriskien hallintaan. Sen lisäksi korkoriskejä pyritään hallitsemaan rahoituksen suunnittelussa siten, että rahoitusehdot tukevat sekä maturiteetin että korkosidonnaisuuden puolesta kunnan korkoriskien suojaamisen tavoitteita. Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnalle uudet rahoitus- ja sijoitustoiminnan sekä takaus- ja antolainapolitiikan periaatteet (KV 49&50/2023), jotka toimivat tulevien vuosien ohjenuorina rahoitustoiminnassa.

Kunnan palvelujen ja toiminnan järjestämiseen vaikuttavat lainsäädännön muutokset, jotka aiheuttavat lisääntyvää hallinnollista taakkaa sekä muita velvoitteita. Uudistusten vaarana on, että valtio ei kompensoi riittävästi muutoksista aiheutuvia kustannuksia, jolloin kunta joutuu rahoittamaan laajentuvat velvoitteet lisäämällä kuntalaisten verotaakkaa tai karsimalla muista kuntalaisten palveluista.

Sote-uudistus vuoden 2023 alussa ja työ- ja elinkeinopalveluiden siirtyminen kunnille vuoden 2025 alusta vaikuttaa merkittävästi kuntien tulo- ja menojen tasapainoon. Kuntien valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus oli tarkoitettu uudistaa vuoden 2026 alusta vastaamaan kuntien uutta roolia peruspalvelujen järjestämisessä, mutta uudistusta lykättiin. Lainsäädännön muutoksissa on riskinä, että kunnille tulee lisää velvoitteita, mutta valtio ei kompensoi muutoksista aiheutuvia kustannuksia tai kompensoi niitä vain osittain. Julkisen talouden alijäämäisyys voi myös johtaa valtionosuuksien leikkaamiseen.

Sote-uudistuksen ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän lopettamisen myötä jäsenkunnille jäi vielä taloudellisia riskejä ja epävarmuustekijöitä, joista keskeisimpiä ovat kunnan omistuksessa olevat sote-kiinteistöt ja niiden tulevaisuuden kohtalo. Mikäli hyvinvointialueen palveluverkon tiivistämisen myötä toiminta loppuu kunnan omistamissa kiinteistöissä, on näille ainakin osittain vaikea löytää muuta käyttöä.

Taloudellisten riskien arvioimisessa tulee huomioida myös kunnan takausriskit. Kunnan takausvastuut muiden yhteisöjen veloista olivat vuoden 2024 tilinpäätöksessä 24,0 milj. euroa. Kunnan takausriskien kehitystä arvioidaan velkaantumisen rinnalla säännöllisesti ja jokaisen takauksen osalta arvioidaan sen vaikutuksia kunnan toiminnalle mahdollisessa takausriskien realisoitumistilanteessa. Suurin osa takauksista on myönnetty omavelkaisena, jolloin päävelallisen maksukyvyttömyys-tilanteessa takausvastuu aktivoituisi siten, että kunta vastaisi päävelallisen jäljellä olevista lainavelvoitteista kuin omistaan. Takauksia myöntäessään kunnan tulee huolehtia riittävästä vastavakuuksista takausriskien minimoimiseksi.

Kunnan pääomallainasaamisia tarkastellaan ja arvioidaan vuosittain. Rajamäen Uimahalli Oy:lle myönnetyn pääomallainan osalta kunta on käynnistänyt toimenpiteet pääomallainan konvertoinnista sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Samassa yhteydessä arvioidaan myös menettelytapa pääomallainan kirjaimattomien korkojen osalta.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksena.

Kunnan vahinko- ja vastuuriskien seurauksia on rajattu kattavilla vakuutuksilla. Kunnalle lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kunnalla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Omaisuus- ja keskeytysvakuutukset sekä toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset kilpailutetaan säännöllisin väliajoin niin, että kunnalla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on aina ajantasainen ja mah-

dollisimman laaja ja kattava vakuutusturva sekä vakuutusyhtiön tarjoamat riskienhallinta- ja vahinkojen torjuntapalvelut.

Kunnalla on käytössä vakuutusmeklaripalvelu vakuutusturvaan liittyvän riittävän asiantuntemuksen varmistamiseksi. Meklaripalvelu toteuttaa kunnan puolesta myös vakuutusturvan kilpailuttamisen. Kunnan omaisuusluettelo ja henkilöstö on käyty läpi vakuutusmeklarin kanssa vuosina 2020 ja 2021, jonka perusteella vakuutusturvaan on tehty tarvittavat päivitykset. Vakuutusturvan laajuutta ja kattavuutta arvioidaan vuosittain. Kunnan vakuutusturvan kokonaisuuden kilpailutus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2026 aikana.

Tilikauden 2024 aikana ei syntynyt merkittäviä henkilö- tai omaisuusvahinkoja.

Vireillä olevat oikeuskäsittelyt:

- 1) Lepsämän ja Valkjärven koulujen, Lähtelän huoltorakennuksen ja Sääksin kahvilarakennuksen tulipaloja

koskeva vahingonkorvausoikeudenkäynti on käsiteltyssä käräjäoikeudessa.

- 2) Hulevesiä koskeva riita-asia on vireillä Vaasan hallinto-oikeudessa. Asiassa on kysymys vesilain mukaisesta ratkaisusta ojitukseen liittyvään erimielisyyteen koskien hulevesien johtamisreittiä.
- 3) Kunta on nostanut vireille moitekanteen Itä-Uudenmaan maa-oikeudessa yksityistien tiekunnan kokouksen päätöksen moittimiseksi.
- 4) Kunta on valittanut Vaasan hallinto-oikeuteen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä myöntää Nukarin kiviainesalueen ympäristölupa ja maa-aineslupa ja Nukarin kiviainesalueen vesilain mukainen lupa.
- 5) Yksitystien käyttömaksua koskeva ennakkopäätös-asia on vireillä korkeimmassa oikeudessa. Ennakkotapauksessa on kysymys käyttömaksun määräämisen edellytyksistä. Tie kunta oli määrännyt yksityistielain mukaisen käyttömaksun yhtiölle, joka harjoittaa linja-autoliikennettä reitillä, joka kulkee tiekunnan hallinnoiman yksityistien kautta.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Tilikauden aikana ei ole ilmennyt tapahtumia, joissa toimielimet tai toimialat olisivat jättäneet noudattamatta merkittävällä tavalla tai tarkoituksellisesti kunnan sääntöjä ja ohjeita (mm. hallintosääntö, sisäisen valvonnan ohje sekä kunnanhallituksen antamat ohjeet). Väärinkäytöksistä ei ole tehty sisäisen valvonnan ohjeen tarkoittamia ilmoituksia.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteet perustuvat toimialojen sisäiseen omavalvontaan, keskitettyihin kertaluonteisiin valvonta-toimeksiantoihin sekä kunnan tilintarkastajan tuottamiin väliraportteihin.

Ympäristötoimialalla on havaittu kaksi poikkeamaa oma-valvonnessa talousarviovuoden aikana. Yksi poikkeama liittyy urakoitsijalta saamatta olevaan maksuun. Sovitteluneuvottelut asian osalta jatkuvat urakoitsijan ja kunnan kesken keväällä 2025. Toinen poikkeama liittyy katu-kunnossapidon kaivuulupien käsittelyyn ja laskuttamiseen. Vuoden 2024 aikana sisäisen tarkastelun tuloksena prosessissa havaittiin poikkeamia. Lupahakemusten käsittelyä oli jäänyt viemättä loppuun asti laskutuksineen. Sisäinen selvitys osoitti tähän olevan useita osatekijöitä, joita olivat muun muassa henkilöstövaje, luvanhakijoiden lopputarkastuksen hake-matta jättäminen sekä tiedonsiirto henkilöstömuutosten aikana. Havaintojen myötä toimialalla on tehty muutoksia prosesseihin ja lupavalvontaan. Vanhojen lupien käsittelyä on hoidettu tehostetusti loppuvuoden aikana, ja korjaavat toimenpi-teet pyritään saamaan valmiiksi kesään 2025 mennessä.

Avustusten jakamisessa noudatetaan avustussääntöjä ja harmaan talouden torjunnasta avustustoiminnassa –oh-jetta.

Tavara- ja palveluhankinnoissa sekä talonrakennus- ja infrahankkeissa on keskitytty varmistamaan hankintojen suunnitelmallisuus ja yksittäisen hankinnan tarpeelli-suus. Hankinnoissa noudatetaan hankintalainsäädäntöä ja kunnan hankintaohjetta.

Seuranta

Riskejä on pyritty hallitsemaan kiinnittämällä huomiota prosessien ajantasaisuuteen ja uusien työntekijöiden perehdyttämiseen. Säädöksiä, sääntöjä, määräyksiä ja päätöksiä on noudatettu. Omaisuutta on hankittu, luovutettu ja hoidettu hankintavaltuuksien ja toimintaa koskevien muiden sääntöjen mukaan. Toiminnassa on noudatettu Nurmijärven kunnan hallintosääntöä ja sisäi-sen valvonnan ohjeita.

Talousarvion vuositavoitteista on raportoitu säännöllisesti osavuositarkastuksissa. Säännöllinen valvonta toteu-tuu sopimuksien valvonnan, talousarvion toteutumisen seurannan sekä hyvän hallintotavan kautta.

Riskienhallintaohjelmaan Regoon on liitetty vuoden 2023 alusta ilmoittajansuojelulain edellyttämän ilmoi-tuskanavan, jolla kunnan työntekijät voivat ilmoittaa työssään havaitsemistaan rikkomuksista tai väärinkäy-töksistä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen las-
kelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riit-
tävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuk-
siin.

Esitetty tuloslaskelma sisältää kunnan ja liikelaitosten ul-
koiset tuotot ja kulut. **Tilikauden 2024 tulos** oli 5,2 milj.
euroa ylijäämäinen. Edelliseen vuoteen verrattuna tili-
kauden tulos heikkeni 17,8 milj. euroa. Toimintatuotto-
jen ja -kulujen erotuksena muodostuva toimintakate
osoittaa, kuinka paljon kunnan palvelutuotannon netto-
menoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla
ja rahoitustuotoilla.

Rahoitustuottojen ja –kulujen netto oli tilikauden 2024
osalta 0,4 milj. euroa. Rahoitustuottojen ja –kulujen
netto parani edellisvuodesta noin 0,7 milj. euroa, jota
selittää Nurmijärven Sähkön maksama ylimääräinen 1,0
milj. euron osinko.

Vuosikate osoittaa investointeihin käytettävissä olevan
tulo-rahoitus pohjan, joka on laskettu kunnan palvelutoi-
minnan vuosikulujen (toimintakate) ja tulo-rahoituksen
(verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja –kulu-
jen netto) erotuksena.

Kunnan vuosikate asettui 32,2 milj. euroon heikentyen
edellisvuodesta 16,9 milj. euroa. Vuosikatteen heikke-
nemisen taustalla on erityisesti vuonna 2023 toteutunut
Ilvesvuori Pohjoisen tonttikauppa ja aikaisempien vuo-
sien verotulojen jälkilititykset. Asukaskohtainen vuosi-
kate oli 714 euroa, kun edellisvuonna asukaskohtainen
vuosikate asettui 1 096 euroon.

Vuosikate kattoi poistoista 119,4 % prosenttia, tasapai-
noisessa taloudessa prosenttiosuus asettuu vähintään
100 prosenttiin.

Poistot ja arvonalentumiset asettuivat yhteensä 26,9
milj. euroon. Poistot ja arvonalentumiset nousivat edel-
lisvuodesta noin 1,2 milj. euroa, josta maa-alueiden,
KOY Liikennepalvelukeskuksen osakkeiden ja Märkiön
leirikeskuksen alaskirjausten osuus on 1,8 milj. euroa.

Tuloslaskelma, 1000€	2024	2023
Toimintatuotot	34 916	44 791
Valmistus omaan käyttöön	1 269	538
Toimintakulut	-145 560	-142 701
Toimintakate	-109 375	-97 372
Verotulot	110 481	115 208
Valtionosuudet	30 632	31 507
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	121	44
Muut rahoitustulot	3 417	2 799
Korkokulut	-3 100	-3 093
Muut rahoituskulut	-5	-37
Vuosikate	32 171	49 056
Poistot ja arvonalentumiset	-26 936	-25 761
Satunnaiset kulut	0	-225
Tilikauden tulos	5 235	23 070
Tilinpäätössiirrot	13	-7 988
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 248	15 083

Tuloslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	24,0 %	31,4 %
Vuosikate/Poistot, %	119,4 %	190,4 %
Vuosikate, euroa/ asukas	714	1 096
Asukasmäärä	45 029	44 773

Tuotot, 1000€	2024	2023
Toimintatuotot	34 916	44 791
Verotulot	110 481	115 208
Valtionosuudet	30 632	31 507
Rahoitustuotot	3 537	2 843
Yhteensä	179 567	194 349

Kulut, 1000€	2024	2023
Henkilöstökulut	-84 359	-83 600
Palvelujen ostot	-35 022	-32 641
Aineet tarv. ja tavarat	-12 825	-12 393
Avustukset	-7 512	-8 153
Muut toimintakulut	-5 841	-5 914
Rahoituskulut	-3 105	-3 130
Poistot ja arvonalentumiset*	-26 924	-25 748
Satunnaiset kulut	0	-225
Yhteensä	-175 588	-171 578

* Poistot sisältävät poistoeron 12 500 euroa.

1.3.2.Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan ja liikelaitosten varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma muodostetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta, investointiosasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja niiden myynnistä saadun rahan sekä investointeihin saatujen rahoitusosuuksien vaikutusta rahavaroihin. Kunnan ja liikelaitosten toiminnan ja investointien rahavirta oli -4,5 milj. euroa negatiivinen. Tämä kuvaa kunnan kokonaistoiminnan (käyttötalous ja investointitalous) rahoitusjäämää tilikaudella, joka joudutaan kattamaan joko vieraalla pääomalla ja/tai kassaa supistamalla.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavaroja, jotka kohdentuvat käyttötalouden ja investointien rahoittamiseen. Rahoituksen rahavirta oli 9,2 milj. euroa positiivinen. Kunnan lainakanta kasvoi tilikaudella 4,5 milj. euroa. Vuonna 2023 kunnan lainakanta pieneni poikkeuksellisesti 33,7 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikaudella 8,9 milj. euroa ja uusia pitkäaikaisia lainoja nostettiin 25,0 milj. euroa ja lyhytaikaisia lainoja lyhennettiin 11,6 milj. euroa nostoja enemmän.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos kuvaa toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran erotusta. Se kertoo rahavarojen muutoksen tilikauden alun ja lopun välillä. Kunnan ja liikelaitosten rahavarat olivat vuoden päättyessä 32,5 milj. euroa. Lisäystä edelliseen tilinpäätökseen oli 4,7 milj. euroa.

Tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on 18,1 milj. euroa positiivinen parantuen edellisvuoteen nähden 26,4 milj. euroa. Vuoden 2019 toiminnan ja investointien rahavirta oli -30,9 milj. euroa, joka heikensi kertymää merkittävästi edellisvuonna. Tasapainoisessa taloudessa kunnalle ei pitäisi kertyä kumulatiivista rahoitusjäämää, vaikka yksittäinen tilikausi sinänsä voi toteutuakin rahoitusjäämäisenä. Poikkeuksellisen suuri rahoitusjäämä indikoi merkittävästä kroonisesta tulojen ja menojen epäsuhdasta.

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2024 tulorahoitus riitti kattamaan investointeihin tarvittavasta rahoituksesta 86,6 prosenttia. Tasapainoisessa taloudessa tulorahoituksen tulisi riittää pitkällä aikavälillä investointien rahoittamiseen. Kunnan tulisi mitoittaa investointinsa siten, että investointien tulorahoitusprosentti asettuisi vuosittain vaihteluvälille 80–120 prosenttia.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Koska kunnan lainakannasta yli 20 prosenttia on kertalyhenteisiä lainoja, on lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa otettu laskennallinen lyhennys. Laskennallinen lyhennys on laskettu jakamalla lainakanta kahdeksalla. Laskennallista lainanhoitokatetta pidetään tyydyttävänä, kun tunnusluku on 1-2. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä, saa tarkastelemalla tunnusluvun arvoa pidemmällä aikavälillä. Kassan riittävyyden tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Rahoituslaskelma, 1000€	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	32 171	49 056
Satunnaiset erät, netto	0	-225
Tulorahoituksen korjauserät	-4 995	-14 331
Toiminnan rahavirta	27 176	34 500
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-38 177	-36 049
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 024	1 023
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustu	5 465	23 587
Investointien rahavirta	-31 688	-11 439
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 511	23 061
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-67	-8
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Antolainauksen muutokset	-67	-8
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 920	-16 121
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11 603	-17 604
Lainakannan muutokset	4 478	-33 725
Oman pääoman muutokset	683	44
Korottomien velkojen muutos	1 793	-1 060
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 119	-6 577
Rahoituksen rahavirta	9 213	-40 265
Rahavarojen muutos	4 702	-17 204
Rahavarat 31.12	32 451	27 749
Rahavarat 1.1.	27 749	44 953
Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2024	TP 2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	18 094	-8 313
Investointien tulorahoitus, %	86,6	140,1
Laskennallinen lainanhoitokate *	1,3	1,9
Kassan riittävyys, pv	60,9	51,3
Asukasmäärä	45 029	44 773

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää Nurmijärven kunnan sekä liikelaitoksien, eli Nurmijärven Vesi- ja Aleksia -liikelaitosten taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten kunnan ja liikelaitosten väliset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin kuuluvat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli tilikauden päättyessä 382,3 milj. euroa, li- säystä edelliseen vuoteen oli 9,4 milj. euroa.

Pysyvät vastaavat jakaantuvat aineettomiin hyödykkei- siin (14,8 milj. euroa), aineellisiin hyödykkeisiin (330,8 milj. euroa) ja sijoituksiin (36,7 milj. euroa). Aineellisissa hyödykkeissä merkittävimmät erät ovat rakennukset (105,9 milj. euroa), kiinteät rakenteet ja laitteet (133,9 milj. euroa) sekä maa- ja vesialueet (65,8 milj. euroa). Toimeksiantojen varat koostuvat välitetyistä valtion lai- noista sekä lahjoitusrahastojen ja muiden rahastojen pääomista. Toimeksiantojen varoja oli vuoden päättö- essä 1,7 milj. euroa.

Vaihtuviin vastaaviin sisällytetään vaihto-omaisuus (0,4 milj. euroa), pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset (16,1 milj. euroa), rahoitusarvopaperit (0,2 milj. euroa) sekä rahat ja pankkisaamiset (32,3 milj. euroa). Vuoden 2024 päät- tyessä vaihtuvia vastaavia oli yhteensä 49,0 milj. euroa.

TASE, 1000€	TP 2024	TP 2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	382 280	372 910
Aineettomat hyödykkeet	14 809	15 269
Tietokoneohjelmistot	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	14 809	15 269
 Aineelliset hyödykkeet	 330 815	 320 384
Maa- ja vesialueet	65 823	64 461
Rakennukset	105 942	109 549
Kiinteät rakenteet ja laitteet	133 858	130 371
Koneet ja kalusto	1 760	2 313
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	23 432	13 690
 Sijoitukset	 36 656	 37 256
Osakkeet ja osuudet	19 324	19 992
Muut lainasaamiset	16 598	16 598
Muut saamiset	733	666
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	 1 709	 1 782
Valtion toimeksiannot	418	554
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 286	1 223
Muut toimeksiannot	5	5
 VAIHTUVAT VASTAAVAT	 48 953	 46 534
Vaihto-omaisuus	389	412
Aineet ja tarvikkeet	389	412
 Saamiset	 16 114	 18 374
Pitkäaikaiset saamiset	9 585	8 583
Muut saamiset	8 515	8 515
Siirtosaamiset	1 070	68
 Lyhytaikaiset saamiset	 6 529	 9 791
Myyntisaamiset	3 374	2 654
Muut saamiset	769	1 708
Siirtosaamiset	2 385	5 429
 Rahoitusarvopaperit	 171	 171
Osakkeet ja osuudet	171	171
Rahat ja pankkisaamiset	32 280	27 578
VASTAAVAA YHTEENSÄ	432 943	421 225

Vastattavaa

Kunnan oma pääoma oli vuoden 2024 lopussa 145,7 milj. euroa. Tästä peruspääoman osuus oli 77,3 milj. euroa, edellisten tilikausien ylijäämän osuus 63,2 milj. euroa sekä tilikauden ylijäämän osuus 5,2 milj. euroa. Vapaaehtoisia varauksia on jäljellä poistoeroista 0,2 milj. euroa ja aiempien vuosien investointivaroja on 32,8 milj. euroa. Pakolliset varaukset, 3,5 milj. euroa, koostuu Metsä-Tuomelan jäteaseman jälkihoitovaraksesta. Toimeksiantojen pääomissa on välitettyjä valtion lainoja 0,6 milj. euroa sekä lahjoitusrahastojen ja muiden toimeksiantojen pääomia 1,5 milj. euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 248,6 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen osuus oli 138,8 milj. euroa ja lyhytaikaisten lainojen osuus 109,8 milj. euroa. Lyhytaikaisiin lainoihin on kirjattu tilinpäätöskautta seuraavan vuoden sisällä erääntyvät pitkäaikaisten lainojen lyhennykset.

Muihin pitkä- ja lyhytaikaisiin lainoihin sisältyi siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia sekä muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 11,1 milj. euroa, ostovelkoja 9,4 milj. euroa, saatuja ennakkoita 1,1 milj. euroa sekä muita velkoja 28,3 milj. euroa.

TASE, 1000€	TP 2024	TP 2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	145 726	139 795
Peruspääoma	77 323	77 323
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	63 155	47 389
Tilikauden yli-/alijäämä	5 248	15 083
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	33 044	33 056
Poistoero	244	256
Vapaaehtoiset varaukset	32 800	32 800
PAKOLLISET VARAUKSET	3 453	3 896
Muut pakolliset varaukset	3 453	3 896
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 108	2 137
Valtion toimeksiannot	575	711
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 286	1 223
Muut toimeksiantojen pääomat	247	203
VIERAS PÄÄOMA	248 611	242 341
Pitkäaikainen	138 783	154 424
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	112 955	130 400
Lainat julkisyhteisöltä	0	2
Saadut ennakot	51	51
Liittymismaksut ja muut velat	25 777	23 972
Lyhytaikainen	109 829	87 917
Joukkovelkakirjalainat	40 000	45 000
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	42 444	16 121
Lainat julkisyhteisöltä	2	14
Lainat muilta luotonantajilta	3 271	2 659
Saadut ennakot	1 118	435
Ostovelat	9 382	9 318
Muut velat	2 478	2 577
Siirtovelat	11 133	11 793
VASTATTAVAA	432 943	421 225

Tunnusluvut

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuusaste parani hieman edellisvuoteen nähden asettuen 41,4 prosenttiin. Alle 50,0 prosentin olevan omavaraisuusasteen katsotaan merkitsevän kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Nurmijärven kunnalla tunnusluku on 140,6 prosenttia.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Asukaskohtainen tunnusluku oli vuonna 2024 4 412 euroa.

Lainasaamisia ovat mm. kunnan tytäryhteisöjen, kuntayhtymien sekä osakkuus- ja muiden omistusyhteisöjen ja muiden yhteisöjen toimintapääoman rahoittamiseen maksuvalmiuden tukemiseksi myönnettävät lainat. Antolainat kunnan tytäryhteisöjen ja muiden kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen investointimenojen rahoittamiseen merkitään kunnan taseessa pysyvien vastaavien tase-erään Sijoitukset.

Taseen tunnusluvut	TP 2024	TP 2023
Omavaraisuusaste, %	41,4	41,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	140,6	126,3
Kertynyt ylijäämä, 1000€	68 403	62 472
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 519	1 395
Lainakanta 31.12., 1000€	198 673	194 195
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 412	4 337
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	198 673	208 249
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 412	4 651
Lainasaamiset, 1000€	16 598	16 598
Asukasmäärä	45 029	44 773

1.5 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma muodostetaan kunnan ja liikelaitosten tulos- ja rahoituslaskelmista. Tulot ja menot ovat ulkoisia. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat varsinaisen toiminnan ja investointien menot ja tulot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja rahankäytön.

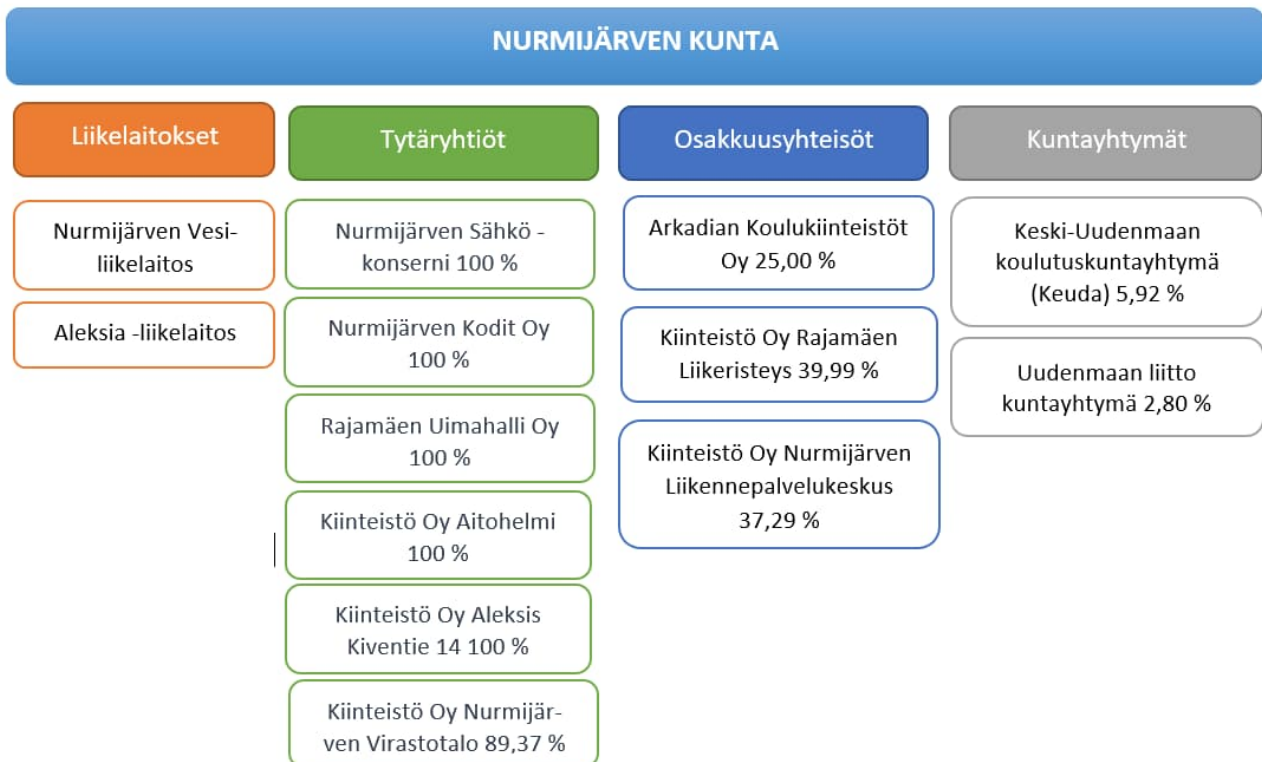
Kunnan kokonaistulot vuonna 2024 olivat 374,7 milj. euroa ja kokonaismenot 374,1 milj. euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 0,6 milj. euroa.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €, sisältää liikelaitokset

TULOT			%	MENOT			%
Varsinainen toiminta				Varsinainen toiminta			
Toimintatuotot	34 916	9,3	%	Toimintakulut	145 560	38,9	%
				-Valmistus omaan käyttöön	-1 269	-0,3	%
Verotulot	110 481	29,5	%	Korkokulut	3 100	0,8	%
Valtionosuudet	30 632	8,2	%	Muut rahoituskulut	5	0,0	%
Korkotuotot	121	0,0	%	Satunnaiset kulut		0,0	%
Muut rahoitustuotot	3 417	0,9	%	Tulorahoituksen korjauserät			
Tulorahoituksen korjauserät				+/- Pakollisten varaustenmuutos	443	0,1	%
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-4 677	-1,2	%	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-126	0,0	%
Investoinnit				Investoinnit		0,0	%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 024	0,3	%	Investointimenot	38 177	10,2	%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 465	1,5	%				
Rahoitustoiminta				Rahoitustoiminta			
Antolainasaamisten vähennykset		0,0	%	Antolainasaamisten lisäys	67	0,0	%
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000	6,7	%	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8 920	2,4	%
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	168 325	44,9	%	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	179 927	48,1	%
Oman pääoman muutokset		0,0	%	Oman pääoman muutokset	-683	-0,2	%
	374 703	100,0	%		374 121	100,0	%

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Osakkuusyhtiöitä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen niiden vähäisen merkityksen takia.

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellisjuridista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräamisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräamisvalta toisessa yhteisössä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Nurmijärven kunnan konsernitilinpäätökseen sisältyvät seuraavat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät:

Kunnan kokonaan omistamat tytäryhteisöt:

Kiinteistö Oy Aitohelmi
Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14
Nurmijärven Sähkö Oy
Nurmijärven Kodit Oy
Rajamäen Uimahalli Oy

Kunnan osittain omistamat tytäryhteisöt:

Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo
Arkadian Koulukiinteistöt Oy
Kiinteistö Oy Nurmijärven Liikennepalvelukeskus
Kiinteistö Oy Rajamäen Liikeristeys

Kuntayhtymät, joissa kunta on osakkaana:

Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä (Keuda)
Uudenmaan liitto kuntayhtymä

Kunnan tarkat omistusosuudet kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä on esitetty liitetiedoissa.

1.6.1 Konserniohjauks

Konserniohjauksesta on annettu määräykset kunnan hallintosäännössä ja konserniohjeessa. Konserniohjeella ohjataan mm. valtuuston tytäryhteisöille asettamien omistajapolitiittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamista. Konserniohjeessa on annettu tarkemmat määräykset lisäksi konsernin ohjauksen, seurannan, raportoinnin ja valvonnan järjestämisestä.

Konsernijohdon muodostavat kunnanhallitus (1.8.2021 alkaen) ja kunnanjohtaja.

1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kunnan konsernirakenteessa tapahtui vuoden aikana yksi merkittävämpi muutos, kun Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä purkautui. Valtuusto päätti purkautumisesta 4.10.2023 § 62 ja viimeinen tilinpäätös ja loppuselvitys käsiteltiin valtuustossa 28.8.2024 § 33. Lisäksi Nurmijärven Kodit Oy hankki tilikauden aikana tytäryhtiönsä Asunto Oy Lepsämäntie 3-5 vähemmistöosuuden ja tytäryhtiöstä tuli Kotien 100 % tytäryhtiö. Omistusosuus oli aiemmin 99,79 %. Lepsämäntie 3-5 sulautumisprosessi emoyhtiöön on käynnissä ja sulautumisen on määrä tapahtua 31.3.2025.

Nurmijärven Kodit Oy:n toimitusjohtaja siirtyi 1.3.2024 toisen yhtiön palvelukseen ja yhtiön hallitus käynnisti uuden toimitusjohtajan haun. Uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin 6.5.2024 alkaen Mari Catanzaro.

Muita olennaisia konsernia koskevia tapahtumia vuoden 2024 aikana on ollut kestävän kasvun NUUKA-ohjelmassa päätetty Aleksia-liikelaitoksen tuotantotavan selvitys, joka toteutettiin vuosien 2023-2024 aikana. Valtuusto päätti 13.3.2024 § 3, että Aleksia jatkaa toimintaa kunnan liikelaitoksena eikä toiminnan ulkoistamista lähdetä selvittämään kilpailuttamalla. Kunnanhallitus hyväksyi 17.6.2024 § 95 kiinteistöosakeyhtiö Nurmijärven Liikennepalvelukeskusta koskevat omistusräjestelyt, joiden tarkoituksena oli ostaa yhtiön koko osakekanta. Omistusräjestelyt saatiin toteutettua vuoden 2025 alkupuolella kun valtuusto oli myöntänyt osakekauppaa varten tarvittavat määrärahat 5.2.2025 §4.

Konsernia koskevat oleelliset tilikauden tapahtumat on tytäryhtiöiden osalta esitetty tilinpäätöksen luvussa kuusi.

Konsernitalouden toteutuminen

Kuntakonsernin tilikauden tulos oli 5,4 milj. euroa. Konsernin toiminnan ja investointien negatiivinen rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli 1,3 milj. euroa, kun vuonna 2023 negatiivinen rahavirtakertymä oli 55,3

milj. euroa. Konsernin omavaraisuusaste nousi vuoden 2023 35,2 prosentista 36,0 prosenttiin ja konsernin lainakanta laski 292,8 milj. eurosta (6 540 euroa/asukas) 292,5 milj. euroon (6 497 euroa/asukas). Konsernin lainakannan pienentyminen selittyy pääasiassa Nurmijärven Kotien ja Nurmijärven Sähkön lainakannan pienentymisellä.

Talouden tunnuslukujen perusteella konsernin taloudellinen asema heikkeni edellisvuodesta. Konsernin omavaraisuusaste 36,0 prosenttia on noususta huolimatta edelleen alhainen, suhteellinen velkaantuneisuus heikkeni edelleen 155,9 prosentista 169,1 prosenttiin. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman maksuun. Laskennallinen lainanhoitokate laski edellisvuoden 1,7 tyydyttävästä tasosta 1,1 tasolle, joka on lähellä heikkoo. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemassa tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin taloudellista asemaa heikentävät emokunnan ja Nurmijärven Kodit Oy:n heikot taseet. Konsernin merkittävää velkataakkaa selittää erityisesti 2010-luvulla toteutetut mittavat investoinnit.

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksestä on havaittu virhe vuoden 2024 tilinpäätöstä laadittaessa. Virhe liittyy Nurmijärven Kodit Oy:n poistoeron kirjaukseen, joka on tehty inhimillisen virheen vuoksi liian suurena. Virheellinen kirjaus on heikentänyt vuoden 2023 konsernitulosta noin 11,2 milj. euroa. Kirjaus on vaikuttanut tuloksen lisäksi taseen rakennusten arvoon ja konsernitilinpäätöksen tunnuslukuihin. Käsillä olevaan tilinpäätökseen virheet on korjattu, joten vuosien 2023 ja 2024 luvut ovat siten vertailukelpoisia.

1.6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Nurmijärven kuntakonsernissa suurin taloudellinen ja toiminnallinen riski keskittyy emoyhteisön velkaantumiseen ja velkaantumisen korkoriski. Merkittävät palvelutuotannon kustannuspaineet sekä tulevaisuudessa toteutuvat investoinnit tulevat edelleen kasvattamaan tarvetta vieraan pääoman ehtoiselle rahoitukselle investointien rahoittamisessa.

Konsernin liiketoiminnoista Nurmijärven Kodit Oy on selvästi velkaisin, mutta velkaantumiseen liittyvää riskiä laskee rahoitetun omaisuuden kuranttius sekä liiketoimintojen kohtuullinen kannattavuus. Yhtiössä on tehty kiinteistöomistusten salkutus sekä korjausvelkalaskelmien päivitystyö. Näiden tietojen perusteella yhtiössä arvioidaan säännöllisesti säilytettävistä kohteista, jotka tukevat yhtiön liiketoiminnan harjoittamista pitkällä aikavälillä ja kohteita, joista yhtiön on kannattavaa luopua

liiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi ja tase-
aseman vahvistamiseksi.

Nurmijärven Sähkö Oy:ssä investoiminen jatkuu tulevaisuudessa edelleen mm. säävarman sähköverkon rakentamisen myötä ja uudisrakentamisen myötä. Tuotantohankkeiden riskeistä merkittävimmät ovat markkinahintariskit, tietojärjestelmiin kohdistuvat riskit sekä poliittiset riskit. Yhtiön taseasema on vahva ja investointien tulorahoituskyky hyvä. Tämä vähentää oleellisesti tarvetta investointien vieraan pääoman ehtooselle rahoitukselle.

Heikon tuloksen perusteella Rajamäen Uimahallin oma pääoma painui noin 5,4 milj. euroa negatiiviseksi. Ilman kunnan myöntämää 12 milj. euron pääomalainaa, liiketoiminnan heikko kannattavuus saattaisi yhtiön selvitystilaan. Yhtiön taloudellista tilannetta voidaan pitää haasteellisena ja yhtiön liiketoiminnan riittävän kannattavuuden varmistaminen edellyttääkin toimenpiteitä mm. myynnin kasvattamisen ja liiketoiminnan kustannustason keventämisen osalta. Kunta ei ole lähtökohtaisesti valmis korottamaan yhtiölle maksettavaa vuosittaista toiminta-avustusta. Kunta selvittää parhaillaan Uimahallille myönnetyn pääomalainan konvertoimista yhtiön si-
joitettuun vapaaseen pääomaan (SVOP).

Kuntakonsernin taloudellisen aseman kannalta oleelliseksi muodostuu emokunnan kyky hidastaa velkaantumista tulevaisuudessa, erityisesti kun huomioidaan ympäristöstä kumpuavat paineet niin käyttötalouden kustannustason, korkoympäristön kiristymisen kuin myös tulorahoituksen kehittymisen osalta.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvontaa on suoritettu konserniohjeen mukaisesti. Konserniyhtiöiden hallituksiin ja yhtiökokouksiin on valittu kunnan edustajat konserniohjeen mukaisesti ja heille on tarvittaessa annettu ohjeet asioiden käsittelyyn. Kunnanjohtaja on tarvittaessa käyttänyt läsnäolo ja puheoikeuttaan tytäryhteisöjen hallituksen kokouksissa.

Kunta asettaa talousarviossaan toiminnalliset tavoitteet keskeisille konserniyhteisöilleen ja seuraa tavoitteiden toteutumista osavuosikatsauksissaan.

Kuntakonsernin riskienhallinta, sisäinen valvonta ja konsernivalvonta ovat hyväksyttävällä tasolla.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma, 1000€	2024	2023
Toimintatuotot	82 122	97 890
Toimintakulut	-180 928	-180 173
Osuus osakkuusyhtiön voitosta(tappiosta-)	0	0
Toimintakate	-98 806	-82 283
Verotulot	110 481	115 208
Valtionosuudet	34 909	35 502
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	399	159
Muut rahoitustuotot	981	1 520
Korkokulut	-5 596	-5 145
Muut rahoituskulut	-245	-272
	-4 461	-3 739
Vuosikate	42 123	64 687
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 630	-31 384
Omistuksen eliminointierot	-16	-12
Arvonalentumiset	-1 986	-3 349
	-35 631	-34 746
Satunnaiset erät	0	-225
Tilikauden tulos	6 492	29 716
Tilinpäätössiirrot	4	8
Tilikauden verot	-916	-2 394
Laskennalliset verot	-211	-6
Vähemmistöosuudet	0	1
	-1 124	-2 392
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 368	27 325
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut, %	45,4	54,3
Vuosikate/poistot, %	125,3	206,1
Vuosikate, €/asukas	935	1445
Asukasluku 31.12.	45 029	44 773
Tuloveroprosentti	7,5	7,11

Konsernirahoituslaskelma, 1000 €	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	42 123	64 687
Satunnaiset erät	0	-225
Tilikauden verot	-916	-2 394
Tulorahoituksen korjauserät	-4 906	-16 908
Toiminnan rahavirta	36 301	45 160
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-43 868	-60 502
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 024	1 023
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 210	26 021
Investointien rahavirta	-36 634	-33 458
Toiminnan ja investointien rahavirta	-333	11 702
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-344	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	3
Antolainauksen muutokset	-344	3
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 198	-16 376
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 938	-19 683
Lainakannan muutokset	-260	-36 059
Oman pääoman muutokset	683	44
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-91	-277
Vaihto-omaisuuden muutos	60	47
Saamisten muutos	4 801	448
Korottomien velkojen muutos	-1 848	-8 639
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 922	-8 421
Rahoituksen rahavirta	3 001	-44 434
Rahavarojen muutos	2 669	-32 731
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	44 714	42 045
Kassavarat 1.1	42 045	74 776
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1 323	-55 252
Investointien tulorahoitus, %	98,3	108,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,7
Kassan riittävyys, pv	67,7	57,9
Asukasluku	45 029	44 773
Lainakanta	292 538	292 798
Laskennallinen lainanlyhennys	36 567	36 600

Konsernitase, €	2024	2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	540 162	534 362
Aineettomat hyödykkeet	16 363	17 108
Aineettomat oikeudet	1 534	1 825
Muut pitkävaikutteiset menot	14 830	15 283
Aineelliset hyödykkeet	497 022	490 043
Maa- ja vesialueet	66 928	65 564
Rakennukset	189 522	197 917
Kiinteät rakenteet ja laitteet	212 521	207 346
Koneet ja kalusto	2 211	2 807
Muut aineelliset hyödykkeet	1 545	1 368
Enn.maksut ja keskener. hankinnat	24 295	15 040
Sijoitukset	26 776	27 212
Osakkuusyhteisöosuudet	1 171	1 645
Muut osakkeet ja osuudet	20 100	20 406
Muut lainasaamiset	5 211	4 867
Muut saamiset	293	293
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 749	1 774
Valtion toimeksiannot	105	162
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 287	1 224
Muut toimeksiantojen varat	357	388
VAIHTUVAT VASTAAVAT	70 142	72 334
Vaihto-omaisuus	1 803	1 863
Aineet ja tarvikkeet	964	986
Keskeneräiset tuotteet	57	57
Valmiit tuotteet	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	0
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	781	820
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	9 728	8 737
Lainasaamiset	124	124
Muut saamiset	8 534	8 546
Siirtosaamiset	1 070	68
Lyhytaikaiset saamiset	13 898	19 689
Myyntisaamiset	10 226	10 970
Lainasaamiset	1	3
Muut saamiset	1 001	2 322
Siirtosaamiset	2 670	6 394
Rahoitusarvopaperit	6 401	7 035
Osakkeet ja osuudet	174	172
Sijoitukset rahamark.instrumentteihin	1 555	1 429
Muut arvopaperit	4 673	5 434
Rahat ja pankkisaamiset	38 313	35 010
VASTAAVAA YHTEENSÄ	612 053	608 470

Konsernitase, €	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	219 938	213 891
Peruspääoma	77 323	77 323
Muut omat rahastot	12 027	12 030
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	125 221	97 213
Tilikauden yli/alijäämä	5 368	27 325
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	10
PAKOLLISET VARAUKSET	3 453	3 896
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	3 453	3 896
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 568	2 683
Valtion toimeksiannot	680	873
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 286	1 223
Muut toimeksiantojen pääomat	601	587
VIERAS PÄÄOMA	386 094	387 990
Pitkäaikainen vieras pääoma	265 166	284 639
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	201 956	223 874
Lainat julkisyhteisöiltä	0	2
Lainat muilta luotonantajilta	3 430	3 685
Saadut ennakot	51	51
Liittymismaksut ja muut velat	53 924	51 130
Laskennalliset verovelat	5 806	5 896
Lyhytaikainen vieras pääoma	120 928	103 351
Joukkovelkakirjalainat	40 000	45 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	47 150	20 223
Lainat julkisyhteisöiltä	2	14
Saadut ennakot	1 413	425
Ostovelat	11 952	16 079
Muut velat	6 223	6 431
Siirtovelat	13 689	14 983
Laskennalliset verovelat	497	196
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	612 053	608 470
Taseen tunnusluvut	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	36,0	35,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	169,1	155,9
Lainat ja Vuokravastuut 31.12.	311 683	307 079
Konsernin lainat ja vuokravastuut, € / asukas	6 922	6 859
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	130 589	124 537
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	2 900	2 782
Konsernin lainat €/asukas	6 497	6 540
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	292 538	292 798
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	5 211	4 867
Asukasmäärä	45 029	44 773

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Nurmijärven kunnan tilikauden 2024 tulos ennen poistoeron muutosta ja varauksia on 5 235 461,63 euroa. Tulokseen sisältyvät kunnan liikelaitosten tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden 2024 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan kunnan suunnitelman mukaan kirjattuja poistoeroja 12 500,00 euroa

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Nurmijärven Vesi liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 2 876 736,59 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.
- Aleksia liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 630,29 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.
- Nurmijärven kunnan tilikauden ylijäämä 2 370 594 ,75 euroa siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämä –tilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

2.1.1 Konsernipalvelut

Toimintakertomus vuodelta 2024

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	2 846 776	0	2 846 776	2 889 087	42 311	1 %	2 590 051
Myyntituotot	2 209 086	0	2 209 086	2 194 923	-14 163	-1 %	2 043 215
Maksutuotot	0	0		0	0		0
Tuet ja avustukset	461 090	0	461 090	483 451	22 361	5 %	404 367
Muut toimintatuotot	176 600	0	176 600	210 713	34 113	19 %	142 469
Toimintakulut	-16 203 001	-318 000	-16 521 001	-15 648 588	872 412	5 %	-16 308 158
Henkilöstökulut	-6 804 235	-198 000	-7 002 235	-6 385 722	616 513	9 %	-6 386 711
Palvelujen ostot	-5 132 253	0	-5 132 253	-4 842 485	289 767	6 %	-4 839 303
Aineet, tarv. ja tavarat	-96 300	0	-96 300	-67 571	28 729	30 %	-100 344
Avustukset	-3 284 000	-120 000	-3 404 000	-3 527 557	-123 557	-4 %	-3 612 733
Muut toimintakulut	-886 213	0	-886 213	-825 252	60 961	7 %	-1 369 068
Toimintakate	-13 356 225	-318 000	-13 674 225	-12 759 501	914 723	7 %	-13 718 107
Poistot ja arvonal.	-167 880	0	-167 880	-69 224	98 656	59 %	-86 253

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kokonaisuudessaan konsernipalvelujen toimintakate toteutui noin 0,9 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Toteutumassa toimintatuotot ylittivät noin 40 000 eurolla ja toimintakulut toteutuivat puolestaan noin 870 000 arvioitua pienempänä. Toimintakuluissa merkittävimmät alitukset olivat henkilöstökuluissa, jotka alittuivat yli 600 000 euroa ja palvelujen ostoissa, jotka jäivät noin 290 000 euroa talousarviota pienemmiksi. Henkilökulujen merkittävä alittuminen johtui työllistämiskulujen, eläkekulujen sekä kokouspalkkioiden arvioitua pienemmästä toteutumasta.

Toiminnalliset tavoitteet ovat tilikauden aikana pääosin toteutuneet talousarvion mukaisesti. Konsernipalveluiden organisaatiossa on tapahtunut muutoksia vuoden 2024 aikana; talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on kuntatasoisesti keskitetty konsernipalveluihin, hallintopalveluissa on toteutettu organisaatiomuutos ja elinvoimapaikatuissa työllisyyteen liittyvät on järjestelty uudelleen.

Merkittävinä uudistuksina on tilinpäätösvouden aikana toteutettu kaksi kriittistä järjestelmä uudistusta; uusi henkilöstöhallinnon ohjelmisto on otettu käyttöön keväällä 2024 ja taloushallinnon järjestelmä uudistus on toteutettu vuoden 2025 alussa. HR- ja taloushallinnon järjestelmien vaihto ovat olleet kunnan suurimpia järjestel-

mähankkeita vuosiin ja vaatineet merkittävästi sekä taloudellista resursointia että henkilöstön työpanosta uudistusten toteuttamiseen.

TE-uudistuksen valmistelu on ollut käynnissä koko vuoden ja uuden työllisyysalueen toiminta on käynnistynyt vuoden 2025 alussa. Kuluneen vuoden aikana on osallistuttu työllisyysalueen valmisteluun ja loppuvuonna 2024 on toteutettu kunnan työllisyyspalvelujen tarkastelu ja työllisyyteen liittyvät tehtävät kunnassa on organisoitu uudelleen. Palvelujen vaikuttavuuden kehittäminen jatkuu vuonna 2025 yhteistyössä työllisyysalueen kanssa.

Kuntastrategiassa yhdeksi painopisteeksi on asetettu matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintatavoitteiden mahdollistaminen sekä kunnan keskeisten matkailukohteiden kehittäminen. Vuoden 2024 aikana on toteutettu matkailun kehittämistoimenpiteitä ohjelman mukaisesti ja toiminnalla on saavutettu positiivisia tuloksia. Matkailutulotutkimuksen mukaan kunnan matkailutulo asetui 25,6 miljoonaan euroon. Viestinnässä on panostettu erityisesti päätös viestinnän kehittämiseen.

Tilinpäätösvouden aikana on toteutettu käytännössä kolme vaalit; alkuvuonna 2024 presidentinvaalien 1. ja 2. kierros sekä EU-vaalit keväällä 2024. Loppuvuonna 2024 aloitettiin jo valmistautuminen kevään 2025

kunta- ja aluevaaleihin. Nurmijärven kunnan juhluvuotta vietetään vuonna 2025, jolloin kunta täyttää 250 vuotta. Tilinpäätösvuoden aikana on valmistauduttu juhluvuoteen muun muassa valmistelemalla juhluvuoden ohjelmistoa, valoteosta ja historiikkia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Huhtikuussa 2025 järjestetään kunta- ja aluevaalit ja uusi valtuustokausi käynnistyy 1.6.2025 alkaen. Uuden valtuustokauden käynnistymiseen liittyen on tehty päätökset uudesta toimielinrakenteesta ja hallintosäänöstä 1.6.2025 alkaen.

Uuden kuntastrategian laatiminen aloitetaan heti uuden valtuustokauden alkaessa. Kunnan strategisen johtamisen kehittämistä jatketaan siten, että maankäytön, palveluverkon ja talouden suunnittelu ja yhteensovittaminen muotoutuu rullaavaksi toimintamalliksi. Tähän kokonaisuuteen liittyy merkittävästi myös uuden tulevaisuusvaliokunnan työskentelyn käynnistyminen valtuustokauden alkaessa.

Palvelujen osalta merkittävimpana muutoksena TE-palvelut ovat siirtyneet 1.1.2025 alkaen kuntien järjestämisvastuulle. Keski-Uudellamaalla työllisyysalueen muodostavat Hyvinkään kaupunki, Järvenpään kaupunki, Mäntsälän kunta, Nurmijärven kunta, Pornaisten kunta

Harkinnanvaraisella valtionavustuksella on saatettu valmiiksi Nurmijärven, Mäntsälän ja Sipoon kuntien Fiksu Kuntastrategia- hanke, jonka tuotoksina syntyi Kuntastrategian toimeenpanon käsikirja -malli, Strategiatyötyöpajakonsepti sekä strategian seurannan työkalun vaatimusmäärittely ja prototyyppi raportoinnin työkalusta.

ja Tuusulan kunta. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Järvenpää. Työllisyyspalvelujen vaikuttavuuden kehittäminen työllisyysalueella on lähivuosien keskeinen tavoite. Kunnan työllisyyteen liittyvät tehtävät on organisoitu uudelleen ja palvelujen sisältöjen kehittämistä jatketaan vuoden 2025 aikana.

Tulevien vuosien keskeisin tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen. Kunnanvaltuusto hyväksyi NUUKA-ohjelman kesällä 2023 ja NUUKA-ohjelman toimeenpano tehtyjen päätösten mukaisena on olennaisen tärkeää kunnan talouden hallinnan kannalta. Talousennusteiden valossa jo päätettyjen toimenpiteiden lisäksi alkavalla valtuustokaudella jouduttaneen tekemään myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä. Talouden tasapainottaminen vaatii sekä päättäjien päätöksentekokykyä että niiden nopeaa täytäntöönpanokykyä organisaatiossa.

Henkilöstö

HTV1	31.12.2024	31.12.2023
Yhteensä	62,0	61,0

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tietosuoja- ja tietoturvariskit

Tietoturva- ja tietosuariskit voivat olla vaikutuksiltaan merkittäviä ja riskien realisoituminen on mahdollista tai jopa todennäköistä. Tietosuoja- ja tietoturvariskien hallinta edellyttää koko organisaation toiminnan kehittämistä, teknisiä toimenpiteitä sekä henkilöstön jatkuvaa koulutusta.

Tietojärjestelmäriskit

Konsernipalveluiden työ on erittäin tietojärjestelmäsidonnaista ja tietojärjestelmien toimimattomuus ja katkokset ovat keskeinen toiminnallinen riski. Riskienhallinnan kannalta tilanne on parantunut, kun vuonna 2024

on toteutettu kaksi kriittistä järjestelmä uudistusta; uusi henkilöstöhallinnon ohjelmisto on otettu käyttöön keväällä 2024 ja taloushallinnon järjestelmä uudistus on toteutettu vuoden 2025 alussa.

Henkilöriskit

Kohtalaisen pienessä organisaatiossa muodostuu avainhenkilöriskejä useisiin tehtäviin. Riskejä voidaan välttää esimerkiksi osaamisen jakamisella ja toimivilla sijaisjärjestelyillä. Henkilöstön vaihtuvuus aiheuttaa haasteita palvelutoiminnan järjestämiseen tavoitteiden mukaisesti ja myös henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita joissakin tehtävissä. Pitkäaikainen henkilöstövaje

näky siinä, että kaikkia toimialan tehtäviä ei pystytä toteuttamaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Lainsäädäntömuutokset

Lainsäädäntömuutoksina esimerkiksi TE-palvelujen uudistus tai kuntien rahoitusjärjestelmän, esimerkiksi valtionosuusjärjestelmän, muutokset voivat olla merkittävä riski kunnan toimintojen kannalta.

Toimintaympäristön muutokset

Suhdannetilanteesta johtuen työttömyys on kasvussa, mikä aiheuttaa taloudellisia haasteita sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kautta, että painetta palvelutuotannon kehittämiseen sekä työllisyysalueella että kuntien palveluissa.

Taloudellinen tilanne

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä toimialalla

Toiminnassa on noudatettu Nurmijärven kunnan hallintosääntöä ja sisäisen valvonnan ohjeita. Tavoitteiden toteutumista on seurattu ja raportoitu säännöllisesti. Kunnan strategisten riskien arviointi on aloitettu vuonna

Kunnan talouden heikko tilanne ja korkea velkaantuminen on merkittävä riski. Pitkän aikavälin talousennusteiden mukaan kunnan talous on lähivuosina alijäämäinen ilman korjaavia toimenpiteitä. Samaan aikaan kunnan investointimenot kasvavat huomattavasti, mikä puolestaan kasvattaa kunnan lainakantaa. Kunnan talouden yhtenä merkittävimpänä riskinä on voimakas velkaantuminen ja sen yhdistyminen korkoympäristön normalisoitumiseen.

Merkittävät sopeutustoimenpiteet voivat vaikuttaa heikentävästi kunnan kehittämistyöhön ja elinvoimaisuuden edistämiseen.

Keskeneräiset oikeudenkäynnit, muut oikeusriskit

Lepsämän ja Valkjärven koulun tuhopolttojen vahingonkorvausoikeudenkäynti on tulossa vuonna 2024.

2024 ja riskejä tarkastellaan jatkossa säännöllisesti vuosittain ja päivitetään riskien toimenpiteistä, joilla niiden toteutumista voidaan välttää. Sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu merkittäviä puutteita tilikauden aikana.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Tietotekniikka				-7 416	-7 416	
Sähköinen arkistointi	-30 000	0	-30 000	-49 286	-19 286	-64 %
Talousjärjestelmien uudistus	-275 000	-75 000	-200 000	-131 721	68 279	34 %
Henkilöstöjärjestelmien uudistus	-300 000	-70 000	-370 000	-322 058	47 942	13 %

Hallintopalvelut

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	94 324	0	94 324	88 377	-5 947	-6 %	95 931
Toimintakulut	-1 170 247	0	-1 170 247	-942 643	227 604	-19 %	-1 008 985
Toimintakate	-1 075 923	0	-1 075 923	-854 266	221 657	-21 %	-913 054

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Hallintopalvelut- tulosalueen toimintakate toteutui noin 220 000 euroa alle talousarvion. Merkittävimmät poikkeamat ovat henkilökuluissa, jotka jäivät noin 100 00 euroa arvioitua pienemmiksi ja sisäisissä vuokrissa, jotka toteutuivat samoin noin 100 000 euroa arvioitua pienempinä.

Kevään 2024 aikana toteutettiin hallintopalvelujen koordinoimana tammikuussa presidentinvaalit ja touko-kesäkuussa EU-vaalit niihin liittyvine valmistelutöineen ja viranomaisvelvoitteineen, kuten vaalitoimitsijoiden rekrytoiminen, vaalitoimielinten kokoaminen ja kaikkien näiden toimijoiden kouluttaminen tehtäväänsä. Loppuvuonna 2024 aloitettiin jo valmistautuminen kevään 2025 kunta- ja aluevaaleihin.

Tilinpäätösvuoden aikana hallintopalveluissa on tapahtunut henkilöstövaihdoksia ja vapautuneisiin tehtäviin toteutettiin useita rekrytointeja. Loppuvuonna 2024 toteutettiin hallintopalvelujen organisaatiomuutos, jossa hallintopalveluissa siirryttiin aiemmasta kolmesta yksiköstä yhteen yksikköön. Muutoksen yhteydessä toteutettiin tehtäväkuvamuutoksia, jossa hallintopalveluiden esihenkilötehtävät keskitettiin ja jätettiin avoimena ollut tiedonhallinnan asiantuntijan tehtävä täytämättä.

Sähköisen arkiston käyttöönottoa on edistetty ja aineistojen siirtoa sähköiseen arkistoon toteutetaan. Sähköisen arkiston laajamittainen hyödyntäminen pitkään tai pysyvästi säilytettävien aineistojen säilytyspaikkana edellyttää tulevaisuudessa resursointia aineistojen siirtämiseen ja paperiarkiston digitointiin.

Tilinpäätösvuoden aikana on jatkettu turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä ja toteutettu Rego-riskienhallintajärjestelmään on päivitetty kiinteistöjen pelastussuunnitelmia. Vuoden 2043 AVAK-kurssi toteutettiin huhti-elokuun aikana, kurssi päättyi 31.8.2024 pidettyyn AVAK-harjoitukseen. Kurssille osallistui kunnan työntekijöitä eri toimialoilta, järjestöjen jäseniä sekä vapaaehtoisia kuntalaisia. Alueellisen (Keski-Uusimaan kunnat, Vantaa ja hyvinvointialueet Keusote ja Vantaa-Kerava) turvallisuuden ja varautumisen foorumin toimintaa jatkettiin hyvinvointialue vetoisesti.

Suoritteet

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Hallintopalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	10	10	11
Välitetyt puhelut	8 614	6 253	12 500
Kirjattavat asiat	1 550	1 672	1 800
Tehdyt henkilökortit	336	393	400

Henkilöstöpalvelut

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	260 498	0	260 498	293 724	33 226	13 %	272 596
Toimintakulut	-4 040 628	-99 800	-4 140 428	-3 943 230	197 198	5 %	-4 263 767
Toimintakate	-3 780 130	-99 800	-3 879 930	-3 649 506	230 424	-6 %	-3 991 171

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tulosalueen talous

Henkilöstöpalveluiden tulosalueen toimintakate oli 94 %. Henkilöstökuluissa vakinaisen henkilöstön palkkakulut ylittivät 31 003 euroa ja kunnan eläkekulut alittuivat 135 619 euroa. Palvelujen ostot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti.

Henkilöstöpalvelut on johdon ja esihenkilöiden kumpani henkilöstöjohtamiseen liittyvissä asioissa ja edistää kunnan perustehtävien, strategian ja sovittujen tavoitteiden toteutumista. Tuotamme HR-palveluita kunnan johdon ja esihenkilöiden lisäksi koko henkilöstölle. Palveluihin kuuluvat johdon ja esihenkilöiden asiantuntija-ohjaus, -tuki ja -neuvonta rekrytoinnin, palvelussuhdeasioiden, osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin asioissa. Henkilöstöpalvelujen toiminta ja rakenne uudistettiin vuoden 2024 alussa ja samalla kaksi henkilöstöasiantuntijaa siirtyi sivistys- ja hyvinvointitoimialalta henkilöstöpalveluihin.

Henkilöstöohjelman toteuttaminen

Henkilöstöohjelma vuosille 2023–2025 toteuttaa kuntastrategiaa ja sen tavoitteena on vahvistaa henkilöstön hyvinvointia ja laadukasta johtamista. Työkykyjohtamisen ja työsuojelun roolit, keinot ja mittarit koottiin kokonaisuutena yhteen alkuvuodesta henkilöstön hyvinvoinnin johtamisen selkeyttämiseksi. Osaamisen johtamisen osalta kehityskeskustelujen työkalu uudistettiin, käynnistettiin kattava osaamisen kehittämisen prosessien tarkastelu, otettiin käyttöön sähköinen perehdyttämisen työkalu ja tarjottiin koko henkilöstön käyttöön Eduhousen monipuolinen verkkokoulutustarjonta.

Henkilöstöpalvelut vastasi henkilöstökyselyn prosessista ja koordinoi tulosten käsittelyä ja hyödyntämistä organisaatiossa. Kysely toteutettiin nyt toisen kerran samansisältöisenä. Vuosittain toteutettava henkilöstökysely mittaa kuntastrategian ja henkilöstöohjelman toteutumista ja on olennainen osa kunnan johtamista ja toiminnan kehittämistä.

Johtamisen kehittämisessä tärkeänä foorumina oli edelleen kertomusvuoden aikana neljä kertaa järjestetty esi-

henkilöareena sekä kuukausittaiset HR-infot ajankohtaisista henkilöstöasioista. Esihenkilöareenoissa käsiteltiin muutosjohtamista, työkykyjohtamista, suorituksen johtamista sekä hyvinvointia aivotutkimuksen näkökulmasta.

Palkka- ja palvelussuhdeasiat

Kunta-alan virka- ja työehtosopimusten mukaiset 1.5. ja 1.6.2024 voimaan tulleet palkankorotukset on maksettu pääosin kesäkuusta alkaen. Henkilöstöpalvelut koordinoi kevään aikana valmisteluun liittyneitä paikallisneuvotteluja ja korotusten toimeenpanoa.

Henkilöstöpalvelut on huolehtinut edelleen Sarastian palkanmaksupalvelujen palveluohjauksesta, laadun kehittamisestä ja operatiivisesta yhteistyöstä. Yhteistyö on sujunut pääosin hyvin, erityisesti HR-järjestelmän vaihtumisen jälkeen.

Henkilöstöpalvelut tuki organisaatiota vuosille 2024–2026 laaditun kestävä kasvun ohjelman (Nuuka) toimeenpanosta. Aleksia -liikelaitoksen osalta käytiin yhteistoimintaneuvottelut mahdollisen palvelujen ulkoistamisen henkilöstövaikutuksista. Korvaavan työn toimintamalli uudistettiin ja sitä hyödynnettiin erilaisissa sairauspoissaolotilanteissa huomattavasti edellisiä vuosia enemmän. Lomapalkkavelan hallinnan vuoksi vuosilomien ja säästövapaiden pitämisen ohjeistusta muutettiin ja sen myötä pitämättömien vuosilomien ja säästövapaiden määrä väheni merkittävästi.

Työsuojelutiimi osallistui AVI:n työsuojelutarkastuksiin ja työterveyshuollon työpaikkaselvityskäynteihin. Työsuojelutarkastusten kohteena oli päiväkotien ja koulujen lisäksi ympäristötoimialan ja Aleksian toimintoja, painopisteenä erityisesti psykososiaalinen kuormitus ja tapaturmat. Lisäksi työsuojelu toteutti melumittauksia ja päivitti ohjeistuksia kemikaalien käsittelystä. Loppuvuodesta valmisteltiin uusi toimintasuunnitelma työterveyshuollon palveluista toimikaudelle 2025 – 2026.

Joulukuussa juhlittiin kuntaa 20, 30 ja 40 vuotta palvelleita työntekijöitä perinteisessä Ilmiöntekijöiden juhlassa. Heidän lisäksi rahapalkkiolla palkittiin ilmiötekopalkinnot kunnan strategiaa erinomaisella tavalla edistäneelle viidelle työntekijälle.

Rekryointipalveluissa välitettiin yhteensä 5500 sijaista (v. 2023: 6639) varhaiskasvatuspalveluiden, koulutuspalveluiden ja ruoka- ja siivouspalvelujen lyhytaikaisiin sijaistarpeisiin.

Henkilöstöpalvelut koordinoi henkilöstön liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietua eli epassia. Edun suuruus oli 100 euroa ja sitä hyödynsi 1393 työntekijää. Edun kokonaiskustannukset olivat 125 250 euroa.

Järjestelmä uudistukset

Henkilöstötiedon hallinnan järjestelmien vaihtuminen ja uuden Populus -järjestelmän käyttöönotto sujui pääosin suunnitelman mukaisesti. Investointiin varastusta määrärahasta käytettiin 322 058 euroa (87 %). Henkilöstöpalvelut toimi projektissa tiiviissä yhteis-

työssä Sarastian ja CGI:n kanssa. Huhti-toukokuussa tapahtuneen käyttöönoton jälkeen uudistaminen jatkuu edelleen lisätoimintojen, prosessien ja integraatioiden kehittämistyönä, tavoitteena järjestelmien kustannustehokkuus. Järjestelmä- ja prosessimuutosten tavoitteena oli ja on ajantasaistaa ja tehostaa palkka- ja palvelussuhdeasioiden käytäntöjä. Toimintatapojen ja tietojärjestelmän muutokset ovat vaatineet paljon resursseja sekä esihenkilöiltä, valmistelijoilta että henkilöstöpalveluiden asiantuntijoilta.

Järjestelmän vaihtuminen ja lisäksi kirjanpitorakenteen muuttuminen loppuvuodesta vaikuttaa merkittävästi kertomusvuoden henkilöstöraportointiin. Lisäksi henkilöstökertomuksessa ja henkilöstöä koskevissa tunnusluvuissa vuodesta 2024 alkaen noudatetaan Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien (KT) raportointisuositusta.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Henkilöstöjärjestelmien uudistus	-300 000	-70 000	-370 000	-322 058	47 942	-13 %

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Henkilöstöpalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	11,0	12,9	11,5
Toimintakulut/HTV1	387 615	305 677	351 359

Talous- ja strategiapalvelut

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	1 987 129	0	1 987 129	1 737 368	-249 761	-13 %	1 732 719
Toimintakulut	-3 141 834	-98 200	-3 240 034	-3 061 941	178 093	5 %	-2 934 479
Toimintakate	-1 154 705	-98 200	-1 252 905	-1 324 574	-71 669	-6 %	-1 201 761

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Talous- ja strategiapalvelujen toimintakate toteutui 0,1 milj. euroa talousarviota suurempana. Toimintatuotot alittuivat 0,2 milj. euroa johtuen tietotekniikkapalvelujen sisäisten veloitusten ennakoitua pienemmästä tasosta. Sisäiset veloitukset noudattavat toteutuneita ulkoisia kustannuksia, jotka jäivät vastaavasti 0,2 milj. euroa pienemmiksi. Muissa toimintakuluissa oli jonkin verran ylityksiä, jotka johtuivat pitkälti henkilöstömenojen ennakoitua suuremmasta toteumasta. Henkilöstömenoja kasvatti tulosalueelle siirtyneen henkilöstön ja määräaikaisen projektityöntekijän lomapalkkavelka.

Talous- ja strategiapalvelujen vuotta 2024 ovat määrittäneet isot järjestelmähankkeet ja toimintaprosessien tarkastelu sekä kehittäminen. Kunnan taloushallinnon järjestelmien vaihtaminen on ollut jo pidempään ajankohtaista, kun vanhojen järjestelmien elinkaari alkoi lähestymään loppuaan. Järjestelmien vaihto- ja käyttöönottopalveluista tehtiin päätös 1/2024 ja vaihtoprojekti käynnistyi 3/2024. Uudet järjestelmät on otettu porrastetusti käyttöön vuoden 2024 loppupuolella ja alkuvuodesta 2025. Käyttöönotto on sujunut suunnitellusti ja isoimmat riskit ovat jääneet realisoitumatta. Uudistus on vaatinut talouspalvelujen yksiköltä huomattavaa panostusta ja resurssien kiinnittämistä. Taloushallinnon ja HR-järjestelmien vaihtaminen ovat olleet kunnan suurimpia järjestelmähankkeita vuosiin. NUUKA-toimenpiteistä taloushallinnon keskittäminen saatiin vietyä maaliin 6/2024.

Talouspalveluissa tekeminen kytkeytyi tiivistä taloushallinnon järjestelmien uudistamiseen sekä niihin liittyvien prosessien arviointiin ja muuttamiseen. Uudistuksen yhteydessä myös lähdejärjestelmien taustatiedot on käyty läpi ja päivitetään, joka on osoittautunut odotettua suuremmaksi työksi. Uudistusprojekti päättyy 2025 maaliskuussa. Vuoden aikana yksikön pöydällä on ollut mm. NUUKA-ohjelman seurantomallin luominen, isojen investointihankkeiden ja erillistarkastelujen taloudellinen mallintaminen, tilintarkastuspalvelujen kilpailutus sekä alv-tarkastuksen läpivienti ulkopuolisen palvelutuotta-

jan kanssa. Yksikkö on myös kehittänyt toimialoille tarjottavaa controller-palvelua, joka on näkynyt yhdenmu-kaisempina toimintatapoina.

Strategiapalveluissa vuosi kytkeytyi strategisen johtamisen prosessien ympärille. Yksikkö saattoi vuosina 2022-2024 keskeisenä tavoitteena olleen kolmen kunnan (Nurmijärvi, Mäntsälä, Sipoo) yhteisen Fiksu-kuntastrategia hankkeen valmiiksi, jonka tuotoksina syntyi Kuntastrategian toimeenpanon käsikirja -malli, Strategiatyötyöpajakonsepti sekä strategian seurannan työkalun vaatimusmäärittely ja prototyyppi raportoinnin työkalusta. Yksikkö vastasi myös nykyisen strategian väliarvioinnista ja lähti sen pohjalta valmistelemaan vuoden lopulla uuden strategian valmisteluprosessia. Lisäksi yksikkö osallistui vuoden aikana toteutettuihin palveluverkkotarkasteluihin ja maankäytön tavoiteohjelman päivittämiseen.

Hankintapalveluissa vuosi on normaalin tekemisen lisäksi keskitytty kunnan hankintatoimen kehittämiseen. Kunnan hankintatoimen kehittämisen tueksi teetettiin alkuvuodesta hankintatoimen nykytila-analyysi jonka tulosten käsittelyn yhteydessä muodostettiin käsitys tulevista kehittämistoimenpiteistä. Näistä ensimmäinen on yhteistyön toimintamallin kehittäminen hankinnoissa, jonka osalta hankintapalvelut on arvioinut nykyistä hankintatoimen organisoitumista ja käytänteitä, ja valmistellut kunnalle uutta toimintamallia, jossa vahvistetaan analyysissä esille nousseita haasteita. Näitä ovat mm. hankintasuunnittelun kehittäminen ja hankintaprosessien läpivienti. Hankintasuunnittelun vahvistamisen ja vuoropuhelun lisäämisen osalta hankintapalvelut valmisteli ja julkaisi loppuvuodesta 2024 kunnan ensimmäisen organisaatiotasaisen hankintakalenterin.

Tietotekniikkapalvelut -tulosityksikön tehtävänä on huolehtia, että Nurmijärven kunnassa on käytössä modernit, turvalliset ja varmatoimiset tieto- ja viestintätekniset järjestelmät, jotka tukevat kunnan henkilöstön tehokasta työskentelyä ja mahdollistavat palvelujen sujuvan tarjoamisen kuntalaisille.

Vuonna 2024 tietotekniikkapalveluissa valmisteltiin kunnalle uutta digistrategiaa, jonka tarkoituksena on määritellä tietohallinnolle selkeät suuntaviivat ja hallintomallit, joilla varmistetaan, että järjestelmä- ja digitalisatiorhankkeet edesauttavat kuntastrategian toteutusta. Kunnan johtoryhmä hyväksyi hallintamallin syksyllä 2024 ja nimesi tietohallinnon kehittämisryhmän toteuttamaan hallintamallia, priorisoimaan hankkeita ja sijoittamaan ne digitalisaation tiekartalle.

Tietotekniikkapalvelut toteuttivat vuoden aikana kaksien vaalien tietoteknisen ympäristön onnistuneesti. Yksikön perustehtävän tukemiseksi ja hr-järjestelmien muutoksien vuoksi yksikkö vaihtoi vanhan palvelunhallintajärjestelmän, ja uuden järjestelmän käyttöönotto on ajoittunut vuodenvaihteeseen 2024-2025. Yksikkö on myös tukenut taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon järjestelmien vaihdoksessa.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Tietotekniikka				-7 416	-7 416	
Sähköinen arkistointi	-30 000	0	-30 000	-49 286	-19 286	64 %
Talousjärjestelmien uudistus	-275 000	-75 000	-200 000	-131 721	68 279	-34 %

Vuoden keskeisin investointi oli taloushallinnon järjestelmien uudistaminen, joka toteutui noin 0,1 milj. euroa talousarviota pienempänä. Järjestelmäuudistuksen laskutus seuraa projektin valmiusastetta, ja valtaosa maksuposteista ajoittuu vuodelle 2025. Järjestelmäuudis-

tuksen kustannusarvio on 460 000 euroa. Sähköinen arkistointi otettiin osittain käyttöön vuoden aikana ja sen kustannukset toteutuivat hieman ennakoitua suurempina. Sähköistä arkistointia toteutetaan osa-alueittain ja työ jatkuu vielä vuosina 2025-2026.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Talous- ja strategiapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	18	20	18
Taloushallinnon ostopalvelut*	410 000 €	418 850 €	438 000 €
Hallinnoitavien sopimusten määrä	217	218	366
Uudet liittymiset yhteishankintayksiköiden sopimuksiin	9	8	10
Tietotekniikan hoidossa olevien työasemien määrä	1 812	1 659	1 930

*Sarastian hinnoittelumalli muuttunut

Viestintä- ja markkinointipalvelut

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	39 840	0	39 840	39 828	-12	0 %	39 840
Toimintakulut	-640 822	0	-640 822	-631 690	9 132	1 %	-599 951
Toimintakate	-600 982	0	-600 982	-591 862	9 120	2 %	-560 111

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Viestintäpalveluiden toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Toteumaprosentti oli 98 %. Kunnan viestintä- ja markkinointipalvelut toteutti vuonna 2024 aktiivisesti kuntastrategiaa tukevaa viestintää ja markkinointia. Joulukuussa 2022 kunnanhallituksen hyväksymä viestintäohjelma ohjasi tulosalueen toimintaa. Ohjelman mukaan kunnan viestinnän tulee olla asiakaslähtöistä, vastuullista ja rohkeaa, avointa, helposti ymmärrettävää, aktiivista ja vuorovaikutuksellista. Kunnan viestinnän visio on se, että Nurmijärvi koetaan paremman arjen ilmiönä. Lisäksi viestintäohjelmassa täsmennetään, miten kunnan toimintaperiaatteet näkyvät viestinnässä ja mitkä ovat kunnan viestinnän kohderyhmät. Kunnan viestinnän päätavoitteet tulevina vuosina ovat 1. viestintä tukee parempaa arkea 2. viestintä rakentaa toimivaa verkostoa 3. viestintä vahvistaa Nurmijärven vetovoimaa ja 4. viestintä vahvistaa kunnan työnantajamielikuvaa. Viestintäohjelmassa määritellään, kuinka tavoitteiden toteutumista arvioidaan ja millä toimenpiteillä viestintäohjelman tavoitteita edistetään.

Viestinnässä panostettu päätösviestinnän kehittämiseen

Tulosalue kehitti vuonna 2024 kunnan päätösviestintää. Kunnan viestintä- ja markkinointipalvelut toteutti vuonna 2024 Listapalaveri-sarjaa, joka aloitettiin jo elokuussa 2023. Vuonna 2024 julkaistiin kahdeksan Listapalaveri-jaksoa (podcast ja video). Listapalaverissa kunnan päättäjät keskustelevalt kuukausittain ajankohtaisista kuntapolitiikan ilmiöistä. Ohjelman tavoitteena on tehdä kunnallisesta päätöksenteosta helpommin lähestyttävää sekä lisätä avoimuutta. Listapalaveri-sarja saavutti laajaa näkyvyyttä, syvensi yhteistyötä viranhaltijoiden ja päättäjien kesken sekä vaikutti myös kunnan brändiin. Listapalaveri sijoittui kolmen parhaan joukkoon Kuntaviestinnän SM-kilpailuissa toukokuussa 2024. Kunta järjesti myös Listapalaveri goes live -tilaisuuden Kirkonkylän torilla 11.8.2024. Kaikki palautettaneet toivoivat jatkoa tilaisuudelle.

Tulosalue kehitti kunnanvaltuuston viestintää. Tulosalue kehitti valtuuston kokousten suoria lähetyksiä

aloittamalla fiilishaastattelut ennen valtuuston kokouksia. Tavoitteena on tehdä valtuuston kokouksista ja videoinneista helpommin lähestyttäviä ja kiinnostavampia kuntalaisille. Toukokuussa kunta julkaisi valtuuston kokouksen esityslistan tekoälyllä toteutettuna musiikkialbumina. Tempaus toi kunnalle huomattavaa medianäkyvyyttä: potentiaalinen tavoittavuus oli yli 3 miljoonaa. Elokuusta 2024 alkaen tulosalue on toteuttanut videotiivistelmiä valtuuston kokouksista. Videossa tiivistetään valtuuston kokouksen sisältö minuuttiin. Valtuuston päätösviestinnän kehittäminen palkittiin KT:n ja kunta- ja hyvinvointialan alan pääsopijajärjestöjen yhteisellä palkinnolla 3.12. Tärkeissä töissä -gaalassa.

Tulosalue on tukenut toimialoja päätösviestinnän kehittämisessä. Kunnanhallituksen ja lautakuntien päätös- viestintää on kehitetty ja toimintatapoja yhtenäistetty, jotta kuntalaiset saavat itseä koskevasta asiasta tietoa jo ennen päätöksentekoa.

Matkailun kehittäminen ja Visit Nurmijärvi -viestintä

Kunnanhallitus hyväksyi kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelman kesäkuussa 2023. Matkailun kehittämisessä on muun muassa panostettu Visit Nurmijärvi -viestinnän kohdentamiseen Helsingin seudulle, englanninkieliseen viestintään sekä yritysten verkostoitumiseen. Kunta osallistui matkamessuille tammikuussa ja järjesti Nurmijärven historian ensimmäisen matkailuseminaarin huhtikuussa. Osana maaseutumatkailun kehittämistä Nurmijärven kunta oli mahdollistamassa paikallisten maatalousyrittäjien järjestämää Farmikieppiä. Toimiala jakoi sponsorointiavustusta yhdeksälle tapahtumalle, jotka edistävät matkailua kunnan strategisten tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi tulosalue työllisti kaksi kesätyöntekijää, jotka toteuttivat matkailua tukevaa Tiktok-viestintää.

Strategisen markkinoinnin (esim. kesäesitteen jakelu, sosiaalisen median kampanjat, messut, tapahtumat, bannerimainonta, artikkelit) sekä uusien palveluiden kehittämisen (esim. Farmikieppi, matkailuseminaari) kautta alueen tunnettuus ja mielikuva ovat vahvistuneet. Matkailubrändiä on kehitetty Matkamessuilla sekä kesäesitteen kyselyn kautta saadun palautteen

pohjalta. Seuraajaluvut ovat kasvaneet sosiaalisen median tileillä täysin orgaanisesti, ollessa nyt 2000 seuraajan paikkeilla. Matkailutulotutkimuksen mukaan alueen matkailun tulo on pysynyt vakaalla pohjalla, ja matkailu on säilyttänyt vahvan aseman Nurmijärven elinkeinoelämässä: vuonna 2023 matkailu toi kunnalle 0,2 miljoonaa euroa kunnallisveroa, ja synnytti 2,3 miljoonaa euroa palkkatuloja, ja kunnan matkailutulo asettui 25,6 miljoonaan euroon. Vuoden 2024 luvut selviävät kesällä 2025.

Kotisivujen kehittäminen

Tulosalue on kehittänyt kunnan kotisivuja erityisesti tiedon löydettävyyden parantamiseksi. Sivuille on lisätty muun muassa tekoälyä, sivuston sisältöä on kehitetty ja sivuille on lisätty toimintoja, jotta sivuston käyttö olisi mahdollisimman helppoa.

Kuntamarkkinointi

Kuntamarkkinoinnissa panostettiin vuonna 2024 tonttimarkkinointiin. Kunta markkinoi Heinojan, Rantapuis-ton, Kylänpään ja Vanha-Klaukan alueilta. Tonttimarkkinoinnin verkkosivut uudistettiin ja yhtenäistettiin ja tonttimarkkinointia toteutettiin kohdennetusti.

Tulosalue toteutti omana työnä Aleksis Kiven päivän juhlan streemauksen Yle Areenaan suorana lähetyksenä. Lisäksi tulosalueella suunniteltiin Nurmijärvi 250 -juhlavuoden viestintää ja toteutettiin juhlavuoden lanseeraus uuden vuoden aattona. Lanseerauksessa paljastettiin Lintukoto-valoteos ja esiteltiin Alex-kyyhky. Osa juhlavuoden valmisteluun kaavailluista kustannuksista siirtyi vuodelle 2025.

Elinvoimapalvelut

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	188 000	0	188 000	87 091	-100 909	-54 %	178 587
Toimintakulut	-3 760 157	0	-3 760 157	-3 583 338	176 819	5 %	-3 719 643
Toimintakate	-3 572 157	0	-3 572 157	-3 496 247	75 910	2 %	-3 541 056

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Elinvoimapalveluiden tulosalueen talous toteutui toimintakatteen osalta noin 75 000 euroa muutettua talousarviota parempana. Tulosalueen toimintatuotot toteutuivat noin 100 00 euroa arvioitua pienempinä ja toimintakulut toteutuivat lähes 180 000 euroa arvioitua pienempänä.

Tulosalueen kustannuspaikoilla merkittävin alitus on työllisyyspalveluissa, jossa työllistämistukipalkat alittuivat merkittävästi talousarvioon verrattuna. Työllistämistukipalkkojen alittuminen vaikuttaa myös siihen, että tulosalueen toimintatuotot ovat jääneet 100 000 euroa arvioitua pienemmiksi palkkatukitulojen pienentyessä. Työllisyyspalveluissa myös palvelujen ostot toteutuivat arvioitua pienempänä.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 230 000 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Kunnan maksuosuus työmarkkinatuesta oli 2 630 358 euroa ja maksuosuus pieneni noin 1,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Tilinpäätösvuonna tulosalueen toiminnassa on painotunut TE2025 uudistukseen valmistautuminen. Työllisyysalueen toiminta käynnistyi vuoden 2025 alussa. Vuoden 2024 aikana on osallistuttu työllisyysalueen valmisteluun ja loppuvuonna 2024 on toteutettu kunnan

työllisyyspalvelujen tarkastelu ja työllisyyteen liittyvät tehtävät kunnassa on organisoitu uudelleen.

Elinkeinotoimessa on toteutettu vuoden 2024 aikana toteutettu muun muassa yritysten ilmastoverkostoa ja osallistuttu kuntien yhteiseen logistiikka-alan työvoiman saatavuuteen liittyvään hankkeeseen ja valtatie 25 edunvalvontaan.

Yritystonttien luovutuksia tehtiin vuoden aikana kolme kappaletta, jotka kaikki olivat vuokratonttien lunastuksia. Yrityisperustanta säilyi edelleen vuonna 2024 hyvällä tasolla ollen + 139 yritystä. Kunnassa sijaitsevien yritysten toimipaikkojen määrä on kasvanut, mutta työpaikkamäärä on ollut hienoisessa laskusuunnassa. Vuosien 2022 ja 2023 merkittävät yritystonttiluovutukset mahdollistavat työpaikkamäärän kasvun käynnistymisen uudelleen lähivuosina.

Kunnan Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskuksen kautta tarjoamat yritysneuvontapalvelut jatkoivat hyvää suoriutumistaan. Keuken yritysneuvonta palvelee vuosittain noin 2000 yritystä tai yrittäjää. Vuonna 2024 Keuken palveluita on käyttänyt 350 nurmijärveläistä. Asiakastyytyväisyysmittauksen mukaan palvelua käyttäneistä 95 % suosittelee palvelua muillekin.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Elinvoimapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	4	2,5	4
Kunnan osuus Kelan työmarkkinatukimaksuista	2 668 368	2 630 358	2 400 000 €
Luovutetut yritystontit	6	3	1

Yhteiset toiminnot

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	164 925	0	164 925	278 809	113 884	69 %	137 752
Toimintakulut	-3 240 873	-120 000	-3 360 873	-3 118 745	242 128	7 %	-3 561 377
Toimintakate	-3 075 948	-120 000	-3 195 948	-2 839 936	356 012	11 %	-3 423 625

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhteiset -toiminnot tulosalueen toimintakate toteutui toimintakatteen osalta 350 000 euroa muutettua talousarviota parempana. Tulosalueen toimintatuotot ylittivät noin 110 000 euroa ja toimintakulut puolestaan toteutuivat noin 240 000 euroa arvioitua pienempänä.

Yhteiset toiminnot -tulosalue sisältää toimintoina kunnanvaltuuston ja -hallituksen toiminnan, vaalit, eri yhteisöiden kunnan jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet, verotuskustannukset, suhdetoiminnan ja edustuksen sekä avustukset.

Tulosalueella toimintatuottojen arvioitua parempi toteutuma johtui valtion maksamasta vaalikorvauksesta, joka toteutui 95 000 euroa talousarviossa arvioitua suurempana. Toimintatuotot puolestaan alittuivat henkilöstökuluissa, joissa kokouspalkkiot toteutuivat arvioitua pienempänä sekä arvioitua pienemmistä yhteistoimintaosuuksista ja avustuksista.

Tilinpäätösvuoden aikana on merkittävänä toimenpiteinä toteutettu presidentinvaalit sekä EU-vaalit keväällä 2024. Nurmijärven kunta viettää juhlavuotta vuonna 2025, jolloin kunta täyttää 250 vuotta. Juhlavuo-

deksi ollaan laatimassa kunnan historiikkia, jonka toteutukseen ja kustannuksiin on varauduttu vuosille 2023–2025.

Vuonna 2024 toteutettiin osallistuva budjetointi, johon pyydettiin kuntalaisilta ideoita paremman arjen edistämiseksi 25 000 eurolla. Äänestyksen tuloksena vuonna 2024 toteutettiin Nukarin Frisbeegolfrata, Kirsikkapuita ja muuta kaunista Lepsämän keskustaan, Kalusteryhmät Kuhakoskelle sekä lisättiin roskiksia.

Yhteisten toimintojen tulosalueelle on kirjattu kertaluonteisena eränä As Oy Tuomaksen myynnistä aiheutunut osakkeiden 125 000 euron alaskirjaus. Joulukuussa 2024 myönnettiin Nurmijärven Onnenkimpale ry:lle 40 000 euron lisämääräraha ja Rajamäen Uimahalli Oy:lle 80 000 euron lisämääräraha. Vuoden 2024 aikana on jatkettu selvitystyötä Rajamäen Uimahalli Oy:lle myönnetyn 12,0 milj. euron pääomalinasaamisesta, jonka osalta arvioidaan, tuleeko kunnan alaskirjata uimahalliyhtiölle myönnetty pääomalinain ja mitkä toimenpiteiden vaikutukset ovat yhtiölle. Pääomalinasaamista koskevat päätökset on tarkoitus tehdä vuoden 2025 aikana.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Yhteiset toiminnot			
Henkilöstömäärä (HTV1)	2	3	2
Kunnanhallituksen kokoukset	21	22	23
Valtuuston kokoukset	8	7	9

Tarkastuslautakunta

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	2 970	0	2 970	2 976	6	0 %	2 844
Toimintakulut	-61 120	0	-61 120	-52 987	8 133	13 %	-45 247
Toimintakate	-58 150	0	-58 150	-50 011	8 139	14 %	-42 403

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tarkastuslautakunta on toteuttanut kuntalain (121, 110 ja 125 §) mukaisia tehtäviään ja kunnan hallintosään-
nössä sille määritettyjä tehtäviä. Valtuusto on käsitellyt
arviointikertomuksen toukokuussa, arviointikertomuk-
sen vastineet lokakuussa ja tarkastuslautakunnan tie-

doksi tuomat sidonnaisuusilmoitukset joulukuussa. Kun-
nan tilintarkastuspalvelut kilpailutettiin vuona 2024 ja
uusi tilintarkastussopimus BDO Oy:n kanssa on astunut
voimaan kesällä 2024. Tarkastuslautakunta on kokoon-
tunut tilikauden aikana 13 kertaa.

2.1.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Toimintakertomus 2024

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	6 446 460	50 000	6 496 460	7 162 799	666 339	10 %	7 810 979
Myyntituotot	2 084 030	50 000	2 134 030	2 170 304	36 274	2 %	1 995 047
Maksutuotot	2 146 350		2 146 350	2 011 208	-135 142	-6 %	2 267 893
Tuet ja avustukset	1 916 250		1 916 250	2 676 353	760 103	40 %	3 234 447
Muut toimintatuotot	299 830	0	299 830	304 934	5 104	2 %	313 591
Toimintakulut	-118 339 470	-110 500	-118 449 970	-116 641 384	1 808 586	-2 %	-111 290 192
Henkilöstökulut	-63 218 600	89 500	-63 129 100	-63 593 417	-464 317	1 %	-63 153 521
Palvelujen ostot	-25 462 670	-60 000	-25 522 670	-24 508 166	1 014 504	-4 %	-22 757 883
Aineet, tarv. ja tavara	-2 855 140	-140 000	-2 995 140	-2 662 575	332 565	-11 %	-2 524 590
Avustukset	-4 168 450	0	-4 168 450	-3 506 057	662 393	-16 %	-4 085 129
Muut toimintakulut	-22 634 610	0	-22 634 610	-22 371 169	263 441	-1 %	-18 769 068
Toimintakate	-111 893 010	-60 500	-111 953 510	-109 478 585	2 474 925	-2 %	-103 479 213
Poistot ja arvonal.	-604 710		-604 710	-557 898	46 812	-8 %	-696 512

Olennaiset muutokset tilikaudella

Talousarvion toteuma

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan muutetun talousarvion toimintakate alittui 2 474 925 euroa. Toimintatuotot ylittyivät 666 339 euroa. Ylitys johtui budjetoitua suuremmista eri hankkeisiin tulleista erillisistä valtionavustuksista, kelakorvauksista ja kotoutumispalvelujen tuloista. Toimintakulut alittuivat 1 808 586 euroa. Toimintakulujen alitus johtui aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin ja muihin toimintakuluihin varattujen määrärahojen alittumisesta, budjetoitua pienemmistä palvelusetelikuluista ja koulukuljetuskustannuksista. Myös sisäisten palvelujen

ostot alittuivat, koska liikelaitos Aleksia palautti ruoka- ja siivouspalveluista laskuttamia määrärahoja. Samoin avustukset alittuivat johtuen kotihoidon tuen ja kotihoidon tuen kuntalisän kustannusten pienenemisestä. Lisäksi sisäiset vuokrat ja ICT-laitteiden vuokrat alittuivat. Sen sijaan henkilöstökulut ylittyivät. Kaikki tulosalueet alittivat toimintakatteen verrattuna muutettuun talousarvioon. Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeiden toimintakate ylittyi hieman.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila

Pääsääntöisesti nurmijärveläiset lapset ja nuoret voivat hyvin. Tarkempaa tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista saamme syksyllä 2025, kun kouluterveyskyselyn uudet tulokset julkaistaan. Positiivista kehitystä on kuitenkin tapahtunut mm. osallisuuden tunteessa, sillä 4.–5.-luokkalaista 70,9 % kokee, että he ovat osallistuneet koulun tapahtumien suunnitteluun. Koetaan, että opettajat ovat usein kiinnostuneita siitä, mitä oppilaille kuuluu (43 %) ja kun kiusattu tai muita kiusannut on kertonut kiusaamisesta koulun aikuiselle, on kiusaaminen loppunut tai vähentynyt (57,5 %). Lisäksi arvostetaan sitä, että koulussa on mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa mieltä painavista asioista (61,4 %). Huolestuttavaa on mielenterveydellisten haasteiden lisääntyminen. Vähintään lievää ahdistusoireilua koki 26,1 % 4–5-luokan vastaajista.

Koulukiusaamiseen on puututtu ja mm. koulukohtaisia suunnitelmia kiusaamisen ehkäisyyn on kunnassa laadittu. Kiusattuna kerran viikossa olleiden kokevien

määrä on laskusuuntainen (7 %) verrattuna kahteen aikaisempaan kyselyyn (2019 8,4 %, 2021 7,4 %). 8.–9.-luokkalaisten kohdalla huolestuttavaa on koulukiusaamisen yleistymisen aikaisempiin vuosiin verrattuna (2023 10,8 %, 2021 4,5 %, 2020 4,3 %). Kuitenkin kiusaaminen on loppunut tai vähentynyt, kun kiusattu tai muita kiusannut on kertonut koulukiusaamisesta koulun aikuiselle (51,4 %). Myönteistä oli, että oppilaat kokivat mahdollisuuden keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista (47,1 %) sekä tarvittaessa saaneet mielialaan liittyvissä huolissa tukea koulun aikuisilta (81,6 %). Mielialansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee enää 23,9 % vastaajista, kun vuonna 2021 luku oli 28,8 %. Huolestuttavaa on, että kokemus helposta pääsystä kouluterveydenhoitajan vastaanotolle on laskenut (61,2 %), kuten myös hyvinvointiinsa tukea tarvinneista apua koulupsykologilta saaneiden määrä, 52,5 %, kun se oli vuonna 2021 64,5 %.

Lukioikäiset kokevat, että heillä on hyvät vaikutusmahdollisuudet koulun tapahtumien järjestämiseen (51,4 %), hyvät ja hyvät vaikutusmahdollisuudet koulutilojen suunnitteluun ja siistimiseen (37,6 %). Kokemukset siitä, että on saanut hyvinvointiinsa tukea koulupsykologilta (52,0 %) tai koulukuraattorilta (71,1 %), kun apua on tarvinnut, ovat laskeneet edellisestä kyselystä. Lukiolaisten, 1–2-luokka-aste, koulukiusaamisen kokemus vähintään kerran viikossa on 1 % (2019 2,3 %, 2021 0,8 %).

Ammattioppilaitoksen opiskelijoista mielialastaan huolissaan kuluneen 12 kuukauden aikana olleiden määrä on laskenut (28,2 %), yksinäiseksi tuntevien osuus on laskenut (11,2 %) ja laittomia huumeita ainakin kerran kokeneiden osuus on laskenut (9,3 %). Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa on 0 % (2019 5,4 %, 2021 1,3 %). Huolestuttavaa on se, että alueensa harrastusmahdollisuuksista tietää vain 43,9 % vastaajista, harrastuspaikkojen koetaan olevan liian kaukana (30,1 %) ja kokemus vaikutusmahdollisuuksista koulutyön suunnitteluun on laskenut (30,3 %).

Move-mittaukset ovat perusopetuksen 5.- ja 8.-luokkalaisille oppilaille valtakunnallisella tasolla tehtävät vuosittaiset, oppilaiden toimintakykyä mittaavat mittaukset, joissa mitataan kestävyyttä, nopeutta, voimaa ja liikkuvuutta sekä motorisia taitoja, eli tasapainoa, liikkumista sekä välineenkäsittelyä. Syksyn 2024 valtakunnallisessa Move! -tiedonkeruussa

Hyvinvoinnin tukeminen

Pääosin lapsiperheille suunnattu kunnan kohtaamispaikka, Suopolun tupa, keräsi noin 6500 kävijää (2023, 914 kpl) vuoden 2024 aikana. Tuvalla vieraili 21 eri alan asiantuntijaa jakamassa tietoa ja kohtamassa Suopolun asiakkaita. Toimintaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä eri yhdistysten, seurakunnan ja hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi kohtaamispaikkaa käyttävät mm. maahanmuuttotautaisille työikäisille kohdennettu Luetaan yhdessä-lukupiiri, STEA – rahoitteinen Olohuone-hanke sekä yksinhuoltajien vertaistukiryhmä.

Alkuluokkatoiminnan lakkauttamisen jälkeen on kehitetty esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä ylläpitämään alkuluokkatoiminnassa muodostunutta hyvää toimintaa sekä tukemaan lapsen koulupolkua esiopetuksesta perusopetukseen. Tätä työtä ohjaamaan on laadittu Esi- ja alkuopetuksen tiivistetyn yhteistyön käsikirja.

Lasten ja nuorten harrastustoimintaa kehitetään jatkuvasti vastaamaan entistä paremmin lasten ja nuorten toiveisiin ja tarpeisiin. Oppilaille lähti vuoden 2024 alussa laaja harrastetoive-kysely, jolla oppilaita

raportoitiin yli 111 000 oppilaan mittaustulokset, mikä on lähes 90 prosenttia kyseisten vuosiluokkien oppilaista. Kansallisesti vertailussa, mittausten perusteella, yhä harvemmallalla 5.-luokkalaisella fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. 8.-luokkalaisilla tulokset ovat pysyneet edellisvuoden tasolla. Edelleen kuitenkin reilulla 38 prosentilla 5. ja 8. luokan oppilaista on fyysinen toimintakyky huolestuttavalla tasolla. Alueelliset erot lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä ovat edelleen merkittäviä. Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueilla on vähiten oppilaita, joilla toimintakyky on alhainen. Eniten alhaisen toimintakyvyn oppilaita on Keski-Pohjanmaan, Satakunnan ja Kymenlaakson hyvinvointialueilla. Fyysisessä toimintakyvyssä on merkittäviä eroja kaupunkien ja maaseudun välillä. Kaupunkimaisissa kunnissa lasten ja nuorten toimintakyky on selkeästi parempi kuin maaseutumaisissa kunnissa.

Nurmijärveläisten 8.-luokkalaisten tulokset ovat huonontuneet vuodesta 2023 molemmissa ikäryhmissä ja sekä tytöillä että pojilla. Osuus oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti haitallisella tasolla, on 5.-luokkalaisilla tytöillä 34,2 % (2023 33,1 %) ja pojilla 31,3 % (vuonna 2023 29,0 %). 8.-luokkalaisten osalta tytöistä 48,8, % (2023 32,6 %) on toimintakyky huolestuttavalla tasolla ja pojista 43,6 %. (2023 32,6 %).

osallistettiin toiminnan suunnitteluun sekä kartoitettiin harrastustoiveita ja sopivia harrastamisen ajankohtia. Vuonna 2024 perusopetuksessa opettajien toteuttamat kerhotunnit sisällytettiin osaksi harrastamisen mallin kokonaisuutta. Suosituimpia kerhoja olivat kuvataide-, käsityö-, parkour- ja liikuntakerhot. Kerhotoimintaa toteutettiin pääsääntöisesti ostopalveluna. Harrastamisen mahdollisuuksia tuotti 15 eri palvelun tuottajaa. Vuoden aikana toteutettiin yhteensä 95 kerhoa / jakso. Harrastamisen paikkoja oli vuonna 2422 kpl ja osallistujia 1648kpl, joista poikia oli yhteensä 705 kpl ja tyttöjä 931 kpl.

Kouluissa tehtävää hyvinvointityötä vahvistaa opetukseen sitomaton henkilöstö. Tällä hetkellä kouluissa työskentelee kolme vakituista kouluvalmentajaa, yksi lukion kouluvalmentaja ja kaksi koulunuorisotyöntekijää. Koulujen hyvinvointityötä tukee myös Hyvää liikkeellä -hanke, jossa kaksi hyvinvointikoordinaattoria kehittää yhteistyössä koulujen kanssa hyvinvointia tukevaa toimintaa.

Nuorisopalveluissa on vahvistettu erityisnuorisotyötä tukemaan nuoria. Toinen erityisnuorisotyöntekijä palkattiin vuoden 2024 lopussa. Ohjaamotoimintaa ja etsivää nuorisotyötä on kehitetty myös hankkeiden kautta.

Pääkirjastossa on kehitetty omatoimikirjaston toimintaa mahdollistamaan kirjaston palvelujen saavuttavuuden kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella. Näin tuetaan eri-ikäisten kuntalaisten lukuharrastusta. Kaikukorttitoiminnan vakiinnuttaminen mahdollistaa

Muutokset lasten ja nuorten määrissä

Nurmijärvellä 0–6-vuotiaiden lasten määrä on pysynyt samana, kun verrataan joulukuun 2022 lapsimäärää joulukuun 2024 lapsimäärään. Vuoden 2024 joulukuussa oli Nurmijärvellä 3310 0–6-vuotiaasta lasta. Osallistuminen varhaiskasvatukseen oli kasvanut 2 %:lla vuoden 2022 joulukuusta vuoden 2024 joulukuuhun. Osallistumisaste oli joulukuussa 2024 74 %.

Nurmijärven kestävä kasvun ohjelma (Nuuka)

Vuonna 2024 on toteutettu kesäkuussa 2023 tehtyjä Nuuka-päätöksiä. Alkuluokkatoiminnasta on luovuttu syksystä 2024 alkaen. Lepsämän ja Röykän koulun ja päiväkodin osalta alkuluokkatoiminta päättyy syksyllä 2026. Alkuluokkatoiminnan päättymisellä on saatu kustannussäästönä 12 lastenhoitajan palkkakustannukset. Samoin avoimessa varhaiskasvatuksessa on saatu 80 000 säästöä henkilöstö- ja tilakustannuksista. Avoimen

Toimialan palveluverkko

Valtuusto hyväksyi Klaukkalan palveluverkkoon liittyvän päätöksen 2.10.2024. Päätöksen mukaan Klaukkalaan rakennetaan uusi koulurakennus Urheilupuiston koululle. Klaukkalan koululle rakennetaan uusi koulurakennus korvaamaan nykyistä pääkoulu ja kivikoulu peruskorjataan. Viirinlaaksoon rakennetaan päiväkotikoulu, johon tulee 10-ryhmäinen päiväkotikoulu, Isoniitun koulun 1–3 luokat, ruotsinkielinen Vendlaskolan sekä tilat kohtaamispaikkatoiminnalle. Urheilupuiston koulun osalta tarkempi suunnittelu kilpailutusta varten käynnistyi loppuvuodesta 2024.

Nurmijärven yhteiskoulun ja Nurmijärven lukion hankesuunnitelmia on päivitetty syksyllä 2024 valtuuston kesäkuun 2024 päätöksen mukaisesti.

Muutokset lainsäädännössä ja vaikutukset toimintaan

TE-uudistuksen myötä työllisyyspalvelut siirtyivät vuoden 2025 alussa kuntiin. Nurmijärven osalta työllisyyspalveluista vastaa Järvenpään vetämä

taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten, perheiden ja ikäihmisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä.

Liikuntapalveluissa kohdennetaan ohjaustoimintaa tukemaan ikäihmisten toimintakykyä ja yhteisöllisyyttä. Samoin on laajennettu ikäihmisille suunnatun työntekijän tehtäväkuvaa senioriohjaaja tyyppiseen toimintaan.

Perusopetuksen oppilaiden määrä on laskenut 65 oppilaalla verrattuna vuoden 2023 syksyyn. Syksyllä 2024 20.9. oli perusopetuksessa oppilaita 5615.

Nurmijärven lukion oppilaiden määrä on pysynyt syksyllä 2024 lähes samana kuin syksyllä 2023. Nurmijärven lukiossa oli opiskelijoita 20.9.2024 321.

varhaiskasvatuksen osalta tarve on pienentynyt. Nuukasäästöinä on myös toteutettu yhdistysten ja seurojen avustuspalkkiorahojen pienentäminen 10 prosentilla. Lisäksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kokouspalkkioita on pienennetty ja toimialan säästö on 11 000 euroa. Tämän lisäksi henkilöistä menoista on saatu säästöä, kun on purettu säästövapaita ja lomapalkkavarausta. Märkiön selvitys on käsitelty hyvinvointilautakunnassa leirityön osalta.

Valtuusto päättää keväällä 2025 toteutettavasta hankesuunnitelmasta.

Rajamäen kampuksen rakentuminen on edennyt hyvin. Koulurakennus ja liikuntahalli on valmistumassa puoli vuotta arvioitua aikaisemmin kesällä 2025.

Eri päiväkodeissa on runsaasti sisäilmahaasteita. Tämä koskee erityisesti 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa valmistuneita kolmiryhmäisiä päiväkoteja. Lepsämän päiväkodin osalta päädyttiin vuokratilan hankintaan, johon sijoitetaan myös Lepsämän koulun Lintumetsän toimipisteen toiminnat. Tavoitteena on saada vuokratila syksyllä 2025 käyttöön.

työllisyysalue. Peruskuntaan jäävät aikuisiin liittyvät työllisyyspalvelut siirtyvät vuoden 2025 alussa

konsernipalveluista sivistys- ja hyvinvointitoimialalle kotoutumispalvelujen yhteyteen.

Kotoutumislain uudistus vaikuttaa kuntiin niin, että se laajentaa kunnan veloituksia tavoittaa työvoiman ulkopuolella olevia maahanmuuttajia kotoutumispalveluihin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lasten ja nuorten sekä ikäihmisten ja vieraskielisen väestön määrän kehittyminen lähivuosina ja vaikutus palvelutarpeeseen

Lasten ja nuorten määrässä tapahtuu muutoksia lähivuosina eri ikäryhmissä. Syntyvyys on pienentynyt ja

Eduskunta hyväksyi vuoden 2024 lopussa muutoksia perusopetuslakiin, jonka perusteella uudistetaan oppimisen tuen järjestelyt esi- ja perusopetuksessa. Muutokset perusopetuslakiin tulee voimaan 1.8.2025 alkaen.

vaikuttaa myös tulevien vuosien lasten ja nuorten määrään.

Klaukkala:

Varhaiskasvatusikäisten määrä kasvaa 2030-luvun alkuun, jonka jälkeen sen arvioidaan alenevan. Tämän hetken ennusteen mukaan 2030-luvun alussa Klaukkalassa on yli sata varhaiskasvatusikäistä enemmän verrattuna vuoteen 2024. Tällä hetkellä on Klaukkalassa varhaiskasvatusikäisiä n. 1620. Peruskouluikäisten määrän arvioidaan kasvavan

Klaukkalan alueella seuraavan kymmenen vuoden aikana vajaalla kahdella sadalla oppilaalla. Tällä hetkellä arvioidaan, että 2030-luvun puolivälissä on Klaukkalan alueella n. 2650 oppilasta. Toisen asteen ikäisten (16–19-vuotiaiden) määrän arvioidaan pysyvän lähes samansuuruisena. Tällä hetkellä Klaukkalassa on n. 1040 16–19-vuotiasta.

Kirkkonkylä:

Varhaiskasvatusikäisten määrän arvioidaan kasvavan 2030-luvun puoliväliin mennessä noin 100 lapsella nykyisestä 520 lapsesta. Peruskouluikäisten määrä tulee kasvamaan tämänhetkisestä muutamalla kymmenellä

oppilaalla 2030-luvun puoliväliin mennessä. Toisen asteen ikäisten (16–19-vuotiaiden) määrä laskee seuraavien vuosien aikana.

Rajamäki:

Varhaiskasvatusikäisten määrä tulee pysymään Rajamäen alueella seuraavan kymmenen vuoden aikana lähes samana verrattuna tähän hetkeen. Tällä hetkellä on varhaiskasvatusikäisiä Rajamäellä n. 630. Peruskouluikäisten määrä laskee hiukan seuraavan

kymmenen vuoden aikana. Rajamäellä on peruskouluikäisiä tällä hetkellä n. 1050. Toisen asteen ikäisten määrä pysyy nykyisellään seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Röykässä arvioidaan lapsimäärän alenevan lähivuosina kaikissa ikäluokissa.

Maaseutualueilla lapsimäärät pienenevät sekä varhaiskasvatus- että peruskouluikäisten kohdalla. Peruskouluikäisten määrän arvioidaan laskevan

kymmenessä vuodessa 400 lapsella. Voimakkainta lasku on 2030-luvun puolella tämänhetkisen ennusteen mukaan.

Ikäihmisten määrä tulee kasvamaan Nurmijärvellä lähivuosina. 65–75 –vuotiaiden määrä kasvaa yli tuhannella kymmenessä vuodessa. Tämän hetken arvion mukaan 2030-luvun puolella välissä on n. 5640

65–74-vuotiaista Nurmijärvellä. Yli 75-vuotiaiden määrän arvioidaan kasvavan n. 1400:lla 2030-luvun puoliväliin mennessä. Tällöin arvioidaan, että Nurmijärvellä on n. 5300 yli 75-vuotiaista

Vieraskielisen väestön osuus oli 7,7 % Nurmijärven väestöstä vuonna 2023. Vuonna 2023 vieraskielisiä henkilöitä oli Nurmijärvellä 3 434. Määrä on kasvanut vuodesta 2022 270 henkilöllä. Kasvuprosentti vuodesta

2022 vuoteen 2023 on 8,5. Ukrainalaisten saamat kotikuntaoikeudet ovat nostaneet vieraskielisten määrän kasvua vuonna 2023. Määrän arvioidaan kasvavan lähivuosien aikana.

Väestömuutosten vaikutus sivistys- ja hyvinvointitoimialan palveluihin:

Varhaiskasvatuspalveluiden tarve tulee lisääntymään Klaukkalassa ja kirkonkylässä johtuen kasvavasta lapsimäärästä. Varhaiskasvatuspalveluiden tarpeen kasvuun vaikuttaa myös osallistumisasteen nousu varhaiskasvatuspalveluissa.

Peruskouluikäisten osalta Nurmijärven kunnan alueella on riittävästi oppilaspaikkoja peruskoululaisille, mutta osa oppilaspaikoista on eri paikassa kuin missä ovat kasvavat peruskouluikäisten määrät.

Palveluverkossa tapahtuvat muutokset

Valtuuston päättämät kriteerit palveluverkon kehittämiseen ohjaavat varhaiskasvatuksen palveluverkon suunnittelua ja toteuttamista. Päiväkoteja, joissa on sisäilmahaasteita, ollaan korvaamassa hyvien liikenneyhteyksien päähän tulevilla isoimmilla päiväkodeilla. Klaukkalassa on valtuuston syksyn 2024 hankesuunnitelmapäätös Viirinlaakson tulevasta päiväkotikoulurakennuksesta. Klaukkalaan tullaan tarvitsemaan toinen iso kunnallinen päiväkotikoulu. Syksyllä 2025 valmistuu yksityisen Hehkun päiväkodin laajennus. Tällöin Hehkun päiväkodissa on kaksitoista ryhmää päiväkotirakennuksessa ja kaksi kota-ryhmää. Rajamäellä tarvitaan korvaava päiväkotirakennus Tornitein väistötiloille ja Kylänpään päiväkodille. Kirkonkylässä on myös tarve uudelle isolle päiväkodille korvaamaan Maaniitun ja yksityisen päiväkotikoulu Hipan kiinteistöjä. Uusien päiväkotien yhteyteen on hyvä saada tilat avoimen päiväkodin toimintaan. Uusien päiväkotien yhteyteen on hyvä saada tilat avoimen päiväkodin toimintaan. Nykyiset viisiryhmäiset päiväkodit on tarkoitus säilyttää. Nämä päiväkodit tarvitsevat peruskorjauksen laaditun peruskorjausajataulun mukaisesti. Esiopetus tulee mahdollisuuksien mukaan sijoittaa koulujen yhteyteen.

Rajamäkeen on valmistumassa Rajamäen kampus kesällä 2025. Kampuksen tiloihin sijoittuu Seitsemän

Muutokset lainsäädännössä ja vaikutus toimintaan

Vuoden alussa voimaan tullee kotoutumislakiin liittyen on annettu vuoden 2024 lopussa kolme asetusta, jotka määrittelevät tarkemmin vuoden 2025 alussa voimaan tulleen uuden kotoutumislain sisältöä. Asetuksen mukaan valtio pienentää maksettavien laskennallisen korvauksen määrää hallituksen budjettiriihen päätöksen mukaisesti. Taustalla ovat myös hallitusohjelman kirjaukset korvausten lyhyemmästä maksuajasta ja tulkkaukskustannusten korvausten vähentämisestä.

Kasvava ikäihmisten määrä tulee vaikuttamaan ikäihmisten tarvitsemiin palveluihin. Ikäihmisiin kohdistuvista palveluista käydään tulevaisuudessa keskustelua siitä, mitä palveluja järjestävät hyvinvointialueet ja mitä kunnat.

Vieraskielisten määrän kasvu vaikuttaa siihen, että varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa tarvitaan entistä enemmän resursseja suomen kielen tukeen maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille.

Veljeksen koulun tilat, tilat Rajamäen koulun kuudesluokkalaisille sekä liikuntahalli koulun että iltaja viikonloppukäyttöön seuroille ja yhdistyksille. Kampuksen tiloihin sijoittuu Seitsemän veljeksen koulun tilat, tilat Rajamäen koulun kuudesluokkalaisille ja liikuntahalli sekä koulun että iltaja viikonloppukäyttöön seuroille ja yhdistyksille. Klaukkalan palveluverkkosuunnitelman mukaisesti on aloitettu Urheilupuiston koulun tarkempi suunnittelu. Urheilupuiston koulun valmistumisen jälkeen on tarkoitus rakentaa Klaukkalan koulun uudisrakennus. Kirkonkylään toteutetaan Nurmijärven yhteiskoulun ja Nurmijärven lukion tilat hyväksytyn hankesuunnitelman mukaisesti. Tämän lisäksi on tulossa peruskorjauksia lähivuosina Isoniitun ja Mäntysalon kouluun. Syrjälän koulu poistuu perusopetuksen palveluverkosta Viirinlaakson päiväkotikoulun valmistumisen jälkeen. Vuoden 2025 aikana tarkastellaan Rajamäen ja kirkonkylän palveluverkkoa.

Rajamäen kampuksen toinen vaihe on suunnitelmissa toteuttaa lähivuosina. Hankesuunnitelmassa on tilat kirjastolle ja nuorisotilalle suunniteltu sijoitettavaksi liikuntahallin viereen. Toisena vaihtoehtona on näiden tilojen sijoittaminen olemassa oleviin tiloihin Rajamäellä.

Oppimisen tuen uudistus tulee voimaan esi- ja perusopetuksessa 1.8.2025 alkaen. Tuen muodot muuttuvat ryhmäkohtaiseen ja oppilaskohtaiseen tukeen. Lainsäädännössä määritellään, paljonko on varattava tunteja ryhmäkohtaiseen tukeen oppilasta kohti. Samoin määritellään, mitä tuen muodot sisältävät.

Lukiokoulutuksessa uudistetaan myös tuen antamista opiskelijoille.

Yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa

Yhdyspinnan kehittäminen on ollut pitkäjänteistä ja sitä on tehty monella eri tasolla (strateginen, taktinen – ja operatiivinen taso) eri työryhmissä. Perhekeskuspalveluihin liittyvän kunnan kohtaamispaikan (Suopolun tupa) ja hyvinvointialueen yhteistyö toimii erinomaisesti. Tällä hetkellä haasteita yhdyspintatyöhön tuo hyvinvointialueiden tiukentunut

Henkilöstön saatavuus

Varhaiskasvatuksessa on haasteita pätevän henkilöstön saamisessa erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien osalta. Varhaiskasvatuksen sosionomien koulutukseen on satsattu ja avoimiin sosionomin tehtäviin on lisääntynyt hakijoiden määrä.

Koulutuspalveluissa on vaikeuksia saada henkilöstöä vaativan erityisopetuksen tehtäviin. Koulutuspalveluissa

Hyvinvointityö

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten kasvava määrä tuo paineita ikäihmisille suunnattujen palveluiden kehittämiseen ja tuottamisessa eri puolilla kuntaa. Kohtaamispaikka-toiminta tulee laajentumaan koskemaan myös ikäihmisiä ja työikäisiä. Kohtaamispaikka on hyvä toiminta-alusta hyvinvointialueen liikkuville palveluille

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen

Opetukseen sitomattoman henkilöstön toiminnasta kouluissa on saatu hyvää kokemusta, ja toiminnalle on löytynyt oma roolinsa oppilaiden tukemisessa. Tulevaisuudessa opetukseen sitomatonta henkilöstöä tarvitaan lisää. Ratkaistavaksi tulee lähiaikoina, vakinaistetaanko kouluihin koulunuorisotyöntekijät osana opetukseen sitomatonta henkilöstöä.

On tärkeää vahvistaa tunnetaitojen opettamista ja ohjausta päiväkodeissa ja kouluissa. Kuntakohtaista opetussuunnitelmaa on hyvä päivittää tunnetaitojen opetuksen osalta sekä esi- että perusopetuksessa.

Move-testien tulokset kouluissa antaa huolestuttavaa kuvaa oppilaiden liikkumisesta. Hyvää liikkeellä -hankkeessa on kiinnitetty huomiota Move-testien tulosten hyödyntämiseen liikkumisen lisäämiseksi.

Seuraavana hallituskautena tultaneen muuttamaan varhaiskasvatuksen osalta tuen rakenteita

talous. Kun hyvinvointialue on nostanut palveluiden pariin pääsemisen ”tasorajoja” niin suurempi määrä kuntalaisia jää hyvinvointialueen palveluiden ulkopuolelle ennaltaehkäisevän palvelun pariin. Tiukentunut talous näkyy myös siinä, että hyvinvointialue karsii ei-lakisääteisiä palveluja.

on ollut myös haasteita saada opettajia lyhytaikaisiin sijaisuuksiin. Samoin on vaikeutunut kirjastonhoitajien sekä esihenkilöiden saaminen avoimiin tehtäviin kirjastoissa.

Pienentyvät lasten määrät voivat tulevaisuudessa vaikuttaa siihen, että kelpoisia opettajia on entistä paremmin saatavilla myös Etelä-Suomessa.

sekä kunnan yhdistysyhteistyön verkostomaiselle kehittämiseksi. Olohuone-malliseksi toiminnalle, jossa luodaan kohtaamisen mahdollisuuksia ja edistetään yhdessäoloa erityisesti yksinäisille ikäihmisille, on kasvava kysyntä tulevaisuudessa.

Edelleen on tärkeä panostaa koulupäivän aikana sekä vapaa-ajalla liikkumisen mahdollisuuksien lisäämiseen.

Hyvää liikkeellä -hankkeen kautta halutaan osallistaa oppilaita ja henkilökuntaa hyvinvointityöhön kouluissa. On tärkeää löytää jokaisessa yksikössä ne toiminnot, joilla vaikutetaan hyvinvoinnin edistämiseen.

Edelleen on tärkeää kehittää lasten ja nuorten harrastamistoimintaa niin että jokaisella lapsella ja nuorella olisi vähintään yksi harrastus. Koulupäivän yhteyteen harrastamistoiminnan kehittämisessä huomioidaan entistä paremmin lasten ja nuorten toiveet. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa harrastamisen mahdollistamiseen laajemmin lapsille ja nuorille lisätään esim. yhteisen hankkeen kautta.

Henkilöstö

Toimialan palveluksessa olevan henkilökunnan määrä 31.12.2024:

HTV1	12/31/2024	12/31/2023
Yhteensä	1,336.8	1,349.6

Henkilöstön kokonaismäärä on toimialalla pienentynyt vuoden 2024 aikana arvioituna HTV1:llä (palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä /365* (osa-aikaprosentti/100) seitsemällä. Pienenemiseen on vaikuttanut Nuuka-toimenpiteet.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Prosessit ja tietojärjestelmät

Tietojärjestelmissä tapahtuvat katkokset tuovat haavoittuvuutta toimintaan. Koulukuljetusten osalta Kouluun.fi-palvelun kautta huoltajat näkevät lapsensa hakupaikan ja -ajan sekä kuljettavan ajoneuvon tiedot. Jos palvelun toimintaan tulee häiriö, huoltajille ilmoitetaan lasten hakuajat tekstiviestinä massalähetyksenä Movit-reititysohjelman kautta.

Varhaiskasvatuksen Päikky-järjestelmän kautta kerätään tieto lasten osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Järjestelmän kautta tiedotetaan huoltajia sekä huoltajat varaavat hoitoajat. Jos järjestelmässä on häiriöitä, se hankaloittaa toimintaa.

Wilma-oppilashallintojärjestelmä on viestintä- ja tiedotuskanava koulun ja kodin välillä. Jos järjestelmässä on häiriöitä, se hankaloittaa toimintaa.

Kun tietoja siirretään manuaalisesti järjestelmästä toiseen, voi syntyä riski, että tieto ei siirry oikein. Jos prosessikuvausten vastuunjaot eivät ole riittävän selkeät, tiedot eivät tule kirjattua järjestelmiin välttämättä oikein.

Riskinä on myös Kyber-hyökkäykset eri tietojärjestelmiin. Tällöin järjestelmissä olevia henkilötietoja voi joutua ulkopuolisten tai rikollisten käsiin.

Henkilöstön osaaminen ja saatavuus

Henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita varhaiskasvatuksessa erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien sekä koulutuspalveluissa vaativiin erityisluokkiin. Kirjaston osalta on haasteita saada henkilöitä esihenkilötehtäviin sekä kirjastonhoitajia.

Oppimisen ja kasvun tuen henkilöstöä on saatu palkkautua tukemaan lapsia varhaiskasvatuksessa ja oppilaita koulussa hankerahoituksella. Hankerahoituksen vähenemisen myötä tulee olemaan haasteita riittävän tuen henkilöstön mahdollistamisessa.

Taloustilanteen heikkeneminen

Kuntien taloustilanteen heikkeneminen voi vaikuttaa palvelujen järjestämiseen. Tulevaisuudessa voidaan joutua tarkastelemaan sitä, mitä palveluja kuntien on varaa järjestää. Samalla kustannukset ovat nousseet ja kustannusten nousu heijastuu välillisesti isoina

palkankorotuksina ja tämä kustannusnousu näkyy erityisesti kasvaneina henkilöstömenoina. Palvelusetelin arvoa tarkastellaan vuosittain ja tarkastelu perustuu sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksiin ja elinkustannusindeksiin pohjalta laskettuun indeksiin.

Lainsäädännön muutokset

Lainsäädäntöön tehdyt muutokset perusopetuksen osalta (esim. lisäykset minituntimääriin ja oppimisen tuen uudistus) lisäävät kuntien velvoitteita ja vaarana

on, että valtio ei kompensoi muutoksista aiheutuvia kustannuksia. Kotolain uudistamisen myötä kunnille maksettujen kuntakorvausten aikaa lyhennetään.

Vahingot

Ilkivaltaa kohdistuu edelleen kiinteistöihin, joissa tapahtuu sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintaa.

Toiminnan keskeytymiset

Kiinteistöjen sisäilmahaasteet ovat lisääntyneet erityisesti varhaiskasvatuksen tiloissa ja toimintaa joudutaan siirtämään väistötiloihin.

Keskeneräiset oikeudenkäynnit

Lepsämän ja Valkjärven koulupaloihin liittyvät korvausoikeudenkäynnit ovat vielä kesken.

Muut oikeudelliset ja viranomaisten toimenpiteisiin liittyvät riskit

Tämän hetken yhtenä riskinä on varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys ja uusien paikkojen järjestäminen kaikille paikkaa tarvitseville.

Varhaiskasvatuksessa on noussut osallistumisaste erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten kohdalla.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä toimialalla

Toimialan strategiset riskit on päivitetty vuoden 2024 aikana. Strategisia riskejä tarkastellaan säännöllisesti vuosittain ja päivitetään riskien todennäköisyyttä ja toimenpiteitä, millä riskien toteutumista voidaan välttää.

Toimialan valmiussuunnitelmaa päivitetään jatkuvasti varautumisen näkökulmasta erilaisiin riskeihin ja häiriötilanteisiin. Vuonna 2024 valmiuteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita on tarkasteltu Vantaan

Viertolan koulun ikävien tapahtumien jälkeen. Esihenkilöitä on koulutettu kriisiviestintäasioissa.

Sisäisen valvonnan osalta on päivitetty hyväksymis- ja asiataarkastusoikeuksia vuosittaisella päätöksellä. Tilausoikeuksia sivistys- ja hyvinvointitoimialan yksiköissä tarkastellaan säännöllisesti.

Valvonnassa ei ole huomattu puutteita toimialalla kuluneena tilikaudella.

Investointien toteutuminen

Toimialalla ei ollut vuonna 2024 investointeja.

Hallinto- ja talouspalvelut

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	288 540	50 000	338 540	493 225	154 685	46 %	315 868
Toimintakulut	-1 323 470	100 200	-1 223 270	-1 244 867	-21 597	2 %	-1 362 325
Toimintakate	-1 034 930	150 200	-884 730	-751 642	133 088	-15 %	-1 046 456

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueeseen kuuluu hallinto- ja talouspalvelujen yksikkö sekä kotoutumispalvelujen yksikkö.

Hallinto- ja talouspalvelujen toimintakate oli 751 642 euroa (85 %). Toimintakatteen alitus johtui budjetoitua suuremmista toimintatuotoista.

Vuoden 2024 aikana hallinto- ja talouspalvelujen yksikön henkilöstön kokoonpanoon tuli muutos, kun

Kotoutumispalvelut

Kotoutumispalvelussa annettiin sekä asiakuuteen perustuvaa palvelua kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, sekä yleistä matalan kynnyksen palveluohjausta kaikille kunnan vieraskielisille, maahantuloperusteesta riippumatta. Laskennallisten kuntakorvausten piirissä oli keskimäärin 145 asiakasta. Asiakasmäärä nousi hitaasti läpi vuoden, korvausten piirissä oli tammikuussa 109 henkilöä ja vuoden lopussa 172 henkilöä. Määrän nousu selittyi suurimmaksi osaksi kuntaan muuttaneiden ukrainalaisten, tilapäistä suojelua saaneiden osuudella. Kuntapaikkoja ei myönnetty kuin vuoden 2023 kiintiöpakolaisille, joista osan saapuminen kuntaan oli kunnasta johtumattomista syistä viivästynyt alkuvuoteen 2024. Vuosi 2024 ei ollut kiintiöpakolaisten vastaanottovuosi.

Yleisessä palveluohjauksessa Koto-infossa painottui erityisesti ukrainalaisten kuntaan muuttavien palveluohjaus, mutta myös palveluun hakeutuneiden monitaustaisuus lisääntyi edelleen. Avointa asiointiaikaa laajennettiin kolmeen iltapäivään viikossa. Nurmijärvi jatkoi osallistumistaan Työ- ja elinkeinoministeriön

kunnan talous- ja henkilöstöhallintoa keskitettiin Nuuka-ohjelman mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan HR-asiantuntijat (2) siirtyivät vuoden 2024 alussa henkilöstöpalveluihin, ja kesäkuun alusta toimialan talousasiantuntija siirtyi talous- ja strategiapalveluihin.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala kilpailutti kunnan oppilaskuljetukset sopimuskaudelle 1.8.2024 - 31.7.2028. Koulukuljetukset käynnistyivät sopimusten mukaisesti 1.8.2024.

rahoittamaan Keski-Uudenmaan maahan muuttaneiden matalan kynnyksen asiointipalvelujen kehittämishankkeeseen, jonka puitteissa saatiin mm. koulutusta eri ammatti- ja asiakasryhmille.

Nurmijärven kotoutumisen kumppanuusverkosto jatkoi aktiivista tukitoimintaa. Kotokunta Oy lopetti toimintansa keväällä 2024 ja tilalla jatkoi Luona Oy. Luona Oy lopetti toimintansa Nurmijärven alueella kesällä 2024, keskittäen palvelunsa Järvenpäähän. Nurmijärven Opiston kanssa jatkettiin myös yhteistyötä, järjestäen uusille kuntalaisille ketterästi kotoutumissuunnitelmiin perustuvaa alkuvaiheen luku- ja kirjoitustaidon koulutusta.

Kotoutumispalvelut valmistautui kotoutumislain uudistukseen ja työllisyysuudistukseen yhdessä muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa. Vuonna 2024 päivitettiin lakisääteinen kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja niin seudullisena, kuin kuntakohtaisena asiakirjana ajalle 2025–2027.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP2023	TP2024	TA2024
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstö	11,8	10	12
Kotoutumispalvelut			
Henkilöstö	5	5	4
Ely-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	81	145	121
Asiakaskontaktien määrä	1,560	1,893	1,500

Koulutuspalvelut

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	1 864 800	0	1 864 800	1 895 823	31 023	2 %	1 789 349
Toimintakulut	-65 467 400	-160 700	-65 628 100	-65 074 740	553 360	-1 %	-59 602 775
Toimintakate	-63 602 600	-160 700	-63 763 300	-63 178 917	584 383	-1 %	-57 813 426

Olenneiset tapahtumat tilikaudella

Koulutuspalveluiden toimintakate alittui muutettuun talousarvioon verrattuna 584 383 euroa, toteuma oli 99 %. Henkilöstökulut ylittyivät 306 170 euroa. Ylitys aiheutui pääosin lomapalkkavarauksista sekä sijaisteluista. Ylitystä tasoittivat Aleksian ja tietotekniikkapalveluiden tekemät palautukset, jotka olivat yhteensä 241 585 euroa. Koulukuljetusten kulut alittuivat noin 440 000 euroa. Kun koulukuljetukset kilpailutettiin vuoden 2023 aikana, mm. käytyjen markkinavuoropuhelujen perusteella arvioitiin kustannusten nousevan enemmän kuin ne todellisuudessa nousivat. Polttoaineiden hintataso kilpailutusprosessin aikana oli korkeampi kuin 31.7.2024 päättyneiden sopimusten voimaan tullessa vuonna 2020, minkä vuoksi koulukuljetusten kustannukset arvioitiin korkeammiksi uusiin sopimuksiin. Vuoden 2024 kuljetuskustannukset kertyivät vuoden alkupuoliskolla vanhojen sopimuksen mukaisesti, ja 1.8.2024 alkaen uusien sopimusten mukaisesti, mikä myös vaikeutti vuoden 2024 budjetointia ja toteutumisen arviointia vuoden aikana.

Koulutuspalveluiden lukuvuosien 2024–2027 strategiseksi suunnaksi eli keihäänkärjeksi on valittu oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointi. Tämä näkyi myös tulosalueen vuoden 2024 henkilöstösuunnitelmaan tekemissä esityksissä. Esityksiin sisältyi 1.8.2024 alkaen konsultoivan erityisopettajan virka. Konsultoiva erityisopettaja jalkautuu kouluihin tukemaan oppilaita ja/tai henkilökuntaa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä tilanteissa. Oppilaiden hyvinvoinnin ja kouluun kiinnittymisen vahvistamiseksi ja koulupoissaolojen ehkäisemiseksi perustettiin samasta ajankohdasta alkaen kolme kouluvalmentajan vakanssia. Vakanssien perustaminen perustui perusopetuslain 26 §:ssä 1.8.2023 alkaen tulleeseen muutokseen. Sen mukaan opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti.

Syrjälän ja Urheilupuiston koulujen huonon sisäilmatilanteen vuoksi koulujen toiminta siirtyi syyslukukauden 2024 aikana väistötiloihin. Syrjälän koulun väistötilat luovutettiin käyttäjälle 1.8.2024.

Urheilupuiston koulun väistötiloihin päästiin muuttamaan syyslomaviikon jälkeen 21.10.2024. Vanhojen koulurakennusten huonon sisäilmatilanteen vuoksi kaikkia kalusteita ja oppimateriaaleja ei voitu siirtää väistötiloihin. Tarvittavien kalusteiden, oppimateriaalien, AV-laitteiden ja tukiasemien hankintaan saatiin ensimmäisen osavuositarkastuksen yhteydessä 200 000 euron suuruinen lisämääräraha. Lisämäärärahaan sisältyivät myös väistötiloihin siirrettävien kalusteiden puhdistamisesta sekä väistötiloihin muuttamisesta aiheutuneet kustannukset.

Ripeästi rakentuvan Rajamäen kampuksen harjannostajaisia vietettiin 28.11.2024. Harjannostajisten yhteydessä kerrottiin, että Rajamäen kampuksen koulurakennus ja liikuntahalli valmistuvat etuajassa kesällä 2025. Tämänhetkisen tiedon mukaan syyslukukausi 2025 päästään aloittamaan uusissa tiloissa elokuussa 2025.

Sivistyslautakunta hyväksyi toukokuussa Nurmijärven kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman 2016 muutokset ja täydennykset koskien suomenkielisen perusopetuksen B1-kieltä (Nurmijärvellä ruotsi). Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti B1-kielen vuosiviikkotuntimäärää lisättiin 1.8.2024 alkaen kaikille yhteisen opetuksen osalta yhdellä vuosiviikkotunnilla. Lisäys kohdennettiin 7. vuosiluokalle. Myös Nurmijärven kunnan lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaa 2021 muutettiin ja täydennettiin 1.8.2024 alkaen tekemällä muutoksia opintojaksoihin ja yhdenmukaistamalla teemaopintojen koodeja. Sivistyslautakunta hyväksyi muutokset ja täydennykset kesäkuun kokouksessa.

Kunnanvaltuuston Nuuka-päätöksen mukaisesti alkuluokkatoiminta päättyi lukuvuoden 2023–2024 lopussa lukuun ottamatta Lepsämän ja Rökän kouluja, joissa toiminta päättyi lukuvuoden 2025–2026 jälkeen. 1.8.2024 alkaen esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä on ohjannut varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden yhteistyönä valmisteleva Esi- ja alkuopetuksen tiivistetyn yhteistyön käsikirja.

Lukuvuoden 2023–2024 päättyessä perusopetuksen päätti 642 oppilasta, 11 oppilasta jäi ilman

päättötodistusta. Nurmijärven lukiosta valmistui 93 uutta ylioppilasta. Lukuvuoden 2024–2025 koulutyön alkaessa 8.8.2024 perusopetuksessa oli 5 600 oppilasta. Tämä oli 101 oppilasta vähemmän kuin lukuvuoden 2023–2024 vastaavana ajankohtana. Ensimmäisen luokan aloitti 547 oppilasta, kun edellisellä lukuvuonna heitä oli 564. Lukiolaisia oli 320, joista 230 aloitti opiskelunsa Kirkonkylän toimipisteessä ja 90 Rajamäen toimipisteessä.

Syyslukukauden 2017 alussa toimintansa aloittaneiden koulujen alueellisten vanhempainfoorumien toiminta päättyi sivistyslautakunnan päätöksellä 1.8.2024 alkaen. Vanhempainfoorumi perustettiin korvaamaan koulujen johtokuntia, mutta koska niiden toiminta herätti vain vähäistä kiinnostusta huoltajien keskuudessa, eikä toiminnalle asetettuja tavoitteita saatu toteutettua, vanhempainfoorumien toiminnan jatkamista ei nähty perusteltuna.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Koulutuspalvelut			
Peruskoulujen määrä	22	22	22
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 680	5 605	5 655
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	317	321	360
Henkilöstömäärä	635	634	625
Oppilaskuljetusten menot*	3 009 140	3 102 962	3 543 540

*luvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	1 300 000	0	1 300 000	1 711 978	411 978	32 %	2 386 558
Toimintakulut	-1 680 000	0	-1 680 000	-2 103 997	-423 997	25 %	-2 974 712
Toimintakate	-380 000	0	-380 000	-392 019	-12 019	3 %	-588 154

Olenaiset tapahtumat tilikaudella

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeiden tulosalueen toimintakate ylittyi 12 019 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna.

Kunta on saanut vuoden 2024 aikana seuraavat kohdennetut valtion erityisavustukset avustukset (suluissa avustuksen käytön päättymisajankohta):

- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa, 576 000 €/vuosi (31.12.2027)
- Nurmijärvi harrastaa 5, 80 000 € (31.7.2025)
- Hyvää liikkeellä, 94 000 € (30.6.2025)
- Lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittäminen, 90 000 € (31.12.2025)
- Koulunuorisotyö nuoren osallisuuden ja toimijuuden tukena, 80 000 € (30.11.2026)

Lisäksi Nurmijärven kunta on mukana Kangasalan koordinoimassa Oppilasagenttitoiminnan kehittämistyössä (31.7.2024) sekä Hämeenlinnan koordinoimassa Digikilta 4 –hankkeessa (31.7.2024).

Nurmijärvi koordinoi kielisaarekehanketta, jossa kehitetään ruotsinkielistä erityisopetusta (31.12.2025).

Aikaisemmin saaduista valtionavustuksista on vuoden 2024 aikana ollut käytössä vielä seuraavat avustukset (suluissa avustuksen käytön päättymisajankohta):

- Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa. Avustuksella mahdollistetaan lisähenkilöstöresursseja lähikouluihin tukemaan tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opiskelua (31.12.2024).
- Tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatuksessa. Avustuksella mahdollistetaan lisätuen tarjoaminen varhaiskasvatuksessa (31.12.2024).
- Kerhotoiminnan kehittäminen. Avustuksella tarjotaan maksuttomia kerhoja koululaisille. (30.6.2024).

- Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistaminen ja kehittäminen. Hankkeella tuetaan kouluissa tehtävää yhteisöllistä opiskelijahuoltoa. (31.7.2024)
- Nurmijärvi harrastaa 4 (31.7.2024)
- Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perustaitojen vahvistaminen (31.5.2025)
- Liikettä yläkouluun 2022 (31.5.2024)
- Yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistaminen ja kehittäminen (31.7.2024)
- Valtion erityisavustus koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa (31.7.2024)
- Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi (31.7.2024)

Varhaiskasvatus

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	2 078 650	0	2 078 650	2 162 297	83 647	4 %	2 262 744
Toimintakulut	-41 863 340	0	-41 863 340	-40 609 741	1 253 599	-3 %	-39 769 085
Toimintakate	-39 784 690	0	-39 784 690	-38 447 444	1 337 246	-3 %	-37 506 340

Olenneiset tapahtumat tilikaudella

Varhaiskasvatuksen toimintakate alittui muutettuun talousarvioon verrattuna 1 337 246 euroa, toteuma on 97 %. Alitukseen vaikuttivat toimintatuottojen osalta arvioitua suuremmat tuotot muiden kuntien korvauksista sekä Kelan maksamasta, arvioitua suuremmasta työterveyshuollon korvauksesta. Toimintakulujen osalta henkilöstökulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, vaikka kolmannen osavuosikatsauksen jälkeen arvioitiin noin 3 % ylitystä. Henkilöstökulujen tasaantumiseen tilinpäätöksen yhteydessä vaikutti varhaiskasvatuspalveluihin kohdistunut Nuuka-säästötoimenpiteenä toteutettu lomapalkkavarauksen merkittävä purkukirjaus, yhteensä 435 885 euroa. Toimintakuluihin sisältyviin palvelujen ostoihin vaikutti erityisesti palvelusetelikulujen alittuminen 376 728 eurolla talousarvioon kirjatusta. 1.2.2024 alkaen tehdystä ylimääräisestä indeksikorotuksesta huolimatta palvelusetelikulujen alittumiseen vaikutti yksityisten palveluntuottajien suunniteltua vähäisempi kapasiteetti varhaiskasvatuspaikkojen suhteen sekä laskettua vähäisempi täyttöaste olemassa olevien varhaiskasvatuspaikkojen osalta. Lisäksi palvelujen ostoon vaikuttivat sisäiset hyvitykset ICT-palveluista 52 976 eurolla sekä Aleksialta 125 863 eurolla. Toimintakuluista aineet, tarvikkeet ja tavarat -osuus alittui arvioidusta 67 702 eurolla. Alittumiseen vaikuttivat useiden toimipaikkojen lakkauttamisen myötä toteutettu tarvikkeiden ja kalusteiden suunnitelmallinen kierrätys, väliaikaiset tilaratkaisut sekä tulevan vuoden aikana toteuttavien tilamuutosten ennakointi. Muutosten takia kaluste- ja muut hankinnat tulevat kohdentumaan enemmän vuosille 2025 ja 2026. Merkittävin muutos tilinpäätöksessä talousarvioon nähden toteutui avustusten osalta – lasten kotihoidon tukea ja sen kuntalisää sekä perheille myönnettäviä muita avustuksia maksettiin Kelan kautta lähes 668 000 euroa arvioitua vähemmän.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus ikäluokasta on jatkanut kasvuaan edellisten vuosien tapaan. Nurmijärvellä joulukuussa 2024 alle 3 – vuotiaiden lasten osallistumisaste oli noin 41 %, mutta 2 vuotta täyttäneiden lasten osalta osallistumisaste ylitti jo 80 %. 3–5 – vuotiaista lapsista noin 94 % osallistui varhaiskasvatukseen joulukuun 2024 tilastojen mukaan. Alle 3-vuotiaiden osuus uusista hakijoista on edelleen

merkittävän suuri, mikä haastaa riittävien palveluiden järjestämisen alle 3-vuotiaan laskennallisen kertoimen (1,75) mukaisesti sekä tilojen riittävydessä että lapsiryhmä- ja henkilöstöjärjestelyissä.

Huoltajilla on oikeus hakea lapsen varhaiskasvatuspaikkaa sekä aloitusta perheelle sopivaan ajankohtaan. Tämän takia uusia lapsia varhaiskasvatuspalveluiden piirissä aloittaa ympäri vuoden. Erityisesti kevätkaudella päiväkotitilat ovat täyttyneet syksyn ja talven aikaan aloittaneiden lasten myötä. Kevätkaudella 2024 tilaratkaisuina toteutettiin Klaukkalassa Haikalan päiväkodissa sekä Aitohelmen päiväkodissa väliaikaiset lapsiryhmät alle 3 – vuotiaille sekä jatkettiin väliaikaisina tilaratkaisuina toimineiden 2-ryhmäisten Rajamäellä sijainneen Lasten talon sekä Kirkonkylällä sijainneen Mäkituvan päiväkodin toimintaa 31.7.2024 saakka. Röykän alueen pitkäaikainen haaste varhaiskasvatuspaikkojen riittävydestä pyrittiin saamaan tasapainoon 1.8.2024 alkaen käyttöönotetulla yhden ryhmän väliaikaisella laajennuksella.

Klaukkalan alueella varhaiskasvatuksen järjestämiseen tiloiltaan heikkotasoinen Aitohelmen päiväkotilakkautettiin 1.8.2024 alkaen, jolloin tiloja käyttäneet esiopetusryhmät siirtyivät Klaukkalan koulun yhteydessä oleviin erillisiin tiloihin ja toimipaikan nimeksi muutettiin samalla Klaukkalan esiopetus ja varhaiskasvatus. Kyseiset tilat osoittautuivat syksyn 2024 aikana huonokuntoisiksi, jonka vuoksi kolmelle esiopetusryhmälle järjesteltiin uudet väliaikaiset tilat kevätkaudeksi 2025. Syrjälän päiväkodin sisäilmahaasteiden vuoksi tiloissa toimineet esiopetusryhmät siirtyivät marraskuussa 2023 väliaikaisesti Vendlaskolanin tiloihin ja edelleen 1.8.2024 alkaen uusiin Syrjälän koulun väistötiloihin. Samassa yhteydessä Syrjälän päiväkotilakkautettiin ja toimipaikan nimeksi muutettiin 1.8.2024 alkaen Syrjälän esiopetus ja varhaiskasvatus. Lepsämän päiväkodin vakavien sisäilmahaasteiden takia syksyllä 2024 käynnistettiin selvitysten perusteella uusien tilojen valmistelu uudishankkeena nykyiselle tontille Lepsämän päiväkodille ja Lepsämän koulun Lintumetsän toimipisteelle. Uuden Lepsämän päiväkotikoulun käyttöönoton aikataulutavoite on syksyllä 2025.

Röykän sekä Professorintien päiväkotien pihojen piha-alueiden muutos- ja korjaustyöt valmistuvat elokuun

2024 aikana. Molempien päiväkotien uudistamiseen ja korjaukseen osallistettiin henkilöstöä, huoltajia sekä lapsia kevään 2024 aikana. Professorintien päiväkodin pihan muutostyöhön kunnalle myönnettiin avustusta 30 000 euroa liikuntaedellytysten parantamiseen sekä luonnonmukaistamiseen.

Yksityisen palveluntuottajan Touhula Laidunalueen päiväkodin laajentaminen edistyi suunnitelmien mukaisesti niin, että Laidunalue 2 - nimisen päiväkodin toiminta käynnistyi 1.1.2024 alkaen Kirkonkylän alueella. NUUKA-toimenpiteiden mukaisesti kunnan tavoitteena oli syksyllä 2024 saada käyttöön Pilke päiväkotikiinteistö Hehkon laajennus (5 lisäryhmää kiinteistöön sekä 2 kotaryhmää) Vanhan-Klaukan alueella, mutta kiinteistön laajentamisesta vastaavien toimijoiden välisten viivästyneiden neuvotteluiden vuoksi laajennuksen valmistuminen on siirtynyt syksyllä 2025. Vaikka Pilke päiväkodit perustivat 1.8.2024 – 30.6.2025 väliseksi ajaksi väliaikaisen väistötilan kahdelle lapsiryhmälle entisen Aitohelmen päiväkodin tiloihin, viivästyminen vaikutti merkittävästi Klaukkalan alueen varhaiskasvatuspaikkojen kapasiteetin riittävyyteen.

Valtuuston päätöksen mukaisesti alkuluokkatoiminta päättyi Nuuka-säästötoimenpiteenä 1.8.2024 alkaen lukuun ottamatta Lepsämän ja Röykän kouluja, joissa toiminta päättyi luvuvuoden 2025–2026 jälkeen. Varhaiskasvatuspalveluista vähennettiin samalla päätöksen mukaisesti 12 varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävää sekä lakkautettiin 1.8.2024 alkaen Karhunkorven ja Palojoen alkuluokka ja varhaiskasvatus – toimintayksiköt. Lisäksi esiopetustoiminta päättyi Metsäkylän ja Valkjärven

koulun tiloissa. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä on ohjannut 1.8.2024 alkaen varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden yhteistyössä laatima sekä kaikkia toimijoita sitova Esi- ja alkuopetuksen tiivistetyn yhteistyön käsikirja.

Kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on edellisten vuosien tapaan ollut erittäin haasteellista, vastaava tilanne on koko Etelä-Suomen alueella. Helmimaaliskuussa 2024 rekrytointiin panostettiin laajalla markkinointikampanjalla sekä vinkkipalkkiokokeilulla. Em. panostus ei kuitenkaan merkittävästi korottanut kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien määrää ja elokuussa 2024 kelpoisten osuus kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa oli yhteensä 63 %.

Toiminnan painopistealueista korostui vuoden 2024 aikana erityisesti henkilöstön työolosuhteiden vahvistaminen. Tulosalueen ensisijaiseksi kehittämiskohteeksi vuosille 2024–2025 valittiin henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen. Vuoden 2024 aikana toteutettujen toimenpiteiden myötä henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisen vuoteen verrattuna yli 10 %. Lisäksi vuoden 2024 henkilöstökyselyn tulokset koko tulosalueen osalta nousivat positiivisesti jokaisella osa-alueella edellisen vuoden kyselyyn verrattuna. Henkilöstön työhyvinvointiin on kuitenkin samanaikaisesti negatiivisesti vaikuttaneet useiden päiväkotikiinteistöjen sisäilmahaasteet, joiden myötä mm. työterveyshuollon kustannuksissa on selkeää kasvua edelliseen vuoteen.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä/ kunnallinen varhaiskasvatus	559	558	571
Kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	1,674	1,718	1,750
Palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	558	651	620
Yksityisen hoidon tuella varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	48	32	60
Kunnallisten päiväkotiyksiköiden lukumäärä	26	26	26
Yksityisten päiväkotien lukumäärä	9	10	9

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	184 330	0	184 330	195 509	11 179	6 %	252 289
Toimintakulut	-3 861 450	0	-3 861 450	-3 757 397	104 053	-3 %	-3 683 165
Toimintakate	-3 677 120	0	-3 677 120	-3 561 888	115 232	-3 %	-3 430 876

Olenaiset tapahtumat tilikaudella

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen käyttötaloussuunnitelman toteumaprosentti oli 96,87. Säästöä kertyi henkilöstökuluista, sillä tulosalueella oli useampi vakanssi, joka rekrytointiprosessien vuoksi oli joitakin aikoja täyttämättä. Myös sivukulut, kuten eläkekulut ja työttömyysvakuutusmaksut, toteutuivat budjetoitua alhaisempina. Vastaavasti aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden ostot ylittivät budjetoidun summan noin 18 000 eurolla. Toimintatuotot toteutuivat suunnitellusti.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa jatkettiin Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelman tavoitteiden toteuttamista.

Kirjaston toimintakatteen toteutuma oli 97,63 % Henkilöstökulut alittuivat, mutta palvelujen ostot ja kirjastoaineistomääräraha ylittyivät. Keväällä valtakunnalliseen käyttöön otettu kuntien yhteinen e-kirjasto nosti e-aineistokustannuksia. Myös kirjojen hinnat ovat nousseet. Kirjojen hankintaan käytettiin 5 700 euroa enemmän kuin vuonna 2023, mutta kirjojen hankintamäärä laski tästä huolimatta 120 kpl. Kirjastoaineiston kokonaishankintamäärä oli 12 250.

Tilastollisesti vuosi oli kirjastolle erittäin hyvä. Sekä laina- että kävijämäärät nousivat kaikissa toimipisteissä. Kävijöitä kirjastoissa oli melkein 320 000. (25 000 käyntiä enemmän kuin vuonna 2023) Kokonaislainaus oli 661 800 (32 400 enemmän kuin vuonna 2023), ja e-aineiston lainaus 53 235.

Lasten ja nuorten aineiston lainoja oli 330 500, mikä on koko 2000-luvun korkein luku. Kirjastossa on vuosia panostettu pedagogiseen toimintaan ja lasten ja nuorten lukemisen edistämiseen. Tämä ja valtakunnallinen keskustelu lukemisen tärkeydestä näkyvät nyt positiivisesti lainaluvuissa. Lasten ja nuorten kohdalla on erityisen tärkeää, että kysytyimpiä kirjoja hankitaan kappalemääräisesti tarpeeksi. Lapset ja nuoret eivät varaa aineistoa samalla lailla kuin aikuiset, joten aineistoa on oltava tarjolla kirjastoissa.

Kulttuuripolkua uudistettiin päivittämällä 2.-luokkalaisten kirjastonkäytön opetus. Kirjasto järjesti 374 käyttäjäkoulutusta, joista valtaosa oli lapsille ja nuorille suunnattuja tiedonhaun ja kirjastonkäytön opetuksia ja kirjavinkkauksia. Näihin osallistui 5 300 oppilasta.

Kirjastot järjestivät yhteensä 300 isompaa ja pienempää tapahtumaa. Osallistujia oli lähes 8 000. Näiden lisäksi muut tahot (kunnan muut toimijat, järjestöt ym.) järjestivät kirjaston tiloissa 93 tapahtumaa. Kirjasto puolestaan osallistui 16 kirjaston ulkopuoliseen tapahtumaan.

Kirjastoissa otettiin käyttöön verkkomaksaminen. Kirjastomaksut, kuten myöhästymis- ja seutuvarausmaksut on nyt mahdollista maksaa verkossa. Kyseessä on koko Ratamo-kirjastokimppaa koskeva palvelu, jossa Nurmijärvi toimii vastuukuntana.

Ratamo-kirjastot toteuttivat syksyllä yhteisen asiakaskyselyn. Kyselyyn vastasi Nurmijärvellä 253 henkilöä. Kirjastot saivat kyselyssä paljon positiivista palautetta, mutta myös kehittämisehdotuksia. Kirjastoissa toteutettiin myös Kirjastokahvit-tilaisuuksia, joihin kuntalaiset saivat tulla keskustelemaan kirjastoon liittyvistä asioista, antamaan palautetta ja esittämään kehittämistoiveita.

Kirjastoissa jatkettiin yhteiskunnallisen keskustelun ja demokratian edistämistyötä järjestämällä mm. politiikan aamukahveja. Kirjasto ei aloittanut uusia hankkeita. Vanhoista hankkeista päätökseen saatiin Digitukitiimi-hanke, joka keskittyi henkilökunnan digiopastustaitojen parantamiseen.

Ratamo-kirjastot päivittivät yhteisen toimintasuunnitelmansa vuosille 2025–2028.

Museon toimintakate jäi noin 15 000 euroa ylijäämäiseksi. Raha oli varattu juhluvuoden näyttelytyölle, mutta työtilanteen vuoksi näyttelyn toteuttaminen siirtyi loppuvuodesta kokonaan vuodelle 2025.

Museoiden kokonaiskävijämäärä pieneni edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimpana yksittäisenä syynä siihen on se, että Taaborin toimintapäivät järjestettiin vain yksipäiväisenä, mikä vaikutti suoraan Taaborinvuoren museoiden ja Aleksis Kiven kodin kävijämääriin. Toimintapäivien kävijämäärät ovat pienentyneet vuosi vuodelta, joten tapahtuman järjestäminen lopetetaan kokonaan. Aleksis Kiven kodissa ja Tehdas- ja alkoholimuseo Rajamäen Ryypissä tehtiin asiakaspalvelukysely, saatuaan asiakaspalveluun ja näyttelyiden sisältöihin oltiin tyytyväisiä.

Osallistamistyötä tehtiin sekä valokuvien tunnistusten parissa että kunnan historian neljännen osan tiedonhankinnassa. Museo järjesti yhdessä historian kirjoittajien kanssa viisi yleisötilaisuutta, joissa keskusteltiin ja koottiin tietoa kirjan eri aihepiireistä.

Rajamäen Ryypin uudet opastetut kulttuurikävelykierrokset alkoivat keräten mukavasti osallistujia. Ikäihmisten palveluasumiseen suunnattujen muistelutuokioiden määrä on kasvussa.

Museon tuottamien digitaalisten sisältöjen käyttö lisääntyi edellisistä vuosista. Käytetyin sivusto oli

Seitsemänveljesta.net-sivusto, jota käytetään paljon kouluissa. Sen käyttäjämäärä oli 51 019.

Nurmijärven museon kokoelmiin pääsee tutustumaan Finnahakupalvelussa. Siellä on katsottavissa noin 19 000 valokuvaa ja esinettä museon kokoelmista. Digitoituihin kokoelmiin tutustuttiin aiempaa enemmän. Finnan käyttäjämäärä kaksikertaistui (76 414) vuoden aikana. Finnan kautta saatiin lisätietoja ja korjauksia 72 valokuvaan.

Kulttuuripalvelujen järjestämien tapahtumien ja näyttelyiden kävijämäärä jatkoi kasvamista. Kävijöitä oli 19 020, kun sama lukema edeltävänä vuonna oli 16 252 henkilöä. Kävijämäärä jää silti edelleen koronaa edeltävää aikaa alhaisemmaksi, kun lukua verrataan vuoden 2019 kävijämäärään.

Toimintakatteen toteutuma oli kulttuuripalveluissa 91,41 %. Henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet sekä sisäiset vuokrat alittuivat. Avoimena olleiden vakanssien vuoksi kaikkea toimintaa ei pystytty järjestämään, mikä selittää osaltaan menojen alittumista. Tuotot eivät toteutuneet budjetoidusti, vaan alittuivat noin 3000 euroa. Maksullisten tapahtumien lipunmyynti ole palautunut samalle tasolle, jolla se oli ennen koronaa, mikä näkyy laskevana tuottoina. Tuottoja myös budjetoitiin vuodelle 2024 aikaisempia vuosia vähemmän siksi, että kulttuuripalvelut ei enää järjestä Taaborinvuorella isoja kaupallisia konsertteja. Aluetta pyritään vuokraamaan yrittäjille ja muille ammattimaisille tapahtumajärjestäjille, jotka järjestävät tapahtumia yrittäjäriskillä.

Kulttuuripalvelut järjesti 50 tapahtumaa ja 8 taidenäyttelyä. Rajamäen taideaidan käyttämistä näyttelypaikkana jatkettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kuvataidekoulun lapset ja nuoret toteuttivat aitaan lisää taidetta kesän aikana. Lisäksi Seitsemän veljeksien koulun oppilaat ja nuoret mangapiirtäjät maalasivat kesällä aitaan omat teoksensa. Myös Klaukkalassa toteutettiin taideprojekti lapsille ja nuorille. Yhteistyössä nuorisopalvelujen ja Urban Art ry:n kanssa järjestetty viikon kestänyt PURKU24-taidetapahtuma antoi osallistujille mahdollisuuden maalata taidetta purettavan Urheilupuiston koulun sisä- ja ulkoseiniin. Tapahtuman järjestämiseen tuli aloite poliittisilta päättäjiltä.

Vuodenvaihteessa tehty Galleria Villen seinän korjaus osoittautui onnistuneeksi, ja tilassa saatiin toteutettua useita erilaisia näyttelyitä, joissa tilaa päästiin hyödyntämään täysimääräisesti. Kulttuuripalvelut kartoitti yhdessä Keusoten kanssa terveyskeskuksessa olevien taideteosten sijainteja ja lukumäärää sekä uudelleen sijoitteli kunnantalossa esillä olevia taideteoksia. Rajamäen kampuksen ja maahanmuuttajapalvelujen toimiston taidehankintojen tekeminen työllisti yksikköä erityisesti loppuvuodesta. Työ jatkuu Rajamäen kampuksen osalta vuoden 2025 puolella.

Kaikukortin käyttäminen vakinaistettiin hyvinvointilautakunnassa loppuvuodesta. Kulttuuripalvelut toimii Kaikukortin yhteyshenkilönä ja koordinoijana Nurmijärvellä.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastojen kävijämäärä	294,813	319,692	260,000
Kävijät kulttuuripalveluiden tapahtumissa ja näyttelyissä	16,252	19,020	8,500
Kävijät museon näyttelyissä ja tapahtumissa	11,462	11,746	12,000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet oppilaat	8,344	9,248	9,000
Kirjastojen lainaus	660,010	715,035	625,000
Kulttuuriavustuskohteet	27	26	23
Museon digitoidun aineiston määrä	29,958	31,651	30,500

Nuorisopalvelut

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	591 210	0	591 210	558 094	-33 116	-6 %	663 599
Toimintakulut	-3 109 450	-50 000	-3 159 450	-2 969 717	189 733	-6 %	-3 047 848
Toimintakate	-2 518 240	-50 000	-2 568 240	-2 411 623	156 617	-6 %	-2 384 249

Olenneiset tapahtumat tilikaudella

Nuorisopalveluiden toimintakate oli vuoden lopussa 94 %. Tuottoja nuorisopalveluissa saatiin Monikosta, leiritoiminnasta, aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista ja Tiiran kioskista. Leiritoiminnan tuotot pysyivät lähes samana vuonna 2023 olivat 52 010 e ja vuonna 2024 55 769,25 e. Leirit toteutuivat suunnitellusti. Aamu- ja iltapäivätoiminnan avustuksissa ei myöskään ollut merkittäviä muutoksia ja vuonna 2023 olivat 195 050 e ja vuonna 2024 194 489,40 euroa. Tiiran tuotot pysyivät lähes samana eli vuonna 2023 ne olivat 16 128 e ja vuonna 2024 15 867,37 e. Monikon tuotoissa ei myöskään ollut merkittäviä muutoksia. Monikon Mustikan myynti oli n. 43 000 euroa (vuonna 2023 47 620). Hankeavustuksiin saatiin lisäystä TEMistä

(Ohjaamo-toiminta) ja ESAVista (etsivän nuorisotyön aluekoordinaatio). Liikunta- ja hyvinvointipalveluista siirrettiin 50 000 euroa nuorisopalveluihin.

Sääksin rantakahvila on ollut nuorisopalvelujen alaista kunnan toimintaa kevääseen 2024 saakka tarjoten kesätyöpaikkoja nuorille. Rantakahvilan toiminta siirtyi yksityiselle palveluyrittäjälle kesästä 2024 alkaen. Tämä muutos ei kuitenkaan vaikuttanut kunnan kesätyöpaikkoihin vähentävästi. Kesällä 2024 nuorten kesätyöpaikkoja lisättiin kunnan omiin toimipisteisiin. Lisäksi nuorille tarjottiin mahdollisuutta toimia kesäyrittäjänä.

Alueellinen nuorisotyö

Nuorisotiloja on 5 eri puolilla kuntaa. Nuorten eli 13–17-vuotiaiden illoissa on käynyt tilasta riippuen 10–40 kävijää illassa. Varhaisnuorten eli 3.–6.-luokkalaisten illoissa käy 20–40 illassa. Nuorisotilojen aukioloaikoja tarkistettiin syyskauden alussa. Monikon ja Ahjolan nuorisotiloissa lisättiin nuorille suunnattua aukioloaikaa. Nuorisotilojen käyttömaksut ja -ehdot päivitettiin. Nuorisotiloissa otettiin käyttöön TIMMI-varausjärjestelmä.

Koulujen kanssa on tehty yhteistyötä välituntivierailujen, Kantti Kestää- tuntien, kaverikerhojen ja ryhmätysten muodossa. Kantti Kestää -tunteja pilotoitiin Klaukkalassa uudella tavalla, jolloin koottiin alueen 6. luokkaiset yhteen pistetyyppiseen tapahtumaan Monikolle. Toimintapäivät Märkiössä tavoittivat oppilaita yhteensä noin 1 000.

Nuorisotiloilta on jalkauduttu lähialueille, kirjastoihin ja lähikauppoihin. Juhlapyhinä jalkauduttiin nuorten kohtaamispaikoille yhdessä vapaaehtoisten, seurakunnan ja Itä-Uudenmaan poliisin kanssa. Paikallisten kauppiaiden kanssa on tehty yhteistyötä ja syksyllä 2024 pilotoitiin Lähteen kohtaamispaikan toimintaa Rajamäessä. Kohtaamispaikasta nuoria on ohjattu nuorisotilan toimintaan. Nuorisotyöntekijät ovat olleet tavoitettavissa Lähteen Kohtaamispaikalla tiistaisin ja keskiviikkoisin.

Toimintaa järjestettiin koulujen loma-aikoina talvi-, kesä-, syys- ja joululomalla. Kesäajalla nuorisotiloilla järjestettiin päiväleirien lisäksi avointa toimintaa. Märkiön yöleireillä osallistujamäärät olivat täynnä. Erityisnuorisotyössä on panostettu lasten ja nuorten pienryhmätoimintaan sekä jalkautumisiin nuorten suosimille alueille ja tarpeen mukaan kouluille yhteistyössä seurakunnan kanssa. Erityisnuorisotyö oli mukana Ankkuri-toiminnassa.

Koulunuorisotyön hanke päättyi 31.12.2024. Koulunuorisotyö nuoren osallisuuden ja toimijuuden tukena -hanke sai rahoituspäätöksen ajalle 1.12.2024-31.11.2026.

Iltapäivätoimintaan hakeutui lapsia merkittävästi aiempia vuosia enemmän. Viime vuonna hakijoita oli 434 ja tänä vuonna 496. Klaukkalan alueella käynnistyi Liikekeskus Kivessä uusi iltapäiväkerho. Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma päivitettiin ja se tuli voimaan 1.8.2024. Nurmijärven seurakunta päätti lakisääteisen aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjoamisen.

Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti lautakunnissa ja kunnanhallituksessa sekä hyvinvointialueella. Tammikuussa nuorisovaltuusto antoi lausuntonsa Klaukkalan minipalveluverkosta ja helmikuussa Aleksian liikelaitoksen markkinakartoituksesta.

Kohdennettu nuorisotyö

Kaikkiaan vuonna 2024 pajalla valmentautui 28 nuorta (v. 2023 54 valmentautujaa). Nuorista suurin osa oli valmennuksessa työkokeilusopimuksella. Nuoria oli pajan palveluissa pajasopimuksella, kesätyösopimuksella, koulutusopimuksilla ja TET-harjoittelusopimuksella. Nuorten pajatoiminnan järjestämiseksi käytiin loppuvuonna 2024 muutosneuvottelut. Muutoksen tavoitteena on ollut tarve monipuolistaa nuorten työvalmennusta ja erilaisia tapoja kohdata aiempaa enemmän nuoria. Nuorten valmennuspalvelujen tarkoituksena on parantaa nuorten valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Työpajatoiminnan kehittämiseksi asetettiin erilliset tavoitteet ja aikataulu (kesäkuun 2025 loppuun mennessä) ja kehittämistyötä jatketaan yhdessä nuorisopalveluiden henkilöstön kanssa. Palveluja jatketaan toistaiseksi työpajan tiloissa.

Etsivän nuorisotyön ohjauksessa on ollut 255 nuorta (v. 2023 nuoria oli 236), joista pidempiaikaisessa asiakkuudessa oli 147 (6kk - yli 5 vuotta asiakkuudessa). Näistä nuorista oli 130 (v. 2023 88) iältään 16–20-vuotiaita, 114 (vuonna 2023 86) iältään 21–25-vuotiaita sekä 30 iältään 26–29-vuotiaita. Tavoittamatta jäi 19 nuorta (17 miestä ja 2 naista). Oppilaitoksista ohjautui 31 % (v. 2023 27 %) oman tai läheisen yhteydenottojen kautta 16 % (v. 2023 20 %) ja sosiaalityön ja terveydenhuollon kautta 15 % (vuonna 2023 38 %). Asiakkaissa näkyvät vahvasti neuropsykiatriset nuoret. Heidän toimintakykynsä ja itseohjautuvuutensa arjessa on haastavaa, joka näkyy käytännöntuen tarpeena etsivässä nuorisotyössä.

Alkusyksyn aikana etsivä nuorisotyö oli ryhmäyttämässä toisen asteen opiskelijoita ja oppilaitospäivystykset sekä nuorille aikuisille suunnattu vapaa-ajan toiminta jatkui. Yhteistyössä Ohjaamon kanssa käynnistettiin nuorten aikuisten vaikuttajaraadin kokoaminen sekä Suomen Syöpäyhdistyksen rahoittama Hyvä Päivä -ryhmätoiminta. Etsivä nuorisotyö järjesti yhteistyössä Nurmijärven seurakunnan kanssa leirin ja syysillan nuorille aikuisille. Nämä molemmat tavoittivat hyvin kohderyhmän nuoria aikuisia.

Monikko

Monikkosalin toiminta vilkastui käyttöasteen osalta edellisestä vuodesta, mutta kävijöitä oli hiukan vähemmän. Vuonna 2023 kävijöitä oli 31 255 ja vuonna 2024 kävijöitä oli 29 671. Tapahtumia järjestettiin 275 kpl, joista kunnan omia oli 107. Vuonna 2023 tapahtumia oli 159.

Uudenmaan alueen etsivän nuorisotyön aluekoordinointivastuu saatiin Nurmijärvelle 1.8.2024 alkaen. Yhden etsivän nuorisotyöntekijän työpanoksesta 50 % on aluekoordinointia ja puolet etsivää nuorisotyötä. Koordinointiin rahoitus tulee aluehallintovirastolta, joka mahdollisti neljännen etsivän nuorisotyöntekijän.

Ohjaamossa kohdattiin vuonna 2024 yhteensä noin 1730 (v. 2023 1423 nuorta) nuorta yksilö- ja ryhmätilanteissa. Suurin osa asioinneista (88 %) tapahtui paikan päällä Ohjaamossa. Enemmistö nuorten kysymyksistä (25 %/v. 23 27 %) koski työllistymiseen liittyviä asioita. Seuraavaksi eniten asioitiin raha- ja Kela-asioissa (n. 17 %/v. 23 17 %) sekä koulutukseen ja opiskeluun (n. 15 %/v. 23 23 %) liittyvissä asioissa. Suurin nuorten kävijäryhmä oli 18–24-vuotiaat (68 % kaikista).

Ohjaamo sai vuodelle 2024 jatkorahoituksen TEMin kannustinmallirahoituksen kautta. Avustuksella pystyttiin palkkamaan hanketyöntekijä. Kunnan omien resurssien lisäksi Ohjaamossa työskenteli yhteensä neljä TE-toimiston ja hyvinvointialueen työntekijää sovittuina päivinä. Muutokset TE-palveluissa ja hyvinvointialueella näkyivät nuorten käytettävissä olevien valmennuspalveluiden kaventumisena. Lisäksi Ohjaamo oli koko vuoden vahvasti mukana uuden työllisyysalueen nuorten palveluiden järjestämistä koskevassa alueellisessa suunnittelutyössä.

Kunnan ohjausvastuulla oli vuonna 2024 yhteensä 32 oppivelvollista. Heidän joukossaan oli kuusi vieraskielistä nuorta. Lisäksi oppilaitosten tai vanhempien ennakoivia yhteydenottoja sekä kutsuja mukaan monialaisiin tapaamisiin ja kuulemistilaisuuksiin tuli vuoden aikana kymmeniä. Ohjaukseen tulevien oppivelvollisten tuen tarpeet ovat olleet moninaiset. Erityisesti vieraskielisten nuorten, tuva-koulutuksen jo suorittaneiden, romaninuorten ja erityisammattioppilaitoksen tarpeissa olevien nuorten ohjaaminen heille sopivaan koulutukseen ja heidän saamisensa kiinnittymään opiskeluun on tuottanut ajoittain haastetta. Yhteistyö Keudan ja Hyrian kanssa on toiminut sujuvasti.

Seminaareja ja kokouksia järjestettiin eniten eli 59 kpl. Muita erilaisia tapahtumia järjestettiin 54 kpl, mutta lisäksi myös teatteriesityksiä, viihdekonsertteja ja lasten tapahtumia. Kahvio Monikon Mustikka palveli sekä arkisin että tapahtumissa ja tilauksesta. Monikon

Mustikan myynti oli n. 43 000 euroa (vuonna 2023 47 620).

Ohjaamon päivystys toimi tiistaisin Monikon aulassa. Tammi-helmikuussa Monikkosalissa järjestettiin

presidentinvaalin osalta sekä ennakkoäänestys että varsinaiset äänestyspäivät. Molempina äänestyspäivinä kävijöitä oli n 4500. Kesäkuussa europarlamenttivaalien varsinainen äänestyspäivä oli Monikossa.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta/asiakkaiden lkm, kunnan oma toiminta	117	93	140
Iltapäivätoiminta per käynti/e	5,9	11,9	7,2
Iltapäivätoiminta/avustukset e	195 050	194 489	186 660
Iltapäivätoiminta/avustukset per lapsi e	692	1008	700
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	236	255	240
Monikkosali:			
Tilaisuuksien määrä	159	275	200
Kävijöiden määrä	31 255	28 189	30 000
Nuorten työllistäminen:			
Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelu)	39/50	2/13	15/80

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	138 930	0	138 930	145 874	6 944	5 %	140 571
Toimintakulut	-1 034 360	0	-1 034 360	-880 926	153 434	-15 %	-850 282
Toimintakate	-895 430	0	-895 430	-735 052	160 378	-18 %	-709 711

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Liikunta- ja hyvinvointipalveluiden toimintakatteen toteuma oli 82,2 %. Tähän vaikutti henkilöstömenojen alittuminen (toteuma 74 %), mikä johtui yhden henkilön 6 kk vajeesta sekä kohtaamispaikkakoordinaattorin palkkavarauksesta vuodelle 2024. Kohtaamispaikkakoordinaattori aloittaa työssään 1.3.2025. Lisäksi aineet ja tarvikkeet alittuivat noin 10

000 euroa sekä palveluiden ostot toteutuivat vain 70,4-prosenttisesti ja jäivät suunniteltua pienemmiksi. Uusia liikuntavälineitä hankittiin suunniteltua vähemmän. Asiantuntijakouluttajia sekä ohjatun toiminnan sijaisia tarvittiin aikaisempia vuosia vähemmän. Toiminnan tuotot toteutuivat 105-prosenttisesti. Alijäämä oli noin 160 000 euroa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut keskittyivät tuottamaan hyvinvointia ja terveyttä edistäviä, kohdennettuja liikuntapalveluja hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnalla eri ikäryhmille. Toimintaa kohdenettiin erityisesti lapsille, nuorille ja lapsiperheille sekä ikääntyneille. Työikäille järjestettiin muutamia matalankynnyksen liikuntaryhmiä työkyvyn tukemiseksi ja ylläpitämiseksi sekä liikuntaneuvonnan asiakkaiden vertaistueksi. Ohjatun liikuntatarjonnan suunnittelussa otettiin huomioon, että liikuntatarjontaa kunnassa tuottavat myös eri yhdistykset ja urheiluseurat, Nurmijärven Opisto sekä monet yksityiset yritykset.

Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnan toteuttamiseen vuoden 2024 aikana osallistui 15 eri palvelun tuottajaa. Suurin osa toiminnasta toteutetaan siis ostopalveluna. Suosituimpia kerhoja olivat kotitalous-, kuvataide-, käsityö- ja erilaiset liikuntakerhot. Vuonna 2024 toteutettiin yhteensä 95 kerhoa / jakso. Vuonna 2024 perusopetuksessa opettajien toteuttamat kerhotunnit sisällytettiin osaksi harrastamisen mallin kokonaisuutta. Harrastamisen paikkoja oli vuonna 2422 kpl ja osallistujia 1648 kpl, joista poikia oli yhteensä 705 kpl ja tyttöjä 931 kpl.

Liikuntapalveluiden omana ohjauksena on toteutettu ohjattuja perheliikunta- sekä vauva- ja taaperoi-ikäisten ryhmiä läpi vuoden. Sen lisäksi ostopalveluna on toteutettu lauantaisin, joka toinen viikko, Rajamäellä paikallisen MLL:n pitämää, perheille kohdennettua Liikuntamaa-toimintaa. Loma-ajan toimintoina lapsille ja nuorille toteutettiin Maaniitun koululla kaksi viikon pituista kesäleiriä sekä ja pidettiin avoimia pop up -tyyppisiä liikuntatuokioita kyläkoulujen pihalla sekä Sääksin uimarannalla parin viikon aikana kesäkuussa.

Nuorten, 18–29-vuotiaiden, hyvinvoinnin tukemiseksi liikunta- ja hyvinvointipalvelut liittyivät mukaan moniammatilliseen Ohjaamo-verkostoon. Yhteistyössä Ohjaamon kanssa perustettiin vailla opiskelu- ja työpaikkaa oleville nuorille ja nuorille aikuisille kaksi maksutonta matalan kynnyksen pienryhmäkuntosalikurssia. Nuoria ohjautui kuntosalikursseille mm. Ohjaamon, mielenterveyshoitajien, kotoutumis- ja palveluiden, Keusoten kotikuntouttajien sekä puolustusvoimien kutsuntojen kautta. Haastattelujen perusteella nuoret ja nuoret aikuiset kokivat kuntosalikursseilla käymisen auttaneen arjessa jaksamiseen ja mielen piristymiseen. Lisäksi he olivat saaneet arkeensa rytmitystä mm. nousta sängystä, syödä, lähteä kuntosalille ja käydä suihkussa, säännöllistä tekemistä ja sosiaalista kanssakäymistä. Tärkeää oli myös se, että heille tarjoutui mahdollisuus harrastaa taloudellisista haasteista huolimatta.

Ikäihmisille toteutettiin yhteensä 14 ohjattua allasjumpa-, 2 tasapaino-, sekä 23 soveltava kuntosalikurssia. Osallistumiskertoja vuoden 2024 aikana oli yhteensä 2633. Toimintakyvyn paranemista arvioitiin soveltavien kuntosalikurssien osalta järjestämällä lyhyen fyysisen suorituskyvyn testejä (sppb) asiakkaille 9 viikon kurssijakson alussa sekä lopussa. Tulosten perusteella on havaittavissa useammalla henkilöllä positiivisia muutoksia tasapainon ja alaraajojen lihaskunnon kohentumisessa. Suullisten haastatteluiden perusteella asiakkaat kokivat kurssista olleen hyötyä päivittäisten arkiaskareiden sujuvoitumisessa mm. olkanivelen liikkuvuudessa sekä kävelyvarmuudessa, sekä kurssilla tapahtuneen sosiaalisen kanssakäymisen lisänneen mielen hyvinvointia merkittävästi.

Yhteistyönä paikallisten yhdistysten kanssa järjestettiin toukokuussa Unelmien liikuntapäivä, sekä vanhusten viikolla lokakuussa hyvinvointimessut Klaukkalan Monikossa. Yhteistyötä tehtiin myös Omaisoiva ry:n kanssa omaishoitoperheille suunnatun virkistystapahtuman toteutuksessa, sekä kunnan ja seurakunnan vapaaehtoiskoordinaattorin organisoimassa vapaaehtoiskoulutuksessa ikäihmisten moduulissa kouluttajaroolissa. Ikäihmisten aktiivisen vapaa-ajan tukemiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi jaettiin kenkien liukuesteitä kahteen eri kertaa, vuoden 2024 aikana, yhteensä 1300 kappaletta.

Kunnan ja kunnassa toimivien urheiluseurojen yhteistyötä kehitettiin järjestämällä seuraparlamentti ja erillisiä, seurakohtaisia yhteistyöpalavereita liittyen liikuntasalien käyttövarauksiin. Lisäksi jalkauduttiin Klaukkalan ja Kirkonkylän liikuntasalien iltavuoroille katsomaan ja kuulemaan, mitä seurojen käytännön toimintaan kuuluu. Myönnettyjä vuoroja kertyi yhteensä 12417 kpl ja niistä koostui yhteensä 21035,5 tuntia.

Hyvinvoinnin edistäminen

Kohtaamispaikka Suopolun tupa on toiminut kunnan liikunta – hyvinvointipalveluiden alaisuudessa 1.1.2024 alkaen. Kohtaamispaikka on osa Keusoten perhekeskusverkostoa ja toimintaa järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kuten Keusoten jalkautuvat työntekijät, seurakunta sekä eri yhdistykset ja järjestöt. Lisäksi kohtaamispaikalla vierailee satunnaisesti yksityisiä toimijoita.

Kohtaamispaikkatyön tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen toimintaa niin lapsiperheille kuin ikäihmisille, tukea heidän arkeansa, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Lapsiperheille suunnattu toiminta tapahtuu arkipäivisin klo 9–15. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa lasten ja vanhempien osallisuutta, vuorovaikutusta ja voimavaroja.

Kohtaamispaikan tiloissa toimii eri toimijoita kuten Klaukkalan alueen avoin päiväkotikeskivälikoti

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut ovat mukana lokakuussa 2024 alkaneessa Hyvää liikkeellä -kehittämishankkeessa, jonka tavoitteena on kehittää Nurmijärven kunnan perusopetusyksiköiden toimintakulttuuria kokonaisvaltaista hyvinvointia edistäväksi. Kehittämistyötä tekevät kaksi alueellista hyvinvointipedagogia ja Move!-tsemppari yhdessä Hyvää liikkeellä -tiimin kanssa, joka koostuu koulutuspalveluiden sekä liikunta- ja hyvinvointipalveluiden asiantuntijoista. Yhteistyössä ovat mukana myös Nurmijärven perusopetusyksiköt. Move!-tsempparin keskeisenä työtehtävänä on kehittää Move!-mittausten prosessia ja mittauksista saadun tiedon hyödyntämistä kuntatasoisesti. Tarkoituksena on rakentaa moniammatillinen palvelupolku oppilaiden tueksi yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän ja hyvinvointialueen kanssa. Toiminnan nykyisiä käytäntöjä kartoitettiin kyselyillä, jotka kohdennettiin Move!-mittausten parissa toimiville koulujen henkilöstön jäsenille sekä kouluterveydenhoitajille.

perjantaihin, Ikäihmisille suunnattu pysytään pystyssä -tasapainokurssi, maahanmuuttotautaisille kohdennettu Luetaan yhdessä -ryhmä yhteistyössä kunnan maahanmuuttoyksikön kanssa, Sijaisvanhempien tukiryhmä ja Ikäihmisten saunaklubi.

Kohtaamispaikalla kävi vuoden 2024 aikana 21 eri asiantuntijaa. Yhteensä vuoden aikana kohtaamispaikka keräsi 6521 päiväkävijää ja 230 iltakävijää. Viikonloppuisin kohtaamispaikassa kävi yhteensä 147 vierailijaa. Kohtaamispaikasta vastasi yksi kunnan työntekijä.

Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimi vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä vuoden 2024 kokouksissa. Vanhusneuvoston puheenjohtajana toimi Jorma Niinistö ja vammaisneuvoston puheenjohtajana Esa Lahtela.

Keskeisimmät perustiedot

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TP2024	TA2024
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Ohjaustuntikertoja vuodessa	1 005	663	1 050
Ohjattujen ryhmien määrä	80	71	123
Myönnettyjä vuoroja liikuntasaleissa (tunti/vuosi)	21 655	21 036	20 202
Avustettavien liikuntaseurojen lukumäärä	*25	34	32
Avustettavien hyte-yhdistysten lukumäärä	*32	27	28

*Uusi tunnusluku, toteuma 2023

2.1.3 Ympäristötoimiala

Toimintakertomus vuodelta 2024

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	38 446 756	850 000	39 296 756	40 707 430	1 410 674	4 %	47 843 295
Myyntituotot	2 311 740	850 000	3 161 740	2 252 966	-908 774	-29 %	2 203 358
Maksutuotot	1 120 000		1 120 000	750 530	-369 470	-33 %	2 087 624
Tuet ja avustukset	242 500		242 500	114 319	-128 181	-53 %	153 652
Muut toimintatuotot	34 772 516		34 772 516	37 589 616	2 817 100	8 %	43 398 661
Valmistus omaan käyttöön	1 150 000		1 150 000	1 268 814	118 814	10 %	537 860
Toimintakulut	-35 861 041	-41 500	-35 902 541	-35 849 972	52 569	0 %	-33 884 718
Henkilöstökulut	-7 937 086	58 500	-7 878 586	-7 751 328	127 258	2 %	-7 566 713
Palvelujen ostot	-14 387 106	-100 000	-14 487 106	-14 861 374	-374 268	-3 %	-14 002 630
Aineet, tarv. ja tavarat	-6 849 495		-6 849 495	-6 591 213	258 282	4 %	-6 382 248
Avustukset	-480 000		-480 000	-478 212	1 788	0 %	-455 069
Muut toimintakulut	-6 207 354		-6 207 354	-6 167 845	39 509	1 %	-5 478 057
Toimintakate	3 735 715	808 500	4 544 215	6 126 272	1 582 057	35 %	14 496 437
Poistot ja arvonal.	-20 483 410	0	-20 483 410	-22 797 656	-2 314 246	-11 %	-21 776 626

Olenneiset tapahtumat tilikaudella ja tilikauden päättymisen jälkeen

Toimialan toimintakate toteutui noin 1,6 milj. euroa muutettua talousarvioita parempana ja 2,4 milj. euroa parempana alkuperäiseen talousarvioon nähden joh-tuen arvioitua korkeammista omaisuuden luovutusvoi-toista sekä ulkoisten vuokrien tuotoista. Valmistus omaan käyttöön ylitti talousarvion noin 0,1 milj. eurolla, joka vaikutti samassa suhteessa toimintakulujen ylityk-seen. Näiden nettovaikutus on nolla.

Toimialan palvelujen ostojen kasvaneeseen määrään vaikuttivat erityisesti kiinteistöihin tehdyt asiantuntija-sekä selvitystyöt. Henkilöstösäästöjä muodostui muun muassa resurssivajeesta ja NUUKA-ohjeistuksen mukais-ten säästövapaiden käytöstä.

Teknisen keskuksen toimintakate toteutui lähes talous-arvion mukaisesti. Tulosalueen kustannukset ylittyivät muun muassa palvelujen ostojen osalta ja säästöjä muo-dostui sähkökustannusten pienentymisen myötä.

Tilakeskuksen toimintakate toteutui noin 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuotot kasvoivat Lepsämän koulupalon vakuutuskorvauksista sekä arvioitua korkeammista vuokratuotoista. Toiminta-kulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukai-sesti.

Hallinto- ja talouspalveluiden toimintakate toteutui noin 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Ra-kentaminen jatkui ennakoitua hiljaisempana, joka näkyi myönnettyjen rakennuslupien määrissä sekä tuotoissa.

Säästöjä muodostuu Keski-Uudenmaan ympäristökes-kuksen arvioitua pienemmästä maksuosuudesta sekä toimintakulujen säästöistä.

Maankäytön ja kaavoituksen toimintakate toteutui ta-lousarvion mukaisena. Vuoden 2024 aikana edistettiin useita merkittäviä hankkeita henkilöstön vaihtuvuu-desta huolimatta. Heinoja II asemakaava saavutti lain-voiman, Klaukkalan vesitornin asemakaava saatiin val-misteltua ja Sudentullin asemakaavaluonnos oli nähtä-villä marraskuussa.

Omaisuuden tuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 0,8 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion noin 1,7 milj. eurolla. Tähän vaikuttivat muun muassa myytyjen alueiden arvioitua pienemmät tasearvot ja loppuvuotta kohti piristynyt tonttikauppa. Vuoden 2024 aikana luo-vutettiin yhteensä 43 omakotitonttia, joka on tässä ma-talasuhdanteessa hyvä saavutus.

Koko toimialan investoinnit toteutuivat 3,4 milj. euroa muutettua talousarviota alhaisempana.

Talonrakennuksen merkittävin hanke oli Rajamäen kam-puksen rakennuttaminen. Vaikuttavia suunnitteluhank-keita olivat Klaukkalan minipalveluverkkoselvitys ja NYK ja lukio -hankesuunnitelman päivittäminen ja uudelleen-kartoitus. Klaukkalan minipalveluverkkoselvityksen han-kesuunnitelmaan sovellettiin uutta hallintosääntöä, jonka myötä päätöksenteossa ollut hankesuunnitelma

oli sisällöltään aiempaa kattavampi, ja samassa yhteydessä päätettiin tilaohjelman ja kustannusarvioiden lisäksi myös muun muassa rahoitusmuodosta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toimialan tulevaisuudennäkymät ovat riippuvaisia strategisista valinnoista. Kunnan tulee linjata millä volyyminä ollaan valmiita kasvamaan ja toisaalta mitkä ovat vetovoimatekijöitä niin asumisen, työpaikkarakentamisen, kuin palveluiden osalta. Tällä hetkellä kunnan palveluverkkoa kehitetään aktiivisesti. Kaikissa kunnan keskustataajamissa on meneillään koulu- ja päiväkotirakentamishankkeita. Hankkeilla on merkittävää vaikutusta veto- ja pitovoimatekijöihin niin asukkaiden, tilojen käyttäjien kuin työntekijöidenkin osalta.

Talouden näkökulmasta nopealla syklillä tulevat rakennushankkeet haastavat koko investointiohjelman toteuttavuuden. Toimenpiteitä tulee harkita talouden ja käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Kiinteistöjen heikon kunnan takia tulevaisuudessa tulee pohdittavaksi pieninvestointimäärärahojen tason korottaminen. Historian valossa on selvää, että osasy rakennusten heikkoon kuntoon selittyy alhaisilla pieninvestointimäärärahoilla, joilla kiinteistöjen kuntoa voi ylläpitää pitkäjänteisesti. Toimitilojen osalta menopaineita tuo tässä hetkessä sisäilmaongelmien jatkuminen ja niistä aiheutuvat laajenevat ja jatkuvasti lisääntyvät väistölatarpeet.

Toimitilakantaa pyritään vähentämään tarpeettomien tilojen myymisellä ja heikkokuntoisten kohteiden purkamisella. Vuoden 2025 aikana on tavoitteena myydä muun muassa sotekiinteistöt ja keskittyä kunnan ydintoimintoja tukevien kiinteistöjen kehittämiseen. Lisäksi tarkasteltavana on kunnantalon korttelin kiinteistöt.

Toimialan toiminnassa merkittäviä ja tavoiteltavia kehittämisaskeleita lähivuosien aikana ovat muun muassa jätehuollon järjestämisen edelleen kehittäminen yhteistyössä Kiertokapula Oy:n ja jätelautakunta Kolmenkieron kanssa, sekä ilmasto-, ympäristö- ja hulevesiasioiden järjestelyt. Myös joukkoliikennettä suunnitellaan ja kehitetään määrärahojen puitteissa. Nykyinen sopimus on voimassa vuoteen 2028.

Ilmasto- ja ympäristöasioita on edistetty kuluneen vuoden aikana. Toimialan johdolla koordinoidaan poikkihallinnollista ilmastotyöryhmän toimintaa. Kunta on valtuuston (28.2.2022 § 17) päätöksellä sitoutunut olemaan hiilineutraali kunta vuoteen 2035 mennessä.

Kunnallistekniikan investoinnit toteutuivat noin 2,3 milj. euroa vähäisempänä verrattuna muutettuun talousarvioon nähden johtuen usean projektin ennakoitua hitaammasta etenemisestä ja olosuhteiden muutoksista.

Kuntatasolla yhtenä tärkeänä lähiajan ja -vuosien toimenpiteenä on kunnan sähkökulkuneuvojen ja -infran hankintojen suunnittelu ja vaiheittainen toimeenpano resurssien puitteissa ja lain edellyttämällä aikataululla.

Toimialalla jatketaan maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti aktiivista maanhankintaa sekä turvataan monipuolinen tonttitarjonta asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin ottaen huomioon olemassa olevat palvelut.

Rakentamislain voimaantulo 1.1.2025 lukien on edellyttänyt paljon valmistelutoimenpiteitä ja aktiivista koulutautumista sekä kaavoituksen että rakennusvalvonnan puolella. MAL2023 sopimusneuvottelut seudun kuntien ja valtion kesken saatiin päätökseen syyskuussa 2024.

Maankäytön ja kaavoituksen tulosalueen toiminnalla pyritään edelleen turvaamaan kunnan kehitystä hankkimalla maata ja kaavoittamalla sekä asuin- että yritystontteja. Tonttien luovutuksien määrät ovat riippuvaisia talouden suhdanteista.

Tulevaisuudessa on harkittava uusien asuntoalueiden rakentamisen aloittamista kunnan kokonaisuutena huomioiden. Tontinmyyntimarkkinoiden viilentyessä on hyvä asia, että kaava- ja tonttivarantoa on olemassa. Infran rakentamisen hallitulla säätelyllä on mahdollista reagoida nopeastikin markkinamuutoksiin, jolloin investointeja ei tehdä liian etupainotteisesti.

Maaseudun kehittämisen rakentamisperiaatteiden osalta kunnanhallitus linjasi syksyllä 2023, että maaseudun yleiskaavoissa ei esitetä tiloittain rakentamismahdollisuuksia. Uudelleen valmisteltu Metsäskylän osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä elo-syyskuussa 2024.

NUUKA-työn osalta Klaukkalan minipalveluverkon hankesuunnitelmat valmisteltiin päätöksentekoon. Valtuusto hyväksyi hankesuunnitelmat 2.10.2024. Urheilupuiston koulun toteutus etenee ensimmäisenä projektina toteutukseen vuonna 2025, Viirinlaakson päiväkotikoulu on ehdotusvaiheessa asemakaavoituksessa ja Klaukkalan koulu odottaa toteutusta Urheilupuiston rakentamisen jälkeen. Hankesuunnitelmalla on vaikutusta noin 1500 lapsen varhaiskasvatus tai koulujärjestelyihin tulevaisuudessa.

Varautuminen on saanut painoarvoa viime vuosina muuttuneen turvallisuusympäristön vuoksi. Ympäristötoimialan valmiussuunnitelma on päivitetty 3.1.2024. Vuoden 2025 aikana tulee suunnitelmaan päivitystarve “Valtioneuvoston periaatepäättös yhteiskunnan turvallisuusstrategia” myötä, samalla tulee läpikäydä suunnitelman päivittämistarve muiltakin osin.

Henkilöstö

Vuoden 2024 aikana rekrytoinnit helpottuivat aiempiin vuosiin nähden. Toimialan kokoneiden ja osaavien asiantuntijoiden rekrytointi on edelleen joiltain osin haastavaa ja vaatii jatkossakin panostusta rekrytointiprosesseihin. Henkilöstömäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden, toimialalla saatiin täytettyä auki olevia vakansseja. Viestintätiimi tuki toimialan rekrytointiviestintää tärkeällä tavalla. Houkuttelevan työntajakuvan muodostamisessa on onnistuttu melko hyvin.

Toimialan palveluksessa olevan henkilökunnan määrä 31.12.2024

HTV1	31.12.2024	31.12.2023
Yhteensä	153,2	151,6

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Prosessit ja tietojärjestelmät

Trimble Locuksen eli kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmän päivitys työpöytäversiosta selainversioon on iso muutos, joka sovellusten osalta on otettu käyttöön soveltuvien osin. Haasteena muutosvaiheessa on edelleen kahden version käyttäminen. Henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon järjestelmien muutokset ovat kuormittaneet toimialan työntekijöitä ja aiheuttaneet osittain haasteita käytännön toimintaan.

Henkilöstön osaaminen ja saatavuus

Henkilöstön eläköitymiset ja esimerkiksi avainhenkilöiden mahdolliset työpaikanvaihdot lisäävät haasteita palvelutoiminnan järjestämiseen tavoitteiden mukaisesti. Toimialan rekrytointihaasteet, ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyshaasteet voivat tuoda merkittäviä riskejä toimintaan. Kaikkia toimialan vastuulla olevia tehtäviä ja hankkeita ei voitu toteuttaa suunnitellun mukaisesti sekä esimerkiksi investointihankkeille on jouduttu hankkimaan valvontaa ostopalveluna sekä muiden työjärjestelyjen kautta.

Kunta on kilpailuttanut sähkösopimuksen vuosille 2024–2027. Sähkön hinnan vaihteluiden riskejä on pienennetty kiinnittämällä kiinteät hinnat vuosille 2025 ja 2026. Kilpailutetulla tariffilla ja tavoiteltavalla kulutuksen vähentämisellä on merkittävä yhteisvaikutus säästöjen aikaansaamiseksi.

Toimialan johtoryhmän osalta hallintopäällikön tehtävää on hoidettu vuodesta 2023 lähtien sijaisjärjestelyin. Kunnanhallitus teki 7.10.2024 päätöksen uuden viranhaltijan valinnasta. Maankäytön ja kaavoituksen tulosalueen osalta vuoden aikana oli kolme rekrytointia, jotka saatiin tehtyä onnistuneesti. Yleiskaavapäällikön rekrytointi aloitettiin loppuvuonna 2024, uusi viranhaltija aloittaa helmikuussa 2025.

Lainsäädännön muutokset

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki tuli voimaan 1.1.2024. Laki koskee rakentamisen ja alueidenkäytön tietoja. Uusi rakentamislaki tuli voimaan muutoksineen pääsääntöisesti 1.1.2025 lukuun ottamatta muutamia kohtia. Samalla muutettiin jäljelle jäävä osuus maankäyttö- ja rakennuslaista alueidenkäyttölaiksi ja siihen tehtiin muutoksia.

Alueidenkäyttölain uudistaminen jatkui vuoden 2024 aikana, hallituksen esitysluonnosta odotetaan lausunkierrokselle. Samanaikaisesti laaditaan yhdyskuntakehittämislakia maankäyttö- ja rakennuslain kaavojen toteuttamista ja maapolitiikkaa koskevilta osin.

Vahingot

Kunnan omaisuuteen kohdistuva ilkivalta on ollut jatkuvaa. Ilkivalta-asoiden hoito on sitonut toimihenkilökapasiteettia ja määrärahoja korjaustöihin.

Ilvesvuoren eteläosan ja Elomäentien alueen hulevesihaittaan liittyvä lupahakemus vesien johtamiseksi oli kunnan aloitteesta vireillä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa, joka teki asiasta myönteisen päätöksen 12.3.2024. Päätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, jossa käsittely on edelleen kesken.

Toiminnan keskeytykset

Toimialan toiminta on jatkunut pääsääntöisesti suunnitelmien mukaisesti. Äkillisiin henkilöstömuutoksiin ja yllättäviin tilanteisiin on pääsääntöisesti pystytty reagoimaan, ja toiminta on jatkunut keskeytyksettä. Punamullantien sillan korjaushanke jouduttiin keskeyttämään loppuvuodesta 2024 ja urakoitsijan kanssa sopimus on purettu. Kunta saattaa hankkeen loppuun vuoden 2025 aikana.

Keskeneräiset ja päättyneet oikeudenkäynnit

Lepsämän ja Valkjärven koulun tuhopolttojen rikosoikeudellinen oikeudenkäynti käytiin vuonna 2024, vahingonkorvausoikeudenkäynti tulossa vuonna 2025.

Maarakennuksen työkonopalvelujen hankinnasta vuonna 2023 valitettiin markkinaoikeuteen. Markkinaoikeus hylkäsi valituksen 5.4.2024 ja päätös on lainvoimainen.

Valtuusto hyväksyi 25.5.2022 yksityisteiden avustusten uudet kehitetyt myöntämisehdot. Päätöksestä valitettiin edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi päätöksellään 5.6.2024 valituslu-pahakemuksen. Valtuuston päätös on lainvoimainen.

Markkinaoikeudessa ei ole tällä hetkellä uusia vireillä olevia asioita ympäristötoimialan osalta.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä toimialalla

Toimialajohtaja ja tulosaluepäälliköt vastaavat kunnan hallintosäännön mukaisesti sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta omalla vastuualueellaan.

Valvonta ja riskienhallinta ovat tärkeä osa arjen johtamista, säännöllistä seuranta ja raportointia tehdään annetun ohjeistuksen mukaisesti. Ympäristötoimialalla hallintoyksikkö ohjeistaa ja seuraa keskitetysti seurannan ja raportoinnin toteutumista.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa käsitellään toimialan johtoryhmän kokouksissa ja tarvittaessa teemoittain asianosaisten henkilöiden kanssa. Toimialan rakennuskohteissa laaditaan lain edellyttämät turvallisuusasiakirjat, nimetään turvallisuuskoordinaattori ja pidetään tarvittavat turvallisuuskoulutukset. Perustettavassa merkittävien rakennushankkeiden ohjausryhmässä tullaan käymään läpi hankkeiden riskien hallintaa.

Sopimusten toteutumista ja niiden valvontaa suoritetaan muun muassa urakoiden osalta työmaakokouksissa ja kunnan työnjohtajan toimesta. Ulkopuolisen konekaluston osalta koneet toimivat työmaiden aikataulun mukaisesti kunnan työnjohtajan alaisuudessa, jolloin valvonta on päivittäistä. Hankkeiden dokumentointia kehitetään edelleen, jotta hankkeen ajantasaistieto olisi helpommin siirrettävissä vastuuhenkilöltä toiselle myös henkilövaihdostilanteissa.

Tulosalueiden kalusto-, urakointi- ja palveluiden hankinnat kilpailutetaan hankintalakia, tilaajavastuulakia ja kunnan ohjeistuksia noudattaen. Kilpailutuksissa tarjoajilta on pyydetty lain edellyttämät todistukset ja selvitykset, jotka osoittavat, että valittu tarjoaja täyttää yleiset ja tilaajavastuulain mukaiset vaatimukset.

Toimintatapoja ja yhteistyötä toimialan sisällä kaavaprosesseihin liittyen on kehitetty niin toiminnan sujuvuuden kuin riskien hallitsemiseksi. Asemakaavaprosesseissa

laaditaan selvityksiä muun muassa pilaantuneen maaperän varalta silloin, kun on epäily, että alueella saattaa olla aiemman toiminnan jäljiltä pilaantunutta maata. Lisäksi selvityksiä laaditaan muun muassa rakennettavuuden ja melun osalta.

Ulkoistamista niin rakennuttamisessa ja ylläpidossa on jouduttu kasvattamaan. Ulkoistettujen toimintojen valvontaan joudutaan käyttämään konsultteja. Lisäksi toiminnassa on priorisoitu etusijalle akuuttien asioiden hoitaminen. Ilkivallan ehkäisyssä on olennaisena tekijänä kameravalvonta. Kameravalvonta toimii ennaltaehkäisevänä, vaikkakin valvomopalvelua ei ole käytössä, vaan tallenteita hyödynnetään tekijöiden tunnistamiseen jälkikäteen.

Merkittävien rakennushankkeiden osalta on perustettu vuonna 2024 ohjausryhmä, jossa hankkeen ohjaamista, riskienhallintaa, raportointia, käyttäjänäkökuja ja muun muassa ennustamista tullaan kehittämään. Ohjausryhmän raportointeja tullaan hyödyntämään soveltavien osin päätöksentekoon tuotavaan hankeseurantaan ja taloussuunnitteluun. Kunnallistekniikan rakentamisen osalta on jo laadittuna osasta hankkeista hankekortit ja vastaavaa formaattia tullaan monistamaan jatkossa muihinkin merkittäviin rakennushankkeisiin.

Ympäristötoimialalla on lukumäärällisesti ja euroissa mitattuna paljon hankintoja. Kunnan hankintatoimi on tukenut ympäristötoimen hankintaprosesseja yhä tiiviimmin kuluvan vuoden aikana. Kunnan hankintayksikkö tulee ottaa mukaan jo tarjouspyyntöjen valmisteluvaiheessa, koska hankintaprosessit ovat usein erittäin vaihtuvia. Tällä ennaltaehkäistään mahdolliset muotovirheet hankintaprosessin eri vaiheissa. Tiivis yhteistyö hankinnoissa kunnan hankintayksikön sekä tarvittaessa kunnanlakimiehen ja hallintopäällikön kanssa on oleellista myös riskienhallinnan näkökulmasta.

Vuonna 2024 toimialalla on tehty sisäisiä tarkastuksia muun muassa prosesseihin ja urakoihin. Riskienhallinnassa on havaittu joitain poikkeamia kuluneella tilikaudella. Yksi poikkeama liittyy urakoitsijalta saamatta olevaan maksuun. Sovitteluneuvottelut asian osalta jatkuvat urakoitsijan ja kunnan kesken keväällä 2025.

Toinen poikkeama liittyy katukunnossapidon kaivuulupien käsittelyyn ja laskuttamiseen. Vuoden 2024 aikana sisäisen tarkastelun tuloksena prosessissa havaittiin

poikkeamia. Lupahakemusten käsittelyjä oli jäänyt viemättä loppuun asti laskutuksineen. Sisäinen selvitys osoitti tähän olevan useita osatekijöitä, joita olivat muun muassa henkilöstövaje, lupanhakijoiden lopputarkastuksen hakematta jättäminen sekä tiedonsiirto henkilöstömuutosten aikana.

Prosesseihin ja lupavalvontaan on tehty muutoksia. Vanhojen lupien käsittelyä on hoidettu tehostetusti loppuvuoden aikana, ja korjaavat toimenpiteet pyritään saamaan valmiiksi kesään 2025 mennessä.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Kiinteä omaisuus	-1 000 000	-1 700 000	-2 700 000	-2 644 533	55 467	2 %
Talonrakennus	-17 060 000	270 000	-16 790 000	-15 792 760	997 240	6 %
Kunnallistekniikan rakentaminen	-12 995 000	1 175 000	-11 820 000	-9 525 179	2 294 821	19 %
Irtain omaisuus	-435 000	0	-435 000	-428 881	6 119	1 %
Yhteensä	-31 490 000	-255 000	-31 745 000	-28 391 354	3 353 646	11 %

Toimialan investoinnit toteutuivat noin 3,0 milj. euroa alkupe-
räistä talousarviota ja noin 3,4 milj. euroa muutettua talousar-
viota alempana. Kiinteän omaisuuden osalta investointi toteu-
tui noin 1,7 milj. euroa alkuperäistä talousarviota korkeam-
pana, eli muutetun talousarvion mukaisena.

Talonrakennuksen investoinnit toteutuivat noin 1,0 milj. euroa
muutettua talousarviota ja 1,2 milj. euroa alempana alkuperäi-
seen talousarvioon nähden. Talonrakennuksen merkittävin in-
vestointi oli Rajamäen kampus, jonka lisäksi toteutettiin useita

pienempiä rakennusten käyttöikää pidentäviä korjaushank-
keita.

Kunnallistekniikan rakentamisen investoinnit toteutuivat 2,3
milj. euroa muutettua talousarviota ja 3,5 milj. euroa alkupe-
räistä talousarviota alempana. Kunnallistekniikan rakentami-
sen merkittävimpiä investointeja olivat Ilvesvuori pohjoisen
työpaikka-alue, ja jalankulku- ja pyörätiet Klaukkalantie-Kehä-
tien risteyksestä Perttulaan sekä välille Klaukkala-Korpilampi.

Investointien toteutumisesta on kerrottu tarkemmin tulosalu-
eiden toimintakertomuksissa.

Merkittävät hankkeet

Merkittävät hankkeet toteutuivat vuoden 2024 aikana pää-
sääntöisesti suunnitelmien mukaan. Merkittävien hankkeiden
ohjausryhmä kokoontui noin kuukauden välein. Ohjausryhmä
arvioi käynnissä olevia sekä suunnittelussa olevien hankkeiden
toteutumista riskianalysien kokemusten perusteella.

Talonrakennuksessa merkittävin hanke oli Rajamäen kampus,
joka hankkeen kokonaisuuden ennustetaan toteutuvan ta-
lousarvion mukaisena. Kunnallistekniikan puolella merkittä-
vimpiä hankkeita olivat Vanha-Klaukan alue ja syksyllä käynnis-
tynyt Ilvesvuori pohjoinen.

Nurmijärven kunta						
Merkittävien hankkeiden talousraportointi						
Raportointi ajalta 1-12/2024						
Hanke	Toteuma			Kustannusarvio		
	Toteuma 1-12/2024	Aiemmat kustannukset	Kokonaiskustannukset	Vaihe	Kustannusarvio	Ennuste
Talonrakennus						
Rajamäen kampus, uudishanke	13 956 407 €	6 351 253 €	20 307 660 €	HS 2020	25 740 000 €	27 000 000 €
Nurmijärven yhteiskoulu (NYK) ja lukio*	84 648 €	44 862 €	129 510 €	HS 2021	21 600 000 €	39 746 000 €
* Hankesuunnitelma uudestaan päätöksentekoon vuodenvaihteessa 2024/2025						
Kunnallistekniikan rakentaminen						
Heinoja I**		7 252 884 €	7 252 884 €	RS 2021	7 857 700 €	9 102 884 €
Toreeninkulma II	10 103 €	3 217 080 €	3 227 183 €	KRS 2021	1 977 600 €	3 247 080 €
Vanha-Klaukka**	69 583 €	15 461 004 €	15 530 587 €	RS 2022	16 291 692 €	15 930 587 €
Ilvesvuori pohjoinen**	1 484 381 €	452 818 €	1 937 199 €	RS 2024	11 452 299 €	8 755 687 €
** sis. Vesilaitoksen kustannukset						
Vaiheen ajankohdassa käytetyt lyhenteet						
				HS	Hankesuunnitelma	
				RS	Rakentamissuunnitelmavaihe	
				KRS	Kadunrakentamissuunnitelmavaihe	

Omaisuu den tuotot ja hallinta

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	5 040 000	850 000	5 890 000	6 696 102	806 102	14 %	17 694 242
Toimintakulut	-135 000	0	-135 000	-100 425	34 575	26 %	-174 555
Toimintakate	4 905 000	850 000	5 755 000	6 595 677	840 677	15 %	17 519 687

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Omakotitontteja (AO) on luovutettu 43 kpl, joista 20 on myyty ja 23 on vuokrattu. Omakotitonttien luovutukset jakautuvat taajamittain seuraavasti: Rajamäki 10 kpl, Kirkonkylä 18 kpl, Klaukkala 14 kpl ja Lepsämä 1 kpl. Yhtiömuotoiseen rakentamiseen (AK, AR, PL) on luovutettu 4 tonttia, 3 Klaukkalasta ja yksi Kirkonkylältä. Yritystontteja myytiin 3 kpl Kirkonkylältä.

Omaisuu den tuottoja kertyi yhteensä 6,7 milj. euroa. Maa-alueiden myyntivoittoa kertyi 4,6 milj. euroa ja vuokratuloja 2,0 milj. euroa. Maankäyttö sopimuksista tehtäviä kirjauksia ei kohdistunut vuodelle 2024.

Omaisuu den tuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 0,8 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion noin 1,7 milj. eurolla.

Arvioitua parempaan toteumaan vaikutti loppuvuoden aikana selkeästi piristynyt omakotitonttikauppa. Vuoden 2024 luovutetuista 43 tontista lopullisia luovutuskirjoja allekirjoitettiin loka-marraskuussa 18 tontista. Lisäksi myyntivoittoa lisäsi paloaseman kiinteistöstä tehty vuoden 2024 poistokirjaus ennen joulukuun loppupuolella tehtyä luovutusta.

Investointien toteutuminen

Kiinteä omaisuus	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Maa-alueiden hankinta	-2 500 000	-1 100 000	-3 600 000	-3 363 827	236 173	7 %
Maa-alueiden myynti	1 500 000	-600 000	900 000	719 294	-180 706	-20 %
Netto	-1 000 000	-1 700 000	-2 700 000	-2 644 533	55 467	2 %

Kiinteän omaisuuden investoinnit toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti. Maa-alueiden hankinta eli ostokustannukset toteutuivat noin 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota alemmina, mutta noin 0,9 milj. euroa alkuperäistä talousarviota korkeampina. Alkuperäisen talousarvion ylitys johtuu pääasiassa Heinoja II alueeseen liittyneiden maankäyttökorvausten arvonkirjauksista. Maa-alueita hankittiin ostamalla 2,3 milj. eurolla yhteensä 59,98 ha.

Maa-alueiden myynnin tasearvo toteutui 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota, ja noin 0,8 milj. euroa alkuperäistä talousarviota alempana. Myytyjen maa-alueiden tasearvo kirjataan investointeihin, jotka ovat vuoden aikana olleet ennustettua pienemmät. Maa-alueiden myyntejä toteutui 5,3 milj. euron arvosta, josta investoinnille kirjattiin maapohjien tasearvo 0,7 milj. euroa ja tuloslaskelmaan kirjattiin maanmyyntien myyntivoitto 4,6 milj. euroa.

Keskeisimmät perustiedot

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2023	TP2024	TA2024
Omaisuu den tuotot ja hallinta			
Luovutetut omakotitontit, kpl	32	43	35-40
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit, kpl	3	4	3-5
Luovutetut yritystontit, kpl	4	3	2-3

Tekninen keskus

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	2 352 830	0	2 352 830	2 388 483	35 653	2 %	2 201 759
Valmistus omaan käyttöön	1 150 000	0	1 150 000	1 268 814	118 814	10 %	537 860
Toimintakulut	- 14 183 881	0	- 14 183 881	- 14 462 607	- 278 726	- 2 %	- 13 415 535
Toimintakate	- 10 681 051	0	- 10 681 051	- 10 805 311	- 124 260	- 1 %	- 10 675 915

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Teknisen keskuksen osalta toimintakate toteutui noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarvioita heikemmin. Teknisessä keskuksessa kunnallistekniikan rakentamiseen sisältyy kirjauskäytäntö, joissa osa kustannuksista on siirretty Vesi-liikelaitoksen investoinniksi. Ympäristötoimialan ja teknisen keskuksen tuloslaskelmissa tämä näkyy valmistuksena omaan käyttöön ja palvelujen ostoissa. Muutoksella ei ole nettovaikutusta toimialan ja teknisen keskuksen tuloslaskelmissa. Valmistus omaan käyttöön toteutui noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana.

Katukunnossapidon osalta toimintakate toteutui noin 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota huonompana, johtuen pääosin vallinneista kovista talvikeliolosuhteista alkuvuoden osalta ja tieopasteiden ja -kalusteiden kunnostusten ja hankintojen toteutumasta budjetoitua enemmän. Jätehuollon (mukaan lukien ylijäämämassojen vastaanotto) toimintakate toteutui lähes budjetin mukaan. Viher- ja liikunta-alueiden toimintakate toteutui noin 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikemmin johtuen pääosin alkuvuoden kovista talvikeliolosuhteista.

Teknisen keskuksen koordinoinnin toimintakate oli talousarviota hieman parempi johtuen pääosin ennakoitua alhaisemmista palvelujen ostoista. Kunnallistekniikan rakentamisen toimintakate toteutui noin 0,2 milj.

euroa budjettiin nähden paremmin, johtuen pääosin tuntipalkkaisten lomapalkkavarauksen määrärahan alituksesta sekä henkilöstökulujen ylityksistä suhteessa budjetoituihin määrärahoihin. Kunnallistekniikan suunnittelun mukaan lukien joukkoliikenne toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisena.

Vuoden 2024 lopulla hyväksyttiin uusitut kaivulupaohjeistukset. Kaivulupahakemusten valtavan suuren kasvun takia teknisessä keskuksessa tehtiin poikkeuksellisia järjestelyitä ja rekrytoitiin uusi määräaikainen katutarkastaja, jotta lupa-asiat ja valvonta saatiin järjestettyä.

Muita mainittavia asioita tilikaudella olivat muun muassa kuntatason ilmasto- ja ympäristöasioiden koordinointi ja kehittäminen mukaan lukien Hiilineutraali Uusimaa 2030 ja ympäristöministeriön rahoittama ilmastokummit-hanke, osallistuminen kunnan hulevesiasioiden uudelleenjärjestämisen hankesuunnitelman valmisteluun (valmistuu keväällä 2025).

Vuonna 2024 aikana oli muun muassa katukunnossapidon ja kunnallistekniikan rakentamisen yksiköihin kohdistuvaa henkilöstöressurssivajetta, josta huolimatta yksiköiden palvelut, tuotanto ja toimintakyky saatiin ylläpidettyä kohtuullisella tasolla muun muassa priorisoimalla etusijalle akuuttien asioiden hoitaminen ja käyttämällä ulkopuolista asiantuntija-apua.

Keskeisimmät perustiedot

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2023	TP2024	TA2024
Tekninen keskus			
Kadut + kevyen liikenteen väylät, km	382,5	384	386
Katuvalaistus, kpl	11 333	11 500	11 450
Hoidetut puistot (AI-AIII), ha	65	65	61,5
Metsät ja taajamametsät, ha	1 077	1 161	918
Pellot, ha	171	169	147
Urheilu- ja pallokentät, kpl	30	30	30
Kuntoradat ja ulkoilureitit, km	130	130	130
Ladut, km	105	105	105
Joukkoliikenne, myydyt liput kpl	19 471	19 353	20 000

Tekninen keskus/yksiköt

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Koordinointi							
Toimintatuotot	9 960	0	9 960	53 220	43 260	434 %	26 964
Toimintakulut	-441 558	0	-371 558	-423 329	-51 771	-14 %	-312 738
Toimintakate	-431 598	0	-361 598	-370 109	-8 511	-2 %	-285 774
Kunnallistekniikan rakentaminen ja varastotoiminnot							
Toimintatuotot	23 050	0	23 050	22 800	-250	-1 %	22 800
Valmistus omaan käyttöön	1 150 000	0	1 150 000	1 268 814	118 814	10 %	537 860
Toimintakulut	-1 716 179	0	-1 716 179	-1 639 479	76 700	4 %	-1 148 689
Toimintakate	-543 129	0	-543 129	-347 866	195 263	36 %	-588 028
Katujen ja teiden kunnossapito sekä varikko							
Toimintatuotot	810 000	0	810 000	1 078 623	268 623	33 %	873 222
Toimintakulut	-4 180 097	0	-4 180 097	-4 660 414	-480 317	-11 %	-4 186 482
Toimintakate	-3 370 097	0	-3 370 097	-3 581 791	-211 694	-6 %	-3 313 260
Jätehuolto							
Toimintatuotot	277 000	0	277 000	149 699	-127 301	-46 %	201 819
Toimintakulut	-381 218	0	-381 218	-243 039	138 179	36 %	-294 167
Toimintakate	-104 218	0	-104 218	-93 339	10 879	10 %	-92 348
<u>Viher- ja liikunta-alueet</u>							
Toimintatuotot	897 700	0	897 700	889 166	-8 534	-1 %	837 100
Toimintakulut	-3 429 968	0	-3 429 968	-3 622 303	-192 335	-6 %	-3 587 693
Toimintakate	-2 532 268	0	-2 532 268	-2 733 137	-200 869	-8 %	-2 750 593
Kunnallistekniikan suunnittelu							
Toimintatuotot	335 120	0	335 120	194 974	-140 146	-42 %	239 854
Toimintakulut	-4 034 861	0	-4 034 861	-3 874 042	160 819	4 %	-3 885 766
Toimintakate	-3 699 741	0	-3 699 741	-3 679 068	20 673	1 %	-3 645 912
Tekninen keskus yhteensä							
Toimintatuotot	2 352 830	0	2 352 830	2 388 483	35 653	2 %	2 201 759
Valmistus omaan käyttöön	1 150 000	0	1 150 000	1 268 814	118 814	10 %	537 860
Toimintakulut	-14 183 881	0	-14 183 881	-14 462 607	-278 726	-2 %	-13 415 535
Toimintakate	-10 681 051	0	-10 681 051	-10 805 311	-124 260	-1 %	-10 675 915

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Kunnallistekniikan rakentaminen	-11 445 000	645 000	-10 800 000	-8 871 614	1 928 386	18 %
Klaukkalan tieverkko	-100 000	100 000	0	0	0	0 %
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	-1 450 000	430 000	-1 020 000	-653 565	366 435	36 %
Irtain omaisuus	-405 000	0	-405 000	-428 881	-23 881	-6 %
Yhteensä	-13 400 000	1 175 000	-12 225 000	-9 954 060	2 270 940	19 %

Kunnallistekniikan rakentamisohjelman toteutuminen

Tulosalueen kunnallistekniikan rakentamisen kustannukset toteutuivat kokonaisuudessaan noin 2,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Kalustoinvestointien toteuma oli noin 20 000 euroa budjetoitua enemmän, ja toimialalle hankittiin muun muassa valssijyrä, kuorma-auto ja lisälaitteita.

Kunnallistekniikan rakentamisen merkittävimpiä vuoden 2024 aikana edistettäviä ja toteutettavia hankkeita olivat muun muassa Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alue sekä jalankulku- ja pyörätie Klaukkalantien-Kehätien (mt132) risteyksestä Perttulaan sekä välille Klaukkala-Korpilampi. Lisäksi edistettiin Heinojan ja Kylänpään asemakaava-alueita, Patruunantien parantamista, Punamullantien uutta siltaa ja Metsä-Tuomelan aluetta.

Kunnallistekniikan investointihankkeita, joiden osalta oli merkittäviä poikkeamia suhteessa muutettuun talousarvioon tai vuodelle 2025 siirtyviä maksueriä ja työvaiheita, olivat muun muassa:

Vanha-Klaukan alue: Määräraha alittui noin 130 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Hulevesiallasta ei ehditty toteuttaa vuoden 2024 aikana. Hulevesialtaan toteutus siirtyi vuodelle 2025. Määrärahaa hulevesialtaan sekä muiden suunniteltujen viimeistelytöiden toteuttamiseen on varattu vuodelle 2025. Osavuosikatsaus II:n yhteydessä arvioidaan mahdollisen lisämäärärahan tarve.

Punamullantien sillat: Määräraha alittui noin 340 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Sillan rakentaminen ei valitun urakoitsijan kanssa edennyt ja kunta otti työmaan haltuunsa. Työt keskeytettiin, joten määrärahaa jäi käyttämättä. Kunta kilpailuttaa hankkeen viimeistelytyöt ja tavoitteena on saada kaikki valmiiksi kesän 2025 aikana. Määrärahaa viimeistelytyöihin on varattu vuodelle 2025.

Pysäköintialueet, pysäkkikatokset ja muu liikennetekniikka: Määräraha ylittyi noin 105 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Hankkeen suunnittelu- ja toteutusvaiheen kustannukset tarkentuivat hankkeen edetessä. Määrärahasta toteutettiin Ketunkallion kadunvarsipysäköintipaikkojen ja Arotien pysäköintialueen rakennettavuusselvitys, jota ei ollut huomioitu määrärahatarpeessa. Kadunvarsipysäköintipaikkojen toteutus alkoi loppusyksystä, joten

määrärahalisäykseen ei ehditty enää reagoida. Suunnitelmiin tuli joitakin muutoksia muun muassa hulevesiviemärin osalta ynnä muuta toteutuksen aikana. Vuoden 2025 ohjelmassa on viimeistelytyötä ja Arotien pysäköintialueen rakentaminen.

Laidunalueen hulevesirakenteet: Määräraha alittui noin 160 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Hulevesirakenteita ei ehditty rakentaa valmiiksi vuoden 2024 aikana. Hulevesialtaiden viimeistelytyöt siirtyivät vuodelle 2025 ja niiden toteuttamiseen on varattu alustavasti määrärahaa vuodelle 2025. Osavuosikatsaus II:n yhteydessä arvioidaan mahdollisen lisämäärärahan tarve.

Ilvesvuori pohjoinen työpaikka-alue: Määräraha alittui noin 200 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Hanke etenee suunnitelman mukaisesti. Keskolta ja muilta yhteistyökumppaneilta saatiin laskutettua maksueriä suunnitellusti. Vuodelle 2025 on hankkeelle varattu määrärahaa alustavan arvion mukaan riittävästi.

Altian työpaikka-alue: Määräraha alittui noin 340 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Hankkeen vaikeat olosuhteet huomioiden hanke etenee suunnitellusti. Hanke on 2-vuotinen ja vuoden 2025 aikana rakennetaan Patruunantien vesihuoltolinja valmiiksi. Lisäksi Patruunantien ja Yhdentähdentien viimeistelytyöille sekä pysäköintialueen toteuttamiseen on varattu määrärahaa vuoden 2025 ohjelmassa.

Sudentulli: Määräraha alittui noin 120 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Hankkeen asemakaavoitus ja suunnittelu etenee vuoden 2025 aikana.

Yritysalueiden kehittäminen: Määrärahavaraus 150 000 euroa jäi käyttämättä, koska vuoden 2024 aikana ei ollut kiireellisiä yritysalueisiin kohdistuneita investointitarpeita.

Lahnuksentien jkpp-tie: Määräraha alittui noin 200 000 euroa suhteessa muutettuun talousarvioon. Tie- ja rakentamissuunnitelmat ovat valmistuneet, mutta hankkeen toteutus ei edennyt vuoden 2024 aikana.

Vuodelle 2025 siirtyneiden hankkeiden määrärahoja on budjetoitu uudelleen vuoden 2025 kunnallistekniikan rakentamisohjelman hyväksymisen yhteydessä.

Kunnallistekniikan rakentamishojelman toteutuminen 31.12.2024

Kunnallistekniikan rakentaminen	Alkuperäinen TA2024	TA+ muut. 2024	TP 2024	Tot.-%	Poikkeama
184300 KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN	-11 445 000	-10 800 000	-8 871 614	82 %	1 928 386
18430001 Heinoja 1	-100 000	-50 000	0	0 %	50 000
18430002 Krannilan alue	-50 000	-100 000	-100 840	101 %	-840
18430004 Viirinlaakso I	-50 000	-20 000	-5 979	30 %	14 021
18430006 Kylänpään alue	-200 000	-725 000	-753 328	104 %	-28 328
18430010 Järvimaa	-200 000	0	0	0 %	0
18430011 Vanha Klaukan alue	-110 000	-200 000	-69 583	35 %	130 417
18430015 Ali-Tilkka ja Lähtelänoja	-50 000	-40 000	-30 456	76 %	9 544
18430019 Toreenintien-Raalantien ja Rajamäentien risteyksien parantaminen	-50 000	-30 000	-10 103	34 %	19 897
18430037 Jokimetsä	-50 000	0	0	0 %	0
18430040 Sorvipolun alue	-200 000	-300 000	-369 546	123 %	-69 546
18430045 Punamullantien sillat	-1 000 000	-1 000 000	-662 240	66 %	337 760
18430046 Rantapuisto	-50 000	-160 000	-173 258	108 %	-13 258
18430048 Kirkkotie Uittotie-Vuorenhaltijantie	-25 000	0	0	0 %	0
18430049 Lepsämäntie parantaminen	-50 000	-50 000	0	0 %	50 000
18430050 Heinoja II	-50 000	-50 000	-12 994	26 %	37 006
18430052 Klaukkalantie keskustassa	-100 000	-100 000	-129 201	129 %	-29 201
18430054 Suotie välillä Suotie-Teemunkuja	-350 000	-550 000	-503 051	91 %	46 949
18430055 Lopentien itäpuolen asuntoalue	-50 000	-20 000	-6 633	33 %	13 367
18430056 Punamullantien parantaminen	-25 000	-25 000	-10 228	41 %	14 772
18430057 Pratikankujan parantaminen	-50 000	-10 000	-6 819	68 %	3 181
18430058 Sepänkujan parantaminen	-50 000	0	0	0 %	0
18430059 Elomäentien alue	-100 000	-30 000	-5 527	18 %	24 473
18430060 Envallintien parantaminen	-100 000	-50 000	-19 438	39 %	30 562
18430061 Klaukkalantien parantaminen Lepsämäntien liittymä	-50 000	-60 000	-44 123	74 %	15 877
18430062 Hellaspolku	-50 000	0	0	0 %	0
18430303 Sadevesiviemärit, vahojen alueiden kuivatus	-200 000	-300 000	-266 652	89 %	33 348
18430305 Reunakivet ja muut kivityöt	-200 000	-200 000	-204 832	102 %	-4 832
18430306 Istutukset, nurmetukset ja viimeistelytyöt	-50 000	-50 000	-26 379	53 %	23 621
18430307 Rakennettujen tiealueiden vihertäminen	-15 000	-15 000	-12 461	83 %	2 539
18430309 Pienet nimeämättömät kohteet	-100 000	-100 000	-18 822	19 %	81 178
18430312 Energia- ja ilmastoprojektit	-200 000	-200 000	-151 973	76 %	48 027
18430311 Vesistöjen kunnostusprojektit	-15 000	-15 000	-12 776	85 %	2 224
18430405 Liikenneturvallisuusprojektit	-200 000	-275 000	-315 549	115 %	-40 549
18430407 Peruskorjaukset	-30 000	-30 000	0	0 %	30 000
18430501 Päällystys	-700 000	-880 000	-830 630	94 %	49 370
18430502 Kadun varusteet, laitteet ja ohjaus	-800 000	-800 000	-720 415	90 %	79 585
18430503 Suunnittelu, mittaus ja tutkimus	-100 000	-100 000	-89 250	89 %	10 750
18430504 Pysäköintialueet, pysäkkikatokset ja muu liikennetekniikka	-200 000	-250 000	-354 604	142 %	-104 604
18430506 Haja-asutusalueiden vesihuolto	-25 000	-25 000	0	0 %	25 000
18430604 Luonnonvaraiset puistot	-100 000	-100 000	-75 405	75 %	24 595
18430606 Leikkikenttien saneeraus	-250 000	-250 000	-308 247	123 %	-58 247
18430622 Hankevaraus	-30 000	-30 000	-27 069	90 %	2 931
18430625 Laidunalueen hulevesirakenteet	-350 000	-350 000	-194 746	56 %	155 254
18430626 Ali-Tilkka puistoraitti	-20 000	0	0	0 %	0
18430627 Vieraslajit	-25 000	-35 000	-32 019	91 %	2 981
18430628 Työ- ja varastokontti	-50 000	-50 000	-52 280	105 %	-2 280
18430705 Metsä-Tuomelan jäteasema ja maankaatopaikka	-75 000	-75 000	-72 484	97 %	2 516
18430810 Ulkoilutiet ja kuntoratojen peruskorjaukset	-70 000	-70 000	-81 292	116 %	-11 292
18430813 Uimarantojen peruskorjaus	-60 000	-75 000	-69 556	93 %	5 444
18430818 Hiekka- ja nurmikenttien peruskorjauksia	-100 000	-95 000	-87 126	92 %	7 874
18430826 Sääksin tykkilumilatu, sähkö ja vj	0	0	31 000		31 000
18430827 Ulkokuntoilukeskukset	-60 000	-50 000	-46 061	92 %	3 940
18430837 Röykän uimarannan p-alueen laajentaminen	-260 000	-260 000	-238 952	92 %	21 048
18430201 Ilvesvuori, pohjoinen työpaikka-alue	-2 500 000	-1 250 000	-1 046 942	84 %	203 058
18430204 Altian työpaikka-alue	-1 000 000	-900 000	-557 425	62 %	342 575
18430208 Metsä-Tuomelan työpaikka-alue	-100 000	-100 000	-65 065	65 %	34 935
18430209 Sudentulli	-150 000	-150 000	-30 258	20 %	119 742
18430210 Yritysalueiden kehittäminen	-250 000	-150 000	0	0 %	150 000
184309 KLAUKKALAN TIEVERKKO	-100 000	0	0	0,0 %	0
18430904 Luhtajoentie välillä Havumäentie-ohikulkutie	-50 000	0	0	0 %	0
18430905 Havumäentien jatke Luhtajoentielelle	-50 000	0	0	0 %	0
184314 KUNNAN JA VALTION YHTEISHANKKEET	-1 450 000	-1 020 000	-653 565	64,1 %	366 435
18430911 Klaukkalan ohikulkutie	-150 000	-210 000	-181 083	86 %	28 917
18430917 Rajamäentie-Helsingintie Vt3-Seppäläntie	-50 000	-50 000	0	0 %	50 000
18430920 Lopentien jkpp-tie	-450 000	-510 000	-470 481	92 %	39 519
18430921 Lahnuksentien jkpp-tie	-750 000	-200 000	-2 001	1 %	197 999
18430922 Mt1311 Rajamäentien-Urttilantien liittymän parantaminen	-50 000	-50 000	0	0 %	50 000
INVESTOINNIT NETTO	-12 995 000	-11 820 000	-9 525 179	81 %	2 294 821

Tilakeskus

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2022
Toimintatuotot	29 771 526	0	29 771 526	30 380 304	608 778	2 %	26 869 706
Toimintakulut	-16 054 873	-100 000	-16 154 873	-16 100 799	54 074	0 %	-15 200 431
Toimintakate	13 716 653	-100 000	13 616 653	14 279 505	662 852	5 %	11 669 275

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tilakeskuksen toimintakate toteutui noin 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota, ja noin 0,6 milj. alkupe-
räistä talousarviota parempana.

Toimintatuotot toteutuivat alkuperäisestä talousarvi-
osta noin 0,6 milj. euroa parempana. Tähän vaikutti
muun muassa Lepsämän koulun tulipalosta maksettu
0,2 milj. euron vakuutuskorvaus sekä arvioitua suurem-
mat vuokratulot. Vuokrasopimukset ovat jatkuneet ar-
vioitua pidempään erityisesti kiinteistöjen myyntiaika-
taulujen myötä. Myös vuokrantarkistukseen liittyvät in-
deksikorotukset olivat arvioitua isommat.

Toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion
mukaisena. Palveluiden ostojen kulut ylittyivät noin 0,3
milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden. Isom-
pia ylityksiä tuli asiantuntijapalveluiden sekä ICT-palve-
lujen ostoissa. Aineiden ja tarvikkeiden kustannukset
alittuivat noin 0,2 milj. eurolla. Suurimmat säästöt
muodostuivat sähkökustannuksista.

Suurimmat asiantuntijamenojen erät muodostivat myy-
tävien sekä korjattavien kiinteistöjen kuntotutkimuk-
sista. Osa ostettavista asiantuntijapalveluista, kuten kiin-
teistöjen kuntoon ja myyntiin liittyvät kartoitukset, ovat
sellaisia, jotka tulee teettää ulkopuolisella konsultilla.

Henkilökunnassa on tapahtunut normaalia vähemmän
vaihtumisia. Henkilökunnan koulutukseen on panos-
tettu. Myytävien kiinteistöjen vuoksi työmäärää on ol-
lut normaalia enemmän.

Kiinteistökannasta myytiin vuoden 2024 aikana palo-
asema, Porkkalan mökki ja Sääksin veteraanimaja.

Kiinteistökannasta purettiin vuoden 2024 aikana seu-
raavat kiinteistöt: Lepsämäntie 167 (omakotitalo), Pu-
namullantie 12B (päiväkoti) ja 12C (vanha sähkölaitok-
sen konttori), Pratikankuja 11 (entinen eläintarvike-
kauppa) sekä Urheilupuiston koulu purku-urakka aloi-
tettiin.

Vuoden aikana kiinteistöihin liittyvät selvitykset ja pää-
töksenteko työllistivät tulosaluetta. Erityisesti Klaukka-
lan minipalveluverkkoselvityksen sekä NYK ja lukio -
hankkeen hankesuunnitelmien osalta. Kiinteistöjen
kuntoa ja käytettävyyttä on kartoitettu vuoden aikana
yhteistyössä käyttäjien ja asiantuntijoiden kanssa. Näi-
den pohjalta on tehty tarvittavia toimenpiteitä ja jatko-
suunnitelmia.

Tilakeskuksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	29 771 526	0	29 771 526	30 380 304	608 778	2 %	26 869 706
Myyntituotot	43 500	0	43 500	46 820	3 320	8 %	51 174
Maksutuotot	0		0		0		
Tuet ja avustukset	0		0		0		
Muut toimintatuotot	29 728 026	0	29 728 026	30 333 484	605 458	2 %	26 818 531
Toimintakulut	-16 054 873	-100 000	-16 154 873	-16 100 799	54 074	0 %	-15 200 431
Henkilöstökulut	-2 121 298	0	-2 121 298	-2 144 340	-23 042	-1 %	-2 003 905
Palvelujen ostot	-4 310 630	-100 000	-4 410 630	-4 580 460	-169 830	-4 %	-4 539 457
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 423 321	0	-5 423 321	-5 245 990	177 331	3 %	-5 106 904
Avustukset	0		0		0		
Muut toimintakulut	-4 199 624	0	-4 199 624	-4 130 009	69 615	2 %	-3 550 165
Toimintakate	13 716 653	-100 000	13 616 653	14 279 505	662 852	5 %	11 669 275
Poistot ja arvonal.	-11 800 000	0	-11 800 000	-12 004 563	-204 563	-2 %	-14 990 063

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	-14 450 000	-250 000	-14 700 000	-14 075 683	624 317	4 %
Toimialojen yhteiset	-90 000	0	-90 000	-28 382	61 618	68 %
Aleksian keittiöt	-500 000	400 000	-100 000	-47 884	52 116	52 %
Pienet talohankkeet	-2 020 000	120 000	-1 900 000	-1 640 812	259 188	14 %
Yhteensä	-17 060 000	270 000	-16 790 000	-15 792 760	997 240	6 %

Talonrakennusinvestointien kustannukset toteutuivat noin 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota ja noin 1,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota parempana.

Rajamäen kampukselle kohdistui vuodelle 2024 ennakoitua vähemmän kuluja, kohde etenee edellä aikataulustaan ja kokonaiskustannusarvio pysyy ennallaan.

Toimialojen yhteisiin hankkeisiin kirjautui odotettua vähemmän kuluja palvelukeittiöhankeeseen sekä kunnanviraston perusparannukseen. Palvelukeittiöhanke keskeytettiin, koska kilpailutusten perusteella yksittäinen projekti ei olisi ollut järkevää. Mäntysalon koulun keittiöuudistus kannattaa toteuttaa tulevan peruskorjauksen yhteydessä.

Pienistä talohankkeista Rajamäen koulun ulko-ovien uusiminen jätettiin toteuttamatta tarpeettomana. Lukkarin koulun katos ja turvallisuushanke toteutettiin osittain. Sähköautojen latauspisteitä toteutettiin 12 kpl ja työ jatkuu vuonna 2025.

Mäntysalon koulun kotitalousluokka korjattiin lähes ennakoidusti. Röykän päiväkodin pihatytöt toteutuivat suunnitelmien mukaan. Rakennusautomaatiota uusittiin

kolmeen eri kohteeseen ja samalla toteutettiin kunnan energiastrategiaa.

Valaisimia uusittiin Harjulan ja Haikalan kouluissa, joissa saatiin aikaan eniten energiasäästöä kunnan energiastrategian mukaisesti. Myös ulkovalaisimia vaihdettiin muutamassa kohteessa.

Isoniitun koulun lämmitysjärjestelmä saatiin uusittua osana laajempaa Isoniitun koulun korjaussuunnitelmaa. Mäntysalon koulun lämmitysjärjestelmää päivitettiin vain siltä osin kuin oli järkevää, suhteessa siihen, että kohteeseen on tulossa peruskorjaus.

Professorin päiväkodin pihaa muutettiin luonnonmukaisemmaksi ja tähän saatiin valtiolta 30 000 euron avustusraha. Tykkitorniien kunnostuksen suunnittelu käynnistyi vuonna 2024. Kiinteistöjen tietoliikennekaapeleita toteutettiin yhteistyössä kunnan tietohallinnon kanssa.

Lukkarin koulun pohjaviemäreiden uusinta keskeytettiin, koska todettiin työn olevan huomattavan suuri kustannus, eikä olisi ollut toteutettavissa pieninvestointibudjetista. Niiltä osin kuin viemäri romahti vuonna 2023, viemäri on saatu kunnostettua.

Talonrakentamishjelman toteutuminen

Talonrakennus	Alkuperäinen TA2024	TA+ muut. 2024	TP 2024	Tot.-%	Poikkeama
18410217 Syrjälän päiväkot, peruskorjaus	-50 000	0	0	0 %	0
18410220 Viirinlaakson päiväkoti-koulu	0	0	0	0 %	0
18410320 Syrjälän koulun peruskorjaus	-100 000	0	0	0 %	0
18410325 Rajamäen kampus	-13 250 000	-14 450 000	-13 956 407	97 %	493 593
18410328 NYK ja lukio, uudishanke	-950 000	-150 000	-84 815	57 %	65 185
18410329 Urheilupuiston koulu, uudishanke	-100 000	-100 000	-34 461	34 %	65 539
18410327 Klaukkalan koulu, uudishanke	0	0	0	0 %	0
18410615 Palvelukeittiöhanke	-500 000	-100 000	-47 884	48 %	52 116
18410618 Kunnantalon korjaukset	-90 000	-90 000	-28 382	32 %	61 618
Pienet talohankkeet	-2 020 000	-1 900 000	-1 640 812	86 %	259 188
18410714 Muut pienet hankkeet	-90 000	-110 000	-56 233	51 %	53 767
18410726 Rajamäen koulu, ulko-ovet 2024	-120 000	-20 000	0	0 %	20 000
18410728 Lukkarin koulu, katos ja turvallisuus 2024	-150 000	-50 000	-40 839	82 %	9 161
18410805 Pihat: Länsikaaren päiväkot	-120 000	0	-24 647		-24 647
18410813 Sähköautojen latauspisteet kohteittain	-220 000	-280 000	-218 347	78 %	61 653
18410814 Mäntysalon koulu, peruskorjaus 2024	-220 000	-220 000	-194 372	88 %	25 628
18410815 Röykän päiväkot, pihatytöt 2024	-300 000	-270 000	-251 772	93 %	18 228
18410816 Rakennusautomaation uusiminen kohteittain	-150 000	-240 000	-208 531	87 %	31 469
18410817 Valaisimien uusiminen kohteittain	-120 000	-190 000	-213 230	112 %	-23 230
18410818 Isoniitun koulu, lämmitysjärjestelmä 204	-140 000	-125 000	-124 032	99 %	968
18410819 Mäntysalon koulu, lämmitysjärjestelmä	-120 000	-10 000	-44 976	450 %	-34 976
18410820 Professorintien päiväkot, piha	-100 000	-210 000	-187 376	89 %	22 624
18410821 Tykkitorniien kunnostus	-30 000	-50 000	-41 117	82 %	8 883
18410822 Kiinteistöjen tietoliikennekaapelityöt kohteittain	-100 000	-125 000	-35 339	28 %	89 661
18410823 Lukkarin koulu, pohjaviemäreiden uusinta	-40 000	0	0	0 %	0
TALONRAKENNUS NETTO	-17 060 000	-16 790 000	-15 792 760	94 %	997 240

Kiinteistöjen kunnossapito-ohjelman toteutuminen

Vuoden 2024 korjausrakentamisen kunnossapito-ohjelma toteutui 0,3 milj. euroa talousarviota suurempana. Ylitys johtui muun muassa siitä, että asiantuntijapalveluita tarvittiin paljon erityisesti kartoittamaan huonokuntoisia kiinteistöjä sekä myyntiä varten.

Lisäksi tapahtui yksi suurempi äkillinen korjaustarve, Isosuon päiväkodin tiivistyskorjaus. Tiivistäminen maksoi noin 0,2 milj. euroa.

Keskeisimmät perustiedot

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2023*	TP2024	TA2024
Tilakeskus			
Kiinteistökanta yhteensä (htm2)	177 748	184 399	181 930
Terveyskeskukset	13 230	12 914	12 364
Koulut	81 299	90 147	88 479
Päiväkodit	22 532	22 285	22 310
Muut tilat	50 662	59 053	58 777
Yllä mainitusta kiinteistökannasta			
Kunta vuokraa tiloja ulkopuolisilta tahoilta		21 728	19 751
Annettu vuokralle ulkopuolisille tahoille	10 025	56 797	15 129
*Raportointitapa muutettu TP 2023 jälkeen			

Hallinto- ja talouspalvelut

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	941 400	0	941 400	891 174	-50 226	-5 %	735 428
Toimintakulut	-2 280 653	58 500	-2 222 153	-1 986 534	235 619	11 %	-2 026 419
Toimintakate	-1 339 253	58 500	-1 280 753	-1 095 360	185 393	14 %	-1 290 991

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tulosalueen toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisena. Kolmannessa osavuositarkastuksessa ennustettiin 0,3 milj. alitusta rakennuslupamaksujen tuottoihin, mutta tuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina muun muassa Kesko Oyj:n rakennuslupakäsittelyn ennustettua nopeamman toteutumisen vuoksi.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntien lopulliset maksusuudet määräytyvät tilinpäätösvaiheessa kuntakohtaisesti kohdennettujen palveluiden

sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulojen perusteella. Tasoituslaskelman perusteella Nurmijärvi tulee saamaan vuoden 2024 osalta palautuksia lähes 128 000 euroa.

Rakentaminen kokonaisuutena oli aiempiin vuosin verraten vähäisempää, vaikka omakotitaloja rakennettiin 20 % enemmän kuin edellisvuonna. Rakennuslupia myönnettiin kertomusvuonna 10 % vähemmän kuin edellisvuonna. Toteutuneiden katselmusten määrä oli edellisiä vuosia pienempi.

Hallinto ja talous /yksiköt

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Hallinto ja talous							
Toimintatuotot	219 200	0	219 200	222 539	3 339	2 %	215 854
Toimintakulut	-972 674	58 500	-914 174	-861 034	53 140	6 %	-827 904
Toimintakate	-753 474	58 500	-694 974	-638 495	56 479	8 %	-612 050
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus							
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0 %	0
Toimintakulut	-916 371	0	-916 371	-789 713	126 658	14 %	-824 287
Toimintakate	-916 371	0	-916 371	-789 713	126 658	14 %	-824 287
Tekninen lautakunta yhteensä							
Toimintatuotot	219 200	0	219 200	222 539	3 339	2 %	215 854
Toimintakulut	-1 889 045	58 500	-1 830 545	-1 650 747	179 798	10 %	-1 652 191
Toimintakate	-1 669 845	58 500	-1 611 345	-1 428 208	183 137	11 %	-1 436 337
Rakennusvalvonta / asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta							
Toimintatuotot	722 200	0	722 200	668 635	-53 565	-7 %	519 574
Toimintakulut	-391 608	0	-391 608	-335 787	55 821	14 %	-374 228
Toimintakate	330 592	0	330 592	332 848	2 256	1 %	145 346
Tulosalue yhteensä							
Toimintatuotot	941 400	0	941 400	891 174	-50 226	-5 %	735 428
Toimintakulut	-2 280 653	58 500	-2 222 153	-1 986 534	235 619	11 %	-2 026 419
Toimintakate	-1 339 253	58 500	-1 280 753	-1 095 361	185 392	14 %	-1 290 991

Keskeisimmät perustiedot

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2023	TP2024	TA2024
Ympäristötoimialan hallinto- ja talouspalvelut			
Rakennusluvat, kpl	218	199	280
Tarkastukset, kpl	1 836	1 567	1 500

Maankäyttö ja kaavoitus

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Toimintatuotot	341 000	0	341 000	351 367	10 367	3 %	342 160
Toimintakulut	-3 206 634	0	-3 206 634	-3 199 606	7 028	0 %	-3 067 778
Toimintakate	-2 865 634	0	-2 865 634	-2 848 239	17 395	1 %	-2 725 618

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Tulosalueen toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Lupapäätöksiin liittyviä tuottoja kertyi hie-
man arvioitua enemmän.

Vuoden 2024 aikana voimaan tuli Heinoja II asema-
kaava. Klaukkalan vesitornin asemakaavan hyväksymi-
nen valmisteltiin asemakaavoitus- ja rakennuslautakun-
nan hyväksyttäväksi tammikuussa 2025. Sudentullin työ-
paikka-alueen asemakaavahankkeen edistämiseen on
panostettu merkittävästi suunnitteluvaraussojimuksen
mukaisesti. Sudentullin asemakaavaluonnos oli nähtä-
villä 24.10. – 22.11.2024.

Työn ohella on kehitetty niin toimialan ja tulosalueen si-
säistä yhteistyötä kuin yhteistyötä yhteistyökumppanien
kanssa kaavoitusprosessin sujuvuuden takaamiseksi.

Valtuusto hyväksyi 25.5.2022 yksityisteiden avustusten
uudet kehitetyt myöntämisehdot. Päätöksestä valitet-
tiin edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein
hallinto-oikeus hylkäsi päätöksellään 5.6.2024 valituslu-
pahakemuksen. Valtuuston päätös on lainvoimainen.

Trimble Locus kuntarekisteri ja paikkatietojärjestelmän
päivitys työpöytäversiosta selainversioon on otettu
käyttöön soveltuvien osien eri sovelluksissa vuoden 2024
aikana.

Kunta osallistui kaavatietojen digitalisointi ja kunnan
kaavayhdistelmän digitointiohje (KATTI) yhteishankkeen
yhdessä 19 kunnan kanssa vuoden 2024 aikana.

Henkilöstö on vaihtunut asema- ja yleiskaavoituksen
sekä maankäytön tulosyksiköissä. Kokeneiden kaavoitta-
jien saatavuus on edelleen haastavaa. Henkilöstön vaihtu-
vuus on hidastanut muun muassa asemakaavoitusoh-
jelman toteutumista. Uuden henkilöstön perehdyttämi-
nen, mikä jatkuu edelleen, on osaltaan aiheuttanut vii-
västyksiä.

Jatkossa perehtyminen ja kouluttautuminen 1.1.2025
voimaan tulevaan rakentamislakiin, alueidenkäyttölain
ja yhdyskuntakehittämislain uudistuksen seuraaminen
sekä siirtyminen lakisääteiseen rakennetun ympäristön
tietojärjestelmään (RYTJ) tulevat viemään resursseja.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Kiinteistö- ja mittaus-toimi	-30 000		-30 000	0	30 000	100 %

Investointihanke keskeytettiin eikä toteutettu, koska toimitettujen takymetri-
en maastotallentimet eivät olleet yhteensopivia ja yhteiskäyttöisiä tarjouspyynnössä vaadittuihin käytössä oleviin vastaanottimiin.

Keskeisimmät perustiedot

SUORITTEITA JA PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
	TP2023	TP2024	TA2024
Maankäyttö ja kaavoitus			
Yleiskaavoitus, lupapäätökset kpl	39	48	50
Hyväksytyt yleiskaavat kpl	1	0	0
Asemakaavoitus, lupapäätökset kpl	21	28	30
Hyväksytyt asemakaavat k- m2	27 317	14 101	54 000
Kantakartan mukainen ylläpidettävä alue, km2	40	40	40
Rekisteröidyt kiinteistöt	73	46	150

Maankäyttö ja kaavoitus/yksiköt

	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Koordinointi							
Toimintatuotot				13 034			4 092
Toimintakulut	-130 375	0	-130 375	-171 310	-40 935	-31 %	-108 433
Toimintakate	-130 375	0	-130 375	-158 276	-40 935	-31 %	-104 341
Asemakaavoitus							
Toimintatuotot	35 000		35 000	36 864	1 864	5 %	29 719
Toimintakulut	-616 604	0	-616 604	-639 940	-23 336	-4 %	-621 240
Toimintakate	-581 604	0	-581 604	-603 076	-21 472	-4 %	-591 521
Kiinteistö- ja mittaustoimi							
Toimintatuotot	270 000		270 000	255 457	-14 543	-5 %	274 663
Toimintakulut	-1 576 357		-1 576 357	-1 542 312	34 045	2 %	-1 482 814
Toimintakate	-1 306 357	0	-1 306 357	-1 286 855	19 502	1 %	-1 208 151
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta yhteensä							
Toimintatuotot	305 000	0	305 000	305 355	355	0 %	308 474
Toimintakulut	-2 323 336	0	-2 323 336	-2 353 562	-30 226	-1 %	-2 212 487
Toimintakate	-2 018 336	0	-2 018 336	-2 048 207	-29 871	-1 %	-1 904 012
Maankäyttö							
Toimintatuotot	0		0	911			
Toimintakulut	-395 034		-395 034	-427 068	-32 034	-8 %	-424 947
Toimintakate	-395 034		-395 034	-426 157	-32 034	-8 %	-424 947
Yleiskaavoitus							
Toimintatuotot	36 000		36 000	45 101	9 101	25 %	33 685
Toimintakulut	-488 264	0	-488 264	-418 977	69 287	14 %	-430 344
Toimintakate	-452 264	0	-452 264	-373 875	78 389	17 %	-396 659
Elinvoimalautakunta yhteensä							
Toimintatuotot	36 000	0	36 000	46 012	10 012	28 %	33 685
Toimintakulut	-883 298	0	-883 298	-846 044	37 254	4 %	-855 291
Toimintakate	-847 298	0	-847 298	-800 032	47 266	6 %	-821 606
Tulosalue yhteensä							
Toimintatuotot	341 000	0	341 000	351 367	10 367	3 %	342 160
Toimintakulut	-3 206 634	0	-3 206 634	-3 199 606	7 028	0 %	-3 067 778
Toimintakate	-2 865 634	0	-2 865 634	-2 848 239	17 395	1 %	-2 725 618

Vleiskaavoitusohjelman toteutuminen

- Kirkonkylän osayleiskaava (taajama)**
Toteutuminen: Kirkonkylän osayleiskaava on hyväksytty valtuustossa 10/2023. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi Kirkonkylän osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä tehdyn valituksen 8/2024. Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä on haettu valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta.
- Palojoen osayleiskaava (haja-asutusalue)**
Tavoite: Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaava ohjaa alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Palojoen osayleiskaavaluonnos valmistellaan uudelleen käsittelyyn vuonna 2024.
Toteutuminen: Maaseudun kehittämisen rakentamisperiaatteiden osalta kunnanhallitus linjasi syksyllä 2023, että maaseudun yleiskaavoissa ei esitetä tiloittain rakentamismahdollisuuksia. Metsäkylän osayleiskaavaluonnos valmisteltiin ensin edellä mainitun periaatteiden mukaisesti.
- Rajamäen osayleiskaava (taajama)**
Tavoite: Rajamäen osayleiskaava ohjaa taajaman kehittämistä ja asemakaavoitusta. Kaavan laatiminen edellyttää muun muassa luontoselvitystä, liikenneselvityksen ajantasaistamista sekä kasvusuuntien aluevertailun tekemistä. Osayleiskaavan edellyttämien selvityksien laadintaa jatketaan vuoden 2024 aikana sekä valmistellaan osayleiskaavaluonnosta käsittelyyn 2024/2025 vuodenvaihteessa.
Toteutuminen: Osayleiskaavan selvityksien laatimista on edistetty.
- Metsäkylän osayleiskaava (haja-asutusalue)**
Tavoite: Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaava ohjaa alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Ehdotusta valmistellaan käsittelyyn 2025.
Toteutuminen: Maaseudun kehittämisen rakentamisperiaatteiden osalta kunnanhallitus linjasi syksyllä 2023, että maaseudun yleiskaavoissa ei esitetä tiloittain rakentamismahdollisuuksia. Edellä mainitun periaatteen mukaisesti valmisteltu Metsäkylän osayleiskaavaluonnos oli elinvoimalautakunnan käsittelyssä 12/2023, mutta elinvoimalautakunta palautti luonnoksen uudelleen valmisteltavaksi. Osayleiskaavaluonnos valmisteltiin uudelleen ja se oli nähtävillä elo-syyskuussa 2024.

Asemakaavoitusohjelman toteutuminen

Asemakaavoitusyksikkö on toteuttanut valtuuston 15.11.2023 hyväksymän talousarvion mukaista asemakaavoitusohjelmaa vuosille 2024–2028. Alla on listattuna taajamittain vuodelle 2024 osoitetut asemakaavahankkeet ja niiden toteutuminen. Muuttuneiden tavoitteiden sekä erilaisten lisäselvitystarpeiden takia valmistelu poikkeaa joiltain osin kaavoitusohjelman aikatauluista. Kaavoitusohjelman lisäksi on edistetty muita kiireellisiä hankkeita, jotka on listattu toteutumisseurannan alapuolelle.

Asemakaavoituksessa on panostettu vuonna 2024 erityisesti Sudentullin työpaikka-alueen sekä kiireellisten palveluverkon hankkeiden edistämiseen sekä hankkeisiin, jotka vastaavat elinkeinoelämän tarpeisiin. Asuinrakentamisen tarpeisiin on vastattu muun muassa Heinoja II, Vanha Sähkölaitos, osa I- ja Tilkankuja 12 – asemakaavamuutoksilla.

Henkilövaihdosten takia Vanhan Sähkölaitoksen alueen ja Jokimetsän kaavojen valmistelua on jouduttu viivästyttämään vuonna 2024, mutta niiden valmistelua päästään jatkamaan vuonna 2025.

Asemakaavoituksessa aloitti huhtikuun alussa uusi määräaikainen kaavoitusarkkitehti, jonka ensisijaisena tehtävänä on laatia asemakaavamuutoksia kehitettävien kiinteistöjen myymisen mahdollistamiseksi. Kehitettävien kiinteistöjen osalta on valmistelussa ollut ensimmäisenä Toivojentien asemakaavamuutos, jolla mahdollistetaan yhteensä viiden kunnan omistaman kiinteistön myyminen ja samalla neljän uuden erillispientalon rakentaminen. Kaavamuutos on tulossa vireille alkuvuodesta 2025 ja sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä asemakaavaluonnos asetetaan nähtäville maaliskuun alkuun. Myös muita kehitettävien kiinteistöjen kaavamuutoksia on tulossa vireille vuoden 2025 aikana.

RAJAMÄKI

- **1-xxx Tornitien päiväkotit uudelle sijainnille**

Tavoite: Luonnos loppuvuodesta 2024, hyväksyminen 2025

Toteutuminen: Päiväkodin uudesta sijainnista ei ole vielä tietoa, joten asemakaavan valmistelua ei ole aloitettu. Kirkonkylän ja Rajamäen osalta laaditaan erillinen palveluverkkoselvitys, jolla määritellään tulevaisuuden palveluverkko. Työ on tarkoitus aloittaa vuonna 2025.

KIRKONKYLÄ

- **2-198 Vanha sähkölaitos, osa I**

Tavoite: Ehdotus kevät 2024, hyväksyminen loppuvuodesta 2024

Toteutuminen: Asemakaavaehdotusta on valmistelu AK-korttelialueen osalta tontinluovutuskilpailun kautta löytyneen kumppanin kanssa syksyllä 2023 ja keväällä 2024. Asemakaavaehdotus on tarkoitus asettaa nähtäville keväällä 2025 aikana, hyväksymisvaihe syksyllä 2025.

- **2-204 Heinoja II**

Tavoite: Hyväksyminen keväällä 2024

Toteutuminen: Asemakaavan muutos on hyväksytty 13.12.2023.

- **2-247 K 2021 t 2 NYK**

Tavoite: Hyväksyminen syksyllä 2024

Toteutuminen: Asemakaavaluonnos oli nähtävillä 20.4.-22.5.2023. Asemakaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen tilakeskus käynnisti hankesuunnitelman päivittämisen ja hankkeen alustavan rakennussuunnittelun, joiden pohjalta asemakaavaehdotus olisi laadittavissa rinnan rakennussuunnitteluvaiheen kanssa. Hankesuunnitelman ja päivitetyn kustannusarvion jälkeen valtuusto palautti asian valmisteluun, eli syksyn 2024 aikana on tutkittu vaihtoehtona myös koulun sijoittaminen Krannilan liikuntapuiston yhteyteen. Asemakaavoitusta edistetään, kun hankkeen sijainnista ja laajuudesta on tehty päätös.

- **2-250 Ilvesvuorenkatu 2-4**

Tavoite: Asemakaavaehdotus syksyllä 2024, hyväksyminen keväällä 2025.

Toteutuminen: Asemakaavaluonnoksen valmistelua ja kaavan vaatimien selvitysten laatimista on jatkettu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä asemakaavaluonnos olivat nähtävillä 15.11.-16.12.2024 ja asemakaavaehdotus on tarkoitus asettaa nähtäville arviolta maaliskuun alkuun 2025.

- **2-252 Ilvesvuori Eteläinen k2420**

Tavoite: Hyväksyminen keväällä 2024

Toteutuminen: Vireille ja luonnos 17.1.2023, ehdotus 3.10.2023, hyväksytty 23.1.2024.

- **Kirkonkylän kehittämissuunnitelma**

Tavoite: Päätöksentekoon keväällä 2024

Toteutuminen: Kehittämissuunnitelman viimeistelyä tehtiin alkuvuodesta 2024. Suunnitelmasta keskusteltiin valtuuston iltakoulussa syksyllä 2024 ja se tuodaan päätöksentekoon keväällä 2025.

KLAUKKALA

- **3–346 Jokimetsän pientaloalue**

Tavoite: Asemakaavaluonnos keväällä 2025, ehdotus talvella 2024/25

Toteutuminen: Asemakaavaluonnosta laaditaan siten, että luonnos saataisiin nähtäville vuonna 2025 ja ehdotus sekä hyväksyminen vuonna 2026.

- **3–351 Sudentullin työpaikka-alue**

Tavoite: Asemakaavaluonnos keväällä 2024, ehdotus talvella 2025

Toteutuminen: Asemakaavaa on valmisteltu suunnitteluvaraus sopimuksen mukaisesti. Asemakaavaluonnos oli nähtävillä 24.10. – 22.11.2024. Asemakaavaehdotusta valmistellaan parhaillaan ja se asetetaan nähtäville, kun vaadittavat lisäselvitykset ja suunnittelun tarkennukset on tehty, arviolta kesällä tai alkusyksystä 2025. Jos asemakaavaehdotukseen ei tarvitse tehdä merkittäviä muutoksia, on asemakaava mahdollista tuoda hyväksymiskäsittelyyn loppuvuodesta 2025.

- **3–352 Klaukkala uusi päiväkot**

Tavoite: Asemakaavaehdotus keväällä 2025, hyväksyminen talvella 2025/2026.

Toteutuminen: Asemakaavoitus osallistui vuonna 2024 Klaukkalan minipalveluverkkotyöhön, josta tehtiin päätös lokakuussa. Viirinlaakson päiväkotikoulun asemakaavamuutosta aletaan valmistelemaan yhdessä kunnallistekniikan suunnittelun kanssa alkuvuodesta 2025, tavoitteena on asettaa kaavaehdotus nähtäville syksyllä 2025 ja tuoda kaava hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2026.

- **3–350 Klaukkala uusi koulu**

Tavoite: Asemakaavaluonnos keväällä 2024, ehdotus talvella 2024/25.

Toteutuminen: Klaukkalan minipalveluverkkotyöstä tehdyn päätöksen perusteella ei ole tarpeen tehdä kaavamuutosta uuden koulun rakentamiseksi.

RÖYKKÄ

- **4–049 Lopentien itäpuoli**

Tavoite: Asemakaavaehdotus keväällä 2024 ja hyväksyminen loppuvuodesta 2024.

Toteutuminen: Asemakaavaluonnos ja päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma olivat nähtävillä 2.5.-3.6.2024. Asemakaavaehdotus on tavoitteena asettaa nähtäville maaliskuussa 2025.

Kaavoitusohjelmaan 2024–2028 merkittyjen hankkeiden lisäksi vuonna 2024 aikana on edistetty muun muassa seuraavia kaavahankkeita:

- **3–352 Tilkankuja 12:**

OAS ja luonnos oli nähtävillä 8.2.-8.3.2024, kaavaehdotus nähtävillä 15.8.-13.9.2024, hyväksyminen 3.12.2024.

Pieni asemakaavamuutos yksityisen maanomistajan hakemuksesta keskeiselle alueelle Klaukkalassa, maanomistajan konsultti laati asemakaavan kunnan ohjauksessa.

- **3–353 Klaukkalan vesitorni:**

Kaavahanketta on valmisteltu loppusyksystä 2023 alkaen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä asemakaavaluonnos olivat nähtävillä 2.5.-3.6.2024. Ehdotus oli nähtävillä 15.11. – 16.12.2024 ja asemakaavamuutos hyväksyttiin 21.1.2025.

Yhdyskuntateknisen huollon kannalta välttämätön hanke.

2.1.4 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

KONSERNIPALVELUT	Alkuper. TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Tot. %	TP 2023
Toimintatuotot	2 846 776	0	2 846 776	2 889 087	42 311	1,49 %	2 590 051
Toimintakulut	-16 203 001	-318 000	-16 521 001	-15 648 588	872 412	5,28 %	-16 308 158
Toimintakate	-13 356 225	-318 000	-13 674 225	-12 759 501	914 723	6,69 %	-13 718 107
Hallintopalvelut							
Toimintatuotot	94 324	0	94 324	88 377	-5 947	-6,31 %	95 931
Toimintakulut	-1 170 247	0	-1 170 247	-942 643	227 604	19,45 %	-1 008 985
Toimintakate	-1 075 923	0	-1 075 923	-854 266	221 657	20,60 %	-913 054
Henkilöstöpalvelut							
Toimintatuotot	260 498	0	260 498	293 724	33 226	12,75 %	272 596
Toimintakulut	-4 040 628	-99 800	-4 140 428	-3 943 230	197 198	4,76 %	-4 263 767
Toimintakate	-3 780 130	-99 800	-3 879 930	-3 649 506	230 424	5,94 %	-3 991 171
Talous- ja strategiapalvelut							
Toimintatuotot	1 987 129	0	1 987 129	1 737 368	-249 761	-12,57 %	1 732 719
Toimintakulut	-3 141 834	-98 200	-3 240 034	-3 061 941	178 093	5,50 %	-2 934 479
Toimintakate	-1 154 705	-98 200	-1 252 905	-1 324 574	-71 669	-5,72 %	-1 201 761
Viestintä- ja markkinointipalvelut							
Toimintatuotot	39 840	0	39 840	39 828	-12	-0,03 %	39 840
Toimintakulut	-640 822	0	-640 822	-631 690	9 132	1,43 %	-599 951
Toimintakate	-600 982	0	-600 982	-591 862	9 120	1,52 %	-560 111
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut							
Toimintatuotot	188 000	0	188 000	87 091	-100 909	-53,68 %	178 587
Toimintakulut	-3 760 157	0	-3 760 157	-3 583 338	176 819	4,70 %	-3 719 643
Toimintakate	-3 572 157	0	-3 572 157	-3 496 247	75 910	2,13 %	-3 541 056
Yhteiset toiminnot							
Toimintatuotot	164 925	0	164 925	278 809	113 884	69,05 %	137 752
Toimintakulut	-3 240 873	-120 000	-3 360 873	-3 118 745	242 128	7,20 %	-3 561 377
Toimintakate	-3 075 948	-120 000	-3 195 948	-2 839 936	356 012	11,14 %	-3 423 625
Projektit							
Toimintatuotot	109 090	0	109 090	360 915	251 825	230,84 %	129 782
Toimintakulut	-147 320	0	-147 320	-314 015	-166 695	-113,15 %	-174 709
Toimintakate	-38 230	0	-38 230	46 900	85 130	222,68 %	-44 927
Tarkastuslautakunta							
Toimintatuotot	2 970	0	2 970	2 976	6	0,20 %	2 844
Toimintakulut	-61 120	0	-61 120	-52 987	8 133	13,31 %	-45 247
Toimintakate	-58 150	0	-58 150	-50 011	8 139	14,00 %	-42 403

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA	Alkuper. TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Tot. %	TP 2023
Toimintatuotot	6 446 460	50 000	6 496 460	7 162 799	666 339	10,26 %	7 810 979
Toimintakulut	-118 339 470	-110 500	-118 449 970	-116 641 384	1 808 586	1,53 %	-111 290 192
Toimintakate	-111 893 010	-60 500	-111 953 510	-109 478 585	2 474 925	2,21 %	-103 479 213
Hallinto- ja talouspalvelut							
Toimintatuotot	288 540	50 000	338 540	493 225	154 685	45,69 %	315 868
Toimintakulut	-1 323 470	100 200	-1 223 270	-1 244 867	-21 597	-1,77 %	-1 362 325
Toimintakate	-1 034 930	150 200	-884 730	-751 642	133 088	15,04 %	-1 046 456
Koulutuspalvelut							
Toimintatuotot	1 864 800	0	1 864 800	1 895 823	31 023	1,66 %	1 789 349
Toimintakulut	-65 467 400	-160 700	-65 628 100	-65 074 740	553 360	0,84 %	-59 602 775
Toimintakate	-63 602 600	-160 700	-63 763 300	-63 178 917	584 383	0,92 %	-57 813 426
Perusopetuksen erillishankkeet							
Toimintatuotot	1 300 000	0	1 300 000	1 711 978	411 978	31,69 %	2 386 558
Toimintakulut	-1 680 000	0	-1 680 000	-2 103 997	-423 997	-25,24 %	-2 974 712
Toimintakate	-380 000	0	-380 000	-392 019	-12 019	-3,16 %	-588 154
Varhaiskasvatuspalvelut							
Toimintatuotot	2 078 650	0	2 078 650	2 162 297	83 647	4,02 %	2 262 744
Toimintakulut	-41 863 340	0	-41 863 340	-40 609 741	1 253 599	2,99 %	-39 769 085
Toimintakate	-39 784 690	0	-39 784 690	-38 447 444	1 337 246	3,36 %	-37 506 340
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut							
Toimintatuotot	184 330	0	184 330	195 509	11 179	6,06 %	252 289
Toimintakulut	-3 861 450	0	-3 861 450	-3 757 397	104 053	2,69 %	-3 683 165
Toimintakate	-3 677 120	0	-3 677 120	-3 561 888	115 232	3,13 %	-3 430 876
Nuorisopalvelut							
Toimintatuotot	591 210	0	591 210	558 094	-33 116	-5,60 %	663 599
Toimintakulut	-3 109 450	-50 000	-3 159 450	-2 969 717	189 733	6,01 %	-3 047 848
Toimintakate	-2 518 240	-50 000	-2 568 240	-2 411 623	156 617	6,10 %	-2 384 249
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut							
Toimintatuotot	138 930	0	138 930	145 874	6 944	5,00 %	140 571
Toimintakulut	-1 034 360	0	-1 034 360	-880 926	153 434	14,83 %	-850 282
Toimintakate	-895 430	0	-895 430	-735 052	160 378	17,91 %	-709 711

YMPÄRISTÖTOIMIALA	Alkuper. TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Tot. %	TP 2023
Toimintatuotot	38 446 756	850 000	39 296 756	40 707 430	1 410 674	3,59 %	47 843 295
Valmistus omaan käyttöön	1 150 000	0	1 150 000	1 268 814	118 814	10,33 %	537 860
Toimintakulut	-35 861 041	-41 500	-35 902 541	-35 849 972	52 569	0,15 %	-33 884 718
Toimintakate	3 735 715	808 500	4 544 215	6 126 272	1 582 057	34,81 %	14 496 437
Omaisuu den tuotot ja hallinta							
Toimintatuotot	5 040 000	850 000	5 890 000	6 696 102	806 102	13,69 %	17 694 242
Toimintakulut	-135 000	0	-135 000	-100 425	34 575	25,61 %	-174 555
Toimintakate	4 905 000	850 000	5 755 000	6 595 677	840 677	39,30 %	17 519 687
Tekninen keskus							
Toimintatuotot	2 352 830	0	2 352 830	2 388 483	35 653	1,52 %	2 201 759
Valmistus omaan käyttöön	1 150 000	0	1 150 000	1 268 814	118 814	10,33 %	537 860
Toimintakulut	-14 183 881	0	-14 183 881	-14 462 607	-278 726	-1,97 %	-13 415 535
Toimintakate	-10 681 051	0	-10 681 051	-10 805 311	-124 260	-1,16 %	-10 675 915
Tilakeskus							
Toimintatuotot	29 771 526	0	29 771 526	30 380 304	608 778	2,04 %	26 869 706
Toimintakulut	-16 054 873	-100 000	-16 154 873	-16 100 799	54 074	0,33 %	-15 200 431
Toimintakate	13 716 653	-100 000	13 616 653	14 279 505	662 852	2,38 %	11 669 275
Ympäristötoimialan hallinto- ja talouspalvelut							
Toimintatuotot	941 400	0	941 400	891 174	-50 226	-5,34 %	735 428
Toimintakulut	-2 280 653	58 500	-2 222 153	-1 986 534	235 619	10,60 %	-2 026 419
Toimintakate	-1 339 253	58 500	-1 280 753	-1 095 360	185 393	5,27 %	-1 290 992
Maankäyttö ja kaavoitus							
Toimintatuotot	341 000	0	341 000	351 367	10 367	3,04 %	342 160
Toimintakulut	-3 206 634	0	-3 206 634	-3 199 606	7 028	0,22 %	-3 067 778
Toimintakate	-2 865 634	0	-2 865 634	-2 848 239	17 395	3,26 %	-2 725 618
Vesilaitos							
Toimintatuotot	13 019 695	-460 000	12 559 695	12 271 404	-288 291	-2,30 %	10 836 303
Toimintakulut	-5 591 016	0	-5 591 016	-5 586 058	4 958	0,09 %	-5 366 934
Toimintakate	7 428 679	-460 000	6 968 679	6 685 346	-283 333	-2,21 %	5 469 369
Aleksia							
Toimintatuotot	9 552 309	0	9 552 309	9 233 757	-318 552	-3,33 %	9 434 372
Toimintakulut	-9 452 309	0	-9 452 309	-9 179 329	272 980	2,89 %	-9 168 547
Toimintakate	100 000	0	100 000	54 427	-45 573	-0,45 %	265 825
Kunta + LL	-113 984 841	-30 000	-114 014 841	-109 374 775	4 640 066	41,06 %	-97 371 629
Kunta ilman LL	-121 513 520	430 000	-121 083 520	-116 114 548	4 968 972	43,71 %	-103 106 823

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma Kunta ja liikelaitokset, sis. sisäiset erät, €	Alkup. TA 2024	TA muutokset	Muutettu TA 2024	TP 2024	Poikkeama
Toimintatulot	70 311 996	440 000	70 751 996	72 264 478	1 512 482
Myyntituotot	28 930 660	-410 000	28 520 660	27 683 609	-837 051
Maksutuotot	3 266 350		3 266 350	2 761 738	-504 612
Tuet ja avustukset	2 679 840		2 679 840	3 376 834	696 994
Muut toimintatuotot	35 435 146	850 000	36 285 146	38 442 297	2 157 151
Valmistus omaan käyttöön	1 150 000		1 150 000	1 268 814	
Toimintamenot	-185 446 837	-470 000	-185 916 837	-182 908 066	3 008 771
Henkilöstömenot	-84 658 242	-50 000	-84 708 242	-84 358 886	349 356
Palvelujen ostot	-48 246 784	-160 000	-48 406 784	-47 326 928	1 079 856
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 652 192	-140 000	-13 792 192	-13 069 799	722 393
Avustukset muille	-7 932 450	-120 000	-8 052 450	-7 511 826	540 624
Muut toimintakulut	-30 957 169		-30 957 169	-30 640 627	316 542
Toimintakate	-113 984 841	-30 000	-114 014 841	-109 374 775	4 640 066
Verotulot	110 900 000	-2 800 000	108 100 000	110 481 230	2 381 230
Valtionosuudet	32 519 690	-1 494 190	31 025 500	30 632 379	-393 121
Rahoitustulot ja -menot	-1 056 000	1 408 000	352 000	432 652	80 652
Korkotulot muilta	75 000		75 000	120 534	45 534
<i>Korkotulot liikelaitoksilta</i>				162 785	162 785
Muut rahoitustulot muilta	2 310 000	1 517 000	3 827 000	3 416 866	-410 134
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilt</i>	162 000		162 000	162 000	
Korkomenot	-3 941 000	391 000	-3 550 000	-3 262 520	287 480
Muut rahoitusmenot	338 000	-500 000	-162 000	-167 013	-5 013
Vuosikate	28 378 849	-2 916 190	25 462 659	32 171 486	6 708 827
Poistot ja arvonalentumiset	-24 456 000	-200 000	-24 656 000	-26 936 025	-2 280 025
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	3 922 850	-3 116 190	806 660	5 235 462	4 428 802
Poistoeron vähennys	12 500		12 500	12 500	
Varausten lisäys					
Tilikauden yli- / alijäämä	3 935 350	-3 116 190	819 160	5 247 962	4 428 802

Verotulot

Verotulojen erittely, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	89 100	-2 600	86 500	89 018	2 518
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 150	-950	7 200	7 170	-30
Kiinteistövero	13 650	750	14 400	14 293	-107
Yhteensä	110 900	-2 800	108 100	110 481	2 381

Kunnan tuloveron määräytymisperusteet	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo, 1000 €	Muutos-%
Verovuosi 2001	17,75	449 296	5,5
Verovuosi 2002	18,25	471 061	4,8
Verovuosi 2003	18,25	490 608	4,1
Verovuosi 2004	18,25	509 608	3,9
Verovuosi 2005	18,25	539 432	5,9
Verovuosi 2006	18,75	580 798	7,7
Verovuosi 2007	18,75	628 298	8,2
Verovuosi 2008	18,75	675 989	7,6
Verovuosi 2009	18,75	681 137	0,8
Verovuosi 2010	19,00	699 840	2,7
Verovuosi 2011	19,00	735 873	5,1
Verovuosi 2012	19,00	769 241	4,5
Verovuosi 2013	19,00	800 139	4,0
Verovuosi 2014	19,50	821 411	2,7
Verovuosi 2015	19,50	839 433	2,2
Verovuosi 2016	19,50	848 055	1,0
Verovuosi 2017	19,50	836 434	-1,4
Verovuosi 2018	19,50	860 217	2,8
Verovuosi 2019	19,50	892 514	3,8
Verovuosi 2020	19,75	912 151	2,2
Verovuosi 2021	19,75	957 946	5,0
Verovuosi 2022	19,75	1 003 512	4,8
Verovuosi 2023	7,11	1 107 901	10,4
Verovuosi 2024 (*alustava, verotus valmistuu syksyllä)	7,50	1 153 629	15,0

Kiinteistöveroprosentit	Nurmijärvi 2024
Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	1,18
Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	0,48
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,18
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	4,30
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	39 899	-742	39 157	34 013	-5 144
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-7 379	-752	-8 132	-8 525	-393
Muut valtionosuudet					
Verotulomenetysten kompensatio				5 144	5 144
Yhteensä	32 520	-1 494	31 025	30 632	-393

2.3 Investointiosan toteutuminen

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta sekä rahoitusosuudet

ja omaisuuden myynti. Investointiosan toteutuminen esitetään vastaavalla tavalla talousarviossa huomioiden valtuuston asettamat sitovat määrärahat ja tuloarviot.

Investointiosan toteutuminen		Alkuper. TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama
Kiinteä omaisuus	netto	-1 000 000	-1 700 000	-2 700 000	-2 644 533	55 467
Maa-alueiden myynti	tuotot	1 500 000	-600 000	900 000	719 294	-180 706
Maa-alueiden hankinta	kulut	-2 500 000	-1 100 000	-3 600 000	-2 429 538	1 170 462
Maankäyttösoj. hankitut maa-alueet	kulut				-934 289	-934 289
Osakkeet ja osuudet	netto	0	0	0	19 900	19 900
As Oy Nurmijärven Tuomas	tuotot	0		0	20 000	20 000
Numera Oy:n osakkeet*	kulut				-100	-100
Talonrakennus	netto	-16 940 000	150 000	-16 790 000	-15 792 760	997 240
Syrjälän päiväkotii, peruskorjaus	netto	-50 000	50 000	0	0	0
Syrjälän koulun peruskorjaus	netto	-100 000	100 000	0	0	0
Rajamäen kampus	netto	-13 250 000	-1 200 000	-14 450 000	-13 956 407	493 593
NYK ja lukio, uudishanke	netto	-950 000	800 000	-150 000	-84 815	65 185
Urheilupuiston koulu, uudishanke	netto	-100 000	0	-100 000	-34 461	65 539
Palvelukeittöhanke	netto	-500 000	400 000	-100 000	-47 884	52 116
Kunnantalon korjaukset	netto	-90 000	0	-90 000	-28 382	61 618
Pienet talohankkeet (valtuustoon sitova taso)	netto	-1 900 000	0	-1 900 000	-1 640 812	259 188
Muut pienet hankkeet	netto	-90 000	-20 000	-110 000	-56 233	53 767
Rajamäen koulu, ulko-ovet 2024	netto	-120 000	100 000	-20 000	0	20 000
Lukkarin koulu, katos ja turvallisuus 2024	netto	-150 000	100 000	-50 000	-40 839	9 161
Budjetointikohde (Pienet talohankkeet)	netto	0	0	0	0	0
Pihat: Länsikaaren päiväkotii	netto	0	0	0	-24 647	-24 647
Sähköautojen lautauspisteet kohteittain	netto	-220 000	-60 000	-280 000	-218 347	61 653
Mäntysalon koulu, peruskorjaus 2024	netto	-220 000	0	-220 000	-194 372	25 628
Röykän päiväkotii, pihatyöt 2024	netto	-300 000	30 000	-270 000	-251 772	18 228
Rakennusautomaation uusiminen kohteittain	netto	-150 000	-90 000	-240 000	-208 531	31 469
Valaisimien uusiminen kohteittain	netto	-120 000	-70 000	-190 000	-213 230	-23 230
Isoniitun koulu, lämmitysjärjestelmä 204	netto	-140 000	15 000	-125 000	-124 032	968
Mäntysalon koulu, lämmitysjärjestelmä	netto	-120 000	110 000	-10 000	-44 976	-34 976
Professorintien päiväkotii, piha	netto	-100 000	-110 000	-210 000	-187 376	22 624
Tykkitorniien kunnostus	netto	-30 000	-20 000	-50 000	-41 117	8 883
Kiinteistöjen tietoliikennekaapelityöt kohteittain	netto	-100 000	-25 000	-125 000	-35 339	89 661
Lukkarin koulu, pohjaviemäreiden uusinta	netto	-40 000	40 000	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	netto	-12 995 000	1 175 000	-11 820 000	-9 525 179	2 294 821
Kunnallistekniikan rakentaminen	netto	-11 445 000	645 000	-10 800 000	-8 871 614	1 928 386
	tuotot				993 609	993 609
	kulut	-11 445 000	645 000	-10 800 000	-9 865 223	934 777
Klaukkalan tieverkko	netto	-100 000	100 000	0	0	0
	tuotot					
	kulut	-100 000	100 000	0	0	0
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	netto	-1 450 000	430 000	-1 020 000	-653 565	366 435
	tuotot	0	0	0		0
	kulut	-1 450 000	430 000	-1 020 000	-653 565	366 435
Irtaimisto	netto	-435 000	0	-435 000	-436 297	-1 297
Konsernipalvelut	netto	0	0	0	-7 416	-7 416
Ympäristötoimiala	netto	-435 000	0	-435 000	-428 881	6 119
Muut pitkävaikutteiset menot	netto	-605 000	5 000	-600 000	-503 065	96 935
Taloushallinnon järjestelmät	netto	-275 000	75 000	-200 000	-131 721	68 279
Henkilöstöhallinnon järjestelmät	netto	-300 000	-70 000	-370 000	-322 058	47 942
Sähköinen arkistointi	netto	-30 000	0	-30 000	-49 286	-19 286
Kunta yhteensä	netto	-31 975 000	-370 000	-32 345 000	-28 881 934	3 463 066
	tuotot	1 500 000	-600 000	900 000	1 732 903	832 903
	kulut	-33 475 000	230 000	-33 245 000	-30 614 837	2 630 163
Nurmijärven Vesi						
Nettoinvestoinnit	netto	-5 700 000	0	-5 700 000	-7 459 093	-1 759 093
Aleksia						
Nettoinvestoinnit	netto	-100 000	0	-100 000	-72 617	27 383
Kunta ja liikelaitokset yhteensä	netto	-37 775 000	-370 000	-38 145 000	-36 413 644	1 731 356
	tuotot	1 500 000	-600 000	900 000	1 732 903	832 903
	kulut	-39 275 000	230 000	-39 045 000	-38 146 547	898 453

*Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän purun myötä vastaanotetut osakkeet

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan. Rahoitusosan toteutumiseen laskelmassa

on peruskunnan luvut ilman liikelaitoksia. Valtuustoon nähden sitovat tasot ovat nettoinvestoinnit ja lainakan- nan muutos.

Rahoitusosa Kunta sis. sisäiset erät, €	Alkup. TA 2024	TA muutokset	Muutettu TA 2024	TP 2024	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	21 088 170	-2 916 190	18 171 980	25 782 873	-7 610 893
Satunnaiset erät					
Tulo-rahoituksen korjauserät	-2 740 000	-850 000	-3 590 000	-4 995 084	1 405 084
Toiminnan rahavirta	18 348 170	-3 766 190	14 581 980	20 787 789	-6 205 808
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-33 475 000	230 000	-33 245 000	-30 644 837	-2 600 163
Rah.osuudet investointimenoihin				1 023 609	-1 023 609
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	4 240 000	250 000	4 490 000	5 465 320	-975 320
Investointien rahavirta	-29 235 000	480 000	-28 755 000	-24 155 908	-4 599 092
rahavirta	-10 886 830	-3 286 190	-14 173 020	-3 368 120	-10 804 900
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				-63 645	63 645
Antolainasaamisten vähennykset					
Antolainauksen muutokset				-63 645	63 645
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	22 500 000	2 500 000	25 000 000	25 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 100 000		-16 100 000	-8 919 642	-7 180 358
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000 000	-6 000 000	-3 000 000	-8 149 693	5 149 693
Lainakannan muutokset	9 400 000	-3 500 000	5 900 000	7 930 665	-2 030 665
Oman pääoman muutokset				683 311	-683 311
Muut maksuvalmiuden muutokset	-300 000			-469 600	469 600
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 786 830	-6 786 190	-8 273 020	4 712 611	-12 985 630

2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Käyttötalousosa, 1000€	Sitovuus	Alkup. TA 2024	Siitä muutos	TA+muut 2024	TP 2024	Poikkeama
Konsernipalvelut	N	- 13 356	- 318	- 13 674	- 12 760	915
Hallintopalvelut		-1076		-1076	-854	222
Henkilöstöpalvelut		-3 780	-100	-3 880	-3 650	230
Talous- ja strategiapalvelut		-1155	-98	-1253	-1325	-72
Viestintä- ja markkinointipalvelut		-601		-601	-592	9
Elinvoimapalvelut		-3 572		-3 572	-3 496	76
Projektit		-38		-38	47	85
Yhteiset toiminnot		-3 076	-120	-3 196	-2 840	356
Tarkastuslautakunta		-58		-58	-50	8
Sivistystoimen toimiala	N	- 111 893	- 60	- 111 954	- 109 479	2 475
Hallinto- ja talouspalvelut		-1035	150	-885	-752	133
Koulutuspalvelut		-63 603	-161	-63 763	-63 179	584
Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet		-380		-380	-392	-12
Varhaiskasvatuspalvelut		-39 785		-39 785	-38 447	1337
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut		-3 677		-3 677	-3 562	115
Nuorisopalvelut		-2 518	-50	-2 568	-2 412	157
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut		-895		-895	-735	160
Ympäristötoimiala	N	3 736	809	4 544	6 126	1 582
Omaisuu den tuotot ja hallinta	N	4 905	850	5 755	6 596	841
Tekninen keskus		-10 681		-10 681	-10 805	-124
Tilakeskus		13 717	-100	13 617	14 280	663
Ympäristötoimialan hallinto- ja talouspalvelut		-1339	59	-1281	-1095	185
Keski- Uudenmaan Ympäristökeskus	N	-916		-916	-790	127
Maankäyttö ja kaavoitus		-2 866		-2 866	-2 848	17
Tuloslaskelmaosa						
Verotulot	N	110 900	-2 800	108 100	110 481	2 381
Valtionosuudet	N	32 520	-1494	31025	30 632	-393
Rahoitustuotot ja -kulut	N	-818	1408	590	784	194
Vuosikate		21088	-2 456	18 632	25 783	7 151

Investointiosa, 1000€	Sitovuus	Alkup. TA 2024	Siitä muutos	TA+muut 2024	TP 2024	Poikkeama
Kiinteä omaisuus	N	- 1 000	- 1 700	- 2 700	- 2 645	55
Maa- alueiden myynti (hankintahintavähennys)		1500	- 600	900	719	- 181
Maa- alueiden hankinta		- 2 500	- 1100	- 3 600	- 2 430	1170
Maankäyttösop.hankitut maa- alueet					- 934	- 934
Osakkeet					20	20
As Oy Nurmijärven Tuomas	N				20	20
Talonrakennus		- 16 940	150	- 16 790	- 15 793	997
Syrjälän päiväkot, peruskorjaus	N	- 50	50			
Syrjälän koulun peruskorjaus	N	- 100	100			
Rajamäen kampus	N	- 13 250	- 1200	- 14 450	- 13 956	494
NYK ja lukio, uudishanke	N	- 950	800	- 150	- 85	65
Urheilupuiston koulu, uudishanke	N	- 100		- 100	- 34	66
Palvelukeittiöhanke	N	- 500	400	- 100	- 48	52
Kunnantalon korjaukset	N	- 90		- 90	- 28	62
Pienet talohankkeet (valtuustoon sitova taso)	N	- 1900		- 1900	- 1641	259
Muut pienet hankkeet		- 90	- 20	- 110	- 56	54
Rajamäen koulu, ulko- ovet 2024		- 120	100	- 20		20
Lukkarin koulu, katos ja turvallisuus 2024		- 150	100	- 50	- 41	9
Budjetointikohde (Pienet talohankkeet)						
Pihat: Länsikaaren päiväkot					- 25	- 25
Sähköautojen lautaspisteet kohteittain		- 220	- 60	- 280	- 218	62
Mäntysalon koulu, peruskorjaus 2024		- 220		- 220	- 194	26
Röykän päiväkot, pihatyt 2024		- 300	30	- 270	- 252	18
Rakennusautomaation uusiminen kohteittain		- 150	- 90	- 240	- 209	31
Valaisimien uusiminen kohteittain		- 120	- 70	- 190	- 213	- 23
Isoniitun koulu, lämmitysjärjestelmä 204		- 140	15	- 125	- 124	1
Mäntysalon koulu, lämmitysjärjestelmä		- 120	110	- 10	- 45	- 35
Professorintien päiväkot, piha		- 100	- 110	- 210	- 187	
Tykkitimien kunnostus		- 30	- 20	- 50	- 41	
Kiinteistöjen tietoliikennekaapelityöt kohteittain		- 100	- 25	- 125	- 35	
Lukkarin koulu, pohjaviemäreiden uusinta		- 40	40			
Kiinteät rakenteet ja laitteet		- 12 995	1 175	- 11 820	- 9 525	2 295
Kunnallistekniikan rakentaminen	N	- 11445	645	- 10 800	- 8 872	1928
Klaukkalan tieverkko	N	- 100	100			
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	N	- 1450	430	- 1020	- 654	366
Irtaimisto		- 435		- 435	- 436	- 1
Konsemipalvelut	N				- 7	- 7
Ympäristötoimiala	N	- 435		- 435	- 429	6
Muut pitkävaikutteiset menot		- 605	5	- 600	- 503	97
Taloushallinnon järjestelmät	N	- 275	75	- 200	- 132	68
Henkilöstöhallinnon järjestelmät	N	- 300	- 70	- 370	- 322	48
Sähköinen arkistointi	N	- 30		- 30	- 49	- 19
Rahoitusosa						
Nettoinvestoinnit	N	- 31975	- 370	- 32 345	- 28 882	3 463
Lainakannan muutokset	N	9 400	- 3 500	5 900	7 931	2 031

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Nurmijärven kunnan tuloslaskelma

Tuloslaskelma, €	2024	2023
Kunta ja liikelaitokset, ulkoinen		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	15 251 799	13 151 496
Maksutuotot	2 760 238	4 351 765
Tuet ja avustukset	3 376 834	3 910 446
Muut toimintatuotot	13 527 136	23 377 472
	34 916 006	44 791 178
Valmistus omaan käyttöön	1 268 814	537 860
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-68 621 285	-66 820 318
Henkilösivukulut	-15 737 601	-16 779 401
Eläkekulut	-13 915 699	-14 191 027
Muut henkilösivukulut	-1 821 902	-2 588 374
Palvelujen ostot	-35 022 163	-32 641 261
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 825 231	-12 392 654
Avustukset	-7 511 826	-8 152 931
Muut toimintakulut	-5 841 487	-5 914 101
	-145 559 594	-142 700 668
Toimintakate	-109 374 775	-97 371 629
Verotulot	110 481 230	115 207 578
Valtionosuudet	30 632 379	31 506 622
Rahoitustuotot ja -kulut	432 652	-286 549
Korkotuotot	120 534	43 795
Muut rahoitustuotot	3 416 866	2 799 404
Korkokulut	-3 099 735	-3 093 079
Muut rahoituskulut	-5 013	-36 669
	141 546 261	146 427 652
Vuosikate	32 171 486	49 056 023
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 096 374	-22 411 387
Arvonalentumiset	-1 839 651	-3 349 163
	-26 936 025	-25 760 549
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	0	-225 443
	0	-225 443
Tilikauden tulos	5 235 462	23 070 030
Poistoeron vähennys	12 500	12 500
Varausten lisäys	0	-8 000 000
	12 500	-7 987 500
Tilikauden yli- / alijäämä	5 247 962	15 082 530

3.2 Nurmijärven kunnan rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma, € Kunta ja liikelaitokset, ulkoinen	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	32 171 486	49 056 023
Satunnaiset erät, netto		-225 443
Tulorahoituksen korjauserät	-4 995 084	-14 330 946
Toiminnan rahavirta	27 176 402	34 499 634
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-38 176 547	-36 049 223
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 023 609	1 023 098
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 465 320	23 587 422
Investointien rahavirta	-31 687 618	-11 438 702
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 511 216	23 060 931
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-67 495	-7 700
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset	-67 495	-7 700
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 919 642	-16 120 797
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-11 602 610	-17 604 121
Lainakannan muutokset	4 477 748	-33 724 918
Oman pääoman muutokset	683 311	44 218
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	43 750	-198
Vaihto-omaisuuden muutos	22 693	11 021
Saamisten muutos	2 259 725	-5 527 471
Korottomien velkojen muutos	1 793 103	-1 059 917
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 119 272	-6 576 564
Rahoituksen rahavirta	9 212 836	-40 264 964
Rahavarojen muutos	4 701 620	-17 204 032
Rahavarat 31.12	32 450 529	27 748 909
Rahavarat 1.1.	27 748 909	44 952 941

3.3 Nurmijärven kunnan tase

Tase, €		
Kunta ja liikelaitokset (ulkoinen)	TP 2024	TP 2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	382 280 480	372 909 506
Aineettomat hyödykkeet	14 809 245	15 269 299
Tietokoneohjelmistot	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	14 809 245	15 269 299
Aineelliset hyödykkeet	330 815 474	320 383 949
Maa- ja vesialueet	65 823 434	64 461 280
Rakennukset	105 942 162	109 548 542
Kiinteät rakenteet ja laitteet	133 857 533	130 371 285
Koneet ja kalusto	1 760 438	2 312 567
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	23 431 908	13 690 274
Sijoitukset	36 655 760	37 256 257
Osakkeet ja osuudet	19 324 150	19 992 141
Muut lainasaamiset	16 598 227	16 598 227
Muut saamiset	733 384	665 889
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 708 963	1 781 942
Valtion toimeksiannot	417 787	553 675
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 286 247	1 223 143
Muut toimeksiannot	4 930	5 123
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 953 158	46 533 957
Vaihto-omaisuus	388 827	411 520
Aineet ja tarvikkeet	388 827	411 520
Saamiset	16 113 802	18 373 527
Pitkäaikaiset saamiset	9 585 154	8 582 875
Muut saamiset	8 515 123	8 515 123
Siirtosaamiset	1 070 032	67 753
Lyhytaikaiset saamiset	6 528 647	9 790 652
Myyntisaamiset	3 374 413	2 654 174
Muut saamiset	769 015	1 707 653
Siirtosaamiset	2 385 220	5 428 825
Rahoitusarvopaperit	170 785	170 785
Osakkeet ja osuudet	170 785	170 785
Rahat ja pankkisaamiset	32 279 744	27 578 124
VASTAAVAA YHTEENSÄ	432 942 601	421 225 404

Tase, €		
Kunta ja liikelaitokset (ulkoinen)	TP 2024	TP 2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	145 726 498	139 795 225
Peruspääoma	77 323 349	77 323 349
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	63 155 187	47 389 346
Tilikauden yli-/alijäämä	5 247 962	15 082 530
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	33 043 750	33 056 250
Poistoero	243 750	256 250
Vapaaehtoiset varaukset	32 800 000	32 800 000
PAKOLLISET VARAUKSET	3 453 077	3 896 276
Muut pakolliset varaukset	3 453 077	3 896 276
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 107 893	2 137 121
Valtion toimeksiannot	575 105	710 993
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 286 017	1 222 993
Muut toimeksiantojen pääomat	246 771	203 134
VIERAS PÄÄOMA	248 611 384	242 340 532
Pitkäaikainen	138 782 625	154 423 985
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	112 955 364	130 399 691
Lainat julkisyhteisöltä	0	1 807
Saadut ennakot	50 500	50 500
Liittymismaksut ja muut velat	25 776 761	23 971 988
Lyhytaikainen	109 828 759	87 916 547
Joukkovelkakirjalainat	40 000 000	45 000 000
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	42 444 327	16 120 797
Lainat julkisyhteisöltä	1 807	14 008
Lainat muilta luotonantajilta	3 271 439	2 658 887
Saadut ennakot	1 118 279	435 294
Ostovelat	9 382 021	9 317 591
Muut velat	2 478 029	2 577 162
Siirtovelat	11 132 857	11 792 809
VASTATTAVAA	432 942 601	421 225 404

3.4 Nurmijärven kunnan konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma, €	2024	2023
Toimintatuotot	82 122 497	97 890 320
Toimintakulut	-180 928 193	-180 173 203
Osuus osakkuusyhtiön voitosta(tappiosta-)	0	0
Toimintakate	-98 805 696	-82 282 884
Verotulot	110 481 230	115 207 578
Valtionosuudet	34 908 965	35 501 534
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	398 551	158 621
Muut rahoitustuotot	981 242	1 520 101
Korkokulut	-5 595 809	-5 145 365
Muut rahoituskulut	-245 354	-272 092
	-4 461 370	-3 738 735
Vuosikate	42 123 129	64 687 494
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 629 679	-31 384 351
Omistuksen eliminointierot	-15 638	-12 391
Arvonalentumiset	-1 986 026	-3 349 163
	-35 631 343	-34 745 905
Satunnaiset erät	0	-225 443
Tilikauden tulos	6 491 786	29 716 145
Tilinpäätössiirot	3 865	7 756
Tilikauden verot	-916 171	-2 394 129
Laskennalliset verot	-211 416	-5 689
Vähemmistöosuudet	0	557
	-1 123 722	-2 391 505
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 368 064	27 324 640

3.5 Nurmijärven kunnan konsernirahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma, 1000 €	TP 2024	TP 2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	42 123 129	64 687 494
Satunnaiset erät	0	-225 443
Tilikauden verot	-916 171	-2 394 129
Tulorahoituksen korjauserät	-4 905 692	-16 907 548
Toiminnan rahavirta	36 301 266	45 160 373
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-43 867 737	-60 502 418
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 023 609	1 023 098
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 210 344	26 021 223
Investointien rahavirta	-36 633 784	-33 458 097
Toiminnan ja investointien rahavirta	-332 518	11 702 276
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-344 238	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	2 520
Antolainauksen muutokset	-344 238	2 520
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 198 445	-16 376 428
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 938 406	-19 682 936
Lainakannan muutokset	-260 039	-36 059 364
Oman pääoman muutokset	683 311	44 218
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-90 709	-277 124
Vaihto-omaisuuden muutos	59 844	47 303
Saamisten muutos	4 800 735	447 849
Korottomien velkojen muutos	-1 847 602	-8 638 929
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 922 267	-8 420 900
Rahoituksen rahavirta	3 001 301	-44 433 526
Rahavarojen muutos	2 668 783	-32 731 250
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	44 713 694	42 044 911
Kassavarat 1.1	42 044 911	74 776 161

3.6. Nurmijärven kunnan konsernitase

Konsernitase, €	2024	2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	540 161 693	534 362 254
Aineettomat hyödykkeet	16 363 488	17 108 092
Aineettomat oikeudet	1 533 527	1 824 643
Muut pitkävaikutteiset menot	14 829 962	15 283 449
Aineelliset hyödykkeet	497 021 778	490 042 525
Maa- ja vesialueet	66 927 843	65 564 362
Rakennukset	189 522 204	197 916 700
Kiinteät rakenteet ja laitteet	212 521 217	207 345 936
Koneet ja kalusto	2 210 648	2 807 475
Muut aineelliset hyödykkeet	1 544 629	1 368 048
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	24 295 237	15 040 005
Sijoitukset	26 776 426	27 211 637
Osakkuusyhteisöosuudet	1 171 346	1 645 297
Muut osakkeet ja osuudet	20 100 320	20 405 817
Muut lainasaamiset	5 211 330	4 867 109
Muut saamiset	293 431	293 414
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 749 406	1 774 220
Valtion toimeksiannot	105 204	162 440
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 287 390	1 224 278
Muut toimeksiantojen varat	356 812	387 502
VAIHTUVAT VASTAAVAT	70 141 755	72 333 633
Vaihto-omaisuus	1 802 667	1 862 512
Aineet ja tarvikkeet	964 204	985 602
Keskeneräiset tuotteet	57 393	57 393
Valmiit tuotteet	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	0
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	781 070	819 517
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	9 727 815	8 737 174
Lainasaamiset	123 500	123 500
Muut saamiset	8 534 283	8 545 922
Siirtosaamiset	1 070 032	67 753
Lyhytaikaiset saamiset	13 897 579	19 689 036
Myyntisaamiset	10 225 676	10 970 028
Lainasaamiset	1 235	3 207
Muut saamiset	1 000 634	2 322 021
Siirtosaamiset	2 670 035	6 393 781
Rahoitusarvopaperit	6 400 914	7 034 515
Osakkeet ja osuudet	173 516	172 277
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 554 630	1 428 534
Muut arvopaperit	4 672 768	5 433 704
Rahat ja pankkisaamiset	38 312 780	35 010 396
VASTAAVAA YHTEENSÄ	612 052 854	608 470 107

Konsernitase, €	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	219 938 438	213 890 929
Peruspääoma	77 323 349	77 323 349
Muut omat rahastot	12 026 519	12 030 385
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	125 220 506	97 212 556
Tilikauden yli/alijäämä	5 368 064	27 324 640
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	9 806
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	3 453 077	3 896 276
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	3 453 077	3 896 276
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 567 599	2 683 123
Valtion toimeksiannot	680 309	873 434
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 286 017	1 222 993
Muut toimeksiantojen pääomat	601 273	586 696
VIERAS PÄÄOMA	386 093 740	387 989 974
Pitkäaikainen vieras pääoma	265 166 116	284 638 848
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	201 956 092	223 874 498
Lainat julkisyhteisöiltä	0	1 807
Lainat muilta luotonantajilta	3 429 851	3 685 286
Saadut ennakot	50 500	50 500
Liittymismaksut ja muut velat	53 923 689	51 130 434
Laskennalliset verovelat	5 805 984	5 896 323
Lyhytaikainen vieras pääoma	120 927 624	103 351 126
Joukkovelkakirjalainat	40 000 000	45 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	47 150 473	20 222 663
Lainat julkisyhteisöiltä	1 807	14 008
Saadut ennakot	1 413 304	424 820
Ostovelat	11 952 087	16 079 151
Muut velat	6 223 420	6 431 456
Siirtovelat	13 689 045	14 983 293
Laskennalliset verovelat	497 489	195 734
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	612 052 854	608 470 107

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Maa-alueet

Maa-alueet on erillisarvostettu maaomaisuusrekisteriin kiinteistö-/tonttikohtaisesti niiden hankintahintaan vuoden 2012 alusta lukien.

Maankäyttösoimusten perusteella saatujen maa-alueiden hankintahintana on käytetty luovutuskirjaan merkittyä laskennallista arvoa.

Investointihankintana maa-alueisiin sekä ennakkomaksuina vieraan pääoman muihin velkoihin on kirjattu ne maankäyttösoimukset, joissa on jäljellä vastaisia velvoitteita. Ennakkomaksut tuloutetaan kunnallistekniikan rakentamiskustannusten suhteessa alueen rakentamisaikana.

Ilvesvuoren alueen maa-alueiden hankintahintaan on aktivoitu maanjalostus-kustannuksia vuosien 2012 - 2014 aikana yhteensä 4 866 704,65 euroa. Kirjauskäytäntö lisää Ilvesvuoren alueen myytävien tonttien tasearvoa, jolloin tulosvaikutteinen myyntivoitto jää pienemmäksi ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo suuremmaksi. Vastaavasti, kun maanjalostuskustannuksia ei aktivoida poistonlaiseen omaisuuteen, poistot pienenevät ja vaikuttavat näin tulokseen parantaen sitä.

Muut pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on muutettu 1.1.2017 lähtien hankitun omaisuuden osalta KV 31.5.2017 § 49.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vuoden 2023 tilinpäätökseen alaskirjattiin Syrjälän koulu ja päiväkot 2 075 697,20 euroa ja Urheilupuiston koulu 1 273 465,37 euroa, yhteensä 3 349 162,57 euroa.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoön. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoön. Sijoituksiin sisältyy liittymismaksusaamiset Nurmijärven Sähkö Oy:ltä vuodesta 2007 alkaen. Aikaisempina vuosina sähköliittymismaksut on aktivoitu pysyviin vastaaviin.

Pysyvien vastaavien sijoituksissa on pääomainsaamisia Rajamäen Uimahalli Oy:ltä 12 007 000 euroa ja Arkadian Koulukiinteistöt Oy:ltä 4 591 226,68 euroa. Rajamäen Uimahalli Oy:n pääomainsaamista on tuloksi kirjaamatonta korkoa kertynyt 31.12.2024 mennessä 5 941 397,94 euroa. Arkadian Koulukiinteistöt Oy:lle annetusta pääomainsaamista ei kerry korkotuottoa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty keskihintamenetelmää.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimuksia on yhteensä 2 kappaletta ja ne on toteutettu vuonna 2024. Johdannaiset on tehty suojaamaan koko lainasalkkua, ei yksittäistä lainaa. Kunta on vaihtanut kuntatodistusten 3kk euriboria vastaavan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon.

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa pisimmillään 10.10.2044 asti ja koronvaihtosopimuksilla on suojattu myös kunnan tulevaa lainanottoa. Tulevan lainanoton suojaaminen on toteutettava lainasalkkukohtaisin koronvaihtosopimuksin.

Johdannaissopimusten arvostus on esitetty liitetiedossa 41. Johdannaissopimuksista on esitetty nimellisarvot ja markkina-arvot per 31.12.2024. Sopimusten arvot on esitetty liitetiedoissa eikä niitä ole kirjattu tulokseen.

4.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Nurmijärven Vesi-liikelaitoksen liittymismaksujen tuloutustapaa muutettiin vuodelle 2024. Aikaisemmin liittymismaksut käsiteltiin kirjanpidossa siirto- ja palautuskelpoisina, jolloin kirjaukset näkyivät rahoituslaskelmalla ja taseessa. Vuonna 2024 liittymismaksujen osalta siirryttiin uuteen kirjaustapaan, jolloin maksut käsiteltiin kirjanpidossa vain siirtokelpoisina. Näin ollen kirjaukset näkyvät vuoden 2024 osalta liikelaitoksen ja kunta + liikelaitokset tuloslaskelmalla myyntituotoissa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Edellisten tilikausien yli/alijäämään on tilikaudella tehty oikaisuja yhteensä 683310,63 euroa.

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen palautus 806 171,40 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden oikaisuja vuodelta 2023 on kirjattu -367 744 euroa.

Vanhoja saamisia Keusotelta on kirjattu v.2024 aikana 226 871,12 euroa.

Alv-auditoinnin seurauksena haettiin alv-palautuksia v.2021-2023 yhteensä 17 870,12 euroa.

4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan, ja niiden muutos on merkitty konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Keskinäisten omistusten eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen niiden vähäisen merkityksen vuoksi.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksestä on havaittu virhe vuoden 2024 tilinpäätöstä laadittaessa. Virhe liittyy Nurmijärven Kodit Oy:n poistoeron kirjaukseen, joka on tehty inhimillisen virheen vuoksi liian suurena. Virheellinen kirjaus on heikentänyt vuoden 2023 konsernitulosta noin 11,2 milj. euroa. Kirjaus on vaikuttanut tuloksen lisäksi taseen rakennusten arvoon ja konsernitilinpäätöksen tunnuslukuihin. Käsillä olevaan tilinpäätökseen virheet on korjattu, joten vuosien 2023 ja 2024 luvut ovat siten vertailukelpoisia.

Vuoden 2023 konsernitilinpäätöksessä on ollut yhdisteltynä Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä, joka on purettu vuoden 2024 aikana. Tämä ei merkittävästi vaikuta tietojen vertailukelpoisuuteen, koska kuntayhtymän vaikutus kuntakonsernin talouteen ja talouden tunnuslukuihin on ollut vähäinen.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Konsemipalvelut	822 372	488 526	822 372	488 526
Sosiaali- ja terveystuotot	0	406 925	0	5 105
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	7 140 943	7 779 804	7 140 943	7 779 804
Ympäristötoimiala	14 844 768	25 846 174	14 844 768	25 846 174
Nurmijärven Vesi liikelaitos	11891684	10 427 292	11891684	10 427 292
Aleksia liikelaitos	216 239	244 277	216 239	244 277
Konsernin muut yhtiöt	47 206 491	52 697 322		
Toimintatuotot yhteensä	82 122 497	97 890 321	34 916 006	44 791 178

Liitetieto 7. Verotulot

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Kunnan tulovero	89 018 186	92 194 752
Kiinteistövero	14 292 732	13 630 501
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 170 312	9 382 325
Verotulot yhteensä	110 481 230	115 207 578

Liitetieto 8. Valtionosuudet

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	28 469 147	28 437 138	28 469 147	28 437 138
<i>Siitä</i> : Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	- 198 833	168 360	- 198 833	168 360
<i>Siitä</i> : Järjestelmämuutoksen tasaus	5 742 782	5 120 784	5 742 782	5 120 784
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	- 8 524 938	- 7 531 916	- 8 524 938	- 7 531 916
Muut valtionosuudet				
Verotulomenetysten korvaus	5 144 222	5 312 256	5 144 222	5 312 256
Keski- Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, yksikköhintarahoitus	4 276 585	3 994 912		
Valtionosuudet yhteensä	34 908 965	35 501 534	30 632 380	31 506 622

Liitetieto 9. Palvelujen ostot

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Asiakaspalvelujen ostot	8 419 939	7 353 591
Muiden palvelujen ostot	26 729 930	25 287 671
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	35 149 869	32 641 261

Liitetieto 10. Valtuustoryhmille annetut tuet

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Nurmijärven Vasemmisto, Perttulan kansantalon käyttö- ja hoitokuluavustus	0	900
Klaukkalan Demarit Ry, Klaukkalan työväentalon käyttö- ja hoitokuluavustus	0	1200
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	0	2 100

Liitetieto 11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Pysyviin vastaaviin aktivoidaan pienhankintarajan (10.000 €) ylittävät hyödykkeet.
Talonrakennushankkeiden pienhankintaraja on 30.000 €
Aineettomiin hyödykkeisiin lisätty Osallistuminen toisen yhteisön tie-, rata- ja väylähankkeiden sekä Osake- ja vuokrahuoneistojen perusrakennusmenojen poistoajat 1.1.2017 alkaen.
Poistojen määrittelyssä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.
Poistosuunnitelma on muutettu 1.1.2017 alkaen (kv 31.5.2017 §49)

	Nurmijärven kunta (emo + liikelaitokset) 1.1.2017 alkaen		Kilan kuntajaoston yleisohje 22.11.2016		Nurmijärven kunta (emo + liikelaitokset) päättynyt 31.12.2016
Hyödykeryhmä	Poistoaika /poisto- prosentti	Poistomenetelmä	Tasapoisto	Menojäännös-poisto	
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET					
* Kehittämismenot	2 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta	Ei suositella	3 vuotta
* Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto	5 - 20 vuotta	Ei suositella	5 vuotta
* Liikearvo	2 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta	Ei suositella	5 vuotta
* Muut pitkävaikutteiset menot					
* Atk- ohjelmat	2 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 vuotta	Ei suositella	3 vuotta
* Osallistuminen toisen yhteisön					
- tiehankkeisiin	15 vuotta	Tasapoisto	15 - 20 vuotta	Ei suositella	
- ratahankkeisiin	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 40 vuotta	Ei suositella	
- väylähankkeisiin	Sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja			Ei suositella	
*Osake- ja vuokrahuon. perusrakennusmenot	5 vuotta	Tasapoisto	5 - 10 vuotta	Ei suositella	
* Muut	2 vuotta	Tasapoisto	2 - 10 vuotta	Ei suositella	3 vuotta
AINEELLISET HYÖDYKKEET					
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat					
* Hallinto- ja laitosrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	20 - 50 vuotta	5% - 10%	40 vuotta
* Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	10% - 15%	25 vuotta
* Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 20 vuotta	15% - 20%	18 vuotta
* Vapaa- ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	10% - 15%	25 vuotta
* Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 50 vuotta	5% - 10%	40 vuotta
* Rakennusten perusrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto	Erillisinä hyödykkeinä käsiteltäessä määritellään oma poisto- aika		
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
* Jäteasema	15 vuotta	Tasapoisto	15 - 30 vuotta	10% - 20%	20 vuotta
* Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto	15 - 20 vuotta	15% - 20 %	15 %
* Sillat, laiturit, uimalat	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 30 vuotta	10% - 25%	10 %
* Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto	15 - 30 vuotta	10% - 20%	10 %
* Kaukolämpöverkko	20 vuotta	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	10% - 15%	10 %
* Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	Tasapoisto	15 - 20 vuotta	15% - 20%	15 %
* Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 15 vuotta	20% - 25%	20 %
* Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 15 vuotta	20% - 25%	20 %
* Ulkoilualueet	15 vuotta	Tasapoisto	15 - 30 vuotta	10% - 20%	10 %
* Ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta	Tasapoisto	15 - 20 vuotta	15% - 20%	20 %
Koneet ja kalusto					
* Kuljetusvälineet	4 vuotta	Tasapoisto	4 - 7 vuotta	25% - 27%	25 %
* Liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto	5 - 10 vuotta	25% - 30%	30 %
* Raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 15 vuotta	20% - 25%	20 %
* Kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto	5 - 10 vuotta	25% - 30%	30 %
* Sairaala- ja terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	Tasapoisto	5 - 15 vuotta	20% - 30%	20 %
* Atk- laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	30% - 40%	30 %
* Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	30% - 40%	30 %
Muut aineelliset hyödykkeet					
* Arvo- ja taide- esineet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa		
* Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		Käytön mukainen poisto		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa		
Vesilaitos					
* Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 40 vuotta	7% - 10%	7 %
* Viemäriverkko	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 40 vuotta	7% - 10%	7 %
* Vesilaitoksen laitoskoneet ja laitteet	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 20 vuotta	15% - 25%	18 %
Vesilaitos/Klaukkalan keskuspuhdistamo					
Rakennukset ja rakennelmat					
* Hallinto- ja laitosrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	20 - 50 vuotta	5% - 10%	40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
* Johtoverkostot ja laitteet, siirtoviemäri	30 vuotta	Tasapoisto	30 - 40 vuotta	7% - 10%	30 vuotta
* Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 15 vuotta	20% - 25%	10 vuotta
* Vesilaitoksen laitoskoneet ja laitteet	10 vuotta	Tasapoisto	10 - 20 vuotta	15% - 25%	18 vuotta

Liitetieto 12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Jäteaseman jälkihoitovaraus 1.1.	3 896 276	3 958 381	3 896 276	3 958 381
Lisäys tilikaudella	0	0		0
Vähennys tilikaudella, varauksen purkaminen	- 443 198	- 62 105	- 443 198	- 62 105
Jäteaseman jälkihoitovaraus 31.12.	3 453 078	3 896 276	3 453 078	3 896 276

Liitetieto 13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	4 571 664	14 875 731	4 571 664	14 875 731
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	105 722	3 090 932	105 722	510
Myyntivoitot yhteensä	4 677 386	17 966 663	4 677 386	14 876 241
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappiot	253	607 400	253	607 400
Osakkeiden myyntitappiot	125 247	38 344	125 247	
Muut	2 078			
Myyntitappiot yhteensä	127 579	645 744	253	607 400
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	4 549 808	17 320 919	4 677 133	14 268 841

Liitetieto 14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	225 443	0	225 443
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	0	225 443	0	225 443

Liitetieto 15. Rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	3 312 614	2 318 086
Peruspääoman korkotuotot kuntayhtymiltä		
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	3 312 614	2 318 086

Liitetieto 16. Poistoeron muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	12 500	12 500	12 500	12 500
Poistoeron muutokset yhteensä	12 500	12 500	12 500	12 500

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1	0	0
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Hankintameno 31.12.	0	0
Tilikauden poistot		
Siirrot erien välillä		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1	15 269 299	1903 590
Lisäykset tilikauden aikana	699 449	2 504 094
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	- 819 284
Hankintameno 31.12.	15 968 747	3 588 400
Tilikauden poistot	- 1 159 502	- 379 297
Siirrot erien välillä	0	12 060 196
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 809 245	15 269 299
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1	64 461 280	66 718 623
Lisäykset tilikauden aikana	3 363 827	1 352 081
Lisäykset tilikauden aikana, maankäyttösopimusten perusteella kirjautut		
Vähennykset tilikauden aikana	- 719 294	- 3 609 424
Arvonlennukset	- 1 282 380	
Hankintameno 31.12.	65 823 433	64 461 280
Rakennukset		
Hankintameno 1.1	109 548 542	114 655 239
Lisäykset tilikauden aikana	2 939 979	2 603 166
Vähennykset tilikauden aikana	0	- 62 232
Rahoitusosuudet tilikaudella	- 30 000	0
Siirrot erien välillä	5 686 372	7 354 050
Hankintameno 31.12.	118 144 893	124 550 223
Tilikauden poistot	- 12 119 411	- 11 652 519
Arvonlennukset	- 83 319	- 3 349 163
Kirjanpitoarvo 31.12.	105 942 162	109 548 542
Kiinteät rakenteet		
Hankintameno 1.1	130 371 285	90 475 036
Lisäykset tilikauden aikana	14 161 883	18 066 000
Rahoitusosuudet tilikaudella	- 993 609	- 203 814
Vähennykset tilikauden aikana	0	0
Siirrot erien välillä	1 059 347	31 245 199
Hankintameno 31.12.	144 598 906	139 582 421
Tilikauden poistot	- 10 741 375	- 9 211 136
Kirjanpitoarvo 31.12.	133 857 532	130 371 285

Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	2 312 567	2 618 425
Lisäykset tilikauden aikana	523 956	862 577
Vähennykset tilikauden aikana	0	0
Siirrot erien välillä	0	0
Hankintameno 31.12.	2 836 523	3 481 002
Tilikauden poistot	- 1076 085	- 1168 435
Kirjanpitoarvo 31.12.	1760 438	2 312 567
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	13 690 275	53 688 416
Lisäykset tilikauden aikana	16 487 354	10 661 304
Rahoitusosuudet tilikaudella		0
Siirrot erien välillä	- 6 745 720	- 50 659 445
Hankintameno 31.12.	23 431 908	13 690 275
Sijoitukset		
Tytäryhteisöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	13 695 800	15 753 200
Lisäykset tilikauden aikana		0
Vähennykset tilikauden aikana		- 2 057 400
Arvonlennukset	0	0
Hankintameno 31.12.	13 695 800	13 695 800
Kuntayhtymäosuudet		
Hankintameno	581 111	10 156 310
HVA muutos		- 6 014 870
Hankintameno 1.1.	581 111	4 141 440
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	- 48 893	- 3 560 329
Hankintameno 31.12.	532 218	581 111
Osakkuusyhteisöosuudet		
Hankintameno	1072 099	1312 099
HVA muutos		- 240 000
Hankintameno 1.1.	1072 099	1072 099
Arvonlennukset	- 473 952	0
Hankintameno 31.12.	598 147	1072 099
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno	4 643 132	4 679 329
HVA muutos		- 7 000
Hankintameno 1.1.	4 643 132	4 672 329
Lisäykset tilikauden aikana	100	0
Vähennykset tilikauden aikana	- 145 247	- 29 197
Siirrot erien välillä	0	0
Hankintameno 31.12.	4 497 985	4 643 132
Saamiset konserniyhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	12 007 000	12 007 000
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0
Siirrot erien välillä	0	0
Hankintameno 31.12.	12 007 000	12 007 000
Saamiset muilta yhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	4 591 226	4 591 226
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Siirrot erien välillä	0	0
Hankintameno 31.12.	4 591 226	4 591 226
Saamiset muilta		
Hankintameno 1.1.	665 889	658 189
Lisäykset tilikauden aikana	67 495	7 700
Vähennykset tilikauden aikana		
Hankintameno 31.12.	733 384	665 889
Pysyvät vastaavat yhteensä	382 280 480	372 909 505

Liitetieto 20.-22. Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus- %	Konsernin omistus- osuus- %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta 1000 €	vieraasta pääomasta 1000 €	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
1847206 KTOY Aitohelmi	Nurmijärvi	100,00	100,00	1226	8	2
1847209 Nurmijärven Sähkö Oy, konserni	Nurmijärvi	100,00	100,00	71139	53 714	3 798
1847210 Nurmijärven Kodit Oy	Nurmijärvi	100,00	100,00	312	84 944	6
1847211 Rajamäen Uimahalli Oy	Nurmijärvi	100,00	100,00	- 5 421	12 335	- 718
1847207 KTOY Aleksis Kiventie 14	Nurmijärvi	100,00	100,00	869	3	4
1847208 KTOY Nurmijärven Virastotalo	Nurmijärvi	89,37	89,37	4 201	3 385	202
1847212 Nurmijärven Kodit/As Oy N. Lepsämäntie	Nurmijärvi	100,00	100,00	4 684	15	15
Kuntayhtymät						
1847254 Keski- Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda	Järvenpää	5,92	5,92	4 887	695	65
1847255 Uudenmaan Liitto kuntayhtymä	Helsinki	2,80	2,80	42	103	7
Osakkuusyhteisöt, ei yhdistelty						
Keski- Uudenmaan Työterveys Oy	Nurmijärvi	22,54	22,54			
Arkadian Koulukiinteistöt Oy	Nurmijärvi	25,00	25,00			
KTOY Rajamäen Liikeristeys	Nurmijärvi	39,99	39,99			
Nurmijärven Liikennepalvelukeskus Oy	Nurmijärvi	37,29	37,29			
Nurmijärven Kodit/KTOY Myllärintie 2*	Nurmijärvi	-	20,30			
N.Sähkö Oy/Tripower Oy *	Nurmijärvi	-	25,00			

* Tiedoilla ei ole olennaista merkitystä konsernin tarkastelussa.

Liitetieto 23. Saamisten erittely

	Kunta		Kunta	
	2024 Pitkäaikaiset	2024 Lyhytaikaiset	2023 Pitkäaikaiset	2023 Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		94 956		187 766
Muut saamiset		0		0
Yhteensä	0	94 956	0	187 766
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		609		5 002
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä	0	609	0	5 002
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		3 278 848		2 461 406
Lainasaamiset		0		0
Muut saamiset	9 585 154	769 015	8 582 875	1 707 653
Siirtosaamiset		2 385 220		5 428 825
Yhteensä		6 433 082		9 597 884
Saamiset yhteensä	9 585 154	6 528 648	8 582 875	9 790 652

Liitetieto 24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024 €	2023 €	2024 €	2023 €
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	953 043	444 703	925 734	430 503
Kelan tilityssaamiset	43 162	31 060	43 162	31 060
Crayon jaksotus	254 613	226 551	254 613	226 551
Avustukset	203 199	265 501	171 768	240 082
Siirtyvät korot muilta	253 097	426 429	253 097	426 429
Tasauslaskutus KY:ltä	0	3 334 886	0	3 334 886
Muut siirtosaamiset*	962 922	1 664 651	736 846	739 314
Yhteensä	2 670 035	6 393 781	2 385 220	5 428 825

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Peruspääoma	77 323 348	83 332 069	77 323 348	83 332 070
HVA muutos		- 6 008 721		- 6 008 721
Peruspääoma 1.1	77 323 348	77 323 348		
Peruspääoma lisäys	0	0	0	0
Peruspääoma, vähennys	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	77 323 348	77 323 348	77 323 348	77 323 348
Muut omat rahastot 1.1	12 030 383	14 562 342		
HVA muutos		- 27 252		
Rahastojen muutos	- 3 865	- 2 504 707		
Poistojen korjaus				
Muut omat rahastot 31.12.	12 026 519	12 030 383		
Edellisten tilikausien ylijäämä	124 537 196	97 268 549	62 471877	47 345 128
HVA muutos		- 169 041		
Edellisten tilikausien ylijäämän muutos	683 311	113 048	683 311	44 218
Poistojen korjaus				
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.	125 220 506	97 212 556	63 155 187	47 389 346
Poistojen korjaus				
Tilikauden yli- /alijäämä	5 368 064	27 324 640	5 247 962	15 082 530
Tilikauden yli- /alijäämä muutos				- 8 000 000
Vapaaehtoiset varaukset				
Investointivaraus 31.12.				8 000 000
Oma pääoma yhteensä	219 938 438	213 890 929	145 726 497	139 795 225

Liitetieto 27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Kunta			59 250 000	58 250 000
Tytäryhteisöt	57 349 682	59 369 322		
Kuntayhtymät	0	0		
Pitkäaikaiset yhteensä	57 349 682	59 369 322	59 250 000	58 250 000

Liitetieto 28. Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	40 000 000	45 000 000
korko 2,97% / 2,95 %		
erääntyvät 5.3.2025		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	40 000 000	45 000 000

Liitetieto 29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Metsä- Tuomelan jälkihoitovaraus	3 453 077	3 896 276	3 453 077	3 896 276
Pakolliset varaukset yhteensä	3 453 077	3 896 276	3 453 077	3 896 276

Liitetieto 30. Pitkä- ja lyhytaikaiset velat (korottomat)

	Kunta		Kunta	
	2024 Pitkäaikaiset	2024 Lyhytaikaiset	2023 Pitkäaikaiset	2023 Lyhytaikaiset
Velat tytär yhteisöille				
Ostovelat	0	1143 643		1197 979
Siirtovelat	0	54 400		61600
Yhteensä	0	1198 044		1259 579
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Velat muille				
Saadut ennakot	50 500	118 279	50 500	435 294
Ostovelat		8 238 377		8 119 612
Muut velat	25 776 761	2 478 029	23 971 988	2 577 162
Siirtovelat		11078 457	0	11731209
Yhteensä	25 827 261	22 913 142	24 022 488	22 863 277
Pitkä- ja lyhytaikaiset velat yhteensä	25 827 261	24 111 185	24 022 488	24 122 856

Liitetieto 31. Sekkitililimiitti

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	5 000 000	5 000 000
siitä käyttämättä oleva määrä	5 000 000	5 000 000

Liitetieto 32. Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Muut velat				
Liittymismaksut	53 875 391	51080 802	25 754 561	23 952 848
Muut velat	48 298	49 632	22 200	19 140
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat yhteensä	53 923 689	51130 434	25 776 761	23 971988

Liitetieto 33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	1230 477	1924 329	1173 442	1643 974
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	9 722 757	9 782 217	8 286 166	8 405 057
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1166 569	1548 450	1166 569	1548 450
Korkojaksotukset	613 352	610 695	124 066	149 103
Verot	68 423	788 581		
Muut menojäämät	887 466	329 021	382 615	46 224
Muut siirtovelat				
Siirtovelat yhteensä	13 689 045	14 983 293	11132 858	11792 808

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 38. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Vuokravastuut yhteensä	16 432 152	11822 085	16 332 528	11735 644
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	4 866 984	3 466 934	4 823 699	3 397 460
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1133 090	1078 354	1073 745	1032 941
Myöhemmin maksettavat	1580 017	1380 744	1458 053	1285 660
Leasingvastuut yhteensä	2 713 107	2 459 098	2 531798	2 318 601
Vuokravastuut yhteensä	19 145 259	14 281183	18 864 326	14 054 246

Liitetieto 39.-40. Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Takaussitoumukset konsermiyhteisön puolesta				
Alkuperäinen pääoma	35 184 146	35 184 146	35 184 146	35 184 146
Jäljellä oleva pääoma	23 459 120	24 522 887	23 459 120	24 522 887
Takaussitoumukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1906 044	1906 044	1906 044	1906 044
Jäljellä oleva pääoma	556 959	669 058	556 959	669 058
Takaussitoumukset yhteensä	24 016 079	25 191944	24 016 079	25 191944

Liitetieto 40. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	31.12.2024	31.12.2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	387 055 105	368 815 977
Kunnan osuus takauskeskuksen rahastosta	415 348	293 586

Liitetieto 41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	€	€	€	€
Sopimusvastuut				
Maankäyttö Sopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet	1350 000	0	1350 000	0
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	150 000	0	150 000	0
Sopimusvastuut yhteensä	1350 000	0	1350 000	0
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimus 2				
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 25.10.2024.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä				20 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				436 480
Muut johdannaiset				
Sähköjohdannaiset				
Kohde- etuuksien nimellisarvo	4 803 062	5 415 259		
Realisoitumaton arvomuutos	79 461	452 577		
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	6 608 465	7 249 173		
*) Nurmijärven kunnan investointi- ja taloussuunnitelmaan ei sisälly kiinteistöjen luovutuksia.				
Palautusvastuu	1011538	1011538		
Päästöoikeudet	t CO2	t CO2		
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	15 897	19 489		
Tilikaudella vastikkeetta myönnettyt päästöoikeudet	7 225	7 225		
Toteutuneiden päästöjen määrä				
Päästöoikeuksien myynnit	0	10 000		
Edellisiltä tilikaudelta palautetut päästömäärät	929	817		
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	22 193	15 897		
Markkinan arvo t€	1631	1244		

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Kunnan johdannaissopimukset voidaan jakaa kahteen pääluokkaan: korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset sekä myöhemmin alkavat, korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset.

Johdannaissopimuksia on kaksi kappaletta. Näistä toinen on myöhemmin alkava sopimus. Sopimuksista molemmat suojaavat koko salkkua ja erityisesti kunnan kuntatodistuspositiota ja toisen suojan osalta on suunniteltu suojaava tuleva lainan nosto. Johdannaissopimuksia oli voimassa 31.12.2024 20,0 milj. euron arvosta. Kaikki sopimukset on tehty suojaustarkoituksessa ja antavat kiinteän koron suojan. Toinen sopimuksista on sidottu 3kk:n ja toinen sopimus 6kk:n Euribor-noteeraukseen. Vastaavasti kunnan vaihtuvakorkoiset pitkäaikaiset lainat on sidottu 3kk:n ja 6kk:n euriboriin.

Korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset

Kiinteään korkoon suojaavia sopimuksia on voimassa 1 kpl ja 20,0 milj. euron arvosta, joka on tilinpäätöshetkellä ehdottomasti suojaava. Suoja on voimassa vuoteen 2031 asti. Suoja suoja koko lainasalkkua, ja erityisesti vaihtuvakorkoista kuntatodistuspositiota.

Myöhemmin alkavat, korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset

Myöhemmin alkavia sopimuksia on 1 kpl ja 20,0 milj. euron arvosta. Korkokiinnitys kyseisen suojan osalta on vuoteen 2044 asti. Kyseinen suoja suoja kunnan koko lainasalkkua.

Kunta: johdannaissopimukset, yhteenveto 31.12.	Sopimusten lkm	Suojauskohde	Nimellisarvo 2024	Markkina-arvo 2024
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset, suoja	1	Koko salkku	20 000 000	48 321
Myöhemmin alkavat koronvaihtosopimukset				
Myöhemmin alkavat koronvaihtosopimukset, suoja	1	Koko salkku	20 000 000	392 309
Kunta yhteensä	2		40 000 000	440 630

JOHDANNAISTEN YHTEENVETO

Suojattavat lainat ja vastuut

Tiedot lainakannasta per 31.12.2024

Kunnalla on taseessaan 114,2 milj. euron arvosta kiinteäkorkoisia lainoja. Yhteensä kiinteäkorkoisia tai johdannaissopimuksilla kiinteäksi suojattuja sopimuksia kunnalla on 134,2. milj. euron arvosta.

Kunnan laina- ja vastuumäärä suojauslaskennassa per 31.12.2024 oli 195,4 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa ja vastuuta tästä oli 113,0 milj. euroa. Kuntatodistuksia oli 31.12.2024 45 milj. euroa.

Kunnan suojausaste 31.12.2024 päivän tilanteessa oli 68,7 %. Suojausaste on per 31.12.2024 on kohtuullisella tasolla, mutta ottaen huomioon tulevien vuosien voimakkaan velkaantumisen, suojausaste tulee laskemaan merkittävästi ja asettaa kunnan alttiiksi korkoriskille. Valtuusto on päättänyt vuonna 2023 rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteissa uusista tavoitetasoista. Kunta tekee tulevina vuosina suojaustoimenpiteitä, joiden avulla on tarkoitus päästä päätetyille tavoitetasoille.

Lainasalkun kesvikorko 31.12.2024 on johdannaiset mukaan luettuna 1,61 %. Kesvikorko ilman johdannaisia on 1,85 %.

Kunta: Johdannaissopimuksiin ja lainakantaan liittyvät tunnusluvut 31.12.2024	
Voimassa olevat 31.12.:	20 000 000 Johdannaisten nimellisarvo vähennettynä myöhemmin alkavilla sopimuksilla
Kiinteät lainat 31.12.:	114 230 644 Suorat kiinteäkorkoiset lainat
Kiinteät yhteensä 31.12.:	134 230 644 Kiinteät korot (kiinteiksi suojatut/suorat kiinteät lainat) yhteensä
Kiinteät suhteessa lainakantaan 31.12.:	68,7 %
Kiinteät suhteessa pitkään lainakantaan 31.12./0- 10 vuotta*:	19,0 % 50- 100% Rahoitustoiminnan periaatteiden mukainen tavoitetaso
Kiinteät suhteessa pitkään lainakantaan 31.12./10- 20 vuotta*:	5,0 % 30- 80% Rahoitustoiminnan periaatteiden mukainen tavoitetaso
Kiinteät suhteessa pitkään lainakantaan 31.12./20+ vuotta*:	0,0 % 0- 50% Rahoitustoiminnan periaatteiden mukainen tavoitetaso
* Suojausaste on laskettu vuosittaisina keskiarvoina 31.12.2024 lainakanta- arviolla vuosille 2024- 2050 ja nykyisillä suojilla	
Lainakanta 31.12.:	195 407 114
Pitkäaikainen lainakanta 31.12.:	112 955 364
Lyhytaikainen lainakanta 31.12.:	82 451 750

Alla olevassa taulukossa on esitetty kunnan lainasalkun herkkyyys koron muutoksiin. Taulukon korkokustannuksissa on huomioitu kunnan talousarvio 2025 mukainen vuosittainen lainakannan kasvu ja jälleenrahoituksen osalta 0,30 % marginaali.

Korkoherkkyyys

Vuosi	Terminikäyrä	Terminikäyrä +1 %-yks	Terminikäyrä +2 %-yks	Terminikäyrä +3 %-yks	Terminikäyrä +4 %-yks
2025	3 491 136	4 501 856	5 505 184	6 501 240	7 490 143
2026	4 088 326	5 638 403	7 178 370	8 708 386	10 228 610
2027	5 314 113	7 340 222	9 356 035	11 361 699	13 357 368
2028	7 158 957	9 839 394	12 505 545	15 157 615	17 795 830
2029	8 733 572	11 971 041	15 191 618	18 395 563	21 583 129
Yhteensä	28 786 104	39 290 916	49 736 752	60 124 504	70 455 079

Nurmijärven kunnan johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset 31.12.	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Nimellisarvo			40 000 000	20 000 000
Markkina- arvo (Pankin ilmoituksen mukaan)			440 630	436 480

Ympäristövastuut

Tilinpäätöksessä on 3 453 077,26 euroa Metsä-Tuomelan jäteaseman pakollista jälkihoitovarausta.

Metsä-Tuomelan jäteaseman ympäristöluvan 3.7.2018 lupaehtojen mukaisesti Nurmijärven kunta on asettanut pääomaltaan 390 000 euron (kaatopaikan jätetäyttöalue II) ja 300 000 euron (kaatopaikan jälkitarkkailu) talletusvakuudet Uudenmaan ELY-keskuksen eduksi Nurmijärven kunnan omistamilla kiinteistöillä 543-402-7-88 ja 543-402-7-91 sijaitsevan Metsä-Tuomelan jäteaseman ja kaatopaikan asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus on voimassa toistaiseksi.

Nurmijärven kunta on asettanut ympäristöluvan 17.1.2017 lupaehtojen mukaisesti pääomaltaan 10 000 euron talletusvakuuden Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan eduksi Nurmijärven kunnan Klaukkalan kylässä kiinteistöllä 543-403-2-426 sijaitsevan maankaatopaikan asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus on voimassa toistaiseksi.

4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot

Liitetieto 42. Henkilöstön lukumäärä

	Kunta	
	2024	2023
Konsernipalvelut	57	57
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	1323	1363
Ympäristötoimiala	149	145
Aleksia liikelaitos	144	144
Nurmijärven Vesi liikelaitos	25	22
<i>Työllistetyt (sis. Toimialojen ja liikelaitosten lukuihin)</i>	6	21
Henkilöstön lukumäärä yhteensä	1698	1731

HTV	2024	2023
Konsernipalvelut	62,3	61,0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	1336,7	1349,6
Ympäristötoimiala	153,1	151,6
Aleksia liikelaitos	138,2	140,8
Nurmijärven Vesi liikelaitos	23,9	22,2
<i>Työllistetyt (sis. toimialojen ja liikelaitosten lukuihin)</i>	19,5	18,9
Henkilötyövuodet yhteensä	1714	1725

Liitetieto 43. Henkilöstökulut

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	84 358 886	83 599 719
Aktivoidut henkilöstökulut	487 469	448 775
Henkilöstökulut yhteensä	84 846 355	84 048 494

Liitetieto 44. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Nurmijärven Keskusta	11085	10 713
Nurmijärven Klaukkalan Kokoomus	3 294	1764
Nurmijärven Kokoomus	2 742	2 826
Nurmijärven seudun Kokoomus	20	0
Nurmijärven Sosiaalidemokraatit	6 844	6 006
Nurmijärven Vasemmisto	1598	1390
Nurmijärven Vihreät	5 623	5 391
Suomen Kristillisdemokraatit	639	604
Svenska Folkpartiet	285	316
Perussuomalaiset ry	7 023	8 225
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	39 153	37 234

Liitetieto 45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2024	2023
	€	€
Tilintarkastuspalkkiot	33 394	21877
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 240	6 246
Muut palkkiot		
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	38 634	28 123

Liitetieto 46. Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Rajamäen Uimahalli Oy:lle 720 000 euron toiminta-avustuksen.
Kunnanjohtajan kanssa on tehty johtajasopimus, jossa on sovittu neljän kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus.
Kunnalla on Nurmijärven Onnenkimpale ry:n kanssa palveluvelvoitesopimus (SGE). Nurmijärven Onnenkimpale ry:lle on myönnetty erityisryhmien uima- allastoimintojen palveluvelvoitesopimuksen perusteella 155 000 (alv 0) euron avustus.
Kunta subventoi seniorilippujen ostoa Rajamäen Uimahalli Oy:ltä 31900 eurolla.
Rajamäen Uimahalli Oy:lle myönnetty laina, arvo 12 007 000 euroa. Lainasta ei peritä korkoa, eikä sille ole saatu turvaavaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain voimaantuloa 1.1.2015 annetusta lainasta.
Arkadian koulukiinteistöt Oy:lle on myönnetty lainoja, joiden arvo on yhteensä 4 591226,68 euroa. Näistä 1791226,68 on myönnetty ennen kuntalain voimaantuloa 1.1.2015. Lainoista ei peritä korkoa eikä sille ole saatu turvaavaa vakuutta.
Kunta ostaa taloushallintopalveluja Numera Oy:ltä, arvo 420 586,35 euroa ja palkanlaskentapalveluja Numera Oy:ltä, arvo 391337,76 euroa.

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

Nurmijärven Vesi-liikelaitos

5.1 Nurmijärven Vesi- liikelaitos

5.1.1 Toimintakertomus vuodelta 2024

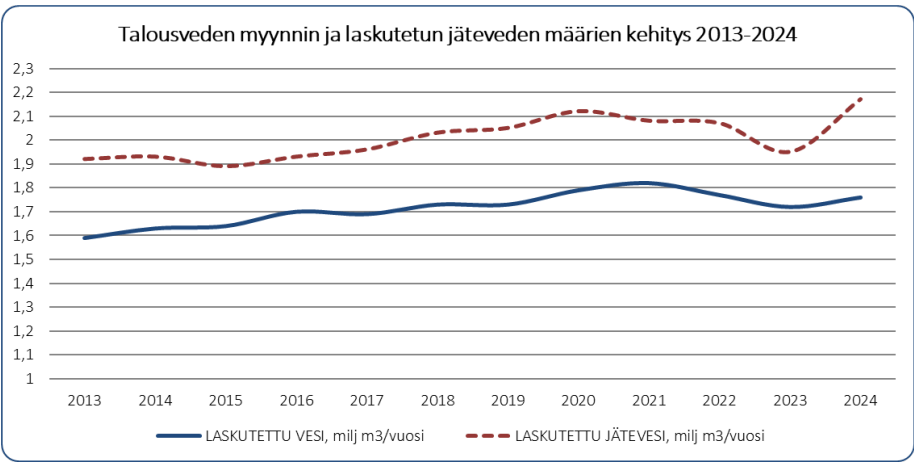
Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
LIIKEVAIHTO	12 854 195	-460 000	12 394 195	11 976 167	-418 028	-3,4 %	10 370 524
Liittymismaksut	1 300 000	-400 000	900 000	780 534	-119 466	-13 %	
Liiketoiminnan muut tuotot	165 500	0	165 500	295 237	129 737	78 %	465 779
Materiaalit ja palvelut							
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 602 657	0	-1 602 657	-1 620 132	-17 475	-1 %	-1 419 541
Palvelujen ostot	-2 258 726	0	-2 258 726	-2 128 639	130 087	6 %	-2 134 450
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 861 383	0	-3 861 383	-3 748 772	112 611	3 %	-3 553 991
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-1 289 356	0	-1 289 356	-1 304 963	-15 607	-1 %	-1 209 756
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-216 700	0	-216 700	-261 043	-44 343	-20 %	-251 839
Muut henkilösivukulut	-48 220	0	-48 220	-37 234	10 986	23 %	-43 287
Henkilöstökulut yhteensä	-1 554 276	0	-1 554 276	-1 603 240	-48 964	-3 %	-1 504 882
Poistot ja arvonalennukset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 100 000	-200 000	-3 300 000	-3 446 332	-146 332	-4 %	-3 127 606
Liiketoiminnan muut kulut	-175 357	0	-175 357	-234 046	-58 689	-33 %	-308 061
LIIKELYIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	4 328 679	-660 000	3 668 679	3 239 014	-429 665	-12 %	2 341 763
Rahoitustuotot- ja kulut							
Korkotuotot	0		0		0		0
Muut rahoitustuotot	0		0	8 678	8 678		6 419
Kunnalle maksetut korkokulut				-151 918	-151 918		-158 336
Muille maksetut korkokulut	-76 000	0	-76 000	-57 038	18 963	25 %	-76 050
Korvaus peruspääomasta	-162 000	0	-162 000	-162 000	0	0 %	-162 000
Muut rahoituskulut				0	0		
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	-238 000	0	-238 000	-362 277	-124 277	-52 %	-389 967
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	4 090 679	-660 000	3 430 679	2 876 737	-553 942	-16 %	1 951 796

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Talous ja hallinto

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen liiketoiminnan tuotot olivat 11,98 milj. €, joka oli 3,0 % eli 418 028 euroa muuttettua talousarviota alhaisempi. Tuottojen talousarviota

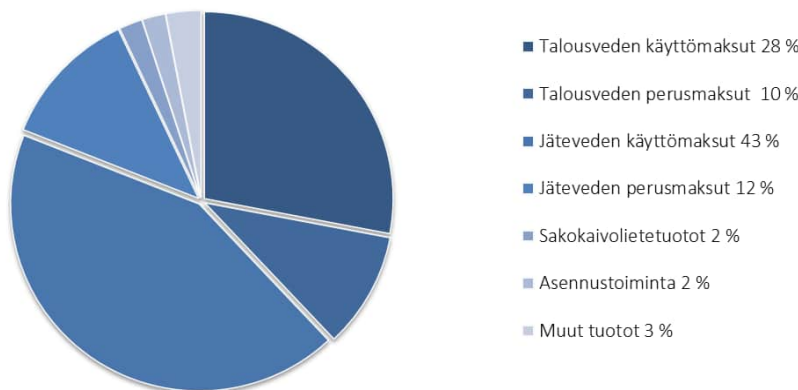
alhaisempi toteutuminen johtui liittymismaksujen alhaisemmasta tuotosta, teollisuusjätevesisopimuksen toimenpanon viivästymisestä ja vedenkulutuksen arvioitua alhaisemmasta toteutumasta.

Talousvettä myytiin 1,76 milj.m³, mikä on 2,2 % enemmän kuin vuonna 2023, mutta vähemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Talousveden käyttömaksutulot olivat

3,08 milj. € ja perusmaksut 1,14 milj. €. Jätevettä laskutettiin 2,17 milj.m³, mikä oli 10,0 % enemmän verrattuna edelliseen vuoteen. Jäteveden käyttömaksujen tulot olivat 4,72 milj. € ja perusmaksujen 1,33 milj. €.

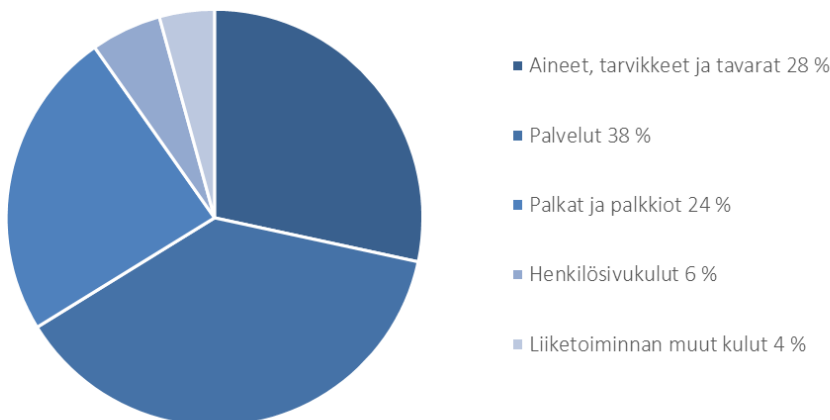
Myyntituotot 2024

Toimintakulut olivat noin 5,35 milj. €. Kokonaisuudessaan kuluja syntyi likimäärin muutetun talousarvion mukaisesti. Operatiiviset kustannukset kuten energia, kemikaalit ja palvelujen ostot toteutuivat 112 611 euroa

alle talousarvion. Henkilöstö- ja sivukulut ylittivät talousarvion 48 964 eurolla. Liiketoiminnan muut kulut nousivat 58 689 euroa yli talousarvion, kuitenkin toteuma pienentyi suhteessa vuoteen 2023.

Toimintakulut 2024

Nurmijärven Vesi -liikelaitos tuloutti kunnalle 6 % peruspääomasta eli 162 000 €.

Liikelyläämä noin 3,24 milj. € jäi muutetusta talousarviosta 429 665 euroa. Tilikauden ylijäämä noin 2,88 milj. € jäi muutetusta talousarviosta 553 942 euroa. Liiketoiminnan tuotot kokonaisuudessaan jäivät muutetusta talousarviosta noin 418 000 euroa, mikä selittää muutetun talousarviota huonomman tuloksen. Liittymismaksuja kertyi kokonaisuudessaan 780 534 euroa, joka jäi

muutetusta talousarviosta 119 466 euroa. Teollisuusjätevesisopimuksen toimeenpanon viivästymisestä syntyi laskennallista tappiota suhteessa talousarvioon. Talousarviossa ei ollut huomioitu kunnalle maksettavia korkokuluja 151 918 euroa. Myös poistot nousivat loppuvuodesta valmistuneiden ja taseeseen aktivoitujen investointien osalta 146 332 euroa yli muutetun talousarvion.

Voidaan todeta, että operatiivisen toiminnan kulut toteutuivat talousarvion mukaisina, mutta tuotot toteutuivat arviota pienempinä sekä poistot ja korkokulut suurempina, minkä vuoksi tilikauden ylijäämä toteutui muuttettua arviota 553 942 euroa alhaisempana. Taseen loppusumma kasvoi 67,29 milj. eurosta 74,96 milj. euroon. Omavaraisuusaste 45,0 % oli laskenut hieman edellisestä vuodesta (45,9 %).

Helmikuussa 2022 alkanut Ukrainan sota ja lisääntyneet uhat kokonaisturvallisuuteen ovat vaikuttaneet myös Nurmijärven Veden toimintaan edelleen. Nurmijärven Vedessä on tehostettu fyysistä ja kyberturvallisuutta, varautumistoimintaa sekä yhteistyötä eri viranomaisten kanssa. Edelleen sähkökatkoksiin on varauduttu harjoittelemalla ja lisäämällä varavoimakapasiteettia.

Talousveden tuotanto

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen toimittama talousvesi on Nurmijärven kunnan alueella sijaitsevilta vedenottoilta pumpattua pohjavettä ja tekopohjavettä. Nurmijärven Vedellä on yhteensä 10 vedenottamoita, joista tuotantokäytössä vuonna 2024 oli seitsemän vedenottamoita; Kiljava, Nummenpää, Nukari, Savikko, Teilinumella 2 ottamoita ja Valkoja. Lepsämän, Kaninlähteen, Pellonperän ja Röykän vedenottamot ovat varavedenottoita. Vuoden 2024 alussa pohjavesialueiden pohjavedenpinnat olivat sateisen talvikauden ansiosta huomattavasti keskimääräisen tason yläpuolella kaikilla pohjavesialueilla. Kuiva alkukesä alensi pohjavesien pintoja vain hieman, sillä vuoden 2024 lopussa pohjavedenpinnat olivat jälleen selvästi keskimääräistä korkeammalla tasolla. Pohjavesien kannalta vuosi oli hyvin edellisen kaltainen, eli kesäkauden kuivat ja talvikauden sateiset jaksot vuorottelivat pitkänajan keskiarvoa reippaampina.

Kaikilla vedenottamoilla pumpataan pohjavettä siiviläputkikaivoista ja vesi desinfioidaan UV –valolla mikrobiologisen laadun varmistamiseksi ennen verkostoon

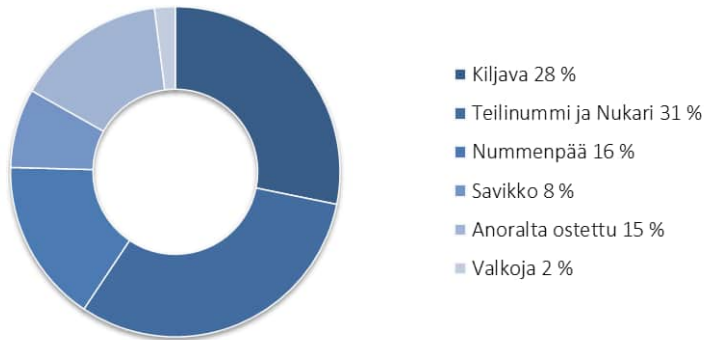
Pitkään neuvoteltu liiketoimintakauppa Vesiosuuskunta Perttulan kanssa toteutui 01.07.2024, jolloin VOK Perttulan asiakkaat, liiketoiminta ja omaisuus liittymämaksuineen siirtyivät Nurmijärven Vedelle. Myös osa muista kunnan alueella sijaitsevista vesiosuuskunnista on osoittanut halukkuutensa liittää toimintansa osaksi Nurmijärven Vettä.

Nurmijärven kunnanvaltuusto hyväksyi Teollisuusjätevesien johtamiseen ja käsittelyyn liittyvän Nurmijärven Veden ja Anora Oyj:n välisen sopimuksen kokouksessaan 28.08.2024. Uusi teollisuusjätevesisopimus allekirjoitettiin marraskuussa ja sopimus astui voimaan 01.01.2025. Sopimuksella Anora Oyj luopui omistuksestaan lunastushintaa vastaan Klaukkalan jätevedenpuhdistamosta ja Rajamäki-Klaukkala siirtoviemäristä. Omistusoikeus siirtyi välittömästi ja Nurmijärven Vesi maksaa lunastushinnan seuraavan kymmenen vuoden aikana.

pumppausta. Teilinummen tekopohjavesilaitoksella, jossa käsitellään myös Nukarin kaivosta pumpattu raakavesi, on käytössä ilmastustornit hiilidioksidin poistoa ja veden alkalointia varten. Kiljavan päävedenottamolla käytössä on myös ilmastustornit hiilidioksidin poistoa varten ja lisäksi kalkkikivikalointi veden riittävän korkean pH:n ylläpitämiseksi.

Vedenottamoilla tuotettiin yhteensä noin 2,05 milj. m³ talousvettä verkostoon. Vedenotto jakautui vakiintuneella tavalla vedenottamoiden kesken. Teilinummen tuotantomäärä hieman kasvoi tekopohjavesilaitoksen valmistuttua vuoden aikana. Kiljavan vedentuotanto hieman laski, joka korvautui Anoralta ostetulla talousvedellä. Vedentuotannon ja vedenjakelun yhteinen energiankulutus oli yhteensä noin 1,43 GWh eli noin 0,70 kWh / m³. Tuotetun talousveden määrä jakautui vedenottamoiden kesken alla olevan kaavion mukaisesti.

Vedentuotannon
jakautuminen vedenottamoittain 2024

Talousveden laadunvalvonta perustuu 2021 uusittuun ja Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan marraskuussa 2021 hyväksymään valvontatutkimusohjelmaan. Teilinummen tekopohjaveden tuotantoon perustuva tarkkailuohjelma laadittiin vuonna 2022, ja Uudenmaan ELY-keskus hyväksyi ohjelman saman vuoden aikana.

Talousveden akkreditoituna ja sertifioituna tutkimuslaboratoriona toimii Metropolilab Oy. Vesinäytteitä otettiin pohjavedestä, vedenottamoiden raakavedestä ja tuotetusta talousvedestä sekä jakeluverkostosta yli sadasta eri pisteestä. Vesijohtoveden laatuun tai paineeseen liittyviä asiakaspalautteita kirjattiin vuoden aikana alle 20 kappaletta.

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskuksen terveystarkastus teki terveydensuojelulain mukaiset tarkastukset vesilaitoksen kohteisiin vuonna 2024 täysipainoisesti. Tarkastukset olivat samalla osana Nurmijärven Veden talousveden tuotannon ja -jakelun riskienhallintajärjestelmän WSP:n uusimis- ja päivitystyötä, joka saatiin valmiiksi vuoden 2024 aikana. Talousvesi täytti kaikilla vedenotamoilla ja kulutusalueilla sosiaali- ja terveysministeriön talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset.

Kesällä 2022 saatiin Etelä-Suomen aluehallintovirastolta uusi 10-vuotinen vesilupa johtaa Vihtilammin vettä Sääksiin lisävedeksi. Lisäveden johtamisella turvataan

Kiljavan pohjavesialueen vedenottoa eli mm. ylläpidetään riittävän korkeaa vedenpintaa Sääksissä. Vedenjohtamisen vaikutuksia alueella tarkkaillaan Vantaanjoen ja Helsingin seudun Vesiensuojeluyhdistys ry:n toimesta. Luvasta on valitettu syksyllä 2022 Vaasan Hallinto-oikeuteen. Juoksutusta ei tehty vuoden 2024 aikana, sillä hyvän pohjavesitilanteen takia Sääksin vedenpinta oli korkealla tasolla koko vuoden.

Teilinummen tekopohjavesilaitoksen vesilupa on lainvoimainen. Tekopohjavesilaitoksen rakentaminen jatkui kevään 2024 ajan ja vedentuotanto käynnistyi aikataulussa huhtikuussa 2024. Tekopohjavesilaitoksen toiminta perustuu Päijänteestä Teilinummen harjuun pumpattavaan raakaveteen. Raakavesi imeytyy harjuun ja kulkeutuu 3–12 kk harjussa, jonka jälkeen se pumpataan tekopohjavetenä tekopohjavesilaitokselle käsiteltäväksi. Teilinummen tekopohjavesilaitoksella turvataan riittävä laadukkaan talousveden saanti Nurmijärven tarpeisiin pitkälle tulevaisuuteen.

Vedentuotannon ja vedenjakelun ohjausautomaatiojärjestelmän uudistaminen alkoi vuonna 2023. Automaatiojärjestelmään liittyviä tietoliikenne- kyberturvallisuus ja ohjelmistoratkaisuja uusitaan kattavasti. Uudella järjestelmällä turvataan vedenjakelun varmuutta yhdessä vedentuotannon kanssa. Järjestelmällä saadaan parannettua myös vedentuotannon ja vedenjakelun energiataloudellisuutta sekä toiminnallisten riskien hallintaa. Uusi automaatiojärjestelmä on otettu koekäyttöön vuoden 2024 lopussa.

Jäteveden puhdistus

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueella on kaksi jätevedenpuhdistamoa: Klaukkalan kalliopuhdistamo ja Kirkonkylän puhdistamo. Puhdistamoiden velvoitetarkailua ja lähialueen vesistötarkailua hoitaa

Vantaanjoen ja Helsingin seudun Vesiensuojeluyhdistys ry. Puhdistamoilla on voimassa olevat ympäristöluvat, joiden valvovana viranomaisena on Uudenmaan ELY-keskus.

Klaukkalan jätevedenpuhdistamo

Klaukkalan kalliopuhdistamo käsittelee Klaukkalan, Røykän ja Rajamäen yhdyskuntajätevedet sekä Rajamäen teollisuusalueen jätevedet.

Klaukkalan jätevedenpuhdistamon käsittelemä jätevesimäärä vuonna 2024 oli 2,50 milj. m³. Virtaama oli keskimäärin lähivuosien tasolla. Puhdistamon kaikki kuormitusparametrit pysyivät myös hyvin lähellä edellisen vuoden tasoa. Klaukkalan puhdistamon viemäröintialueella ei tapahtunut jäteveden ylivuotoja. Puhdistamolta ohitettiin marraskuussa 2024 osittain käsiteltyä jätevettä yhteensä noin 6.000 m3. Ohitukset johtuivat biologisen puhdistusprosessin toiminnan turvaamisesta, sillä prosessin tehokas toiminta ei kestä pitkäkestoisia merkittäviä hulevesipiikkejä, joita loppuvuoden vesisateet toivat

tullessaan. Lisäksi loppuvuonna 2024 uusittiin esiselkeytyslaitaiden laahainkoneistoja, jolloin vain toinen esiselkeytyslinja oli käytössä.

Puhdistamolle tuleva kuormitus on ollut lähivuosina kasvavaa erityisesti kiintoaineen, fosforin ja typen osalta mm. Klaukkalan taajaman voimakkaan kasvun vuoksi. Puhdistamon kapasiteetti ylittyy tulevaisuudessa, jolloin prosessien tehostaminen tulee ajankohtaiseksi. Klaukkalan puhdistamo on täyttänyt puhdistusvaatimukset selvästi vuoden 2024 kaikilla vuosineljänneksillä kaikkien kuormitusparametrien osalta paitsi fosforin osalta jaksolla 1 ja 4, jolloin puhdistetun jäteveden fosforipitoisuus ylitti niukasti luparajan 0,30 mg/l ollen jaksolla 1; 0,31 mg/l ja jaksolla 4; 0,32 mg/l.

Klaukkalan puhdistamo	BOD7atu		CODCr		kok. P		kok. N		NH4		SS	
	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%
Tulos 2024	5,7	98	32	95	0,26	97	9,5	85	0,23	99	7,4	98
Luparaja	10	95	125	75	0,3	95	15	70	4		35	90

Klaukkalan puhdistamolle tuotiin sako- ja umpikaivolietteitä noin 30.000 m³. Kaivolietteiden tuonnin määrä on tasaisessa kasvussa ja korreloi kunnan kasvua varsin hyvin.

Klaukkalan puhdistamolla syntyi mädätyksestä peräisin olevaa kuivattua lietettä noin 2060 märkä-tn ja liete toimitettiin Envor Oy:n biokaasulaitokselle Forssaan jatkokäsittelyä varten. Puhdistamoliete täytti lannoiteval-

mistelainsäädännössä asetetut raskasmetallien ja muiden haitallisten aineiden pitoisuusvaatimukset. Määdätämässä syntyvää biokaasua energiasisällöltään noin 1,1 GWh myytiin lämmöntuotantoon Nurmijärven Sähkö Oy:n biovoimalaitokselle. Klaukkalan puhdistamon sähköenergiakulutus oli 2,05 GWh vuodessa, joka vastasi 0,82 kWh kulutusta puhdistettua jätevesikuutiota kohden.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamo

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamo käsittelee Kirkonkylän, Karhunkorven ja Nukarin alueen yhdyskunnan ja teollisuuden jätevedet.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon käsittelemä jätevesimäärä vuonna 2024 oli 0,64 milj. m³. Virtaama oli keskimäärin lähivuosien tasolla. Kuormitukset pysyivät myös keskimäärin edellisen vuoden tasolla. Osittain käsitellyn jäteveden ohitusten määrä oli noin 16.000 m3. Ohitettu jätevesi oli huippuvirtaamien aikaan puhdistamolta tehtyä ohitusta ja se esikäsiteltiin mekaanisesti ja kemiallisesti. Kirkonkylän puhdistamo, joka on rakennettu vuonna 1977, on toiminut tekniseen käyttöikänsä nähden kohtuullisesti. Puhdistamo toimii tasisissa virtaamaolosuhteissa melko hyvin, mutta melko

pienetkin poikkeustilanteet ja virtaamaheilahtelut tuovat vanhalle puhdistustekniikalle nopeasti hyvin haastavia tilanteita.

Puhdistamo täytti kaikki puhdistustulokset ajoittaisista suurista hulevesivirtaamista huolimatta, paitsi jaksolla 2 ammoniumtypen pitoisuus ylitti luparajan hieman. Tämä johtui vanhojen ilmastuskompressoreiden purkutyöstä ja uusien ilmastuskompressoreiden asennuksesta, joiden työvaiheet ajoittuivat toukokuulle 2024. Töiden aikana ilmastuskapasiteetti oli muutaman viikon ajan vajavainen, jolloin ammoniumtyyppi ei päässyt täysin hapettumaan nitraattitypeksi. Uusilla ilmastuskompressoreilla turvataan vanhan puhdistamon toiminta käyttöiän loppuajaksi ja samalla ne tuovat erittäin merkittävää energiansäästöä, noin 40 % kokonaisenergiankulutuksesta, vanhoihin kompressoreihin verrattuna.

Kirkonkylän puhdistamolle tuotiin sako- ja umpikaivo-lietteitä yhteensä noin 14.000 m³. Lietteen määrä on va-kiintunut ja se johtuu lietteentuonnin rajoittamisesta puhdistustuloksen turvaamiseksi. Kirkonkylän puhdistamolla syntyi kuivattua lietettä noin 760 märkä-tn. Kuiva-tun lietteen määrä on lähes puolittunut muutamassa vuodessa uuden lietteenkuivauslaitteiston myötä. Liete toimitettiin palvelusopimuskumppani Envor Oy:n toi-mesta Kekkilä Oy:n Metsä-Tuomelan kompostointilai-tokseen jatkokäsittelyä varten. Puhdistamoliete täytti raskasmetallien ja muiden haitallisten aineiden pitoi-suusvaatimukset. Kirkonkylän puhdistamon sähköener-giankulutus oli 0,87 GWh vuodessa, joka vastasi noin

1,36 kWh energiankulutusta puhdistettua jätevesikuu-tiota kohden.

Kirkonkylän puhdistamon tehostamishakemus toimitet-tiin Etelä-Suomen aluehallintovirastoon kesäkuussa 2021. Tehostamislupa saatiin joulukuussa 2023. Raken-tamisohjelmassa on varauduttu kirkonkylän puhdistam-on korvaavan investoinnin toteuttamiseen vuosina 2024–2027. Valmistuneessa ja hyväksytyssä Ilvesvuori pohjoinen asemakaavassa on varattu uusi tontti uudelle jätevedenpuhdistamolle. Uuden puhdistamon rakenta-misen valmistelevat selvitykset mm. purkuvesistön suh-teen ovat käynnissä ja vuosi 2025 kuluu uuden puhdis-tamon suunnittelutyön merkeissä.

Kirkonkylän puhdistamo	BOD7atu mg/l	%	CODCr mg/l	%	kok. P mg/l	%	NH4 mg/l	%	SS mg/l	%
Tulos 2024	7,3	97	33	95	0,31	97	2,2	95	12	97
Luparaja	10	95	60	90	0,5	95	4		15	

Vedenjakelu ja viemäröinti

Nurmijärven Veden vesijohtoverkoston pituus on noin 375 km ja jätevesiviemäriverkoston 326 km. Jätevesivie-märiverkosto koostuu kahdesta erillisestä Klaukkalan ja Kirkonkylän jätevedenpuhdistamojen viemäröintialu-eesta.

Vuoden 2024 aikana vesijohtoverkostossa korjattiin 7 kpl putkirikkoja ja avattiin 25 kpl jätevesiviemäritukok-sia. Paineviemärivuotoja korjattiin 2 kpl.

Arvio tulevasta kehityksestä

Nurmijärven kunnan väestömäärä kasvaa, minkä seu-rauksena myös Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen asiakas-määrä ja vedenkäyttö kasvavat. Koronapoiikkeusoloihin 2021–2022 liittyvä vedenkäytön suurempi kasvu on tait-tunut, kuitenkin vuoteen 2023 verrattuna vedenkäyttö kasvoi noin 2,2 %. Vedenkäytön ennustetaan edelleen pidempänä ajanjaksona tarkasteltuna jatkavan keski-määrin noin 0,5 % vuosittaista kasvua.

Nurmijärven Veden tulevia investointeja ennustetaan taloussuunnittelussa 10 vuoden aikajänteellä ja tätä en-nustetta käytetään asiakkailta perittävien vesimaksujen tason määrittämisessä. Taloussuunnittelussa käytetään apuna talousmallia, jonka avulla voidaan tarkastella in-vestointien, taksamuutosten ym. liikkeenjohdollisten päätösten vaikutuksia vesiliiketoiminnan talouteen. Ve-simaksujen korotuksissa on pyritty mahdollisimman ta-saiseen korotukseen, jolloin korotukset kattavat osittain jo tulevia investointeja.

Lähivuosina investointitasoa nostavat merkittävästi Kir-konkylän jätevedenpuhdistamon ja Klaukkalan vesitor-nin uudelleenrakentamiset. Verkstorakentamisen puo-llella on rakennettava uusia päävesijohtoyhteyksiä Kir-konkylän ja Klaukkalan sekä Teilinummen ja Kirkonkylän välille sekä saneerattava merkittävä määrä vanhoja ve-sihuoltoverkostoja. Nurmijärven Veden investointitaso tulee seuraavien 10 vuoden aikana olemaan niin korkea, että jo tehdyistä vesimaksukorotuksista huolimatta pai-netta uusien korotusten tekemiseen on edelleen.

Vesihuoltolain muutoksen myötä hulevesien viemä-röinti ei enää ole vesihuoltoa. Päätöksiä hulevesien vas-tuunjaosta Nurmijärven kunnan ja Nurmijärven Vesi -lii-kelaitoksen välillä ei saatu tehtyä vuoden 2024 aikana. Asian valmistelu on aloitettu ja konsultti laatii kunnalle hulevesisuunnitelmaa ja -ohjelmaa. Työ jatkuu ja val-mistunee vuoden 2025 aikana.

Henkilöstö

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen palveluksessa oli vuoden 2024 lopussa 25 vakinaista ja määräaikaista henkilöä. Keväällä palkattiin kolmas vesilaitoksen hoitaja edellisvuonna vapautuneeseen tehtävään. Kesätyöntekijöiksi palkattiin harjoittelijat verkosto-osastolle ja jätevedenpuhdistukseen. Kahden putkiasentajan tilalle palkattiin verkostoasentajat uusituilla nimikkeillä. Samassa yhteydessä kyseessä oleva verkostoasentajien tehtäväkuva uudistettiin vastaamaan nykyajan vaatimuksia.

Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle palkattiin myös pitkään vapaana olleeseen vakanssiin puhdistamonhoitaja. Määräaikaisen projekti-insinöörin työsuhde vakinaistettiin vuoden lopulla. Vesilaitostoimintaa ohjaavat säädökset ovat edelleen tiukentumassa uusien lakiuudistusten myötä ja siten nykyiset henkilöresurssit ovat niukat. Myös muutokset toimintaympäristössä ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat uhat kuormittavat henkilöstöä yhä aiempaa enemmän.

Liikelaitoksen palveluksessa olevan henkilökunnan määrä 31.12.2024:

HTV1	31.12.2024	31.12.2023
Yhteensä	23,9	22,2

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vedentuotannossa ja –jakelussa sekä jätevesien vastaanottamisessa ja puhdistuksessa mahdollisesti tapahtuvat merkittävät häiriöt voivat pahimmillaan aiheuttaa vedenkäyttäjille terveydellistä haittaa, ympäristön likaantumista sekä korvausvastuita. Riskejä pyritään minimoimaan hyvällä omaisuuden hallinnalla, riittävällä ja oikea-aikaisella saneerauksella ja kriittisten toimintojen varmistamisella (mm. vedentuotannon varavesijärjestelyt ja kriittisten päävesijohtojen korvaavat yhteydet).

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen toimintaan liittyy myös merkittäviä avainhenkilö- ja henkilöresurssiriskejä. Riskiä pyritään pienentämään rekrytoimalla oikeaan aikaan ja riittävästi tehtäviin sopivia henkilöitä. Lisäksi toimintaohjeiden laadinta ja töiden dokumentointi auttavat riskienhallinnassa. Henkilöstön saatavuudessa rekrytointitilanteissa on ollut haasteita. Koronapandemia, Ukrainan sota ja muut kriittiseen infraan kohdistuneet uhat ovat nostaneet selkeästi esille vesihuoltolaitostoi- mintaan kohdistuvat henkilöstöresurssien riittävyyteen

liittyvät riskit. Nämä korostuvat pienemmillä vesihuoltolaitoksilla. Henkilöiden poissaolot vaikeuttavat hyvin nopeasti esimerkiksi varallaolojärjestelmän toimintaa. Nurmijärven Vesi on tehnyt suunnitelman palvelujen ja toimintojen alasajosta tilanteessa, jossa henkilöresurssit loppuvat ja täytyy turvata kriittisimmät toiminnot kuten vedenjakelu.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaavaksi toteutusvaihtoehdoksi on valikoitunut uuden jätevedenpuhdistamon rakentaminen Kirkonkylään. Kyseiselle puhdistamolle on myönnetty uusi ympäristölupa 30.11.2023 ja Nurmijärven Vesi - liikelaitoksen johtokunta on päättänyt kokouksessaan 17.01.2024, että uusi jätevedenpuhdistamo oheistiloineen rakennetaan nykyisen viereen. Klaukkalan uuden vesitornin yleis- ja toteutussuunnitelut sekä asemakaavamuutosprosessi etenivät toivotusti vuoden 2024 aikana. Kirkonkylä-Klaukkala päävesijohto on myös suunnitteluvaiheessa ja edennee toteutukseen vuonna 2025.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä liikelaitoksessa

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta vastaa liikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvon- nasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kunnanhallituk- selle sisäisen valvonnan että riskienhallinnan järjestämi- sestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Vesilaitoksen joh-

taja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toi- meenpanosta ja tuloksellisuudesta liikelaitoksen osalta, ohjeistaa alaisiaan sekä raportoi kunnanhallituksen an- tamien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi myös muut viranhal- tijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käy- tössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta sekä omassa yksikössään val-

vonnan toteuttamisen organisoinnista sekä siitä, että sisäisen valvonnan menetelmät ovat käytössä ja sisältyvät päivittäisiin toimintarutiineihin.

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen toiminnassa noudatettiin kunnan hallintosääntöä ja vesilaitoksen johtajan ratkaisuvallan delegointipäätöstä (1.12.2023 § 21). Vesi- ja viemärlaitostoinnissa noudatettiin vesihuoltolakia sekä muuta vesihuoltoa koskevaa lainsäädäntöä. Hankinnoissa noudatettiin erityisalojen hankintalakia sekä kunnan ohjeita. Hankinnoista tehtiin viranhaltijapäätökset sekä hankintasopimukset kunnan ohjeistuksen mukaisesti. Ostolaskujen tarkastuksessa ja hyväksynnässä noudatettiin kunnan ohjeistusta.

Sitovien tavoitteiden etenemisestä sekä tuloslaskelman toteutumisesta raportointiin osavuosisikatsauksissa Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnalle. Nurmijärven Veden käyttötulojen ja -menojen sekä liittymismaksutulojen kertymästä ja ennusteen toteutumisesta raportointiin johtokunnalle jokaisessa johtokunnan kokouksessa. Investointi- ja kehitysprojektien etenemistä seurattiin Nurmijärven Veden sisäisissä investointihankepalavereissa.

Urakoista laadittiin ja allekirjoitettiin ao. urakkasopimukset. Kilpailutusten yhteydessä on tarkistettu, että tarjoajat täyttävät tilaajavastuulain mukaiset vaatimukset. Sopimusten mukaiset vakuudet saatiin sopimus-kumppaneilta ja niiden voimassaoloaika valvottiin. Viranhaltijapäätökset, konsultti- ja urakkasopimukset on arkistoitu Nurmijärven Veden arkistoon ja Ratas -asianhallintajärjestelmään.

Urakoista laadittiin ja allekirjoitettiin ao. urakkasopimukset. Kilpailutusten yhteydessä on tarkistettu, että tarjoajat täyttävät tilaajavastuulain mukaiset vaatimukset. Sopimusten mukaiset vakuudet saatiin sopimus-kumppaneilta ja niiden voimassaoloaika valvottiin. Viranhaltijapäätökset, konsultti- ja urakkasopimukset on arkistoitu Nurmijärven Veden arkistoon ja Ratas -asianhallintajärjestelmään.

Nurmijärven Vesi -liikelaitos ylläpitää seuraavia vesi- ja viemärlaitostoinnin riskienhallintaan liittyviä dokumentteja:

- varautumissuunnitelma
- talousveden valvontatutkimusohjelma
- Talousveden tuotannon ja -jakelun riskienhallintajärjestelmä WSP (Water Safety Plan)
- Viemäroinnin ja jätevedenpuhdistuksen riskienhallintajärjestelmä SSP (Sanitation Safety Plan)
- Klaukkalan jätevedenpuhdistamon pelastussuunnitelma
- pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat (kunnan, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja ELY:n kanssa yhdessä)
- valmiussuunnitelma (kunnan kanssa yhdessä)
- sammutusvesisuunnitelma (kunnan kanssa yhdessä)

Työturvallisuuden riskit on kartoitettu kunnan uudella Rego-riskienhallintaohjelmalla, jota päivitetään noin vuoden välein. Vuoden 2024 aikana työturvallisuuden riskien arviointi ja hallintakeinot päivitettiin kokonaan uuteen järjestelmään.

Nurmijärven Vedessä on käytössä työturvallisuuden vuosikello, jonka mukaisesti vuosittain järjestetään neljä työturvallisuuskokousta. Kokouksissa käydään läpi mm.:

- nykyiset työturvallisuusohjeet ja lisäohjeiden tarve
- uudet koneet ja kemikaalit ja niihin liittyvä ohjeistus
- työturvallisuusilmoitukset
- koulutukset ja perehdytykset
- vuositarkastukset
- työturvallisuusriskien arviointi

Nurmijärven Veden omat toimitilat on varustettu murtohälytyksin ja osassa toimitiloista on kameravalvonta.

MJ-vesitornien kuntoa valvotaan säännöllisin määräajoin tehtävillä tarkastuksilla. Nurmijärven Veden vakuutukset ovat mukana kunnan vakuutushankinnoissa.

Investointien toteutuminen

Toteutuneiden investointien kokonaismäärä oli 7,46 milj. €, josta VOK Perttulan liiketoimintakaupan osuus oli 1,81 milj.€. Rakentamishajelman mukaiset investoinnit olivat 5,65 milj. €, jotka toteutuivat lähes talousarvion 5,70 milj.€ mukaisina. Uusien verkostojen rakentamisen

osuus oli 1,14 milj. € eli 20 %, verkoston saneerauksen osuus 1,80 milj. € eli 32 % ja uusien tuotantolaitoksien osuus 0,90 milj. € eli 16 % investointien toteutumisesta ja laitosaneeraukset 1,77 milj. € eli 32 %.

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama
Vesihuollon rakentaminen	-5 670 000	70 000	-5 600 000	-5 610 810	-10 810
Koneet ja kalusto	-30 000	-70 000	-100 000	-43 609	56 391
Yhteensä	-5 700 000	0	-5 700 000	-5 654 418	45 582
Perttulan vesiosuuskunta				-1 804 675	
Yhteensä				-7 459 093	

Vesihuoltoverkoston uudisrakentaminen

Sorvitién ja Rantapuiston alueella rakennettiin uutta verkostoa 2024 aikana ja hankkeiden kustannukset toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Altian alueella vesihuoltoverkoston rakentaminen edistyi arvioitua hitaammin ja hankkeelle vuodelle 2024 varatusta muutetusta määrärahasta jäi käyttämättä 120 000 €. Kohteen rakentaminen jatkuu vuonna 2025.

Ilvesvuori pohjoisen rakentamiseen liittyvä vesihuoltorakentaminen eteni arvioitua nopeammin ja hankkeen kustannukset olivat 137 000 € varattua määrärahaa suuremmat. Kohteen rakentaminen jatkuu vuonna 2025.

Kirkonkylä-Klaukkala päävesijohdon suunnittelu eteni arvioitua hitaammin ja hankkeelle muutetussa talousarviossa varatusta määrärahasta jäi vuonna 2024 käyttämättä noin 60 000 €. Hankkeen suunnittelu valmistuu vuonna 2025.

Vesihuoltoverkoston saneeraus

Nikontien vesihuoltoverkoston saneerausurakka käynnistyi kesällä 2024 ja hanke valmistuu kokonaisuudessaan vuonna 2025. Hanke edistyi vuonna 2024 arvioitua nopeammin ja hankkeen kustannukset olivat noin 70 000 € varattua määrärahaa suuremmat.

pääsääntöisesti ammattitoimijoille. Hankkeen kustannukset toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti.

Aluemittauksen ensimmäinen laitekaivourakka valmistui vuonna 2024 ja hankkeen kustannukset olivat 50 000 € suuremmat muutettuun talousarvioon nähden.

Kirkonkylän Kauppanummentielle rakennettiin uusi vedenmyyntipiste entisen, paloaseman vedenmyyntipisteen sulkeutuessa. Vedenmyyntipiste on tarkoitettu

Verkostojen tutkimukseen ja suunnitteluun varatut määrärahat ylittyivät suunnittelukohteiden laajuuden muuttuessa.

Tuotantolaitokset

Teilinummen tekopohjavesilaitoksen rakennustyöt ovat valmistuneet jo vuoden 2023 loppuun mennessä. Laitoksen tekniikkatyöt ja koekäyttövaihe valmistuivat huhtikuussa 2024, jolloin tekopohjavesilaitokselta aloitettiin talousveden tuotanto Kirkonkylän ja Klaukkalan tarpeisiin. Laitoshanke toteutui pääosin alkuperäisen budjetin mukaan.

tua myös vedentuotannon ja vedenjakelun energiataloudellisuutta sekä toiminnallisten riskien hallintaa. Hankkeeseen sisältyi saneeratut vedenjakelun säätöasemat Klaukkalassa ja Röykässä. Järjestelmä otettiin käyttöön portaittain vuoden 2024 loppuun mennessä. Hankkeen kustannukset ylittivät alkuperäisen budjetin noin 74 000 eurolla ja lisäksi hankkeeseen liittyneet laitesaneeraukset 20 000 eurolla.

Vedentuotannon ja vedenjakelun ohjausautomaatiojärjestelmän uudistaminen alkoi vuoden 2023 alussa valmistuen vuoden 2024 loppupuolella. Automaatiojärjestelmään liittyviä tietoliikenne-, kyberturvallisuus ja ohjelmistoratkaisuja uusittiin kattavasti. Uudella järjestelmällä turvataan vedenjakelun varmuutta yhdessä vedentuotannon kanssa. Järjestelmällä saadaan parannet-

Vuosien 2023 ja 2024 aikana uusittiin jätevedenpumppaamoiden pitkän tähtäimen investointisuunnitelman mukaisesti 1980-luvun alussa rakennetut alkuperäiskuntoiset Herustentien ja Teppolantien jätevedenpumppaamot Rajamäellä sekä Härkäpurontien jätevesipumppaamo Klaukkalassa.

Vedentuotannon laitoksilla ja jätevedenpuhdistamoilla tehtiin vuoden aikana pieniä ylläpitoinvestointeja, jotka toteutuivat hieman budjetoitua alhaisemmilla euromäärillä.

Rakentamishjelman toteutuminen

	Alkuperäinen KS2024	Muutettu KS 2024	TP 2024	Tot.-%	Poikkeama
Nurmijärven vesi rakentamishjelman toteuma 2024					
18480001 Heinoja	-80 000	-5 000			5 000
18480006 Kylänpään alue		-55 000	-55 000	100 %	
18480040 Sorvitiien alue	-150 000	-180 000	-201 705	112 %	-21 705
18480041 Hankevaraus	-100 000				
18480046 Rantapuisto	-75 000	-175 000	-174 573	100 %	427
18480054 Suotie	-250 000	-350 000	-391 657	112 %	-41 657
18480056 Pratikankuja (Vanhan sähkölaitoksen ympäristö)		-15 000	-12 460	83 %	2 540
18480057 Punamullantie (Vanhan sähkölaitoksen ympäristö)		-15 000	-15 028	100 %	-28
18480059 Heinoja II (määräraha kohteella 18480001)			-5 266		-5 266
18480201 Ilvesvuori, pohjoinen	-300 000	-300 000	-437 439	146 %	-137 439
18480204 Altian alue	-370 000	-320 000	-201 481	63 %	118 519
18480223 Venttiilien rakentaminen ja saneeraus	-75 000	-25 000	-15 616	62 %	9 384
18480226 Vesiasemat	-10 000	-120 000	-116 264	97 %	3 736
18480305 Laadunvalvonta	-10 000	-10 000	-10 998	110 %	-998
18480306 Viimeistelytyöt	-25 000	-10 000			10 000
18480307 Suunnittelu, koordinointi, mittaus ja tutkimus	-70 000	-20 000	-18 074	90 %	1 926
18480309 Nimeämättömät kohteet	-65 000	-85 000	-73 881	87 %	11 119
18480311 Vanhojen alueiden kuivatus	-115 000	-15 000			15 000
18480513 Viemärisuutukset ja pienet peruskorjaukset	-270 000	-50 000	-36 607	73 %	13 393
18480514 Verkostojen tutkimukset ja suunnittelu	-150 000	-120 000	-163 434	136 %	-43 434
18480532 Aluemittauksen laitekaivot	-400 000	-250 000	-301 341	121 %	-51 341
18480541 Palstakuja	-200 000	-210 000	-202 490	96 %	7 510
18480544 Nikontie	-200 000	-200 000	-273 992	137 %	-73 992
18480545 Liisankuja ja Niittykuja	-100 000	-40 000	-24 672	62 %	15 328
18480546 Toukolantie-Vanha Rajamäentie päävesijohto	-30 000	-30 000			30 000
18480547 Kangastie		-75 000	-100 521	134 %	-25 521
18480548 Tilankuja		-75 000	-38 522	51 %	36 478
18480602 Kirkonkylä-Klaukkala päävesijohto	-225 000	-125 000	-63 561	51 %	61 439
18480701 Teilinummi, tekopohjavesilaitos	-650 000	-835 000	-858 974	103 %	-23 974
18480721 Kaukovalvontajärjestelmä	-250 000	-10 000			10 000
18480723 Valta-akselin jätevedenpumppaamo	-100 000	-350 000	-264 617	76 %	85 383
18480724 Klaukkalan vesitorni, uusi	-200 000	-130 000	-42 557	33 %	87 444
18480801 Vedenottamoiden peruskorjaus, varaus	-100 000	-70 000	-105 939	151 %	-35 939
18480823 Klaukkalan puhdistamon ylläpitoinvestoinnit	-200 000	-70 000	-112 254	160 %	-42 254
18480828 Kirkonkylän puhdistamo, uusi	-400 000	-30 000	-1 515	5 %	28 485
18480834 Kirkonkylän puhdistamon ylläpitoinvestoinnit	-100 000	-105 000	-103 700	99 %	1 300
18480842 Herusten ja Härkäpurontien jvp:t		-60 000	-59 400	99 %	600
18480843 Kaukovalvontajärjestelmän laitesaneeraus	-20 000	-20 000	-40 520	203 %	-20 520
18480844 Käpylän pka:n saneeraus	-100 000	-125 000	-114 154	91 %	10 846
18480845 Vedenjakelun automaation uusiminen		-230 000	-303 508	132 %	-73 508
18480846 Klaukkalan ja Röykän SA saneeraus	-250 000	-250 000	-243 096	97 %	6 904
18480847 Pumppaamoiden työturvallisuuden parantaminen	-30 000	-30 000	-11 748	39 %	18 252
18480848 Klaukkalan vesitornin saneeraus		-50 000	-60 844	122 %	-10 844
18480849 Rajamäen vesitornin saneeraus		-360 000	-353 402	98 %	6 598
18480901 Koneet ja kalusto	-30 000	-100 000	-43 609	44 %	56 391
INVESTOINNIT NETTO	-5 700 000	-5 700 000	-5 654 418	99 %	45 582
Rakentamishjelman ulkopuoliset investoinnit					
18480058 Perttulan VOK			-1 804 675		
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-5 700 000	-5 700 000	-7 459 093		-1 759 093

Rahoitusosan toteutuminen

Nurmijärven Vesi –liikelaitoksen toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen 1 136 024 euroa. Nurmijärven Vesi ei nostanut vuoden aikana ulkopuolista lainaa.

Rahoituslaskelma	TA 2024	Muutos	TA 2024 + muutos	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Liikelylijäämä	4 328 679	-660 000	3 668 679	3 239 014	-429 665	-12 %	2 341 763
Poistot ja arvonalennukset	3 100 000	200 000	3 300 000	3 446 332	146 332	4 %	3 127 606
Rahoitustuotot ja -kulut	-238 000	0	-238 000	-362 277	-124 277	-52 %	-389 967
	7 190 679	-460 000	6 730 679	6 323 069	-407 610	-6 %	5 079 402
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-5 700 000	0	-5 700 000	-7 459 093	-1 759 093	-31 %	-8 101 886
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 490 679	-460 000	1 030 679	-1 136 024	-2 166 703	-210 %	-3 022 483
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys				-3 850			
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							
Pitkäaikaisten lainojen vähennys							
	0	0	0	0	0		0
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 300 000	-1 300 000	0				
Saamisten muutos kunnalta				-3 356 639			1 556 030
Saamisten muutokset muilta				-302 133			-19 278
Korottomien velkojen muutos kunnalta				3 208 930			557 619
Korottomien velkojen muutos				1 588 713			915 142
	1 300 000	-1 300 000	0	1 138 871	-1 138 871		3 009 512
Rahoituksen rahavirta	1 300 000	-1 300 000	0	1 135 021	-1 135 021		3 009 512
Rahavarojen muutos	2 790 679	-1 760 000	1 030 679	-1 003	1 031 682	100 %	-12 971

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelman mukainen tilikauden ylijäämä 2 876 736,59 euroa esitetään liitettäväksi Nurmijärven Veden omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Nurmijärven Vesi –liikelaitoksen johtokuntaan nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty alla.

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Tavoite	Toteuma	Tavoitteiden toteuma
		TP 2022	TP 2023			
Asiakastytyväisyyden paraneminen	Asiakastytyväisyys-tutkimuksen WACSI -indeksi (asteikko 4-10)	8,55	8,69	>8.58	8,65	Asiakastytyväisyyskysely on toteutettu touko-elokuussa, toteutunut kokonaisindeksi 8,65
Vedenjakelun toimitusvarmuus	Putkirikkojen suhteellinen määrä (kpl/100 km/vuosi)	-	2,8	3,3	1,95	Tammi-joulukuun suhteellinen putkirikkojen määrä oli 1,39
Talousveden laatu	Laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävä vedenlaatu (%)	-	100	100	100	Talousvesi täytti laatuvaatimukset ja -tavoitteet tammi-joulukuun aikana.
Vesijohtoverkoston vuotovessimäärän vähentäminen	Aluemittausjärjestelmän uusien käytössä olevien kaivojen lukumäärä (kpl) 2023, raportointijärjestelmä käytössä (K/E) 2024	0	0	K	K	Aluemittausjärjestelmä rakenteilla ja etäluennan pilotointi alkanut.
Henkilöstön työtyytyväisyys pysyy hyvänä	Henkilöstökyselyn arvosana (asteikko 1-5)	-	3,2	>2.8	3,4	Vuoden 2024 henkilöstökysely toteutettu loppuvuoden aikana.

Keskeisimmät perustiedot

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen tunnusluvut	TP 2024	TA 2024	TP 2023	TP 2022
Asiakkaat				
Käyttöpaikkojen lkm vesijohtoverkostossa (kpl)	7 998	8 025	7 921	7 849
Käyttöpaikkojen lkm jätevesiviemäriverkostossa (kpl)	7 541	7 505	7 464	7 329
Vuoden aikana vesijohtoon liittyneet uudet kiinteistöt (kpl)	77		124	159
Vuoden aikana jätevesiviemäriin liittyneet uudet kiinteistöt (kpl)	77		94	154
Talousveden tuotanto ja -jakelu				
Vesijohtoverkoston pumpattu vesimäärä (m³/a)	2 047 934		2 130 541	2 481 688
Laskutettu vesimäärä (m3/a)	1 761 758	1 839 000	1 723 532	1 770 075
Laskuttamaton vesimäärä (%)	14		19	29
Vedenottamot (kpl)	7		7	6
Varavedenottamot (kpl)	4		3	4
Paineenkorotusasemat	8		8	8
Vesijohtoverkoston pituus (km)	375	364	359	360,7
Vesijohtoverkoston saneeraus (km)	0,5		3,1	7,9
Vesijohtoverkoston putkirikot (kpl)	7		10	13
Jäteveden puhdistus ja -viemäröinti				
Puhdistettu jätevesimäärä (m3/a)	3 065 201		2 929 613	2 880 311
Laskutettu jätevesimäärä (m3/a)	2 171 459	2 101 000	1 957 285	2 070 182
Viemäriverkoston vuotovesimäärä (%)	31		34	28
Jätevedenpuhdistamot (kpl)	2		2	2
Jätevedenpumpppamot (kpl)	56		54	52
Jätevesiviemäriverkoston pituus (km)	326	314	312	310,4
Jätevesiviemäri verkoston saneeraus (km)	0,4		1,4	0,8
Viemäritukokset (kpl)	25		22	30
Paineviemäriin putkirikot (kpl)	2		2	0
Huleveden viemäröinti				
Hulevesiviemäriverkoston pituus (km)	202	195	199	187,3
Hulevesiviemäri verkoston saneeraus (km)	0,03		0,1	0,4
Käyttömaksut (veroton)				
Vesi (€/m³)	1,85		1,8	1,8
Jätevesi (€/m³)	2,95		2,88	2,88
Yhteensä (€/m3)	4,8		4,68	4,68

Perusmaksut 2024	Vesi		Jätevesi	
Mittarin koko	€/m³ veroton	€/m³ sis. alv	€/m³ veroton	€/m³ sis. alv
Ns 15-20	10,67	13,23	13,04	16,17
Ns 25-32	20,19	25,04	24,69	30,62
Ns 40	39,34	48,78	48,09	59,63
Ns 50	67,28	83,43	82,23	101,97
Ns 80	134,41	166,67	164,28	203,71
Ns 100	208,97	259,12	255,40	316,70

5.1.2 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Nurmijärven Vesi-liikelaitoksen

Tuloslaskelma

1.1.-31.12.2024 1.1.-31.12.2023

Liikevaihto	11 976 167,21	10 370 523,69
Liiketoiminnan muut tuotot	295 237,22	465 778,88
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 620 132,24	-1 419 541,32
Palvelujen ostot	-2 128 639,32	-2 134 449,63
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 748 771,56	-3 553 990,95
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 304 963,33	-1 209 755,95
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-261 043,34	-251 839,17
Muut henkilösivukulut	-37 233,75	-43 286,70
Henkilöstökulut yhteensä	-1 603 240,42	-1 504 881,82
Poistot ja arvonalennukset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 446 332,05	-3 127 606,22
Liiketoiminnan muut kulut	-234 046,32	-308 060,85
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	3 239 014,08	2 341 762,73
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	8 677,75	6 419,03
Kunnalle maksetut korkokulut	-151 917,74	-158 335,69
Muille maksetut korkokulut	-57 037,50	-76 050,00
Korvaus peruspääomasta	-162 000,00	-162 000,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	-362 277,49	-389 966,66
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	2 876 736,59	1 951 796,07

Tuloslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,2 %	7,1 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	9,9 %	7,6 %
Voitto, %	24,0 %	18,8 %
Asukasmäärä 31.12.	45 029	44 773

Rahoituslaskelma

31.12.2024 31.12.2023

Toiminnan rahavirta

Liikelyljäämä	3 239 014	2 341 763
Poistot ja arvonalennukset	3 446 332	3 127 606
Rahoitustuotot ja -kulut	-362 277	-389 967
	6 323 069	5 079 402

Investointien rahavirta

Investointimenot	-7 459 093	-8 101 886
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		

Toiminnan ja investointien rahavirta -1 136 024 -3 022 483

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten vähennys	-3 850	0
-----------------------------	--------	---

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
	0	0

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos kunnalta	-3 356 639	1 556 030
Saamisten muutokset muilta	-302 133	-19 278
Korottomien velkojen muutos kunnalta	3 208 930	557 619
Korottomien velkojen muutos muilta	1 588 713	915 142
	1 138 871	3 009 512

Rahoituksen rahavirta 1 135 021 3 009 512

Rahavarojen muutos -1 003 -5 092 373

Rahavarat 31.12.	950	1 954
Rahavarat 1.1.	1 954	14 925

Rahavarojen muutos -1 003 -12 971

Rahoituslaskelman tunnusluvut

2024 2023

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000€	-6 484	-7 468
Investointien tulo-rahoitus, %	84,77 %	62,69 %
Laskennallinen lainanhoitokate	11,19	8,72
Lainanhoitokate	31,26	22,67
Kassan riittävyys, pv	0,03	0,05
Quick ratio	0,70	0,53
Current ratio	0,70	0,53

Nurmijärven Vesi-liikelaitoksen

Tase	31.12.2024	31.12.2023
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat	66 387 864,60	62 371 253,53
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	66 347 809,60	62 335 048,53
Rakennukset	6 770 272,73	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58 318 249,07	55 802 660,35
Koneet ja kalusto	40 883,09	7 939,14
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 218 404,71	6 524 449,04
Sijoitukset		
Muut saamiset	40 055,00	36 205,00
Vaihtuvat vastaavat	8 572 613,55	4 914 844,96
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	8 571 663,53	4 912 891,45
Myyntisaamiset	1 943 903,25	1 718 537,78
Saamiset kunnalta	6 544 609,59	3 187 970,41
Muut saamiset	6 079,45	6 383,26
Siirtosaamiset	77 071,24	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	950,02	1 953,51
Vastaavaa yhteensä	74 960 478,15	67 286 098,49
Vastattavaa		
Oma pääoma	33 738 392,15	30 861 655,56
Peruspääoma	2 691 006,82	2 691 006,82
Edellisten tilikausien ylijäämä	28 170 648,74	26 218 852,67
Tilikauden yli-/alijäämä	2 876 736,59	1 951 796,07
Vieras pääoma	41 222 086,00	36 424 442,93
Pitkäaikainen vieras pääoma	28 984 959,50	27 183 246,35
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 000 000,00	3 000 000,00
Korottomat velat kunnalta	230 398,71	230 398,71
Liittymismaksut ja muut velat	25 754 560,79	23 952 847,64
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 237 126,50	9 241 196,58
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot	2 138,62	3 365,30
Ostovelat	1 130 972,94	1 366 879,65
Korottomat velat kunnalta	10 538 129,98	7 329 200,11
Muut velat	304 567,23	254 186,48
Siirtovelat	261 317,73	287 565,04
Vastattavaa yhteensä	74 960 478,15	67 286 098,49
Taseen tunnusluvut	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	45,01 %	45,87 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	335,90 %	336,10 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	31 047	28 171
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 000	3 000
Lainat e/asukas	67	67
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	335,9 %	336,9 %
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	3 000	3 086
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	67	69
Lainasaamiset 31.12., 1000 €		
Asukamäärä 31.12.	45 029	44 773

Huleveden tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma hulevesi eriytettynä	Vesihuolto	Hulevesi	Yhteensä
Liikevaihto	11 905 660,26	70 506,95	11 976 167,21
Liiketoiminnan muut tuotot	295 237,22		295 237,22
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 619 183,89	-948,35	-1 620 132,24
Palvelujen ostot	-2 104 263,47	-24 375,85	-2 128 639,32
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 723 447,36	-25 324,20	-3 748 771,56
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-1 304 505,84	-457,49	-1 304 963,33
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-260 974,91	-68,43	-261 043,34
Muut henkilösivukulut	-37 222,90	-10,85	-37 233,75
Henkilöstökulut yhteensä	-1 602 703,65	-536,77	-1 603 240,42
Poistot ja arvonalennukset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 150 303,92	-296 028,13	-3 446 332,05
Liiketoiminnan muut kulut	-231 376,96	-2 669,36	-234 046,32
Liikelylijäämä	3 493 065,59	-254 051,51	3 239 014,08
Rahoitustuotot- ja kulut			
Korkotuotot	0,00		0,00
Muut rahoitustuotot	8 677,75		8 677,75
Kunnalle maksetut korkokulut	-151 917,74		-151 917,74
Muille maksetut korkokulut	-57 037,50		-57 037,50
Korvaus peruspääomasta	-162 000,00		-162 000,00
Muut rahoituskulut	0,00		0,00
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	-362 277,49		-362 277,49
Tilikauden ylijäämä	3 130 788,10	-254 051,51	2 876 736,59

Taseesta eriytetty huleveden erät	Vesihuolto	Hulevesi	Yhteensä
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	52 110 163,88	6 208 085,19	58 318 249,07
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Liittymismaksut ja muut velat	24 641 467,84	1 113 092,95	25 754 560,79

5.1.3 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaa suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on muutettu 1.1.2017 lähtien hankitun omaisuuden osalta KV 31.5.2017 § 49.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Hulevesien eriyttäminen

Nurmijärven Veden kirjanpitoon sisältyvästä hulevesien osuudesta on laadittu erillinen tuloslaskelma. Taseesta on eriytetty kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta hulevesijärjestelmien osuus sekä liittymismaksujen osalta vuosien 2007-2023 aikana kertyneet hulevesijärjestelmien liittymismaksut.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liitetieto 11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittelyssä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistosuunnitelmaa on muutettu 1.1.2017 alkaen (KV 31.5.2017 §49). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioitun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioitut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmä ovat:

	Poisto aika/ poisto %	Poistotapa
Muut pitkävaikutteiset menot		
Tietokoneohjelmistot -31.12.2012	3 vuotta	tasapoisto
Tietokoneohjelmistot 1.1.2013-	2 vuotta	tasapoisto
Rakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset -31.12.2012	40 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset 1.1.2013-	20 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet		
Johtoverkostot ja laitteet -31.12.2012	7 %	menojäännöspoisto
Johtoverkostot ja laitteet 1.1.2013-	30 vuotta	tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet -31.12.2012	18 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet 1.1.2013-	10 vuotta	tasapoisto
Laituskoneet ja laitteet -31.12.2012	18 vuotta	tasapoisto
Laituskoneet ja laitteet 1.1.2013-	10 vuotta	tasapoisto
Viemäriverkko (siirtoviemäri) -31.12.2012	30 vuotta	tasapoisto
Viemäriverkko (siirtoviemäri) 1.1.2013-	30 vuotta	tasapoisto
Automaatiikka -31.12.2012	10 vuotta	tasapoisto
Automaatiikka 1.1.2013-	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet -31.12.2012	25 %	menojäännöspoisto
Kuljetusvälineet 1.1.2013-	4 vuotta	tasapoisto
Muut koneet ja kalusto -31.12.2012	30 %	menojäännöspoisto
Muut koneet ja kalusto 1.1.2013-	3 vuotta	tasapoisto

5.1.4 Taseen liitetiedot

Liitetieto 19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet

	2024 €	2023 €
Aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset tilikauden aikana		
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00
Tilikauden poistot		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset		
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset tilikauden aikana	6 879 582,84	0,00
Hankintameno 31.12.	6 879 582,84	0,00
Tilikauden poistot	109 310,11	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 770 272,73	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Hankintameno 1.1.	55 802 660,35	41 954 314,49
Lisäykset tilikauden aikana	5 841 945,99	16 958 148,95
Hankintameno 31.12.	61 644 606,34	58 912 463,44
Tilikauden poistot	3 326 357,27	3 109 803,09
Kirjanpitoarvo 31.12.	58 318 249,07	55 802 660,35
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	7 939,14	25 742,27
Lisäykset tilikauden aikana	43 608,62	0,00
Hankintameno 31.12.	51 547,76	25 742,27
Tilikauden poistot	10 664,67	17 803,13
Kirjanpitoarvo 31.12.	40 883,09	7 939,14
Keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	6 524 449,04	15 380 712,22
Lisäykset tilikauden aikana	910 217,05	3 862 617,68
Hankintameno 31.12.	7 434 666,09	19 243 329,90
Tilikauden vähennykset	6 216 261,38	12 718 880,86
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 218 404,71	6 524 449,04
Sijoitukset		
Muut saamiset		
Hankintameno 1.1.	36 205,00	36 205,00
Lisäykset tilikauden aikana	3 850,00	0,00
Hankintameno 31.12.	40 055,00	36 205,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	66 387 864,60	62 371 253,53

KPA 2:7. § 5-kohdan mukaista mahdollista arvonnäisäveron palautusvastuuta ei ole

Liitetieto 23. Saamisten erittely

	2024 Lyhytaikaiset	2023 Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta, konsernitili	6 544 609,59	3 187 970,41
Saamiset kunnan tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	14 268,04	101 376,98
Muut siirtosaamiset	77 071,24	0,00
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä	0,00	56,94
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	1 929 614,25	1 617 103,86
Muut saamiset	6 079,45	6 383,26
Siirtosaamiset		
Saamiset yhteensä	8 571 642,57	4 912 891,45

Liitetieto 25. Oman pääoman erittely

	2024 €	2023 €
Peruspääoma 1.1.	2 691 006,82	2 691 006,82
Peruspääoma 31.12.	2 691 006,82	2 691 006,82
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	26 218 852,67	23 277 671,00
Siirto edelliseltä tilikaudelta	1 951 796,07	2 941 181,67
Edellisten tilikausien ylijäämän muutos		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	28 170 648,74	26 218 852,67
Tilikauden yli-/alijäämä	2 876 736,59	1 951 796,07
Oma pääoma yhteensä	33 738 392,15	30 861 655,56

Liitetieto 27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden

	2024 €	2023 €
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 000 000,00	3 000 000,00
Yhteensä	3 000 000,00	3 000 000,00

Liitetieto 28., 30. ja 32. Pitkä- ja lyhytaikaiset velat

	2024 €	2023 €
Pitkäaikaiset velat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 000 000,00	3 000 000,00
Liittymismaksut, kunta	230 398,71	230 398,71
Liittymismaksut	25 754 560,79	23 952 847,64
Lyhytaikaiset velat		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat kunnalta, yhdystili	10 538 129,98	7 329 200,11
Velat tytäryhteisöille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	102 203,80	95 931,78
Velat muille		
Saadut ennakot	2 138,62	3 365,30
Ostovelat	1 028 769,14	1 270 947,87
Muut velat	304 567,23	254 186,48
Siirtovelat	261 317,73	287 565,04
Pitkä- ja lyhytaikaiset velat yhteensä	41 222 086,00	36 424 442,93

Liitetieto 33. Siirtovelkoihin sisältyvät erät

	2024 €	2023 €
Siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	245 219,91	240 778,53
Korkojaksotus	2 746,25	2 535,00
Muut siirtovelat	13 351,57	44 251,51
Siirtovelat yhteensä	261 317,73	287 565,04

Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

Liitetieto 38. Vuokravastuut

	2024 €	2023 €
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	56 962,80	46 993,90
Myöhemmin maksettavat	29 134,45	39 463,65
Vuokravastuut yhteensä	86 097,25	86 457,55

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 42. Henkilöstön lukumäärä

	31.12.2024	31.12.2023
Vakinaiset	23	24
Määräaikaiset	2	3
Henkilöstön lukumäärä yhteensä	25	27

Liitetieto 43. Aktivoidut henkilöstökulut

	31.12.2024	31.12.2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 603 240,42	1 504 881,82
Aktivoidut henkilöstökulut	6 839,80	16 064,18
Henkilöstökulut yhteensä	1 610 080,22	1 520 946,00

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Nurmijärven Vesi-liikelaitoksen johtokunnan ja vesilaitoksen johtajan allekirjoitukset

Nurmijärvellä 26.02.2025

Teijo Syväkangas
puheenjohtaja

Jorma Heimonen
varapuheenjohtaja

Henna Hassinen
jäsen

Nelli Piikkilä
jäsen

Ilpo Pölönen
jäsen

Kimmo Rintamäki
vesilaitoksen johtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Nurmijärvellä ____ / ____ 2025

BDO Audiator Oy

Piia-Tuulia Rauhala
JHT

Tilinpäätös allekirjoitetaan sähköisesti

This documents contains 23 pages before this page
Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

HENNA MILJA PAULIINA HASSINEN

ffd74d6b-30e2-4377-967a-69cc6136f32b - 2025-02-27 14:26:54 UTC +02:00
BankID / MobileID - ad18eee6-c1f6-4ed8-b692-7cb3dcb105bd - FI

ILPO PÖLÖNEN

f6a963ef-bb51-484b-b390-a24ce4aad72b - 2025-02-27 14:34:45 UTC +02:00
BankID / MobileID - ed719719-64de-4fd8-abf4-7de130ef9390 - FI

Maria Tiina Helena Koivalo

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Nurmijärven Vasemmistoliitto ry
e020a17a-fef4-419e-8bb0-b9eb2a2eab19 - 2025-02-27 16:38:36 UTC +02:00
BankID / MobileID - 90af6f29-8aa6-4f62-8407-4f6881c6c165 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

MATTI JORMA SAKARI HEIMONEN

fbfb341bc-d931-4b56-9a58-c18514f1a063 - 2025-02-27 22:34:48 UTC +02:00
BankID / MobileID - f21fb1c3-1db3-43b0-aae3-9da39fae38ad - FI

Kimmo Kalevi Rintamäki

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Nurmijärven Vesi
cc114152-8107-4e03-a621-91fd87ecb9ef - 2025-02-28 09:23:21 UTC +02:00
BankID / MobileID - 3954dc22-ebe2-4533-b558-2515737b7963 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

TEIJO ANTERO SYVÄKANGAS

d0eb18d0-35c9-4a70-87fc-4151a71b73fb - 2025-03-03 08:12:21 UTC +02:00
BankID / MobileID - 40caa63f-9c85-4fec-9902-7cb237bc481e - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmittekningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Aleksia liikelaivos

5.2 Aleksia-liikelaitos

5.2.1 Toimintakertomus vuodelta 2024

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+ muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
Liikevaihto	9 471 609	0	9 471 609	9 089 249	-382 360	-4 %	9 257 400
Valmistus omaan käyttöön							
Liiketoiminnan muut tuotot	80 700	0	80 700	144 507	63 807	79 %	176 973
Materiaalit ja palvelut							
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 248 600	0	-2 248 600	-2 128 307	120 293	5 %	-2 248 402
Palvelujen ostot	-1 006 029	0	-1 006 029	-982 130	23 899	2 %	-1 017 260
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 254 629	0	-3 254 629	-3 110 436	144 193	4 %	-3 265 662
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-4 169 235	0	-4 169 235	-4 102 642	66 593	2 %	-4 020 721
Henkilösivukulut					0		
Eläkekulut	-816 300	0	-816 300	-808 776	7 524	1 %	-821 856
Muut henkilösivukulut	-158 510	0	-158 510	-113 760	44 750	28 %	-145 024
Poistot ja arvonal.					0		
Suunnitelman mukaiset poistot	-100 000	0	-100 000	-64 914	35 086	35 %	-73 553
Liiketoiminnan muut kulut	-1 053 635	0	-1 053 635	-1 043 715	9 920	1 %	-915 284
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	-10 487	-10 487		192 273
Rahoitustuotot ja -kulut				11 117			13 252
Korkotuotot				10 867	10 867		12 890
Muut rahoitustuotot				250	250		389
Korkokulut					0		
Korvaus peruspääomasta					0		
Muut rahoituskulut				0	0		-27
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.				630	630		205 524
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)							
Varausten lis. (-) tai väh. (+)							
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	630	630		205 524

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Valtuusto päätti maaliskuussa, että Aleksian toiminnan kilpailutukseen ei edetä, vaan toiminnan kehittämistä jatketaan liikelaitosmuotoisena.

Talous

Liikevaihto oli 9 233 756 euroa, joka oli 96,7 % verrattuna talousarvioon.

Aleksia hyvitti palvelumaksuja sivistystoimialalle yhteensä 389 657 e. Ruokapalvelun osuus 300 429 e ja siivouspalvelun osuus 89 227 e. Lisäksi tilakeskukselle hyvitettiin siivouspalvelumaksuja 10 343 e.

Myyntituotoissa ruokapalvelujen ulkoiset tuotot (ResQ-myynti, välipalat, seurojen kesäkerhot jne.), ylittyivät verrattuna talousarvioon.
Tuet ja avustukset: palkkatukea (37 364 e) ei oltu budjetoitu.

Muut toimintatuotot ylittyivät mm. Kiertonetin kautta myytyjen kalusteiden tuotoista ja kesäkerhojen sekä muiden sisäisten ruokapalvelujen myynnistä (esim. kouskahvit).

Toimintakulut olivat 9 179 329 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 97,1 % verrattuna talousarvioon.

Henkilöstökulut alittuivat. Vakinaisen henkilöstön palkkakulut alittuivat, mutta vastaavasti sijaisten palkkakulut

ylittyivät. Henkilöstösivukulut alittuivat verrattuna talousarvioon. Myös henkilöstön pitämät 599 palkatonta vapaata vaikuttivat kuluihin.

Palvelujen ostot alittuivat talousarvioon verrattuna. Tiliryhmän sisällä eri tileillä oli alituksia ja vastaavasti ylityksiä. Merkittävimpiä alituksia oli puhtaanapito- ja pesulapalvelut sekä kuljetuspalvelut. Lisäksi saatiin palvelumaksuhyvityksiä sisäisistä ICT-palveluista. Ylityksiä oli työterveyshuollon kuluissa ja koneiden – ja laitteiden korjauksissa.

Aineet, tarvikkeet, tavarat alittuivat talousarvioon verrattuna. Merkittävimmät alitukset olivat puhdistusaineet-, kalusto- ja muu materiaalitileillä. Ruoan pakkauksessa käytettyjen pahvilaatikkojen vaihtaminen muovisiin kestolaatikoihin aloitettiin syksyllä ja näissä kuluissa syntyi säästöjä. NUUKA-ohjelmassa määriteltiin Aleksialle 170 000 säästö elintarvikekuluissa verrattuna edellisen vuoden 2023 talousarvioon. Tämä huomioitiin vuoden 2024 talousarviota laadittaessa. Elintarvikekulujen

Toiminta

Valtuusto päätti keväällä, että liikelaitos jatkaa toimintaansa eikä ruoka- ja siivouspalveluja ulkoisteta.

Toiminnan painopisteenä olivat ruokahävikin seuranta, palvelukeittiöiden osto-osaamisen kehittäminen, oppilaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

Hävikin seuranta oli järjestelemällistä. Hävikin raportointijärjestelmän kehittäminen aloitettiin. Tietoja hyödynnettiin toiminnan kehittämisessä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Aleksia myy edelleen ruoka- ja siivouspalveluja pääasiassa sivistystoimialalle. Siivouspalveluja myydään vähäisessä määrin ympäristötoimialalle ja ulkoisille asiakkaille. Asiakkaissa ei ole tällä hetkellä tapahtumassa muutoksia.

Painopistealueina ovat ruokahävikin hallinta yhdessä koulutus ja varhaiskasvatuspalvelujen kanssa sekä asiakasyhteistyön kehittäminen: käyttäjäasiakkaiden osallistaminen, vaikutusmahdollisuuksien lisääminen. Jatketaan kehitystyötä (laatu- ja asiakasyhteistyö)

toteuma on 99,6 %. Ennusteessa arvioitiin elintarvikekulujen ylittyvän. Hinnat eivät nousseet siten kuin oli talousarvion laadinnan yhteydessä arvioitu. Ruokalistalle tehtiin tuotemuutoksia, lihaa on vähennetty ja tehty hybridiohjeita, satokausituotteita käytettiin aktiivisesti. Pata toimii tehokkaasti ja valmistaa vain tarvittavan määrän perustuen toimipisteiden tilauksiin, hävikki jää tältä osin pieneksi. Lisäksi erityisruokavalioiden osalta on ohjattu vararuokien tarkkaan käyttöön, jolloin hävikki on pieni.

Poistot alittuivat talousarvioon verrattuna, koska aiempina vuosina investoinnit ovat toteutuneet suunniteltua pienempinä.

Kunnan talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan Aleksia-liikelaitoksen taseella saa olla enintään 200 000 euron kumulatiivinen yli-/ alijäämä tilivuoden tilinpäätöksessä. Tulos on 630 euroa ylijäämäinen.

Palvelukeittiöiden toimintaa ohjeistettiin ja ostoja seurattiin järjestelmällisesti. Vaikutuksia on näkynyt mm. elintarvikemäärärahojen käytössä.

Sivistystoimialan kanssa aloitettiin säännölliset yhteistyötapaamiset, joiden tavoitteena on sopia toimintatapoja ja seurata niiden toteutumista. Varhaiskasvatuksen kanssa perustettiin kehittämistyöryhmä, joka on kokoontunut säännöllisesti ja sen tavoitteena on kehittää palvelua ja sopia yhteisiä toimintatapoja varhaiskasvatuksen kanssa.

Sivistystoimialan kanssa aloitettuja säännöllisiä yhteistyötapaamisia jatketaan.

Varhaiskasvatuksen kanssa perustettu kehittämistyöryhmä kokoontuu säännöllisesti kerran kuukaudessa. Varhaiskasvatuksen kaikkien päiväkodin johtajien ja Aleksian yhteinen tapaaminen on sovittu pidettäväksi neljä kertaa vuodessa. Lisäksi kesän ja siihen liittyvien toiminnan muutosten suunnittelun osalta on sovittu keväälle yksi tapaaminen ja syksyille toinen tapaaminen, jossa käydään kesän toiminta onnistumisineen ja kehittämiskohteineen läpi.

Koulujen rehtoreiden kanssa on aloitettu säännölliset tapaamiset. Tarkoituksena on tavat rehtorit vähintään kerran vuodessa ja käydä yhteisiä asioita läpi. Mukana tapaamisessa on Aleksian palvelupäällikkö ja alue-esihenkilö.

Yhteistyötä oppilaskuntien kanssa pyritään lisäämään. Hävikki-teemaviikon osalta tämä toteutui jo syksyllä 2024, ja nyt on tarkoituksena osallistaa oppilaita entistä enemmän ruokailun kehittämiseen kouluissa.

Aleksia toteuttaa asiakastytytyväisyyskyselyn koulujen rehtoreille ja päiväkodinjohtajille vuosittain. Kysely toteutetaan haastatteluna teamsissä ja siihen osallistuu Aleksialta siivouspalveluasiantuntija ja alue-esihenkilöt.

Aleksia tekee myös jatkuvasti omaa laadunseurantaa. Tähän on käytössä sähköinen E-Puhtaus laadunseurantajärjestelmä sekä Chefstein-omavalvontajärjestelmä.

Uusien ravitsemussuositusten huomioiminen ruokalistasuunnittelussa.

Uusien koulujen rakentaminen elinkaarihankemallilla vähentää siivouspalvelun henkilöstötarvetta. Väkivaltan henkilöstön työsuhteet pyritään turvaamaan palkkaamalla avoimiin tehtäviin määräaikaista henkilöstöä.

Henkilöstö

Toimialan palveluksessa olevan henkilökunnan määrä 31.12.2024:

HTV1	31.12.2024	31.12.2023
Yhteensä	138,2	140,8

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä liikelaitoksessa

Toiminnassa on noudatettu Nurmijärven kunnan hallintosääntöä ja sisäisen valvonnan ohjeita. Tavoitteiden toteutumista on seurattu ja raportoitu säännöllisesti. Valvonnassa ei ole havaittu puutteita tilikauden aikana.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA + muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %
Kalusto	-100 000	0	-100 000	-72 617	27 383	27 %

Kalustomäärärahaa jäi käyttämättä, koska laitteiden uusimistarve ei ollut niin suuri kuin arvioitiin.

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	Alkuperäinen TA 2024	Siitä muutos	TA+muut. 2024	TP 2024	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Liikeliijäämä (alijäämä)	0	0	0	-10 487	-10 487		192 273
Poistot ja arvonalennukset	-100 000	0	-100 000	64 914	164 914	165 %	73 553
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	11 117	11 117		13 252
	-100 000	0	-100 000	65 544	165 544	166 %	279 077
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-100 000		-100 000	-72 617	27 383	27 %	-64 760
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot							
	-100 000	0	-100 000	-72 617	27 383	27 %	-64 760
Toiminnan ja investointien rahavirta	-200 000	0	-200 000	-7 072	192 928	96 %	214 317
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys							
	0	0	0	0	0		0
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							
Pitkäaikaisten lainojen lyhennys							
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta							
Lyhytaikaisten lainojen muutos							
	0	0	0	0	0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Saamisten muutos kunnalta				81 111	81 111		-235 595
Saamisten muutokset muilta				15 437	15 437		51 922
Korottomien velkojen muutos				-99 463	-99 463		-29 938
	0	0	0	-2 915	-2 915		-213 611
Rahoituksen rahavirta	0	0	0	-2 915			-213 611
Rahavarojen muutos	-200 000	0	-200 000	-9 987	-190 013	-95 %	706

Keskeisimmät perustiedot

PALVELU	Mittari	TP2024	TA2024	TP 2023	TP2022
siivouspalvelu (oma siivous)	€/m2/v	23,97	25,93	22,09	23,87
siivottava pinta-ala (oma siivous)	m2	90 372	90 169	88 940	101 698
ruokapalvelu	€/ateria	3,16	3,32	3,21	3,17
suorite	kpl	2 188 098	2 155 854	2 201 945	2 296 350

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunta esittää, että Aleksia-liikelaitoksen tuloslaskelman mukainen tilikauden ylijäämä 630,29 euroa siirretään edellisten tilikausien yli- ja alijäämien tilille.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategian painopistealue: Panostamme vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin

Näkökulma	Seurannan mittari tai tapa	Mittarin tavoitetaso	Toteuma	Toteuma
		TAE 2024	TP 2024	TP 2023
Talous	ruokapalvelun hinta e/ateria	3,32	3,16	3,21
Talous	siivouksen hinta e/m2	25,94	23,97	22,09
Talous	positiivinen tilikauden tulos	tulot kattavat menot	tulos on positiivinen	tulot kattavat menot
Talous	kilpailukykyinen hintataso verrattuna muihin palveluntuottajiin	kilpailukykyinen hintataso verrattuna muihin palveluntuottajiin	Markkinavuoropuhelun perusteella hinta on kilpailukykyinen. Hintojen vertailuvuus eri toimijoiden kanssa ei ole mahdollista, koska hinnat perustuvat sopimuksiin. Sopimusten sisältö ja hinnoittelut vaihtelevat yrityksittäin/asiakkaittain.	Markkinakartoituksen mukaan kilpailukykyinen hintataso verrattuna muihin palveluntuottajiin
Henkilöstö	Henkilöstökyselyn tulos (asteikko 1-5)	3	3,8	3,4 (asteikko 1-5)
Asiakas	Asiakastyytyväisyyskyselyn arvosana (asteikko 1-5)	4	koulut: 4,15 päiväkodit 4,05 ka. 4,1	päiväkodit: 4,17 koulut: 4,3
Vastuullisuus	a) elintarvikejätemäärä vähentynyt % edellisestä vuodesta, b) elintarvikejätemäärän arvo e/vuosi (4 e/kg) c) seurataan kokonaishävikkiä, kg d) elintarvikejäte, ResQ-myynti, lahjoitettu ruoka	a) 15 % vähemmän kuin vuonna 2023, b) elintarvikejätemäärän arvo vuonna 2024 (x e) c) seurannan perusteella asetetaan tavoite v.2025 talousarvioon d) lisätään ylijäämäruoan myyntiä ResQ-sovelluksella	a) tavoitetta ei saavutettu. Järjestelmällinen jätemittaus on osoittanut, että jätettä syntyy arvioitua enemmän. Sivistystoimialan kanssa sovittu erilaisista toimintatavoista, mutta tulokset näkyvät viiveellä. Aleksian henkilöstöä on ohjeistettu omassa toiminnassaan. b) 85 210 kg, 340 840 e c) kokonaishävikki 92 292 kg (369 176 e), josta lahjoitettu 4504 kg (18 017 e) ja ResQ-myynti 2580 kg (17 502 e) d) Sovelluksen käyttömahdollisuus on jokaisessa toimipisteessä. Myynti ei kasvanut vuoteen 2023 verrattuna.	a) pohjaluku on kerätty: arvio elintarvikejätemäärästä vuonna 2023 on 82 000 kg (yht. 328 000 e, elintarvikejäte 4 e/kg). Arvio koko vuodelle on laskettu 3 kk mittaustulosten perusteella. Jatkossa mittaus on päivittäistä ja jatkuva. Seurannan mittaria tulee tarkentaa seuraaville vuosille*** b) Tavoite on saavutettu. Myynti ollut vuonna 2022 12382 e, vuonna 2023 23456 e . Lisäksi Aleksia on lahjoittanut hävikkiruokaa kahdelle toimijalle.
Vastuullisuus	kotimaisten elintarvikkeiden osuus %	vähintään 75 %	kotimaisten elintarvikkeiden osuus 75 %	kotimaisuusaste 75%

5.2.2 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Aleksia-liikelaitoksen

1.1.-31.12.2024 1.1.-31.12.2023

Tuloslaskelma

LIIKEVAIHTO	9 089 249,45	9 257 399,51
Liiketoiminnan muut tuotot	144 507,18	176 972,53
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 128 306,65	-2 248 401,98
Palvelujen ostot	-982 129,78	-1 017 260,34
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 110 436,43	-3 265 662,32
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 102 641,98	-4 020 720,50
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-808 776,18	-821 856,06
Muut henkilösivukulut	-113 760,12	-145 023,81
Henkilöstökulut yhteensä	-5 025 178,28	-4 987 600,37
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 914,18	-73 552,81
Liiketoiminnan muut kulut	-1 043 714,53	-915 283,92
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-10 486,79	192 272,62
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 867,02	12 890,01
Muut rahoitustuotot	250,06	388,69
Muut rahoituskulut	0,00	-26,85
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	11 117,08	13 251,85
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	630,29	205 524,47

Tuloslaskelman tunnusluvut

2024

2023

Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,3 %	185,1 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,3 %	185,1 %
Voitto, %	0,0 %	2,2 %
Asukasmäärä 31.12.	45 029	44 773

Aleksia-liikelaitoksen

Rahoituslaskelma

31.12.2024

31.12.2023

Toiminnan rahavirta		
Liikeyli/-alijäämä	-10 486,79	192 272,62
Poistot ja arvonalentumiset	64 914,18	73 552,81
Rahoitustuotot ja -kulut	11 117,08	13 251,85
	65 544,47	279 077,28
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	72 616,52	64 760,21
Toiminnnan ja investointien rahavirta		
	- 7 072,05	214 317,07
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	81 110,50	-235 595,02
Saamisten muutos muilta	15 437,01	51 922,34
Korottomien velkojen muutos muilta	-99 462,76	-29 938,45
	-2 915,25	-213 611,13
Rahoituksen rahavirta	-2 915,25	-213 611,13
Rahavarojen muutos	- 9 987,30	705,94
Rahavarat 31.12.	684,89	10 672,19
Rahavarat 1.1.	10 672,19	9 966,25
Rahavarojen muutos	- 9 987,30	705,94

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	30	18
Investointien tulorahoitus, %	90 %	431 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,00	0,00
Lainanhoitokate	0,00	0,00
Kassan riittävyys, pv	0,03	0,43
Quick ratio	1,12	1,12
Current ratio	1,12	1,12

Aleksia-liikelaitoksen
Tase

31.12.2024

31.12.2023

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat	99 277,23	91 574,89
Aineelliset hyödykkeet	99 277,23	91 574,89
Koneet ja kalusto	99 277,23	91 574,89
Vaihtuvat vastaavat	1 039 152,53	1 145 687,34
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 038 467,64	1 135 015,15
Myyntisaamiset	5 598,52	7 086,26
Saamiset kunnalta	247 472,29	151 194,36
Muut saamiset	36 483,75	46 410,00
Siirtosaamiset	748 913,08	930 324,53
Rahat ja pankkisaamiset	684,89	10672,19
Vastaavaa yhteensä	1 138 429,76	1 237 262,23

Vastattavaa

Oma pääoma	214 401,25	213 770,96
Peruspääoma	8 000,00	8 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	205 770,96	246,49
Tilikauden ylijäämä	630,29	205 524,47
Vieras pääoma	924 028,51	1 023 491,27
Lyhytaikainen vieras pääoma	924 028,51	1 023 491,27
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	152 778,55	265 586,53
Muut velat	60 192,61	60 179,32
Siirtovelat	711 057,35	697 725,42
Vastattavaa yhteensä	1 138 429,76	1 237 262,23

Taseen tunnusluvut

2024

2023

Omavaraisuusaste, %	18,8 %	0,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	10,0 %	10,3 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	206	206
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000€	27	27
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	0,7	0,6
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Asukamäärä 31.12.	45029	44773

Tilinpäätöksen liitetiedot

5.2.3 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on muutettu 1.1.2017 lähtien hankitun omaisuuden osalta KV 31.5.2017 § 49.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa

Tuloslaskelman liitetiedot

Liitetieto 11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittelyssä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Poistosuunnitelma on muutettu 1.1.2017 alkaen (KV 31.5.2017 §49) Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioitun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioitujen poistoajien ja niitä vastaavien vuotuisien poistoprosenttien sekä poistomenetelmän

	Poistoaika/ poisto%
Koneet ja kalusto	
Muut koneet ja kalusto -31.12.2012	30 %
Muut koneet ja kalusto 1.1.2013-	3 vuotta

5.2.4 Taseen liitetiedot

Liitetieto 19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet

	2024 €	2023 €
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	91 574,89	100 367,49
Lisäykset tilikauden aikana	72 616,52	64 760,21
Hankintameno 31.12.	164 191,41	165 127,70
Tilikauden poistot	-64 914,18	-73 552,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	99 277,23	91 574,89

KPA 2:7. § 5-kohdan mukaista mahdollista arvonnäisäveron palautusvastuuta ei ole

Liitetieto 23. Saamisten erittely

	2024 Lyhytaikaiset	2023 Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta, konsernitili	247 472,29	151 194,36
Saamiset kunnalta, yhdistyli	742 782,53	920 170,96
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	5 598,52	7 086,26
Muut saamiset	36 483,75	46 410,00
Siirtosaamiset	6 130,55	10 153,57
Saamiset yhteensä	1 038 467,64	1 135 015,15

Liitetieto 25. Oman pääoman erittely

	2024 €	2023 €
Peruspääoma 1.1.	8 000,00	8 000,00
Peruspääoma 31.12.	8 000,00	8 000,00
Edellisten tilikausien alijäämä	246,49	-246 040,45
Siirto edelliseltä tilikaudelta	205 524,47	246 286,94
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	205 770,96	246,49
Tilikauden yli-/alijäämä	630,29	205 524,47
Oma pääoma yhteensä	214 401,25	213 770,96

Liitetieto 33. Siirtovelkoihin sisältyvät erät

	2024 Lyhytaikaiset	2023 Lyhytaikaiset
Siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	697 019,46	694 982,18
Muut siirtovelat	14 037,89	2 743,24
Siirtovelat yhteensä	711 057,35	697 725,42

Taseeseen sisältymättömät vastuusitoumukset ja vastuut

Liitetieto 38. Vuokravastuut

	2024 €	2023 €
Vuokravastuut yhteensä	29432,86	26582,46
siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	11381,45	7120,81

* v.2023 vertailutiedot korjattu

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 42. Henkilöstön lukumäärä

	31.12.2024	31.12.2023
Vakinaiset	129	130
Määräaikaiset	15	14
Henkilöstön lukumäärä yhteensä (työpanos)	144	144

Liitetieto 46. Liikelaitoksen ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Aleksia-liikelaitos myy ruoka- ja siivouspalveluja Keski-Uudenmaan työterveys Oy, Uudenmaan työterveys Oy, Nurmijärven Opisto, Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo, LG Playschool ja Vendla Hem och Skola, yhteensä 43 591 euroa. Lisäksi ulkoista myyntiä ovat kesäkerhoille ym. satunnaisille asiakkaille myytävät palvelut, välipalamyynti oppilaille ja ylimääräruoan myynti ResQ-sovelluksen kautta. Ulkoisten asiakkaiden liikevaihto on yhteensä 102 993 euroa.

Kilpailulain mukaisen kirjapidon eriyttämisen liitetiedot

Kuvaus kustannuslaskennan perusteista

Aleksia-liikelaitoksen ruoka- ja siivouspalvelujen omakustannushinnat muodostuvat aiheuttamisperiaatteella. Ulkoisille asiakkaille on omat kustannuspaikat ja seurantanumerot, joita käytetään hinnoittelussa ja laskutuksessa.

Hinnat muodostuvat seuraavista kuluista: liikelaitoksen sisäisten palvelujen ostot (yleishallinto, talouspalvelut, hankintapalvelut, henkilöstöpalvelut, työterveyshuolto ja tarkastuslautakunta), osuus Aleksian yhteisistä kuluista, henkilöstökulut, palvelujen ja tarvikkeiden ostot (elintarvikkeet, rahti), Jamix-tuotannonohjausjärjestelmän kustannukset (ruokapalvelut), muut toimintakulut, kuten välilliset verot, muut kulut, luottotappiot, muut sisäiset toimintakulut, vuokrat, poistot (ruokapalvelut)

Ruokapalvelun hinta muodostuu suoritemäärien mukaisesti.

Siivouspalvelun hinta muodostuu palveluhenkilöstön keskimääräisten henkilöstökulujen perusteella. Kulut kohdistetaan toimintayksiköille henkilötyötuntien suhteessa. Ostopalvelukohteille kohdistetaan ostopalvelun hinta ja osuus kaikille palveluille jaettavista kustannuksista. Asiantuntijapalveluissa kohdistetaan kaikille palveluille jaettavien kustannusten lisäksi kohteen pinta-alaan suhteutetusti palveluohjaajan palkasta osuus sivukuluineen.

5.2.5 Aleksia-liikelaitoksen
Eriytetty tuloslaskelma

1.1.-31.12.2024 1.1.-31.12.2023

LIIKEVAIHTO	102 993,44	109 281,14
Liiketoiminnan muut tuotot	5 497,11	4 602,13
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 047,68	-17 601,48
Palvelujen ostot	-12 784,97	-14 803,21
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-27 832,65	-32 404,69
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-25 521,81	-23 122,85
Henkilösivukulut	-6 125,52	-6 008,26
Eläkekulut	-5 311,66	-5 393,57
Muut henkilösivukulut	-813,86	-614,69
Henkilöstökulut yhteensä	-31 647,33	-29 131,12
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-113,72	-428,18
Liiketoiminnan muut kulut	-4 066,32	-4 218,99
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (- ALIJÄÄMÄ)	44 830,53	47 700,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Muille maksetut korkokulut		
Muut rahoituskulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (- ALIJÄÄMÄ)	44 830,53	47 700,29

5.2.6 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Nurmijärvellä 25.2.2025

Pauliina Pukarinen
puheenjohtaja

Johannes Haapalainen

Janne Numminen

Satu Lindgren

Ritva Örling

Anu Savander-Hämäläinen
palvelujohtaja

Tilinpäätös allekirjoitetaan sähköisesti.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Nurmijärvellä _____.____ 2025

BDO Audiator Oy

Piia-Tuulia Rauhala
JHT

This documents contains 14 pages before this page
Dokumentet inneholder 14 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 14 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 14 sider før denne side

Detta dokument innehåller 14 sidor före denna sida

Anu Hannele Savander-Hämäläinen
Nurmijärven Kunta, FI90146432, PL 37, 01901, Nurmijärvi
b609fe93-66c5-4084-b50a-e031f2f6960e - 2025-02-27 08:10:18 UTC +02:00
BankID / MobileID - dd7a3367-bb27-4e42-aa27-628e78b5a3b7 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

RITVA ANNIKKI ÖRLING
47c25d8e-bc77-4bcd-9e98-b995c369ac4c - 2025-02-27 09:39:48 UTC +02:00
BankID / MobileID - a2b0670e-e07a-47d8-82a8-bbfcf13c9f77 - FI

SATU ANETTE LINDGREN
1f88d1d7-f7fc-442b-92f3-8a9d7973bab2 - 2025-02-27 10:10:26 UTC +02:00
BankID / MobileID - 27749d6d-5692-44df-8a44-9f9b518c54e0 - FI

Esko Johannes Haapalainen
e88c4aeb-d348-43af-861b-283a6d4bc3c5 - 2025-02-27 23:08:41 UTC +02:00
BankID / MobileID - 7f4e77d7-50aa-4e28-be9b-c28030dabd87 - FI

PIRJO ANI PAULIINA PUKARINEN
ba0baebb-26aa-4b85-aca4-ac98187dd69a - 2025-02-28 12:08:58 UTC +02:00
BankID / MobileID - 435155f7-aafe-496f-9bc3-f8a8afec7ae7 - FI

JANNE NUMMINEN
56f91ef7-1531-4942-830c-15c1a641c8a8 - 2025-03-01 00:26:23 UTC +02:00
BankID / MobileID - e9c2c5bf-17c3-4907-bb62-23993b191d96 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

5.3 Liikelaitosten vaikutus kunnan talouteen

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Toteutusvertailu		Eliminoinnit		Tuloslaskelma
	Kunnan tulos- laskelmaosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	kunnan tilinpäätöksessä
Toimintatulot					
Myyntitulot, ulkoiset	3 552 359	11 699 440	0	0	15 251 799
Myyntitulot, sisäiset	3 065 834	9 365 977	-3 065 834	-9 365 977	0
Maksutulot, ulkoiset	2 760 238	0	0	0	2 760 238
Maksutulot, sisäiset	1 500	0	-1 500	0	0
Tuet ja avustukset, ulkoiset	3 274 123	102 711	0	0	3 376 834
Tuet ja avustukset, kunnalta	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot, ulkoiset	13 221 363	305 772	0	0	13 527 136
Muut toimintatuotot, sisäiset	24 883 900	31 261	-24 883 900	-31 261	0
Toimintatulot yhteensä	50 759 317	21 505 161	-27 951 234	-9 397 238	34 916 006
Valmistus omaan käyttöön	1 268 814				1 268 814
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-77 730 467	-6 628 419	0	0	-84 358 886
Palvelujen ostot, ulkoiset	-32 802 762	-2 219 402	0	0	-35 022 163
Palvelujen ostot, sisäiset	-11 413 397	-891 367	11 413 397	891 367	0
Aineet, tarv. ja tavarat, ulkoiset	-9 146 453	-3 678 778	0	0	-12 825 231
Aineet, tarv. ja tavarat, sisäiset	-174 907	-69 660	174 907	69 660	0
Avustukset, ulkoiset	-7 511 826	0	0	0	-7 511 826
Avustukset, sisäiset	0				
Muut toimintakulut, ulkoiset	-5 592 838	-248 650	0	0	-5 841 487
Muut toimintakulut, sisäiset	-23 770 028	-1 029 111	23 770 028	1 029 111	0
Toimintakulut yhteensä	-168 142 678	-14 765 388	35 358 333	1 990 139	-145 559 594
Toimintakate	-116 114 548	6 739 774	7 407 099	-7 407 099	-109 374 775
Verotulot	110 481 230	0	0	0	110 481 230
Valtionosuudet	30 632 379	0	0	0	30 632 379
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot, ulkoinen	120 534	0	0	0	120 534
Korkotulot, sisäinen	151 918	10 867	-151 918	-10 867	0
Muut rahoitustulot, ulkoinen	3 407 938	8 928	0	0	3 416 866
Korvaus peruspääomasta	162 000	0	-162 000	0	0
Korkokulut, ulkoinen	-3 064 432	-360 873	21 734	303 835	-3 099 735
Korkokulut, sisäinen	10 867	151 918	-10 867	-151 918	0
Muut rahoituskulut, ulkoinen	-5 013	0	0	0	-5 013
Korvaus peruspääomasta	0	-162 000	0	162 000	0
Vuosikate	25 782 873	6 388 613	7 104 048	-7 104 048	32 171 486
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 585 127	-3 511 246	0	0	-25 096 374
Arvonalentumiset	-1 839 651	0	0	0	-1 839 651
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	2 358 095	2 877 367	7 104 048	-7 104 048	5 235 462
Poistoeron vähennys	12 500	0	0	0	12 500
Vapaaehtoisten varausten lisäys	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	2 370 595	2 877 367	7 104 048	-7 104 048	5 247 962

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Toteutumisvertailu		Eliminoinnit		Rahoituslaskelma	
	Kunnan rahoitusosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	kunnan tilinpäätöksessä	
Tulorahoitus						
Vuosikate	25 782 873	6 388 613	7 104 048	-7 104 048		32 171 486
Satunnaiset erät, netto						
Tulorahoituksen korjauserät	-4 995 084					-4 995 084
Investointien rahavirta						
Ulkoiset investointimenot	-30 644 837	-7 531 710				-38 176 547
Rah.osuudet investointimenoihin	1 023 609					1 023 609
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 465 320					5 465 320
Toiminnan ja invest. rahavirta	-3 368 120	-1 143 097	7 104 048	-7 104 048		-4 511 216
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-63 645	-3 850				-67 495
Antolainasaamisten vähennys						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos	16 080 358					16 080 358
Lyhytaikaisten lainojen nettomuutos	-15 055 527		3 452 917			-11 602 610
Oman pääoman muutos	683 311					683 311
Muut maksuvalmiuden muutokset	-469 600	1 135 956	3 386 318	66 599		4 119 272
Rahoituksen rahavirta	1 174 896	1 132 106	6 839 235	66 599		9 212 836
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 193 224	-10 991	13 943 284	-7 037 450		4 701 620

TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAKERTOMUS- JA TILINPÄÄTÖSTIEDOT

6.1 Kiinteistö Oy Aitohelmi

Toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot vuodelta 2024

Tuloslaskelma (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	139 960	139 606	130 092
Liikevaihdon muutos, %	0		
Liiketoiminnan muut tuotot	0		
Liiketoiminnan kulut	- 133 008	- 138 181	- 141 849
Suunnitelman mukaiset poistot	0		
Liiketoiminnan muut kulut	0		
Liikevoitto/ -tappio	6 952	1 425	- 11 757
Rahoitustuotot- ja kulut		338	323
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot ja muut välittömät verot			
Tilikauden tulos	6 952	1 762	- 11 435
Tunnusluvut (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Investoinnit		0	
Investointien tulo-rahoitus, %			
Lainakanta		0	
Taseen loppusumma	1 236 452	1 233 919	1 257 185
Sijoitetun pääoman tuotto, %			
Omavaraisuusaste, %			
Henkilöstömäärä			

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiön talous toteutui suunnitellusti ja sekä käyttöaste että maksuvalmius säilyivät hyvällä tasolla.

Tilikaudella tehtiin normaaleja huoltokorjauksia.

Selvitys mahdollisista konserniohjeen edellyttämistä toimenpiteistä tilikaudella

Yhtiön osalta ei konserniohjeen edellyttämiä toimenpiteitä tilikaudelta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kiinteistö sijaitsee keskeisellä paikalla Klaukkalan taajamassa. Elinkaareltaan rakennus on tullut siihen vaiheeseen, että se kaipaa laajempia peruskorjauksia niin julkisivujen, ulkoalueiden, kuin taloteknisten ratkaisujen osalta.

Tilojen käytettävyyttä ja muunneltavuutta ja vuokrattavuutta tulee arvioida tulevien korjausten yhteydessä. Talotekniikan modernisoinnin yhteydessä tulee panostaa energistehokkaisiin ratkaisuihin sisäilmastoa ja tilojen käyttäjien viihtyvyyttä painottaen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

- Merkittävimmät riskit kohdistuvat mahdollisiin suurempiin kiinteistöön kohdistuviin vahinkoihin.
- Kiinteistöllä on täysarvovakuutus If Vahinkovakuutus Oyj:ssä.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä tytäryhteisössä

Riskienhallinnassa ja sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu poikkeamia kuluneella tilikaudella.
Toimitusjohtaja on raportointivelvollinen hallitukselle.

Yhtiön maksuliikenne kulkee laskuntarkastajan kautta ennen maksuun laittoa. Sama henkilö ei voi tarkastaa ja laittaa maksua eteenpäin maksatukseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Yhtiön tehtävänä on pitää kiinteistön tilat vuokrattavassa kunnossa. Hallituksen asettama tavoite, että tiloista vähintään 95 prosenttia on käytettävissä, toteutui

Tavoite	Tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso			Tavoitteiden toteuma		Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	
kiinteistö on käyttökelpoinen toimitiloina	Käyttöaste %	95 %	95 %	100 %	>95%	95 %	Huolehditaan tilojen korjauksista ajallaan ja kehitetään tiloja käyttäjälähtöisesti ja proaktiivisesti

6.2 Koy Aleksis Kiventie 14

Toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot vuodelta 2024

Tuloslaskelma (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	52 984	48 197	50 266
Liikevaihdon muutos, %			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Liiketoiminnan kulut	- 57 553	- 44 217	- 56 055
Suunnitelman mukaiset poistot			
Liiketoiminnan muut kulut			
Liikevoitto/ -tappio	- 4 569	3 980	- 5 790
Rahoitustuotot- ja kulut		0	- 279
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot ja muut välittömät verot			
Tilikauden tulos	- 4 569	3 980	- 6 069
Tunnusluvut (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Investoinnit		0	
Investointien tulorahoitus, %			
Lainakanta		0	
Taseen loppusumma	875 000	872 399	872 085
Sijoitetun pääoman tuotto, %			
Omavaraisuusaste, %			
Henkilöstömäärä			

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiön talous toteutui ennakoidusti tilikaudella 2024.

Yhtiössä suoritettiin vain normaaleja huolto- ja korjaustöitä.

Selvitys mahdollisista konserniohjeen edellyttämistä toimenpiteistä tilikaudella

Yhtiön osalta ei konserniohjeen edellyttämiä toimenpiteitä tilikaudelta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön tavoitteena on pitää tilat hyvässä vuokrattavassa kunnossa.

Käyttäjien ja rakennuksen elinkaaren huomioivat ylläpitokorjaukset ja talotekniikan muutokset

energiatehokkaammaksi ovat keskeisessä asemassa tulevaisuudessa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

- Merkittävimmät riskit kohdistuvat mahdollisiin suurempiin kiinteistöön kohdistuviin vahinkoihin.
- Kiinteistöllä on täysarvovakuutus If Vahinkovakuutus Oyj:ssä.
- Henkilöstön osaaminen ja saatavuus

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä tytäryhteisössä

Riskienhallinnassa ja sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu poikkeamia kuluneella tilikaudella.
Toimitusjohtaja on raportointivelvollinen hallitukselle.

Yhtiön maksuliikenne kulkee laskuntarkastajan kautta ennen maksuun laittoa. Sama henkilö ei voi tarkastaa ja laittaa maksua eteenpäin maksatukseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Yhtiön tehtävänä on pitää kiinteistön tilat vuokrattavassa kunnossa. Hallituksen asettama tavoite, että tiloista vähintään 95 prosenttia on käytettävissä, toteutui.

Tavoite	Tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso			Tavoitteiden toteuma		Toimenpiteet
		TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	
Kiinteistö on käyttökelpoinen toimitiloina	Käyttöaste	95 %	95 %	100 %	>95 %	95 %	Huolehditaan tilojen korjauksista ajallaan ja kehitetään tiloja käyttäjälähtöisesti ja proaktiivisesti

6.3 Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo

Toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot vuodelta 2024

Tuloslaskelma (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	229 459	210 083	217 859
Liikevaihdon muutos, %			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Liiketoiminnan kulut	- 243 699	- 218 580	- 218 067
Suunnitelman mukaiset poistot			
Liiketoiminnan muut kulut			- 111
Liikevoitto/ -tappio	- 14 240	- 8 498	- 319
Rahoitustuotot- ja kulut	274 654	234 552	203 946
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot ja muut välittömät verot			
Tilikauden tulos	260 414	226 055	203 627
Tunnusluvut (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Investoinnit			
Investointien tulo-rahoitus, %			
Lainakanta	3 715 000	3 685 286	3 940 721
Taseen loppusumma	8 430 000	8 487 969	8 581 838
Sijoitetun pääoman tuotto, %			
Omavaraisuusaste, %			
Henkilöstömäärä			

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiön talous toteutui ennakoidusti tilikaudella 2024.

Yhtiössä suoritettiin vain normaaleja huolto- ja korjaustöitä.

Selvitys mahdollisista konserniohjeen edellyttämistä toimenpiteistä tilikaudella

Yhtiön osalta ei konserniohjeen edellyttämiä toimenpiteitä tilikaudelta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön tilat ovat hyvässä kunnossa. Suunnitelmallisella ja ennakoivalla huollolla pyritään pitämään tilat hyvässä, vuokrattavassa kunnossa.

Energiätehokkuutta pyritään parantamaan kiinteistön sisäilmastoa ja vuokralaisten viihtyvyyttä huomioiden.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävimmät riskit kohdistuvat mahdollisiin suurempiin kiinteistöön kohdistuviin vahinkoihin. Kiinteistöllä on täysarvovakuutus LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiössä.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä tytäryhteisössä

Riskienhallinnassa ja sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu poikkeamia kuluneella tilikaudella.
Toimitusjohtaja on raportointivelvollinen hallitukselle.

Yhtiön maksuliikenne kulkee laskuntarkastajan kautta ennen maksuun laittoa. Sama henkilö ei voi tarkastaa ja laittaa maksua eteenpäin maksatukseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Yhtiön tavoitteena on pitää tilat vuokrattavassa kunnossa. Hallitus on asettanut tavoitteeksi, että vähintään 95 % tiloista on käytettävissä. Tavoite on toteutunut 100 %.

Tavoite	Tavoitteen mittari	Mittarin tavoitetaso				Tavoitteiden toteuma		Toimenpiteet
		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	
Kiinteistö on käyttökelpoinen toimitiloina	Käyttöaste	95 %	95 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Pidetään tilat teknisesti ja turvallisesti vuokrattavassa kunnossa

6.4 Nurmijärven Sähkö - konserni

Toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot vuodelta 2024

Tuloslaskelma (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	38 481 672	38 632 561	40 391 467
Liikevaihdon muutos, %	0,0 %	0	
Liiketoiminnan muut tuotot	918 989	732 863	1 589 567
Liiketoiminnan kulut	-27 087 305	-26 612 499	-25 363 829
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 795 609	-3 684 527	-3 423 114
Liiketoiminnan muut kulut	-4 379 763	-4 362 807	-3 870 558
Liikevoitto/ -tappio	4 137 984	4 705 592	9 323 534
Rahoitustuotot- ja kulut	-610 000	59 012	-151 623
Tilinpäätössiirrot		0	
Tuloverot ja muut välittömät verot	-639 455	-966 636	-2 613 983
Tilikauden tulos	2 888 529	3 797 968	6 557 928

Tunnusluvut (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Investoinnit (kassavirta)	14 000 000	4 495 957	8 761 820
Investointien tulo-rahoitus, %	48 %	166 %	112 %
Lainakanta	12 000 000	11 068 421	11 684 211
Taseen loppusumma	135 000 000	124 853 597	128 370 861
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5 %	7 %	13 %
Omavaraisuusaste, %	62 %	57 %	55 %
Henkilöstömäärä	41	39	40

Vuosi 2024 oli Nurmijärven Sähkö - konsernille toiminnallisesti ja taloudellisesti hyvä. Vuoden keskilämpötila ja sääolosuhteet vaikuttavat konsernin tulokseen. Alkuvuosi oli keskimääräistä normaalia kylmempi ja loppuvuosi taas keskivertoa leudompi, mutta kokonaisuutena lämpötila oli keskimäärin normaalivuoden tasolla ja odotusten mukainen. Yhtiön liiketoiminnallinen tulos ylitti budjetoidun tason ja yhtiön käyttökate oli hyvä. Konsernin talous on kokonaisuutena vakaalla pohjalla, mikä mahdollistaa suunnitellun osingonmaksun omistajalle.

Tilikauden 2024 aikana jatkettiin vuonna 2023 uudistetun strategian toteutusta. Strategiassa määriteltujen tavoitteiden pohjalta konsernissa on muun muassa aloitettu hanke sähkökattiloiden käyttöönottamiseksi vähentämään jatkossa polttoon

perustuvaa lämmöntuotantoa kaukolämmössä. Lisäksi kehitettiin muun muassa yhtiön viestintää, vastuullisuusasioita, kumppanuuksien hallintaa sekä tietojärjestelmiä ja tietoturvaa.

Vuoden 2024 aikana toiminta rahoitettiin liiketoiminnan kassavirralla.

Konsernin investointitaso laski merkittävästi edelliseen tilikauteen verrattuna, johtuen lämpöliiketoiminnan investointien siirtymisestä pääosin seuraaville vuodelle ja vastaavasti sähköliiketoiminnan tuotantoinvestointien jäädessä huomattavasti alle budjetin. Loppuvuoden ennakoitua hitaamman investointitahdin vuoksi myös verkkoliiketoiminnan investoinneista osa siirtyi toteutettavaksi vuonna 2025.

Olenaiset tapahtumat tilikaudella

Lämpöliiketoiminta

- Puupolttoaineiden hinnat nousivat edelleen mutta hintojen kasvu tasaantui vuoteen 2023 verrattuna. Kustannustason noususta johtuen asiakashintoja nostettiin 1.1.2024 alkaen 4,9 %.
- Muilta osin kustannustason kasvu pysyi kuitenkin maltillisena.
- Uusiutuvan puupolttoaineen osuus kaukolämmön tuotannossa oli edelleen erittäin korkea, 97 %.
- Päästöoikeuksia ei myyty tilikauden aikana.
- Asiakasmäärä oli budjetin mukainen ja yksityisasiakkaiden asiakastytyvyisyys Suomen paras.

Sähkönsiirtoliiketoiminta

- Sähkönjakelun varmuus oli hieman edellisvuotta huonompi johtuen loppukesän ja syksyn myrskyistä. Keskimääräinen keskeytysaika 2024 oli 43,6 min./asiakas (vertailuvuoden 2023 vastaava keskeytysaika oli 30,7 min./asiakas).
- Pientuotanto kasvoi tasaisesti ja aurinkopaneelikohteita oli 31.12.2024 liitetty yhtiön verkkoon 1 420 kpl (1 241 kpl vuoden 2023 lopussa).
- Investoinnit jäivät alle budjetin, johtuen joidenkin investointitöiden siirtymisestä seuraavalle vuodelle.
- Asiakasmäärän kasvu oli positiivinen.
- Sähkönsiirtomaksuja korotettiin 1.8.2024 alkaen 5 %. Vuoden 2024 aikana Nurmijärven Sähköverkko Oy on kuitenkin hinnoitellut sähkönsiirtomaksut alle sallitun maksimituoton.
- Uudet parametrit vuonna 2024 alkavalle valvontajaksolle sähköverkkoliiketoiminnan sallittua tuottoa sääntelevään energiamarkkinaviraston valvontamalliin tulivat voimaan vuoden alusta. Muutokset kiristivät sallittua tuottotasoa.

Sähkönmyyntiliiketoiminta

- Asiakaspysyvyys oli kilpailutilanne huomioiden kohtalainen.
- Sähköliiketoiminnan kannattavuus oli hyvä; alkuvuonna tuotanto-osuuksista saatiin hyvää katetta markkinahintojen ollessa korkeita. Myöhemmin markkinahintojen laskiessa, onnistuneen suojauspolitiikan ansiosta sähkönmyynnistä saatiin hyvää katetta loppuvuoden ajan.
- Yhtiön strategisena linjauksena on oman vähäpäästöisen sähköntuotannon osuuden lisääminen myydyistä sähköstä silloin, kun se on taloudellisesti kannattavaa tuotannon elinkaaren aikana. Vuoden lopussa sähköntuotanto-osuutemme kattoi sähkön myynnistä noin 50 %.

Selvitys mahdollisista konserniohjeen edellyttämistä toimenpiteistä tilikaudella

Konsernin strategiset tavoitteet toteutuivat, konserniohjeen edellyttämiä toimenpiteitä ei ollut tilikauden aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kilpailu sähkön vähittäismyyjien kesken tulee jatkumaan kovana. Sähkönmyyntiliiketoiminnan kannattavuuden arvioidaan kuitenkin säilyvän kohtuullisella tasolla.

Tuotanto-osuuksien kautta pyrimme edelleen tulevina vuosina lisäämään päästöttömän energiantuotannon osuutta.

Lämpöliiketoiminnassa toiminta on suunniteltu siten, että kotimaisen uusiutuvan polttoaineen osuus pysyisi jatkossakin erittäin korkeana. Lämmön kulutuksen Nurmijärvellä odotetaan pysyvän nykyisellä tasolla. Yhtiön tehokas toimintamalli sekä pääosin lähialueilta tulevan uusiutuvan polttoaineen käyttö takaavat

kohtuullisen ja vakaan lämmön hinnan sekä ympäristöystävällisen tuotannon myös tulevaisuudessa. Yhtiössä tullaan ottamaan käyttöön sähkökattiloita lämpölaitosten yhteyteen, mikä vähentää polttamalla tuotetun kaukolämmön osuutta kokonaistuotannosta. Ensimmäinen sähkökattila saadaan projektisuunnitelman mukaan tuotantokäyttöön loppuvuodesta 2025.

Sähkönsiirtoliiketoiminnassa toiminnan painopiste on voimajohtoinvestoinneissa ja verkon rakentamisessa uusille kaava-alueille. Säävarman sähköverkon rakentamista jatketaan, mutta painopiste on entistä enemmän haja-asutusalueilla. Investointien myötä

sähkön jakeluvarmuus paranee entisestään, vaikkakaan kaikkia sähkönjakelun toimintavarmuuteen liittyviä riskejä investoinneilla ei pystytty poistamaan.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tuotantohankkeiden riskeistä merkittävimmät ovat yleisesti markkinahintariskit. Tuulivoiman osalta taas tuotannon volatiliiteetista johtuvat vaikutukset sähkön markkinahintaan (ns. kannibalisaatio) voimistuvat tuulipuistojen lukumäärän lisääntyessä. Tuulipuistot sijaitsevat pääosin maantieteellisesti lähellä toisiaan, mistä johtuen ne tuottavat sähköä samankaltaisella profiililla. Siten voimakkaan tuulisuuden aikaan tuulituotantoa on paljon, mikä laskee sähkön markkinahintaa ja vastaavasti, vähätuulisena aikana hinnat nousevat.

Yhtiön käyttämiä lukuisia tietojärjestelmiä kohtaan kohdistuvat riskit ja uhat on tunnistettu. Konsernin tietoturvapoliitiikan avulla pienennetään tunnistettuja tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyviä riskejä. Tietoturva on osa jokapäiväistä toimintaa ja sitä kehitetään jatkuvasti yhteistyössä ulkoisen kumppanin kanssa.

Poliittisten riskien kohdalla tunnistettiin toimintaympäristön muuttuminen entistä vähemmän ennustettavaksi. Poliittiset ja erityisesti strategiset riskit liittyvät pääsääntöisesti voimalaitoshankkeisiin ja -osuuksiin.

Sähkönhankinta suojataan konsernissa erillisen riskikäsikirjan mukaisesti, johon on tarkemmin kuvattu, miten riskejä analysoidaan, hallitaan ja raportoidaan.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä tytäryhteisössä

Riskien hallitsemiseksi konsernissa tehdään säännöllisesti riskikartoituksia ja tunnistettujen riskien uhkia sekä niiden vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain. Valtaosa tunnistetuista riskeistä on epäolennaisia suhteessa konsernin riskinkantokykyyn. Tilikaudella suurimmiksi riskeiksi tunnistettiin sotatila (Venäjän-Ukrainan sota), sähkön tuotanto-osuuksiin liittyvät riskit sekä poliittiset riskit. Kaukolämmön- tai sähkönsiirron verkostoissa tapahtuvilla suurhäiriöillä on toteutuessaan huomattavia asiakkaille näkyviä vaikutuksia. Näiden riskien todennäköisyyksiä on pyritty pienentämään pitkäjänteisellä oman toiminnan kehittämisellä. Tietojärjestelmien ja yleisen ICT infran kehittämiseen panostetaan jatkuvasti tietosuojaan ja -

Konsernin alkaneen vuoden liiketuloksen arvioidaan pysyvän kohtuullisen hyvällä tasolla.

Kaukolämmön tuotanto- tai jakeluhäiriöihin on varauduttu varalaitoksilla sekä varalämmön liitäntäpisteillä, joiden avulla pystytään varmistamaan lämmön tuotanto häiriötilanteissa asiakkaille.

Sähkönsiirtoliiketoiminnassa merkittävimmät uhat muodostuvat myrskyjen aiheuttamista suurhäiriöistä. Luonnonilmiöistä johtuva suurhäiriöriski on merkittävästi pienentynyt toimitusvarmuusinvestointien johdosta. Jäljellä jääviin riskeihin varaudutaan ennakoivalla kunnossapidolla.

Kriittisten toimittajien toimintaa valvotaan ja yhteistyömalleja kehitetään jatkuvasti. Yhtiön kriittiset toiminnot on mahdollisuuksien mukaan varmistettu myös käyttämällä useampaa toimittajaa esimerkiksi polttoainehankinnoissa.

Sähköverkkoliiketoiminnan sallittua tuottoa säännellään energiamarkkinaviraston valvontamallin avulla. Viranomaiset pyrkivät sääntelyn ja valvonnan avulla löytämään tasapainon kohtuullisten hintojen ja sähkönsiirron investointien kattamiseksi saatavan tulovirran välillä. Menetelmät sallittujen tuottojen laskemiseksi määritellään etukäteen aina kulloisenkin valvontajakson ajaksi kerrallaan. Vuoden 2024 alusta alkavalle valvontakaudelle tehty muutokset mallin parametreihin pienensivät sallittua tuottotasoa.

turvaan liittyvien riskien minimoimiseksi. Omaisuuteen kohdistuviin riskeihin on varauduttu vakuutuksin, joiden kattavuus tarkistetaan vuosittain.

Hallitus valvoo yhtiön toimintaa ja konsernijohton edustaja osallistuu tai on tietoinen kaikista hallituksen kokouksista. Ohje hyvästä hallintotavasta sekä yhtiön tapamme toimia -politiikka tarkistetaan ja hyväksytään yhtiön hallituksessa vuosittain ja lakisäateistä tilintarkastusta hyödynnetään hallinnon valvonnessa.

Keskeisiä hankintoja ohjataan erillisin, yhtiössä hyväksytyin toiminta- tai hankintaohjein.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Omistaja asetti yhtiölle seuraavat sitovat tavoitteet vuodelle 2024:

- Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannosta vähintään 95 %,
- Sähkön siirtohintaa alle valtakunnan keskiarvon,
- Konsernin pitkän aikavälin liikevoitto kestäväällä tasolla, joka mahdollistaa nykytasaisen osinkojen maksun kunnalle.

Sähkön siirtohintataso oli selvästi alle valtakunnan keskiarvon ja kaukolämmön tuotannossa käytetyn kotimaisen uusiutuvan energian osuus oli 97 %.

Operatiivisen toiminnan muodostama tulorahoitus varmisti yrityksen maksuvalmiuden säilymisen hyvällä tasolla ja yhtiön osingonmaksukyky on edelleen hyvä.

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteiden toteuma					Toimenpiteet
		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	
Uusiutuvan kotimaisen energian osuus kaukolämmön tuotannosta vähintään 95 %	Uusiutuvien polttoaineiden käyttö suhteessa polttoaineiden kokonaiskäyttöön	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut (97 %)	Ylläpidetään ympäristötavoitteen mukaista tasoa lämpöverkon ja lämpöasemien osalta
Sähkön siirtohintaa alle valtakunnan keskiarvon	Yhtiön siirtohintaa verrattuna Energiaviraston julkaiseman siirtohintataulukon mukaiseen keskiarvohintaan tyyppikäyttäjistä	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Seurataan markkinatilannetta hintakeskiarvojen osalta ja pidetään oma hinnoittelu kilpailukykyisenä verrattuna vastaavankaltaisiin yrityksiin
Konsernin pitkänajan liikevoitto kestäväällä tasolla, joka mahdollistaa nykytasaisen osinkojen maksun kunnalle	Liikevoitto (%)	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut (12,2 %)	Seurataan yhtiön kannattavuutta ja reagoidaan muutoksiin

6.5 Nurmijärven Kodit Oy

Toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot vuodelta 2024

Tuloslaskelma (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	16 131 517	15 417 213	14 849 904
Liikevaihdon muutos, %	0 %	3,8 %	0,8 %
Liiketoiminnan muut tuotot	36 653	211 724	233 092
Liiketoiminnan kulut	-10 852 920	-9 401 413	-11 998 717
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 369 578	-2 559 249	-2 415 367
Liiketoiminnan muut kulut	-101 544	-213 745	-147 406
Liikevoitto/ -tappio	2 844 128	3 454 530	521 506
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 889 917	-1 939 349	-1 553 615
Tilinpäätössiirrot	-954 211	-1 508 777	1 040 428
Tuloverot ja muut välittömät verot			
Tilikauden tulos	0	6 404	8 319

Tunnusluvut (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Investoinnit		96 109	582 498
Investointien tulorahoitus, %			
Lainakanta	82 817 696	82 803 196	86 174 273
Taseen loppusumma	87 390 000	87 743 284	89 827 097
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0 %	4,1 %	0,6 %
Omavaraisuusaste, %	1 %	2,6 %	1,2 %
Henkilöstömäärä	13	13	12

Nurmijärven Kotien liikevaihto kasvoi tilikaudella 4 %, mutta jäi budjetoidusta liikevaihdosta neljä prosenttiyksikköä. Käyttöaste laski tilikaudella, minkä takia liikevaihto jäi budjetoidusta. Korjauksia tehtiin tilikaudella 1,9 miljoonalla eurolla, kun edellisvuonna

korjauksia tehtiin peräti 5,0 miljoonalla eurolla. Yleinen inflaatio sekä korkojen ja kustannusten nousun ennustamisen hankaluus aiheuttavat epävarmuustekijöitä, joihin pyrimme vaikuttamaan kustannusten karsimisella ja kilpailutuksilla.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Korjausvelkaselvitys, kiinteistöjen salkutus ja PTS päivitettiin tilikauden aikana. Niiden perusteella valmisteltiin toimenpiteitä kohteille taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Suopolku 1 julkisivuremontti suunniteltiin ja kilpailutettiin syksyn aikana. Remontti toteutetaan vuoden 2025 aikana. Mesiangervontie 1-3 uudishankkeen KVR-urakan kilpailutus julkisena hankintana päättyi tammikuussa.

Selvitys mahdollisista konserniohjeen edellyttämistä toimenpiteistä tilikaudella

Konserniohje ei ole edellyttänyt yhteisöltä toimenpiteitä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuokra-asuntojen kysyntä näyttää pysyvän hyvällä tasolla. Kohteissa on huomattavasti korjausvelkaa ja

peruskorjauksia tehdään suunnitelmallisesti. Kustannusten voimakkaan nousun vuoksi korjauksia

voidaan kuitenkin joutua siirtämään eteenpäin, jotta pystytään pitämään vuokrat kohtuullisina. Energiatohokkuuden parantaminen ja siirtyminen vaihteittain kulutusperusteiseen vesilaskutukseen tulevat myös vaatimaan investointeja.

Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen jatkuu voimakkaana. Keskitymme etenkin seuraaviin asioihin: energiankulutuksen ja sekajätteen vähentäminen, vastuullisuusraportointi, kokeiluhankkeet asukkaiden kanssa, muutoskyvykkyyden vahvistaminen ja kohteiden kehittäminen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskikartoituksen mukaan merkittävimmät riskit ovat

- kustannusten nousu, inflaatio
- korkotason muutokset
- vuokramäärityksen epäonnistuminen (liian korkea/matala vuokra)
- pitkäkestoinen häiriö sähkön, lämmön tai veden jakelussa
- osaamista ei ole tarpeeksi tai se on vanhentunut
- IT-laitteiden tai ohjelmistojen toimintahäiriöt
- tietojenkalastelu, huijausviestit
- asuntojen kunto ei miellytä asukkaita
- peruskorjauksia ei tehdä riittävästi tai korjataan epätarkoituksenmukaisesti
- vuosikorjauksia ei tehdä riittävästi
- kunnossapito (huolto ja siivous) ei ole riittävää
- asukkaiden aiheuttama tai kohtaama väkivaltatilanne
- asiakastarpeiden ja kysynnän muutokset

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä tytäryhteisössä

Hallitus valvoo yhtiön toimintaa ja käsittelee riskienhallintaa vuosittain. Hallitus saa johtoryhmältä jokaisessa hallituksen kokouksessa raportin talouden, asiakkuuksien, kunnossapidon, oppimisen ja

uudistumisen mittareista sekä tavoitteiden ja kehityshankkeiden edistymisestä.

Yhtiöllä on kiinteistön täysarvovakuutus Fennia Oy:ssä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuokrat määritellään omakustannusperiaatteella. Käyttöaste laski edellisvuodesta reilu viisi prosenttiyksikköä. Käyttöasteen heikkenemiseen vaikutti kiristynyt vuokramarkkinatilanne, koska tarjontaa on merkittävästi aiempaa enemmän mm. rakennusalan huonon suhdannetilanteen takia. Lisäksi yleinen hintojen nousu sekä Kelan uudet tukirajat ovat vaikuttaneet siihen, että kysyntä kohdistuu yhä enemmän edullisimpiin asuntoihin.

Asukkaiden suositelluindeksiä (NPS) seurattiin jatkuvasti asioiden yhteydessä tehtävällä palautekyselyllä. Vuonna 2024 NPS oli keskimäärin 64, mitä voidaan pitää todella hyvänä. Myös henkilöstön suositelluindeksi pysyi erittäin hyvällä tasolla.

Vuokrasaamiset pysyivät samalla tasolla kuin edellisvuonna.

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso			Mittarin tavoitetaso		Tavoitteiden toteuma	Toimenpiteet
		TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	
Olemme alueen halutuin vuokranantaja	Asukkaiden suositelluindeksi	-3	66	64	71	70	64	Asukaspalautteen jatkuva seuranta, järjestelmäprojekti ja sitä kautta tavoitettavuuden parantaminen
Olemme haluttu työnantaja	Henkilöstön suositelluindeksi	20	35	72	61	70	70	Kehittämiseen, tiedonkulkuun ja yhteisöllisyyteen panostetaan
Vuokrasaatavien osuus liikevaihdosta	% liikevaihdosta	2,2	2,4	1,2	1,1	1,0	1,5	Maksuvaikesusasiakkaita kontaktoidaan järjestelmällisesti. Lisäksi on tehty ohjeita ja tehostettu viestintää.
Asunnot ovat haluttuja	Käyttöaste	96,8	93,0	97,0	98,6	97,0	93,5 %	Kehitetään markkinointia ja vuokraustoimintaa. Kunnostetaan kohteita ja asuntoja järjestelmällisesti.

6.6 Rajamäen Uimahalli Oy

Toimintakertomus- ja tilinpäätöstiedot vuodelta 2024

Tuloslaskelma (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Liikevaihto	1 723 109	1 778 554,27	1 809 329
Liikevaihdon muutos, %			
Liiketoiminnan muut tuotot	640 000	729 658	784 997
Liiketoiminnan kulut (henkilöstö+palvelut)	-1 453 623	-1 571 151	-1 547 699
Suunnitelman mukaiset poistot	-660 000	-665 651	-665 435
Liiketoiminnan muut kulut	-859 486	-987 178	-906 621
Liikevoitto/ -tappio	-660 000	-715 769	-525 429
Rahoitustuotot- ja kulut		-2 633	-2 358
Tilinpäätössiirrot			
Tuloverot ja muut välittömät verot			
Tilikauden tulos	-660 000	-718 402,00	-527 787

Tunnusluvut (euroa)	TA 2024	TP 2024	TP 2023
Investoinnit	120000	0	0
Investointien tulorahoitus, %			
Lainakanta	12 007 000	12 007 000	12 007 000
Taseen loppusumma		6 914 078	7 586 084
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0	Negatiivinen	Negatiivinen
Omavaraisuusaste, %	0	Negatiivinen	Negatiivinen
Henkilöstömäärä	21	21	21

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Uimahalliyhtiö esitti omistajalleen III:n osavuositarkastuksen yhteydessä 89 000 euron lisätoimintatukea maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kevät, kesä ja alkusyksy olivat poikkeuksellisen lämpimiä ja tämä vaikutti negatiivisesti asiakasvolyymiin, samanaikaisesti kiinteä kulut kuten koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltokulut ylittyivät selkeästi. Uimahallirakennuksen kymmenen vuoden ikä on saanut aikaan paljon huolto- ja korjaustarpeita, joiden kattaminen käyttötalouden budjetista ei ole realistista.

Nurmijärven kunnan valtuusto päätti 80 000 euron lisätoimintatuesta 11.12.2024 pitämässään kokouksessa. Päätöksen mukaisesti yhtiölle maksettiin 50 000 euroa 12.12.2024, jolla turvattiin henkilöstön palkkojen maksu. Päätöksen mukaisesti yhtiö kävi keskustelua vuoden vaihteen jälkeen omistajan kanssa 30 000 euron lisätoimintatuen tarpeesta, jonka yhtiö esitti alkuvuodesta 2025 tarvitsevansa. Näin lisätoimintatuen määrä vuonna 2024 oli kaikkiaan 80 000 euroa.

Selvitys mahdollisista konserniohjeen edellyttämistä toimenpiteistä tilikaudella

Uimahalliyhtiössä ei tehty kertomusvuonna konserniohjeiden edellyttämiä toimenpiteitä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön toimintatuki on jälleen valtuuston päätöksen mukaisesti 20 000 euroa pienempi kuin vuonna 2024. Vuonna 2025 suunnitelman mukainen toimintatuki on 620 000 euroa. Yhtiö on esittänyt, että toimintatuen oikea taso olisi 700 000 euroa, joka sekin edellyttää, ettei toimintavuodessa tapahdu mitään normaalista

poikkeavaa. Uimahallirakennuksen ja sen laitteiston vuonna 2025 saavuttava kymmenen vuoden ikä tuo myös isoja haasteita koneiden ja laitteiden huolto- ja korjauskuluihin. Positiivisena voidaan pitää yli 300 000 asiakaskäynnin vuosivolyymia, joka viestii, että yhtiön tarjoamat palvelut koetaan laadukkaiksi ja turvallisiksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

- Suurimmat riskit liittyvät edellä mainitun kappaleen sisältöön.
- toimintatuen taso
 - ikääntyvän laitteiston ylläpito- ja huoltokulut
 - palveluiden kallistuminen & hinta verrattuna muihin uimahalleihin – voi vaikuttaa asiakasvolyymiin
 - investointien rahoitus

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä tytäryhteisössä

Yhtiön riskienhallinnassa ei ole havaittu poikkeamia kertomusvuonna 2024. Riskit on kartoitettu vuosittain päivitettävässä ja tarkastettavassa pelastussuunnitelmassa, turvallisuusasiakirjassa, sekä kahvion ja siivouksen omavalvontasuunnitelmissa. Edellä mainitut asiakirjat käydään vuosittain läpi myös

pelastus- ja terveysturvallisuuden kanssa. Hallitus käy vuosittain läpi hallituksen työjärjestyksen ja siihen kirjatut vastuut sekä tehtäväankuvat. Uimahalliyhtiö ja sen hallitus noudattaa päätöksenteossaan konserniohjeita ja hyvää hallintotapaa

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Tavoitteen mittari	TP 2020	Mittarin tavoitetaso		Mittarin tavoitetaso		Tavoitteiden toteuma	
			TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Toimenpiteet
1. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka	Henkilöstö kokee työ-ilmapiirin hyväksi asteikolla 8-10 (1-10)	92% (asteikko 9-10)	76 % (9-10) ja 94% (8-10)	88 %	NPS 42 mittari vaihtunut	NPS 42 mittari vaihtunut	päivitty helmikuun aikana	Koulutus, terveystapaamiset, hyvä dialogi
2. Tuottavuus ja taloudellisuus	toimintatuki/asiakaskäynnit/ vuosi	3,88 €/koronasta johtuen +120k	5,97 €/koronasta johtuen +303 k	3,18 €**	2,37 €	2,28 €	2,38 €	Tuottavuuden parantaminen - oheismyynti&kulut&liikevaihto
3. Laatu ja vaikuttavuus	Asiakastytytyväisyys yli 90 %	Ei ole voitu mitata koronan vuoksi	koko vuotta ei ole voitu mitata	92 %	92 %	95 %	92 %	Onnistuttuaan tuottamaan eri asiakkaille personoituja
	Asiakaskäyntikerrat/vuosi	211 307	162 251	253 267***	320 412	290 000	301 904	

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty lukuina erillisessä excel-tiedostossa. Tavoitteiden toteutumisesta voidaan todeta sanallisesti seuraavaa;

1. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka
Tavoitetta on aikaisemmin seurattu vuosittain tehtävällä työhyvinvointikyselyllä vakitukselle henkilöstölle ja mittariksi on valittu kuinka henkilöstö kokee työilmapiirin asteikolla 0-10. Nyt kysely toteutetaan eri tavalla ja raportoitavaksi mittariksi valittiin suosittelu halukkuutta kuvaava NPS arvo. Helmikuussa 2025 toteutettavan kyselyn tulokset saadaan osaksi laajempaa toimintakertomusta vielä helmikuun aikana.

2. Tuottavuus ja taloudellisuus
Mittariksi on valittu toimintatuen osuus asiakaskäyntiä kohden. Tavoite oli 2,46 € ja toteuma vuonna 2024 2,38 €.

3. Laatu ja vaikuttavuus
Tavoitetta mitataan vuosittaisella asiakasvolyymilla ja tavoitteeksi asetettu 290 000 asiakaskäyntikertaa ylittyi, asiakaskäyntikertoja oli kertomusvuonna 301 904. Toinen mittari tavoitteen seuraamiseen on asiakastytytyväisyys, jonka tulisi olla 90 %. Kertomusvuonna asiakastytytyväisyys oli 92 %

LUETTELOT JA SELVITYKSET

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

7.1 Käytetyt kirjanpito- ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tilinpäätöskirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	sähköinen
Rahoituslaskelmat	sähköinen
Tilikauden tapahtumat seuranta-kohteittain	sähköinen
Pysyvien vastaavien kohdeluettelot	sähköinen
Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen

Tilinpäätös-kirja	sähköinen
Tase-erittelyt	sähköinen
Liitetietojen erittelyt	sähköinen

Ostoreskontraluettelot	sähköinen
Myyntireskontraluettelot	sähköinen
Ostolaskut	sähköinen
Muistiotositteet	sähköinen

Arkistoinnista paperitulostetussa muodossa vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

7.2 Luettelo tositelajeista

Tositelajit

184AKT	184 Aktivoinnit	184MYL31	184 Laskunumero laskulaji 31
184ALV	184 ALV-maksuajo	184MYL32	184 Laskunumero, laskulaji32
184HYV16	184 Hyvitysten palautus 2016	184MYL40	184 Laskunumero laskulaji 40
184INSID	184 InstructionIdentification SEPA	184MYL42	184 Laskunumero laskulaji 42
184IntSu	184 Intrum-suoritukset	184MYL54	184 Laskunumero laskulaji 54
184IP2016	184 BaswareIP 2016	184MYL60	184 Laskunumero laskulaji 60
184KLT	184 Korkolaskutosite	184MYL62	184 Laskunumero laskulaji 62
184KOM16	184 Pysyvien vastaavien hankinnat 2016	184MYL63	184 Laskunumero laskulaji 63
184KPL0	184 KP liittymä, Perhehuolto Efficasta	184MYL64	184 Laskunumero laskulaji 64
184KPL1	184 Kp-liittymä, varastotapahtumat sis.laskutus	184MYL65	184 Laskunumero laskulaji 65
184KPL2	184 KP-liittymä, Matkalaskut	184MYL68	184 Laskunumero laskulaji 68
184KPL5	184 Kp-liittymä Perintäkarhu	184MYL70	184 Laskunumero laskulaji 70
184ManKu16	184 Asiakkaan manuaaliset kohdistukset 2016	184MYL71	184 Laskunumero, laskulaji 71
184ManSu16	184 Asiakkaan manuaaliset suoritukset 2016	184MYL72	184 Laskunumero, laskulaji72
184MKT	184 Maksukehotustosite	184MYL73	184 Laskunumero, laskulaji 73
184MR_1	184 Vapaatekstilaskut	184MYL74	184 Laskunumero, laskulaji 74
184MR_2	184 Hyvitys	184MYL75	184 Laskunumero laskulaji 75
184MR_4	184 Myren kohdistustapahtumat maksut	184MYL76	184 Laskunumero laskulaji 76
184MR_5	184 Myren kohdistustapahtumat päätöst	184MYL78	184 Laskunumero laskulaji 78
184MR_7	184 Luottotappiokirjaus	184MYL79	184 Laskunumero laskulaji 79
184MuisE15	184 Muistiotositteet excelistä 2015	184MYL80	184 Laskunumero laskulaji 80
184MY_6	184 Myyntilasku	184MYL81	184 Laskunumero laskulaji 81
184MY_7	184 Myynnin hyvityslasku	184MYL82	184 Laskunumero laskulaji 82
184MYL10	184 Laskunumero, laskulaji10	184MYL83	184 Laskunumero laskulaji 83
184MYL11	184 Laskunumero laskulaji 11	184MYL84	184 Laskunumero laskulaji 84
184MYL12	184 Laskunumero, laskulaji12	184MYL85	184 Laskunumero laskulaji 85
184MYL13	184 Laskunumero, laskulaji 13	184MYL86	184 Laskunumero laskulaji 86
184MYL14	184 Laskunumero laskulaji 14	184MYL91	184 Laskunumero laskulaji 91
184MYL15	184 Laskunumero, laskulaji15	184MYL95	184 Laskunumero, laskulaji95
184MYL16	184 Laskunumero, laskulaji16	184ORK	184 Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksu
184MYL17	184 Laskunumero, laskulaji17	184Palkk15	184 Palkat 2015
184MYL20	184 Laskunumero laskulaji 20	184Pankk15	184 Pankkitositteet 2015
184MYL22	184 Laskunumero laskulaji 22	184TruSu	184 Trust Kapital-suoritukset
184MYL24	184 Laskunumero laskulaji 24	184Viite15	184 Asiakkaan viitemaksut 2015
184MYL25	184 Laskunumero, laskulaji25	184ViiteS	184 Asiakkaan viitemaksut sisäiset
184MYL30	184 Laskunumero laskulaji 30		

7.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 $= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista
 $= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa / asukas
 $= \text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

Sijoitetun pääoman tuotto, % (liikelaitos)
 $= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$
 Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % (liikelaitos)

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} / \text{kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, % (liikelaitos)
 $= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa
 $= \text{Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymä}$

Investointien tulorahoitus, % (kunta ja konserni)
 $= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus, % (liikelaitos)
 $= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset-Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate (kunta ja konserni)
 $= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate (liikelaitos)
 $= (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)
 $= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio
 $= (\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio
 $= (\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, % (Kunta ja liikelaitokset)

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste, % (Konserni)

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % (2017)

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

=Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/asukas

=Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä 31.12.

Lainakanta 31.12.

=Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakanta euroa/asukas

=Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

=Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas

=Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.

=Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

7.4 Kirjanpidon tilit

TASETILIT

1	VASTAAVAA		
10	PYSYVÄT VASTAAVAT		
100	Aineettomat hyödykkeet		
1005	Tietokoneohjelmistot		
10059	Tietokoneohjelmistot Yhteensä		
10050	Tietokoneohjelmistot 1.1.	11126	Hallinto- ja laitosrakennukset Rahoitusosuudet
10051	Tietokoneohjelmistot Kertyneet poistot 1.1.	11127	Hallinto- ja laitosrakenn Siirrot erien välillä (+/-)
10052	Tietokoneohjelmistot Tilikauden poistot	11128	Hallinto- ja laitosrakennukset Arvonalentumiset
10053	Tietokoneohjelmistot Tilikauden lisäykset	1119A	Muut rakennukset
10054	Tietokoneohjelmistot Tilikauden vähennykset	11199	Muut rakennukset Yhteensä
10055	Tietokoneohjelmistot vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	11190	Muut rakennukset 1.1.
10056	Tietokoneohjelmistot Rahoitusosuudet	11191	Muut rakennukset Kertyneet poistot 1.1.
10057	Tietokoneohjelmistot Siirrot erien välillä (+/-)	11192	Muut rakennukset Tilikauden poistot
1015	Muut pitkävaikutteiset menot	11193	Muut rakennukset Tilikauden lisäykset
10159	Muut pitkävaikutt.menot Yhteensä	11194	Muut rakennukset Tilikauden vähennykset
10150	Muut pitkävaikutt.menot 1.1.	11195	Muut rakennukset vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
10151	Muut pitkävaikutt.menot Kertyneet poistot 1.1.	11196	Muut rakennukset Rahoitusosuudet
10152	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden poistot	11197	Muut rakennukset Siirrot erien välillä (+/-)
10153	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden lisäykset	1130	Kiinteät rakenteet ja laitteet
10154	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden vähennykset	1130A	Maa- ja vesirakenteet
10155	Muut pitkävaikutt.menot vähenn. ja siirtojen kertyneet poist	11309	Maa- ja vesirakenteet Yhteensä
10157	Muut pitkävaikutt.menot Siirrot erien välillä (+/-)	11300	Maa- ja vesirakenteet 1.1.
110	Aineelliset hyödykkeet	11301	Maa- ja vesirakenteet Kertyneet poistot 1.1.
1100	Maa- ja vesialueet	11302	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden poistot
1100A	Maa- ja vesialueet	11303	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden lisäykset
11009	Maa- ja vesialueet Yhteensä	11304	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden vähennykset
11000	Maa- ja vesialueet 1.1.	11305	Maa- ja vesirakenteet vähenn. ja siirtojen kertyneet poist
11003	Maa- ja vesialueet Tilikauden lisäykset	11306	Maa- ja vesirakenteet Rahoitusosuudet
11004	Maa- ja vesialueet Tilikauden vähennykset	11307	Maa- ja vesirakenteet Siirrot erien välillä (+/-)
11006	Maa- ja vesialueet Rahoitusosuudet	1140A	Johtoverkostot ja laitteet
11007	Maa- ja vesialueet Siirrot erien välillä	11409	Johtoverkostot ja laitteet Yhteensä
11069	Sisäisten kiinteistöjen liittymismaksut yhteensä 1.1	11400	Johtoverkostot ja laitteet 1.1.
11060	Sisäiset kiinteistöjen liittymismaksut 1.1	11401	Johtoverkostot ja laitteet Kertyneet poistot 1.1.
11063	Sisäiset kiinteistöjen liittymismaksut Tilikauden lisäykset	11402	Johtoverkostot ja laitteet Tilikauden poistot
11064	Sisäiset kiinteistöjen liittymismaksut Tilikauden vähennykset	11403	Johtoverkostot ja laitteet Tilikauden lisäykset
11066	Sisäiset kiinteistöjen liittymismaksut Rahoitusosuudet	11404	Johtoverkostot ja laitteet Tilikauden vähennykset
11067	Sisäiset kiinteistöjen liittymismaksut Siirrot erien välillä	11405	Johtoverkostot ja laitteet vähenn. ja siirtojen kertyneet po
1110	Rakennukset	11406	Johtoverkostot ja laitteet Rahoitusosuudet
1110A	Asuinrakennukset	11407	Johtoverkostot ja laitteet Siirrot erien välillä (+/-)
11109	Asuinrakennukset Yhteensä	11419	Vesijohtoverkosto yhteensä
11100	Asuinrakennukset 1.1.	11411	Vesijohtoverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11101	Asuinrakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11412	Vesijohtoverkosto Tilikauden poistot
11102	Asuinrakennukset Tilikauden poistot	11413	Vesijohtoverkosto Tilikauden lisäykset
11103	Asuinrakennukset Tilikauden lisäykset	11414	Vesijohtoverkosto Tilikauden vähennykset
11104	Asuinrakennukset Tilikauden vähennykset	11415	Vesijohtoverkosto vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
11105	Asuinrakennukset vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	11416	Vesijohtoverkosto Rahoitusosuudet
11106	Asuinrakennukset Rahoitusosuudet	11417	Vesijohtoverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11107	Asuinrakennukset Siirrot erien välillä (+/-)	11479	Hulevesiverkosto yhteensä
11108	Asuinrakennukset Arvonalentumiset	11470	Hulevesiverkosto 1.1.
1112A	Hallinto- ja laitosrakennukset	11471	Hulevesiverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11129	Hallinto- ja laitosrakennukset Yhteensä	11472	Hulevesiverkosto Tilikauden poistot
11120	Hallinto- ja laitosrakennukset 1.1.	11473	Hulevesiverkosto Tilikauden lisäykset
11121	Hallinto- ja laitosrakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11474	Hulevesiverkosto Tilikauden vähennykset
11122	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden poistot	11475	Hulevesiverkosto Vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
11123	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden lisäykset	11476	Hulevesiverkosto Rahoitusosuudet
11124	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden vähennykset	11477	Hulevesiverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11125	Hallinto- ja laitosrakennukset vähenn. ja siirtojen kertyneet	1150A	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet
		11509	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Yhteensä
		11500	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet 1.1.
		11501	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Kertyneet poistot 1.1.
		11502	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden poistot
		11503	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden lisäykset
		11504	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden vähennykset

11505	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet vähenn. ja siirtojen ker	12056	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Rahoitusosuudet
11506	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Rahoitusosuudet	12057	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11507	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Siirrot erien välillä (+/-)	12058	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Arvonalentumiset
1160 Koneet ja kalusto		12079 Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet yhteensä	
1160A Kuljetusvälineet		12070	Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet 1.1.
11609 Kuljetusvälineet yhteensä		12073	Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet Tilikauden lisäykset
11600	Kuljetusvälineet 1.1.	12074	Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet Tilikauden vähennykset
11601	Kuljetusvälineet Kertyneet poistot 1.1.	12076	Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet Rahoitusosuudet
11602	Kuljetusvälineet Tilikauden poistot	12077	Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11603	Kuljetusvälineet Tilikauden lisäykset	12078	Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet Arvonalentumiset
11604	Kuljetusvälineet Tilikauden vähennykset	12089 Muut osakkeet ja osuudet yhteensä	
11605	Kuljetusvälineet vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12080	Muut osakkeet ja osuudet 1.1.
11606	Kuljetusvälineet Rahoitusosuudet	12083	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden lisäykset
11607	Kuljetusvälineet Siirrot erien välillä (+/-)	12084	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden vähennykset
1170A Muut koneet ja kalusto		12086	Muut osakkeet ja osuudet Rahoitusosuudet
11709 Muut koneet ja kalusto yhteensä		12087	Muut osakkeet ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11700	Muut koneet ja kalusto 1.1.	12088	Muut osakkeet ja osuudet Arvonalentumiset
11701	Muut koneet ja kalusto Kertyneet poistot 1.1.	1216A Muut osakkeet ja osuudet	
11702	Muut koneet ja kalusto Tilikauden poistot	12169 Muut osakkeet ja osuudet Yhteensä	
11703	Muut koneet ja kalusto Tilikauden lisäykset	12160	Muut osakkeet ja osuudet 1.1.
11704	Muut koneet ja kalusto Tilikauden vähennykset	12163	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden lisäykset
11705	Muut koneet ja kalusto vähenn. ja siirtojen kertyneet poisto	12164	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden vähennykset
11706	Muut koneet ja kalusto Rahoitusosuudet	12166	Muut osakkeet ja osuudet Rahoitusosuudet
11707	Muut koneet ja kalusto Siirrot erien välillä (+/-)	12167	Muut osakkeet ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
1193 Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat		12168	Muut osakkeet ja osuudet Arvonalentumiset
1194A Keskenkäiset hankinnat		1230 Muut lainasaamiset	
11949 Keskenkäiset hankinnat yhteensä		1235A Muut lainasaamiset liikelaitoksilta	
11940	Keskenkäiset hankinnat 1.1.	1233 Muut lainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä Yhteensä	
11943	Keskenkäiset hankinnat Tilikauden lisäykset	12330	Muut lainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä 1.1.
11944	Keskenkäiset hankinnat Tilikauden vähennykset	12333	Muut lainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä Tilikauden lisäykset
11946	Keskenkäiset hankinnat Rahoitusosuudet	12334	Muut lainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä Tilikauden vähennykset
11947	Keskenkäiset hankinnat Siirrot erien välillä (+/-)	12337	Muut lainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä Siirrot erien välillä (+/-)
11999 Investointien välitilit		12338	Muut lainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä Arvonalentumiset
11993	KOM-hankintojen välitili	12359 Muut lainasaamiset liikelaitoksilta Yhteensä	
11994	KOM-myyntien välitili	12350	Muut lainasaamiset liikelaitoksilta 1.1.
11995	KOM-rahoitusosuudet välitili	12353	Muut lainasaamiset liikelaitoksilta Tilikauden lisäykset
120 Sijoitukset		12354	Muut lainasaamiset liikelaitoksilta Tilikauden vähennykset
1201 Osakkeet ja osuudet		12357	Muut lainasaamiset liikelaitoksilta Siirrot erien välillä (+/-)
1201A Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä		1237A Muut lainasaamiset muilta	
12019 Tytäryhteisöosakk. ja osuudet yhteensä		12389 Muut lainasaamiset muilta Yhteensä	
12010	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet 1.1.	12380	Muut lainasaamiset muilta 1.1.
12013	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Tilikauden lisäykset	12383	Muut lainasaamiset muilta Tilikauden lisäykset
12014	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Tilikauden vähennykset	12384	Muut lainasaamiset muilta Tilikauden vähennykset
12016	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Rahoitusosuudet	12387	Muut lainasaamiset muilta Siirrot erien välillä (+/-)
12017	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)	1241 Muut saamiset	
12018	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Arvonalentumiset	1246A Muut saamiset muilta	
1203A Kuntayhtymäosuudet		12469 Muut saamiset muilta Yhteensä	
12039 Kuntayhtymäosuudet yhteensä		12460	Muut saamiset muilta 1.1.
12030	Kuntayhtymäosuudet 1.1.	12463	Muut saamiset muilta Tilikauden lisäykset
12033	Kuntayhtymäosuudet Tilikauden lisäykset	12464	Muut saamiset muilta Tilikauden vähennykset
12034	Kuntayhtymäosuudet Tilikauden vähennykset	12467	Muut saamiset muilta Siirrot erien välillä (+/-)
12036	Kuntayhtymäosuudet Rahoitusosuudet	14 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	
12037	Kuntayhtymäosuudet Siirrot erien välillä (+/-)	140 Valtion toimeksiannot	
12038	Kuntayhtymäosuudet Arvonalentumiset	14100	Välitetty valtion lainat
1205A Osakkeet ja osuudet osakkuus- ja muissa omistusyhteisöissä		14200	Muut valtion toimeksiannot
12059 Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä		144 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	
12050	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet 1.1.	14400	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet
12053	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Tilikauden lisäykset	146 Muut toimeksiannot	
12054	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Tilikauden vähennykset	14800	Muut toimeksiannot

15	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
150	Vaihto-omaisuus		
1500	Aineet ja tarvikkeet		
15030	Rakennustarvikevarasto	18320	Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä
15040	Toimistotarvikevarasto	18330	Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä
160	Saamiset	18340	Muut siirtosaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöyhteisö
160A	Pitkäaikaiset saamiset	18350	Muut siirtosaamiset liikelaitoksilta
1660	Muut saamiset	18370	Muut siirtosaamiset kunnalta
16660	Valtionosuussaamiset	18381	Muut siirtosaamiset/tuet, avustukset
16880	Muut saamiset	18390	Muut siirtosaamiset muilta
1690	Siirtosaamiset	1839A	Yhdystilisaamiset
1715A	Muut siirtosaamiset	19990	Liikelaitokset yhdystili
17150	Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä	184	Rahoitusarvopaperit
17190	Muut siirtosaamiset muilta	1846	Osakkeet ja osuudet
172A	Lyhytaikaiset saamiset	18460	Osakkeet ja osuudet
1720	Myyntisaamiset	190	Rahat ja pankkisaamiset
17200	Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	19030	Alitilitäjät
17250	Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	19031	Alitilitäjät 1
17300	Myyntisaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöyhteisöiltä	19101	Pankkitili Nordea
17350	Myyntisaamiset sisäiset	19200	Konsernitili OP
17400	Myyntisaamiset muilta	19201	Pankkitili OP-Pohjola
17490	Muut myyntisaamiset muilta	19230	Pankkitili liikelaitos1 OP-Pohjola
17491	Myyntisaamiset vanhat 1	19250	Pankkitili liikelaitos3 OP-Pohjola
1750	Lainasaamiset	19300	Konsernitili Danske
17511	Konsernipankkitilisaamiset liikelaitoksilta	19301	Pankkitili Danske
17512	Konsernipankkitilisaamiset Kunnalta	19330	Pankkitili liikelaitos1 Danske
17540	Lainasaamiset muilta kuntayhtymiltä ja kunnilta	19350	Pankkitili liikelaitos3 Danske
17591	Asuntolainasaamiset	19401	Pankkitili Handelsbanken
1762	Muut saamiset	19501	Pankkitili Aktia
17620	Muut saamiset tytäryhteisöiltä	19601	Pankkitili Säästöpankki
17650	Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä	19799	Tekninen tili
17700	Muut saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöyhteisöiltä	19910	MR-maksujen selvittelytili
17710	Valtionosuussaamiset- Valtio	19920	Pankkitilien väl. siirt. selvittelytili
17750	Muut sisäiset saamiset	19940	Ostoreskontran selvittelytili
17800	Nettopalkkojen tili	19945	OR palautuneet selvittelytili
17810	Matkustushallinnon välitili	19950	Pankkitulojen /-menojen selv tili
17820	Palkkaennakot	2	VASTATTAVAA
17859	Palkkarästit	20	OMA PÄÄOMA
17905	Ylioppilastutkintomaksut	2000	Peruspääoma
17910	Kulttuurisetelit	20009	Peruspääoma Yhteensä
17930	Lounassetelit	20000	Peruspääoma 1.1.
17950	Pankkikorttimaksujen selvittelytili	20003	Peruspääoma Tilikauden lisäykset
17980	Menojen selvittelytili	20004	Peruspääoma Tilikauden vähennykset
18030	Kunta/LL selvittelytili	20007	Peruspääoma Siirrot erien välillä (+/-)
18040	Elatustukimaksusaamiset	2050	Edellisten tilikausien yli/alijäämä
18050	Vähennyskelpoiset alv-saamiset	20509	Edell.kausien yli/alijäämä Yhteensä
18060	Arvonlisäverosaaminen 10 % vähennys	20500	Edell.kausien yli/alijäämä 1.1.
18070	Arvonlisäverosaaminen 14 % vähennys	20503	Edell.kausien yli/alijäämä Tilikauden lisäykset
18080	Arvonlisäverosaaminen 24 % vähennys	20504	Edell.kausien yli/alijäämä Tilikauden vähennykset
18090	Eu-arvonlisäsaamiset	20506	Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset
18100	Palautuskelpoiset alv-saamiset	20507	Edell.kausien yli/alijäämä Siirrot erien välillä (+/-)
18110	Arvonlisäverosaaminen 10 % palautus	2051	Tilikauden yli-/alijäämä
18120	Arvonlisäverosaaminen 14 % palautus	20510	Tilikauden yli-/alijäämä
18130	Arvonlisäverosaaminen 24 % palautus	21	POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET
18140	Laskennalliset palautukset alv 5 %	2100	Poistoero
18150	Alv-nettosaatavat	21000	Kertynyt poistoero
18200	Muut saamiset	22	PAKOLLISET VARAUKSET
1825	Siirtosaamiset	2130	Muut pakolliset varaukset
1832A	Muut siirtosaamiset	21300	Muut pakolliset varaukset
		23	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT
		2300	Valtion toimeksiannot
		23010	Välitetyt valtion lainat

23020 Muut valtion toimeksiantojen pääomat
2310 Lahjoitusrahastojen pääomat
 23100 Lahjoitusrahast.pääomat
2370 Muut toimeksiantojen pääomat
 23720 Muut toimeksiantojen pääomat
24 VIERAS PÄÄOMA
240 Pitkäaikainen
2410 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
24109 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Yhteensä
 24100 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta 1.1.
 24103 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden lisäykset
 24104 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden vähennykset
 24107 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Siirrot erien välillä
24149 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Yhteensä
 24140 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä 1.1.
 24143 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden lisäykset
 24144 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden vähennykset
 24147 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Siirrot erien välillä (+/-)
24150 Lainat muilta kot.rahoitus ja vak.laitoksilta
 24150 Lainat muilta kot.rahoitus ja vak.laitoksilta 1.1.
 24153 Lainat muilta kot.rahoitus ja vak.laitoksilta tilikauden I
 24154 Lainat muilta kot.rahoitus ja vak.laitoksilta tilikauden v
 24157 Lainat muilta kot.rahoitus ja vak.laitoksilta siirrot erien välillä
2420 Lainat julkisyhteisöiltä
2420A Valtiolta
24209 Lainat valtiolta Yhteensä
 24200 Lainat valtiolta 1.1.
 24203 Lainat valtiolta Tilikauden lisäykset
 24204 Lainat valtiolta Tilikauden vähennykset
 24207 Lainat valtiolta Siirrot erien välillä (+/-)
2422A Kunnilta ja kuntayhtymiltä
24229 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Yhteensä
 24220 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä 1.1.
 24223 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Tilikauden lisäykset
 24224 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Tilikauden vähennykset
 24227 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Siirrot erien välillä (+/-)
2440 Saadut ennakot
 24480 Saadut ennakot muilta
2460 Muut velat
 24680 Muut velat muille
 24690 Liittymismaksut ja muut velat
 24695 Oman kunnan vesi- ja jätevesimaksuliittymä/Vesilaitos
250 Lyhytaikainen
2500 Joukkovelkakirjalainat
25009 Joukkovelkakirjalainat euro Yhteensä
 25000 Joukkovelkakirjalainat euro 1.1
 25003 Joukkokirjavelkalainat euro Tilikauden lisäykset
 25004 Joukkokirjavelkalainat euro Tilikauden vähennykset
 25006 Joukkokirjavelkalainat euro pitkäaikaisten tk lyhennykset
 25007 Joukkokirjavelkalainat euro Siirrot erien välillä
2510 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
25109 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta yhteensä
 25100 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta 1.1.
 25101 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta PA 1.1.
 25105 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta PA tk lisäys
 25103 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden lisäykset
 25104 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden vähennykset
 25106 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta PA tk vähennys
 25107 Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Siirrot erien välillä

2514A Kuntarahoitus Oyj:ltä
25149 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Yhteensä
 25140 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä 1.1.
 25141 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä PA 1.1.
 25145 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä PA tk lisäys
 25143 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden lisäykset
 25144 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden vähennykset
 25146 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä PA tk vähennys
 25147 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Siirrot erien välillä (+/-)
2515A Muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
25159 Lainat muilta kot. rahoitus- ja vak.laitoksilta Yhteensä
 25150 Lainat muilta kot. rahoitus- ja vak.laitoksilta 1.1.
 25151 Lainat muilta kot. rahoitus- ja vak.laitoksilta PA 1.1.
 25155 Lainat muilta kot. rahoitus- ja vak.laitoksilta PA tk lisäys
 25153 Lainat muilta kot. rahoitus- ja vak.laitoksilta Tilikauden I
 25154 Lainat muilta kot. rahoitus- ja vak.laitoksilta Tilikauden v
 25156 Lainat muilta kotimaisilta rah ja vak.lait PA tk vähennys
 25157 Lainat muilta kot. rahoitus- ja vak.laitoksilta Siirrot erie
2520 Lainat julkisyhteisöiltä
2520A Valtiolta
25209 Lainat valtiolta Yhteensä
 25200 Lainat valtiolta 1.1.
 25201 Lainat valtiolta PA 1.1.
 25205 Lainat valtiolta PA tk lisäys
 25203 Lainat valtiolta Tilikauden lisäykset
 25204 Lainat valtiolta Tilikauden vähennykset
 25206 Lainat valtiolta PA (+ vähennys)
 25207 Lainat valtiolta Siirrot erien välillä (+/-)
2522A Kunnilta ja kuntayhtymiltä
25229 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Yhteensä
 25220 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä 1.1.
 25223 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Tilikauden lisäykset
 25224 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Tilikauden vähennykset
 25227 Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä Siirrot erien välillä (+/-)
2525A Kevalta
25259 Lainat Kevalta Yhteensä
 25250 Lainat Kevalta 1.1.
 25253 Lainat Kevalta Tilikauden lisäykset
 25254 Lainat Kevalta Tilikauden vähennykset
 25257 Lainat Kevalta Siirrot erien välillä (+/-)
2530 Lainat muilta luotonantajilta
2530A Kitimaisilta
25319 Lainat muilta kons.pankkitilivelat tytäryht. Yhteensä
 25310 Lainat muilta kons.pankkitilivelat tytäryht. 1.1.
 25313 Lainat muilta kons.pankkitilivelat tytäryht. Tilikauden lisä
 25314 Lainat muilta kons.pankkitilivelat tytäryht. Tilikauden vähennykset
 25317 Lainat muilta kons.pankkitilivelat tytäryht. Siirrot erien välillä
 25324 Lainat muilta kons.pankkitilivelat liikel. Vähennykset
2540 Saadut ennakot
 25400 Saadut ennakot tytäryhteisöiltä
 25410 Saadut ennakot jäsenkuntayhtymiltä
 25420 Saadut ennakot osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyhteisöiltä
 25440 Saadut ennakot muilta
 25441 Saadut ennakot muilta/hankeet
2545 Ostovelat
 25450 Ostovelat tytäryhteisöille
 25455 Ostovelat jäsenkuntayhtymille
 25460 Ostovelat osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyhteisöille
 25470 Ostovelat muille

2550 Muut velat

- 25500 Muut velat tytäryhteisöille
- 25510 Muut velat jäsenkuntayhtymille
- 25520 Muut velat osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksille
- 25550 Muut velat muille
- 25600 Myyntien arvonlisävero
- 25605 Eu-myyntien arvonlisävero
- 25610 Arvonlisäverovelka 10 %
- 25620 Arvonlisäverovelka 14 %
- 25630 Arvonlisäverovelka 24 %
- 25640 Tilitettävä arvonlisävero
- 25650 Ennakonpidätysvelka
- 25670 Sosiaaliturvamaksuvelka
- 25690 Ay-jäsenmaksuvelka
- 25700 Ulosottojen perintä
- 25710 Puolueverot
- 25720 KuEL-maksut työntekijä
- 25730 VEL-maksut työntekijä
- 25740 Työttömyysvak.maksu tt
- 25800 Tulojen selvittelytili
- 25990 Muut lyhytaikaiset velat

2600 Siirtovelat**2600A Siirtyvät korot**

- 26000 Siirtyvät korot tytäryhteisöille
- 26010 Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymille
- 26020 Siirtyvät korot osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksille
- 26030 Siirtyvät korot taseyksiköille
- 26040 Siirtyvät korot muille

2610A Lomapalkkajaksotus

- 26100 Lomapalkkajaksotus

2620A Muut siirtovelat

- 26200 Muut siirtovelat tytäryhteisöille
- 26220 Muut siirtovelat jäsenkuntayhtymille
- 26240 Muut siirtovelat osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksille
- 26290 Muut siirtovelat muille kunnille
- 26310 Palkkajaksotus
- 26320 KuEL-maksut palkkaperusteinen
- 26330 KuEL-maksut eläkemenuperusteinen
- 26340 KuEL-maksut Varhe-maksu
- 26350 VEL-maksut työnantaja
- 26360 Työttömyysvak.maksu ta
- 26370 Tapaturmavakuutusmaksu
- 26380 Ryhmähenkivakuutusmaksu
- 26501 Vuokratakuut
- 26660 Sosiaalityön tulojen selvittelytili
- 26670 Sosiaalitoimen välitystili
- 26680 Postimaksujen selvittelytili
- 26700 Vesihiyvitysten selvittelytili
- 27000 Muut siirtovelat muille

TUOSLASKELMATILIT**300 Myyntituotot****3001 Vesilaitostuotot**

- 30010 Vesi- ja jätevesimaksut
- 30017 LL Sis. Kunnan vesi- ja jätevesimaksut
- 30018 Sisäiset vesi- ja jätevesimaksut
- 30037 LL Sis. vesimaksut
- 30048 LL Sis. jätevesimaksut
- 30057 LL Sis. jäteveden perusmaksut
- 30067 LL Sis. veden perusmaksut

- 30080 Muut vesilaitostuotot

3050 Jätehuoltotuotot

- 30500 Jätteen kuljetuksen ja käsittelyn myyntituotot
- 30558 Sisäiset jätehuoltomaksut

3060 Muut liiketoiminnan tuotot

- 30600 Metsän myyntitulot
- 30610 Maa-ainesten myyntitulot
- 30620 Kiinteistönhoidon myyntituotot
- 30630 Valmisteen myynti
- 30640 Asiantuntijapalveluiden myynti
- 30650 Aterian myyntituotot
- 30657 LL Sis. ateriapalvelujen myynti.
- 30658 Sisäiset myyntituotot, ateria
- 30667 LL sis. Myyntituotto, puhtaus
- 30668 Sisäiset myyntituotot, puhtaus
- 30670 Muut liiketoiminnan tuotot
- 30677 LL Sis. muut liiketoiminnan tuotot
- 30678 Sisäiset muut liiketoiminnan tuotot

3080 Täyden korvauksen perusteella saadut korvaukset valtiolta

- 30810 Lukiokoulutuksen yksikköhintarahaus valtiolta
- 30830 Lääkäreiden koulutuskorvaus
- 30840 Varusmiesten, siviilipalvelusmiesten ja vankien sairaanh.kor
- 30850 Pakolaisten toimeentulokorvaukset
- 30860 Paluum.toimeentulokorvaukset
- 30870 Sotilasvammalain mukaiset korvaukset
- 30890 Asiakaskohtaisen velkaneuvonnan korvaukset
- 30990 Muut korvaukset valtiolta

3100 Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä

- 31000 Kotikuntakorvaukset
- 31010 Aikaisemman kotikunnan korvaukset
- 31015 Vapaan valinnan korvaukset
- 31030 Muut yhteistoimintakorvaukset
- 31040 Avopalvelukäynnit kunnilta ja kuntayhtymiltä
- 31090 Myyntituotot kunnilta

3130 Muut suoritteiden myyntituotot

- 31310 Täyskustannuskorvaukset pakollisista vakuutuksista
- 31330 Oppisopimuskoulutuskorvaukset
- 31340 Muut koulutuskorvaukset
- 31370 Ateriapalvelujen myyntitulot
- 31380 Henkilöstön aterioiden myyntituotot
- 31500 Talonrakennustöiden myyntituotot
- 31510 Kunnallistekniikan myyntituotot
- 31520 Puisto- ja vihertöiden myyntituotot
- 31540 Konekorjaamotöiden myyntituotot
- 31560 Metsänmyyntituotot
- 31580 Työtoiminnan myyntituotot
- 31607 LL Sisäiset atk-tuotot
- 31608 Sisäiset atk-tuotot
- 31627 LL Sis. Palvelun myynnit tilaajalle
- 31628 Sisäiset palvelun myynnit tilaajalle
- 31638 Sisäiset varastolisät
- 31990 Muut myyntituotot
- 31997 LL Sis. myyntituotot, muut
- 31998 Sisäiset myyntituotot, muut
- 31999 Myyntituotot aktivointi

321 Maksutuotot**3270 Opetus- ja kulttuuritoimen maksut**

- 32700 Lukukausi- ja kurssimaksut
- 32701 Kurssimaksut

32710 Ylioppilaskirjoitusmaksut
 32750 Muut opetus- ja kulttuuritoimen maksut
3280 Yhdyskuntapalvelujen maksut
 32800 Suunnittelu- ja mittaustoiminnan maksut
 32850 Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut
 32860 Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset
 32870 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut
 32877 LL Muut yhdyskuntapalvelumaksut
 32878 Sisäiset Muut yhdyskuntapalv.maksut
3290 Muut palvelumaksut
 32940 Pääsymaksut
 32970 Muut palvelumaksut
 32977 Sisäiset Muut hallintokuntien sisäiset tuotot
330 Tuet ja avustukset
 33000 Työllistämistuki valtiolta
 33150 EU-tuki omiin kehittämisprojekteihin, valtiolta / kansalline
 33160 EU-tuki omiin kehittämisprojekteihin, suoraan EU:ita
 33170 EU-tuki omiin kehittämisprojekteihin, valtiolta
 33180 EU-tuki omiin kehittämisprojekteihin, muilta
 33270 Valtion korvaus kuntouttavasta työtoiminnasta
 33280 Perustoimeentulotuen valtionosuus
 33300 Kelan korvaus työterveydenhuollosta
 33330 Muut tuet ja avustukset valtiolta
 33340 Muut tuet ja avustukset kunnilta
 33370 Muut tuet ja avustukset muilta
 33377 LL Sis. muut tuet ja avust.kunnilta
 33378 Sisäiset muut tuet ja avust.kunnilta
340 Muut toimintatuotot
3400 Vuokratuotot
 34000 Asuntojen vuokrat
 34010 Liikehuoneistojen vuokrat
 34200 Muiden rakennusten vuokrat
 34220 Lämmivesimaksut
 34277 LL Sis. vuokrat muiden rakenn.
 34278 Sisäiset vuokrat muiden rakenn.
 34298 Sisäiset muiden rakenn. pääomavuokrat
 34300 Maa- ja vesialueiden vuokrat
 34500 Koneiden ja laitteiden vuokrat
 34507 LL Sis.koneiden ja laitt.vuokrat
 34508 Sisäiset koneiden ja laitt.vuokrat
 34600 Muut vuokratuotot
3500 Muut toimintatuotot
 35101 Maa- ja vesialueiden myyntivoitot
 35102 Rakennusten myyntivoitot
 35103 Osakkeiden myyntivoitot
 35104 Muut myyntivoitot
 35200 Oppilaan omavastuu koulumatkakustannuksista
 35300 Vakuutus- ja muut korvaukset
 35320 Käyttöomaisuuden myynnit
 35325 Käyttöomaisuuden myynnin oikaisu (netto budjetointi)
 35340 Rahoitusosuudet inv.menoihin
 35348 Rahoitusosuudet aktivointi
 35349 Käyttöom.tuottojen aktivointi
 35370 Muut tuotot
 35377 LL Sis. muut tuotot
 35378 Sisäiset muut tuotot
 35390 Käyttösuunnitelman oikaisutulot
37 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN
 37000 Valmistus omaan käyttöön

40 TOIMINTAKULUT
400 Henkilöstökulut
4000 Palkat ja palkkiot
 40000 Vakinaisten kk-palkat
 40010 Sijaisten kk-palkat
 40020 Tilapäisten kk-palkat
 40030 Kuukausipalkat
 40041 Sairaslomasijaiset
 40042 Äitiyslomasijaiset
 40050 Vuosiloma- ja muut sijaiset
 40060 Vakin. tunti- ja urakkapalkat
 40100 Maksetut lomarahat
 40150 Työllistämispalkat
 40155 Oppisopimuspalkat
 40250 Erilliskorvaukset
 40310 Muut palkkamenot
 40400 Ltm-henkilöiden kokouspalkkiot
 40410 Viranhaltijoiden kokouspalkkiot
 40500 Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset
 40600 Asuntoetukorvaukset (meno)
 40610 Autoetukorvaukset (meno)
 40620 Puhelinetukorvaukset (meno)
 40630 Ravintoetukorvaukset (meno)
 40690 Luontoisedut (tulo)
 40700 Jaksotetut palkat ja palkkiot
 40720 Palkkavaraus
 40780 Lask. sosiaalipalkat
 40790 Lask. sosiaalipalkkatuotot
 40999 Aktivoidut palkat ja palkkiot
4100 Henkilösivukulut
4101 Eläkekulut
 41000 KuEL palkkaperusteinen
 41020 KuEL eläkemenoperusteinen
 41040 KuEL varhe-maksu
 41100 Eläkevakuutusmaksut
 41120 VaEL-maksut
 41700 Jaksotetut eläkekulut
 41730 Palkkavarauksen eläkekulut
 41780 Lask. eläkemaksulisät
 41790 Lask. eläkemaksulisätuotot
 41999 Aktivoidut eläkekulut
4200 Muut henkilösivukulut
 42000 Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut
 42100 Työttömyysvakuutusmaksut
 42200 Tapaturmavakuutusmaksut
 42300 Muut sosiaalivakuutusmaksut
 42700 Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut
 42720 Palkkavar. muut henk.kulut
 42780 Lask. muut sos.vak.maksulisät
 42790 Lask. muut sos.vak.maksul.tuotot
 42899 Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut
4290 Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjauserät
 42900 Sairausvakuutuskorvaukset
 42930 Kuntoutusrahat
 42940 Tapaturmakorvaukset
 42950 Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset
 42960 Muut henkilöstömenojen korjauserät
430 Palvelujen ostot
4300 Asiakaspalvelujen ostot

43030 Asiakaspalvelujen ostot muilta
 43100 Asiakaspalvelujen ostot perhehoitajan palkkio
 43110 Asiakaspalvelujen ostot veteraanikuntoutuspalvelut
 43150 Asiakaspalvelujen ostot kotikuntakorv. kunnilta
 43230 Muut palvelusetelikulut
4340 Muiden palvelujen ostot
 43400 Toimisto- ja asiantuntijapalvelut
 43405 Rahoitus- ja pankkipalvelut
 43410 Asiantuntijapalvelut
 43420 Työvoiman vuokraus
 43457 LL Sis. Kesk.hoidetut tehtävät
 43490 Atk-palvelut
 43493 Ohjelmalisenssit
 43497 LL Sis. atk-palvelut
 43498 Sisäiset atk-palvelut
 43500 Painatukset ja ilmoitukset
 43547 LL Sis. Monistuspalvelut
 43548 Sisäiset monistuspalvelut
 43600 Posti- ja telepalvelut
 43610 Postimaksut
 43620 Puhelinmaksut
 43700 Vakuutukset
 43800 Puhtaanapito- ja pesulapalvelut
 43810 Siivous- ja puhtaanapitopalvelut
 43830 Jätevesimaksut
 43837 LL Sis. Jätevesimaksut
 43838 Sisäiset jätevesimaksut
 43850 Jätehuoltomaksut
 43858 Sisäiset jätehuoltomaksut
 43867 LL Sis. puhtaanapito- ja pesulapalvelut
 43868 Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut
 43900 Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalv
 43907 LL Sis. Rakennusten ja alueiden rakent
 43908 Sisäiset rakennusten ja alueiden rak. ja kp
 43948 Sisäiset kiinteistöpalvelut
 44000 Koneiden, kaluston ja laitteiden rak. ja kp
 44007 LL Sis. Koneiden, kaluston ja laitteid
 44008 Sisäiset kpito, koneiden, kaluston ja laitteid
 44100 Majoitus- ja ravitsemuspalvelut
 44147 LL Sis. ravitsemispalvelut
 44148 Sisäiset ravitsemispalvelut
 44150 Matkustus- ja kuljetuspalvelut
 44160 Tavaroiden rahti- yms. kuljetuspalvelut
 44170 Kuljetuspalvelut
 44197 LL Sis. Kuljetuspalvelut
 44198 Sisäiset kuljetuspalvelut
 44220 Matkustuspalvelut (ei koulutuksen)
 44230 Oppilaskuljetukset
 44310 Työterveyshuoltomaksut
 44388 Sis. Palvelutuotann.ostot
 44400 Opetus- ja kulttuuripalvelut
 44410 Koulutuspalvelut
 44415 Koulutuspalvelut ltm
 44500 Osuus verotuskustannuksiin
 44600 Muut yhteistoimintaosuudet
 44700 Muut palvelut
 44707 LL Sis.muut palvelut
 44708 Sisäiset muut palvelut
 44899 Aktivoidut palvelujen ostot

450 Aineet, tarvikkeet ja tavarat
4500 Ostot tilikauden aikana
 45000 Toimisto- ja koulutarvikkeet
 45010 Atk-tarvikkeet
 45020 Opetusvälineet
 45030 Opetusmonisteet
 45040 Koulujen työaineet
 45050 Oppikirjat
 45060 Leikkivälineet
 45070 Sähköinen oppimateriaali
 45100 Kirjallisuus ja lehdet
 45125 Kirjastoaineisto
 45130 Sähköinen kirjallisuus
 45140 Kirjaston kirjat
 45200 Elintarvikkeet
 45400 Vaatteisto
 45420 Lääkkeet
 45430 Hoitotarvikkeet
 45500 Siivous- ja puhdistusaineet
 45600 Poltto- ja voiteluaineet
 45710 Lämmitys
 45720 Sähkö
 45730 Vesi
 45737 LL Sis. vesimaksut
 45738 Sisäiset vesimaksut
 45760 Kemikaalit
 45800 Kalusto
 45810 Atk-koneet ja laitteet
 45830 Pienkalusto
 45900 Rakennusmateriaali
 45920 Työaineet
 46000 Muu materiaali
 46020 Merkkipäivälahjat
 46050 Opetusmateriaali
4607 Varastojen lisäys/vähennys
 46077 LL Sis. varastolisät
 46078 Sisäiset varastolisät
 46499 Aktivoidut aineet ja tarvikkeet
 46700 Varastojen muutos
470 Avustukset
4700 Avustukset kotitalouksille
 47000 Lasten kotihoidon tuki
 47020 Lasten kotihoidon tuen kuntalisä
 47050 Yksityisen hoidon tuki
 47070 Yksityisen hoidon tuen kuntalisä
 47360 Vastaanottoraha maahanmuuttajille
 47370 Käyttöraha maahanmuuttajille
 47380 Pakolaisten avustukset
 47390 Paluumuuttajien (eläkeikäiset) avustukset
 47400 Paluumuuttajien (työikäiset) avustukset
 47410 Pakolaisten erityisavustukset
 47420 Pakolaisten (ei valtionkorvausta) avustukset
 47430 Työosuusrahat
 47440 Op.sos.edut/päivärahat
 47450 Op.sos.edut/matkakorvaukset
 47460 Opiskelijastipendit
 47470 Muut avustukset kotitalouksille
4750 Avustukset yhteisöille
 47500 Työmarkkinatuen kuntaosuu

47550	Muut avustukset yhteisöille	60100	Korkotuotot antolainoista liikelaitoksille
47600	Avustukset liikelaitoksille	60200	Korkotuotot sijoituksista ja talletuksista
480	Muut toimintakulut	60300	Maksuliikennetilien korot
4800	Vuokrat	60310	Konsernipankkitilin korot ulkopuolisilta
48000	Maa- ja vesialueiden vuokrat	60320	Konsernipankkitilin korot kunnalta
48200	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	60330	Konsernipankkitilin korot tytäryhteisöiltä
48207	LL Sis. vuokrat, rakenn. ja huon.	60340	Konsernipankkitilin korot liikelaitoksilta
48208	Sisäiset vuokrat, rakenn. ja huon.	60400	Muut korkotuotot
48210	Rakennusten vuokratulot	610	Muut rahoitustuotot
48220	Huoneistojen vuokratulot	61000	Osinkotuotot ja osuuspääomien korot
48248	Sisäiset kiinteistönhoidon kustannukset	61100	Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta
48400	Koneiden ja laitteiden vuokrat	61260	Verotilitysten korot ja korotukset
48407	LL Sis.Koneiden ja laitt. vuokrat	61300	Viivästyskorkotulot
48408	Sisäiset koneiden ja laitteiden vuokrat	61400	Peruspääoman korot kuntayhtymiltä
48410	Atk-laitteiden vuokrat	61600	Arvopapereiden myyntivoitot
48600	Muut vuokrat ja vastikkeet	61690	Koronvaihtosopimusten korkotuotot
48999	Aktivoidut vuokratulot	61700	Muut rahoitustuotot
4900	Muut toimintakulut	621	Korkokulut
49000	Välilliset verot	62100	Korkokulut lainoista ulkopuolisilta
49010	Auton käyttövoimamaksu (ent. dieselvero)	62300	Korkokulut lainoista liikelaitoksilta
49020	Ajoneuvovero	62400	Maksuliikennetilien korkokulut
49040	Oman käytön vero	62420	Konsernipankkitilin korot ulkopuolisille
49050	Luontaiseturien ALV	62440	Konsernipankkitilin korot tytäryhteisöille
49201	Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	62460	Konsernipankkitilin korot liikelaitoksille
49202	Rakennusten myyntitappiot	62480	Lahjoitusrahastojen korkokulut
49203	Osakkeiden myyntitappiot	62500	Muut korkokulut
49204	Muut myyntitappiot	62510	Konttokuranttilin korkokulut
49210	Myyntisaamisten luottotappiot	62520	Rahastojen korkokulut
49220	Saatavien poistot	630	Muut rahoituskulut
49300	Takaustappiot	63020	Liikelaitosten korvaus peruspääomasta (kunnalle)
49400	Jäsenmaksut	63150	Verotilitysten korot
49410	Korkeakoulujen hallintomaksut	63200	Viivästyskorot ja korotukset
49420	Oikeudenkäynti- ja ulosottokulut	63500	Luottoprovisiot
49430	Vahingonkorvaukset	63600	Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusvaroista
49440	Toiminnallinen kuntoutus	63700	Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista
49450	Käyttöom. ostot (vain inv.menot)	63790	Koronvaihtosopimusten korkokulut
49460	Käyttösuunnitelman oikaisut	63800	Muut rahoituskulut
49470	Edustus ja yhteistoiminta	63848	Sisäiset rahoituskulut
49471	Yhteiskuntasuhteet ja neuvottelutoiminta	71	POISTOT JA ARVONALENTUMISET
49472	Käyttövarat hall valt	710	Suunnitelman mukaiset poistot
49490	Muut kulut	71000	Poistot aineettomista oikeuksista
49497	LL Sisäiset muut kulut	71100	Poistot tietokoneohjelmista
49498	Sisäiset muut kulut	71200	Poistot muista pitkävaikutteisista menoista
49499	Aktivoidut muut kulut	71300	Poistot rakennuksista
50	VEROTULOT	71400	Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista
50000	Kunnan tulovero	71500	Poistot koneista ja kalustoista
51000	Kiinteistövero	71600	Poistot muista aineellisista hyödykkeistä
52000	Osuus yhteisöveron tuotosta	720	Kertaluonteiset poistot
54000	Muut verot	72000	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot
55	VALTIONOSUUDET	72100	Muut lisäpoistot
55010	Peruspalveluiden valtionosuudet pl. tasaukset	723	Arvon alentumiset
55020	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	72300	Arvon alentumiset (pysyvät vastaavat / käyttöomaisuus, josta
55030	Järjestelmämuutoksen tasaus	72340	Arvon alentumiset rakennuksista
57000	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	72390	Arvon alentumiset osakkeista ja osuuksista
58500	Muut valtionosuudet	72400	Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
58900	Verotulomenetyksen kompensatio	72500	Arvon alentumisten palautumiset
60	RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	80	SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT
600	Korkotuotot	800	Satunnaiset tuotot
60000	Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	80100	Omistussuosuksien luovutukset

80200 Vahingonkorvaukset, takauskorvaukset, sopimussakot
 80300 Saadut akordit ja konserniavustukset
 80400 Kirjauskäytännön muutoksesta aiheutuneet oikaisut
 80500 Muut satunnaiset tuotot

810 Satunnaiset kulut

81100 Omistussuoksien luovutukset
 81200 Vahingonkorvaukset
 81300 Annetut akordit ja konserniavustukset
 81400 Kirjauskäytännön muutoksesta aiheutuneet oikaisut
 81500 Muut satunnaiset kulut

85 VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET

850 Poistoeron muutos

85000 Poistoeron lisäys (-)
 85500 Poistoeron vähennys (+)

860 Varausten muutos

86000 Varausten lisäys (-)
 86500 Varausten vähennys (+)

870 Rahastojen muutos

87000 Rahastojen lisäys (-)
 87500 Rahastojen vähennys (+)

91 VYÖRYTYSERÄT

91100 Sisäiset palvelumaksutulot
 92100 Sisäiset palvelumaksut

98 KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT

98000 Kustannuslaskennalliset menot
 99000 Kustannuslaskennalliset tulot
 99100 Rakennusten korko
 99900 Tilikauden ylijäämä/alijäämä

7.5 Yhteenveto avustuksista

YHTEENVETO
AVUSTUKSISTA

Avustuksen nimi	Avustuksen suunniteltu käyttö	Kenen budjetissa	TA 2024 budjetoitu	Myönnetty 2024	Lisäinfo
KONSERNIPALVELUT Palveluvelvoitteen mukainen allastoimintojen avustus	Avustus kohdistuu erityisryhmien allastoimintojen järjestämiseen Etelä- Nurmijärven alueella. Allastoimintoja ovat m.m. allasterapia, allasjumppa, vauvauinti.	Yhteiset toiminnot	115 000	155 000	KV 11.12.2024 § 80 lisämääräraha 40 000.
Rajamäen Uimahalli Oy	Yleiskatteellinen toiminta-avustus	Yhteiset toiminnot	640 000	720 000	KV 11.12.2024 § 79 lisämääräraha 80 000.
Sponsorointi- ja yhteistyöavustukset	Urheiluseurojen, urheilijoiden, seurojen ja muiden ryhmien sopimussyhteistyö sekä tapahtumat	Viestintä- ja markkinointipalvelut	27 000	25 613	
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA					
Toiminta-avustus ja kohdeavustus	Toiminta-avustus kulttuuri- ja taidelaitoksille sekä kulttuuriavustus	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	68 000	65 110	myönnetty 66310, käytetty 65110
Toiminta- ja kohdeavustus	Nuorisoyhdistykset	Nuorisopalvelut	28 700	28 550	
Toiminta-avustus	Taiteen perusopetus, vapaa sivistystyö sekä muu opetus- ja kurssitoiminta	Koulutuspalvelut	219 180	219 810	
Nurmijärven Monitoimitalon vuokra-avustukset	Nurmijärven Monitoimitalon vuokra- avustukset	Koulutuspalvelut	198 630	198 630	
Toiminta- ja toimitila- avustus	Urheiluseurojen avustus	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	196 200	196 200	
Toiminta- ja kohdeavustus	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen /yhdistykset ja järjestöt	Liikunta- ja hyvinvointipalvelut	48 600	48 600	
YMPÄRISTÖTOIMIALA					
Yksityistieavustukset	Kunnossapito- ja perusparannusavustukset	Maankäyttö ja kaavoitus (kiinteistö- ja mittaustoimi)	480 000	480 000	

ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

8. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

NURMIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Nurmijärvellä 24.3.2025

Virpi Raty

Riikka Raekannas

Kimmo Pirkkala

Arto Hägg

Jouni Majjala

Leni Niinimäki

Mira Lappalainen

Jenni Sandberg

Kalle Mustonen

Otto Suhonen

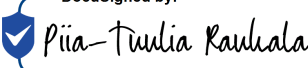
Petri Vaulamo

Outi Mäkelä

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaisesti.

Nurmijärvellä 15.05.2025 | 11:31 EEDT

BDO Audiator Oy
Piia-Tuulia Rauhala
JHT

DocuSigned by:

87F1271ED5F74F0...

Tilinpäätös allekirjoitetaan sähköisesti

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta
PL 37, 01901 Nurmijärvi
Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b
Puhelin: (09) 250 021
kunta@nurmijarvi.fi
www.nurmijarvi.fi

This documents contains 222 pages before this page
Dokumentet inneholder 222 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 222 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 222 sider før denne side

Kimmo Tapani Pirkkala

3ae35ba6-032b-4b3d-82f1-4fef00900240 - 2025-05-07 12:38:21 UTC +03:00
BankID / MobileID - ff0f9575-4194-4168-83f0-5bd1371b8d54 - FI

MIRA SANNA CARINA LAPPALAINEN

2f63ef49-a064-464b-8cf4-f2866b2ec91e - 2025-05-07 12:52:28 UTC +03:00
BankID / MobileID - 4112c0ac-910e-4cf0-8125-fe37f3562444 - FI

JOUNI ERKKI TAPIO MAIJALA

86dd8ed2-9839-401c-88cf-f2137dd46c04 - 2025-05-07 13:01:41 UTC +03:00
BankID / MobileID - 7725d912-a07b-41ea-8d07-ef487f638eff - FI

KALLE JUHANI MUSTONEN

c066429e-f2c7-4005-913f-eeee47663522 - 2025-05-07 14:22:46 UTC +03:00
BankID / MobileID - 09473a02-332b-413a-8545-455bbf2df348 - FI

VIRPI RÄTY

7296ea7d-4037-44b7-8e17-1d179c20b976 - 2025-05-07 16:17:09 UTC +03:00
BankID / MobileID - ac239db4-5602-49d2-b5ee-05da86b46a5b - FI

JENNI ANNE MARGIT SANDBERG

55eda1bc-d95b-4533-b6f2-af8217e5e351 - 2025-05-07 16:28:47 UTC +03:00
BankID / MobileID - 63bf7450-13ae-4bb0-abb3-8cfa4dda617b - FI

LENI KATARIINA NIINIMÄKI

a0c312ad-ded6-4873-aa0c-8e217b3aa2da - 2025-05-07 16:31:21 UTC +03:00
BankID / MobileID - 4c533b84-6fcf-497b-8246-2805ea700f9c - FI

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 223 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 223 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 223 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 223 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 223 sider før denne side

OTTO IISAK SUHONEN

3defc904-dc23-4d6b-b3c7-898e1edd9aac - 2025-05-07 16:32:11 UTC +03:00
BankID / MobileID - 6a631676-a1ae-4c56-a2aa-3ff5a6ae2317 - FI

Arto Tapani Hägg

c1b4c25c-6f1a-494e-b524-11d2d85c0375 - 2025-05-07 16:56:12 UTC +03:00
BankID / MobileID - 25b2c4d2-ef46-4bf0-86dd-e0fc9980a43a - FI

OUTI MAARIT MÄKELÄ

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Nurmijärven kunta

2b95622b-7eaa-4d13-afa1-b11cca993f7b - 2025-05-07 16:59:58 UTC +03:00
BankID / MobileID - 768a38e9-f9e1-4867-bcfb-09c7faa8721a - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

RIIKKA PIRITTA RAEKANNAS

19efa04a-5817-44c6-a0ca-fdfc985232e5 - 2025-05-07 17:23:56 UTC +03:00
BankID / MobileID - b4261275-8967-465c-9a3d-e99e809eb616 - FI

PETRI JUHANI VAULAMO

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Petri Vaulamo

297b9d39-64c9-4d53-b03e-4899c9af4a9d - 2025-05-07 17:58:31 UTC +03:00
BankID / MobileID - 2afe6cdb-2b50-482a-942a-e4b741583b1b - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firimateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Certificate Of Completion

Envelope Id: BD522239-807B-47DD-A1BA-BB5AE15A5A67		Status: Completed
Subject: Complete with Docusign: Nurmijärven kunnan tilinpäätös 2024.PDF		
Source Envelope:		
Document Pages: 224	Signatures: 1	Envelope Originator:
Certificate Pages: 2	Initials: 0	Piia-Tuulia Rauhala
AutoNav: Enabled		piia-tuulia.rauhala@bdo.fi
Envelopeld Stamping: Enabled		IP Address: 176.72.101.85
Time Zone: (UTC+02:00) Helsinki, Kyiv, Riga, Sofia, Tallinn, Vilnius		

Record Tracking

Status: Original	Holder: Piia-Tuulia Rauhala	Location: DocuSign
14-05-25 15:31	piia-tuulia.rauhala@bdo.fi	

Signer Events

Piia-Tuulia Rauhala
piia-tuulia.rauhala@bdo.fi
BDO Oy

Security Level: Email, Account Authentication (None), Digital Certificate

Signature Provider Details:

Signature Type: DocuSign Protect & Sign (Client ID: dde5e85d-4085-40b6-8785-da3ccd16d81e)

Signature Issuer: DocuSign Cloud Signing CA - S11

Signature

Signature Adoption: Pre-selected Style
Using IP Address: 176.72.101.85

Signature Provider Location: https://ps-ws.dsf.docusign.net/ds-server/s/noauth/psm/tsp/sign/psm-docusign/2PSIGAES/SERVID02

Timestamp

Sent: 14-05-25 | 15:32
Viewed: 15-05-25 | 11:31
Signed: 15-05-25 | 11:33
Freeform Signing

Authentication Details

Identity Verification Details:

Workflow ID: eb495edf-a33c-45e6-8636-640768735162
Workflow Name: DocuSign ID Verification with EU Advanced
Workflow Description: This recipient will need to verify with a government approved ID and sign with EU Advanced signature. Make sure the name entered matches their ID.
Identification Method: Electronic ID
Type of Electronic ID: Finnish Bank eIDs (FTN)
Transaction Unique ID: bd91f16a-7841-5d6f-a070-5d7dc4a3d888
Country or Region of ID: FI
Result: Passed
Performed: 15-05-25 | 11:31

Electronic Record and Signature Disclosure:

Not Offered via Docusign

In Person Signer Events

Signature

Timestamp

Editor Delivery Events

Status

Timestamp

Agent Delivery Events

Status

Timestamp

Intermediary Delivery Events

Status

Timestamp

Certified Delivery Events

Status

Timestamp

Carbon Copy Events

Status

Timestamp

Witness Events

Signature

Timestamp

Notary Events

Signature

Timestamp

Envelope Summary Events

Status

Timestamps

Envelope Sent	Hashed/Encrypted	14-05-25 15:32
---------------	------------------	------------------

Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Certified Delivered	Security Checked	15-05-25 11:31
Signing Complete	Security Checked	15-05-25 11:33
Completed	Security Checked	15-05-25 11:34
Payment Events	Status	Timestamps